

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

اقتصاد

Economy

مقطع کارشناسی پیوسته

(نسخه اصلاح شده ۱۴۰۱/۱۱/۱۶)

گروه علوم اجتماعی

پیشنهادی کارگروه تخصصی علوم اقتصادی

بسم الله الرحمن الرحيم

عنوان برنامه: دوره کارشناسی رشته اقتصاد

۱. به استناد آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی مصوب جلسه شماره ۸۸۲ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی، برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی رشته اقتصاد براساس نامه شماره ۳۷۵۴/۹۶/دش مورخ ۹۵/۲/۸ کارگروه ویژه اقتصاد شورای تخصصی تحول و ارتقاء علوم انسانی دریافت شد.

۲. برنامه درسی تجميع و بازنگری شده فوق جایگزین برنامه های درسی دوره کارشناسی رشته علوم اقتصادی با گرایشهای اقتصاد نظری، اقتصاد بازرگانی، اقتصاد صنعتی، اقتصاد حمل و نقل، اقتصاد پول و بانکداری، اقتصاد کشاورزی مصوب جلسه شماره ۳۲۰ مورخ ۱۳۷۵/۳/۲۷ و دوره کارشناسی رشته اقتصاد اسلامی مصوب جلسه ۶۹۲ مورخ ۱۳۸۷/۷/۶ شورای عالی برنامه ریزی می شود.

۳. برنامه درسی مذکور در سه فصل: مشخصات کلی، جدول واحد های درسی و سرفصل دروس تنظیم شده و برای تمامی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می کنند، برای اجرا ابلاغ می شود.

۴. این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۳۹۶-۱۳۹۷ به مدت ۵ سال قابل اجراست و پس از آن نیازمند بازنگری می باشد.

عبدالرحیم نوه ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه ریزی آموزشی

ر. نوه ابراهیم

بسمه تعالی

برنامه درسی مصوب رشته اقتصاد (مقطع کارشناسی)

(ویرایش ۱۴۰۰)

مصوب جلسه شماره ۱۳۷ شورای تحول و ارتقاء علوم انسانی مورخ ۱۳۹۶/۰۳/۰۱

فهرست مطالب

فصل یکم:	۷
کلیات:	۷
۱-۱. مقدمه:	۸
۱-۲. روند بازنگری در برنامه های پیشین رشته علوم اقتصادی:	۸
۱-۳. جمع گرایش های شش گانه و تعریف برنامه درسی رشته علوم اقتصادی:	۹
۱-۳-۱. دلایل و ضرورت ها:	۹
۱-۳-۲. معیارهای تدوین برنامه جدید:	۱۰
۱-۳-۳-۱. تقویت دروس مرتبط با اقتصاد اسلامی:	۱۰
۱-۳-۳-۲. بومی سازی و تأکید بر اقتصاد ایران:	۱۱
۱-۳-۳-۳. تقویت دروس اقتصادسنجی، اقتصاد خرد و اقتصاد کلان:	۱۲
۱-۳-۳-۴. معرفی دروس بین رشته ای به منظور تقویت قدرت تحلیلی دانشجویان اقتصاد:	۱۳
۱-۳-۳-۵. معرفی دروس جدید به منظور آشنا کردن دانشجویان با مسائل جاری در اقتصاد جهانی:	۱۳
۱-۳-۳-۶. معرفی سایر دروس:	۱۴
۱-۴. ساختار برنامه درسی رشته علوم اقتصادی:	۱۴
فصل دوم:	۱۶
مشخصات برنامه درسی رشته علوم اقتصادی:	۱۶
۲-۱. توزیع دروس رشته علوم اقتصادی به تفکیک نوع واحد:	۱۷
۲-۲. سرفصل دروس رشته علوم اقتصادی:	۲۵
۲-۱-۱. سرفصل درس اصول حسابداری:	۲۵
۲-۱-۲. سرفصل درس ریاضیات برای اقتصاد (۱):	۲۷
۲-۱-۳. سرفصل درس ریاضیات برای اقتصاد (۲):	۲۹
۲-۱-۴. سرفصل درس آمار برای اقتصاد (۱):	۳۱
۲-۱-۵. سرفصل درس آمار برای اقتصاد (۲):	۳۴
۲-۱-۶. سرفصل درس کلیات علم اقتصاد:	۳۸
۲-۱-۷. سرفصل درس اصول و مبانی اقتصاد اسلامی:	۴۲
۲-۱-۸. سرفصل درس زبان انگلیسی تخصصی:	۴۴
۲-۲-۱. سرفصل درس اقتصاد خرد (۱):	۴۸
۲-۲-۲. سرفصل درس اقتصاد کلان (۱):	۵۱

۵۷	۲-۲-۳. سرفصل درس اقتصاد خرد (۲).....
۶۰	۲-۲-۴. سرفصل درس اقتصاد کلان (۲).....
۶۴	۲-۲-۵. سرفصل درس اقتصاد خرد (۳).....
۶۶	۲-۲-۶. سرفصل درس اقتصاد کلان (۳).....
۷۲	۲-۲-۷. سرفصل درس اقتصاد ریاضی.....
۷۶	۲-۲-۸. سرفصل درس اقتصاد سنجی (۱).....
۸۰	۲-۲-۹. سرفصل درس اقتصاد سنجی (۲).....
۸۴	۲-۲-۱۰. سرفصل درس اقتصاد سنجی (۲).....
۸۶	۲-۲-۱۱. سرفصل درس مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد.....
۸۸	۲-۲-۱۲. سرفصل درس ارزیابی اقتصادی طرح ها.....
۹۴	۲-۲-۱۳. سرفصل درس سیر اندیشه های اقتصادی: متفکران اسلامی و غربی.....
۹۷	۲-۲-۱۴. سرفصل درس آشنایی با فقه اقتصادی.....
۱۰۱	۲-۲-۱۵. سرفصل درس اقتصاد ایران (۱): کلیات و تاریخ اقتصادی.....
۱۰۶	۲-۲-۱۶. سرفصل درس اقتصاد ایران (۲): سیاست ها و چالش های اقتصادی.....
۱۱۱	۲-۲-۱۷. سرفصل درس اقتصاد ایران (۳): برنامه ریزی و بودجه.....
۱۱۳	۲-۲-۱۸. سرفصل درس نظریه های توسعه اقتصادی.....
۱۱۶	۲-۲-۱۹. سرفصل درس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی.....
۱۱۸	۲-۲-۲۰. سرفصل درس اقتصاد بخش عمومی (۱).....
۱۲۰	۲-۲-۲۱. سرفصل درس اقتصاد بخش عمومی (۲).....
۱۲۳	۲-۲-۲۲. سرفصل درس پول و بانکداری.....
۱۲۷	۲-۲-۲۳. سرفصل درس بانکداری اسلامی.....
۱۳۱	۲-۲-۲۴. سرفصل درس اقتصاد مالی.....
۱۳۵	۲-۲-۲۵. سرفصل درس بازار سرمایه اسلامی.....
۱۳۷	۲-۲-۲۶. سرفصل درس تجارت بین الملل.....
۱۴۰	۲-۲-۲۷. سرفصل درس مالیه بین الملل.....
۱۴۴	۲-۲-۲۸. سرفصل درس نظام های اقتصادی.....
۱۴۷	۲-۲-۲۹. سرفصل درس اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست.....
۱۵۱	۲-۲-۳۰. سرفصل درس اقتصاد انرژی.....
۱۵۴	۲-۲-۳۱. سرفصل درس اقتصاد کشاورزی.....
۱۵۷	۲-۲-۳۲. سرفصل درس روش تحقیق در اقتصاد.....

۱۶۲	 سرفصل درس اقتصاد صنعتی	۲-۲-۳۳
۱۶۷	 سرفصل درس اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی	۲-۲-۳۴
۱۷۲	 سرفصل درس اقتصاد و دفاع	۲-۳-۱
۱۷۵	 سرفصل درس نظریه‌های عدالت در اقتصاد	۲-۳-۲
۱۷۷	 سرفصل درس نظریه‌های عدالت در اقتصاد	۲-۳-۳
۱۸۱	 سرفصل درس اقتصاد کار و نیروی انسانی	۲-۳-۴
۱۸۳	 سرفصل درس اقتصاد تعاون و مردم بنیان	۲-۳-۵
۱۸۶	 سرفصل درس فلسفه اقتصاد تطبیقی (۱)	۲-۳-۶
۱۸۹	 سرفصل درس روش‌شناسی اقتصاد	۲-۳-۷
۱۹۱	 سرفصل درس فلسفه اقتصاد تطبیقی (۲)	۲-۳-۸
۱۹۳	 سرفصل درس اقتصاد اخلاقی	۲-۳-۹
۱۹۶	 سرفصل درس اقتصاد نهادی	۲-۳-۱۰
۱۹۹	 سرفصل درس اقتصاد سیاسی	۲-۳-۱۱
۲۰۱	 سرفصل درس حقوق و اقتصاد	۲-۳-۱۲
۲۰۴	 سرفصل درس مبانی جامعه‌شناسی اقتصادی	۲-۳-۱۳
۲۰۷	 سرفصل درس اقتصاد مدیریت	۲-۳-۱۴
۲۱۰	 سرفصل درس اقتصاد شهری	۲-۳-۱۵
۲۱۴	 سرفصل درس اقتصاد حمل و نقل	۲-۳-۱۶
۲۱۸	 سرفصل درس اقتصاد منطقه‌ای	۲-۳-۱۷
۲۲۲	 سرفصل درس اقتصاد کاربردی مسکن	۲-۳-۱۸
۲۲۶	 سرفصل درس عملیات بانکداری داخلی	۲-۳-۱۹
۲۳۰	 سرفصل درس بانکداری بین‌المللی	۲-۳-۲۰
۲۳۴	 سرفصل درس مدیریت مالی	۲-۳-۲۱
۲۳۷	 سرفصل درس بورس اوراق بهادار و تامین مالی	۲-۳-۲۲
۲۴۱	 سرفصل درس جهانی‌شدن و بحران‌های مالی	۲-۳-۲۳
۲۴۴	 سرفصل درس بیمه اموال	۲-۳-۲۴
۲۴۷	 سرفصل درس بیمه اشخاص	۲-۳-۲۵
۲۵۰	 سرفصل درس بیمه‌های اتکایی و صکوک بیمه‌ای	۲-۳-۲۶
۲۵۳	 سرفصل درس اصول و مبانی بیمه و تأمین اجتماعی	۲-۳-۲۷
۲۵۶	 سرفصل درس اقتصاد بیمه	۲-۳-۲۸

۲۵۹.....	۲-۳-۲۹. سرفصل درس توسعه اقتصادی روستایی و عشایری.....
۲۶۳.....	۲-۳-۳۰. سرفصل درس سیاست های توسعه کشاورزی.....
۲۶۶.....	۲-۳-۳۱. سرفصل درس تامین مالی خرد.....
۲۶۹.....	۲-۳-۳۲. سرفصل درس مبانی اقتصاد فرهنگ.....
۲۷۲.....	۲-۳-۳۳. سرفصل درس مبانی اقتصاد رسانه.....
۲۷۵.....	۲-۳-۳۴. سرفصل درس اقتصاد میراث فرهنگی.....
۲۷۷.....	۲-۳-۳۵. سرفصل درس ارزیابی اجتماعی - فرهنگی طرح های اقتصادی.....
۲۸۰.....	۲-۳-۳۶. سرفصل درس اقتصاد هنر.....
۲۸۳.....	۲-۳-۳۷. سرفصل درس اقتصاد صنایع دستی.....
۲۸۶.....	۲-۳-۳۸. سرفصل درس اقتصاد کارآفرینی.....
۲۸۹.....	۲-۳-۳۹. سرفصل درس اقتصاد دانش بنیان.....
۲۹۴.....	۲-۳-۴۰. سرفصل درس انرژی های فسیلی: بازارها و سیاست ها.....
۲۹۷.....	۲-۳-۴۱. سرفصل درس انرژی های تجدید پذیر: بازارها و سیاست ها.....
۲۹۹.....	۲-۳-۴۲. سرفصل درس نهادها و سازمان های بین المللی انرژی.....
۳۰۲.....	۲-۳-۴۳. سرفصل درس تامین مالی و قراردادهای در انرژی.....
۳۰۵.....	۲-۳-۴۴. سرفصل درس مبانی اکولوژیک.....
۳۰۶.....	۲-۳-۴۵. سرفصل درس اقتصاد اکولوژیک.....
۳۰۷.....	۲-۳-۴۶. سرفصل درس اقتصاد محیط زیست.....
۳۰۸.....	۲-۳-۴۷. سرفصل درس موضوعات انتخابی در محیط زیست ایران.....
۳۰۹.....	۲-۳-۴۸. سرفصل درس اقتصاد آلودگی.....
۳۱۰.....	۲-۳-۴۹. سرفصل درس برنامه ریزی زیست محیطی.....
۳۱۱.....	فصل سوم:.....
۳۱۱.....	راهنمای انتخاب واحد در هر نیمسال.....
۳۱۲.....	۳-۱. دروس نیمسال نخست.....
۳۱۳.....	۳-۲. دروس نیمسال دوم.....
۳۱۴.....	۳-۳. دروس نیمسال سوم.....
۳۱۵.....	۳-۴. دروس نیمسال چهارم.....
۳۱۶.....	۳-۵. دروس نیمسال پنجم.....
۳۱۷.....	۳-۶. دروس نیمسال ششم.....
۳۱۸.....	۳-۷. دروس نیمسال هفتم.....

فهرست جداول

جدول ۱-۲. دروس جدید با رویکرد بومی سازی و تأکید بر اقتصاد ایران در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی.....	۱۲
جدول ۱-۳. معرفی دروس بین رشته‌ای در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی.....	۱۳
جدول ۱-۴. معرفی دروس جدید مطالعات اقتصاد جهانی در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی.....	۱۳
جدول ۱-۵. سایر دروس اضافه شده در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی.....	۱۴
جدول ۱-۶. ساختار برنامه درسی رشته علوم اقتصادی.....	۱۴
جدول ۲-۱. دروس پایه رشته علوم اقتصادی.....	۱۷
جدول ۲-۲. دروس تخصصی رشته علوم اقتصادی.....	۱۸
ادامه جدول ۲-۲. دروس تخصصی رشته علوم اقتصادی.....	۱۹
ادامه جدول ۲-۲. دروس تخصصی رشته علوم اقتصادی.....	۲۰
ادامه جدول ۲-۲. دروس تخصصی رشته علوم اقتصادی.....	۲۱
جدول ۲-۳. دروس اختیاری رشته علوم اقتصادی.....	۲۲

فصل یکم:

کلیات

در پی بیانات مقام معظم رهبری مبنی بر ضرورت تدوین و اجرای برنامه تحول و ارتقای علوم انسانی و لزوم بازنگری در اهداف، سر فصل ها و محتوای دروس رشته های علوم انسانی دانشگاه های کشور، برنامه بازنگری دوره کارشناسی رشته علوم اقتصادی در اولویت کارگروه اقتصاد شورای تحول و ارتقای علوم انسانی قرار گرفت و پیش نویس برنامه جدید دوره کارشناسی علوم اقتصادی براساس محورهای ذیل در اوایل سال ۱۳۹۱ تدوین گردید.

- تقویت دروس مرتبط با اقتصاد اسلامی
- تقویت دروس کلیدی همچون اقتصاد خرد، اقتصاد کلان و اقتصاد سنجی
- تقویت دروس مرتبط با اقتصاد ایران
- تقویت دروس بین رشته ای
- تقویت آگاهی دانشجویان از تحولات جاری در اقتصاد جهانی از طریق معرفی دروس جدید

پیش نویس تهیه شده شامل عناوین دروس و سرفصل ها، به منظور نظرسنجی برای ۲۸۶ نفر از اعضای هیئت علمی ۲۵ مرکز دانشگاهی و پژوهشی سراسر کشور ارسال گردید. ۸۰ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه ها و پژوهشگاه های کشور به صورت کتبی و صاحبیه، اعلام نظر نمودند که متن این اظهار نظرها در دبیرخانه شورای تحول موجود است. با استفاده از اظهار نظره های دریافت شده از استادان، پیش نویس اولیه بازنگری شد و اعضای کارگروه اقتصاد از سال ۱۳۹۲ تا اواخر ۱۳۹۵ با مشارکت سایر استادان اقتصاد، موضوع عناوین و تدوین سرفصل ها را مورد مطالعه و بررسی قرار دادند. در نهایت، برنامه جدید در هشتاد و یکمین جلسه کارگروه اقتصاد مورخ ۱۳۹۵/۱۰/۹ نهائی و به تصویب رسید و سپس در یکصد و سی و هفتمین جلسه شورای تحول و ارتقای علوم انسانی مورخ ۱۳۹۶/۳/۱ تصویب شد. با گذشت سه سال از اجرای برنامه فوق، این برنامه در بهار و تابستان ۱۳۹۹ از لحاظ اصلاح برخی ایرادات نگارشی و ویرایشی و همچنین رفع ابهامات موجود در تعداد و ساعات برخی واحدهای درسی؛ توسط کارگروه علوم اقتصادی مورد بازبینی قرار گرفت.

مجموعه حاضر در سه فصل سازماندهی شده است. فصل یکم شامل پنج بخش است: بخش اول به بیان کلیات برنامه رشته علوم اقتصادی و روند اصلاحات آن در مقطع کارشناسی می پردازد. در بخش دوم، روند بازنگری در برنامه های پیشین رشته علوم اقتصادی مرور می شوند. در بخش سوم برخی از مهم ترین دلایل تجمیع گرایش های شش گانه رشته علوم اقتصادی در مقطع کارشناسی ارایه می شوند. بخش چهارم، به بیان معیارهای تدوین برنامه حاضر اختصاص می یابد و در بخش پایانی، ساختار برنامه درسی رشته علوم اقتصادی معرفی می شود.

فصل دوم، شامل مشخصات برنامه درسی رشته علوم اقتصادی است که از دو بخش تشکیل شده است. در بخش نخست، توزیع دروس رشته علوم اقتصادی به تفکیک نوع واحد (دروس پایه، تخصصی و اختیاری) ارایه می شود و در بخش دوم، سرفصل های هریک از این دروس به تفصیل تعریف می شوند. در سومین بخش از فصل دوم، راهنمای انتخاب واحد در هر نیمسال با طول دوره برابر هفت نیمسال پیشنهاد شده است.

۲-۱. روند بازنگری در برنامه های پیشین رشته علوم اقتصادی

از اوایل دهه ۱۳۶۰ برنامه درسی رشته علوم اقتصادی در مقطع کارشناسی مورد بازنگری قرار گرفت. بر این اساس، برنامه آموزشی رشته علوم اقتصادی در تاریخ ۱۳۶۲/۱۱/۲۳ به تصویب ستاد انقلاب فرهنگی سابق رسید و پس از ابلاغ به وزارت فرهنگ و آموزش عالی، در کلیه دانشگاه ها و موسسات آموزشی که مجوز ارایه برنامه مزبور را داشتند اجرا شد. پس از دو سال از اجرای برنامه یاد شده،

کارگروه برنامه‌ریزی آموزشی اقتصاد و امور بازرگانی به منظور ارزیابی کارایی این برنامه، از موسسات مجری نمنظرخواهی نمود. بر اساس نتایج حاصل از نظرخواهی، این کارگروه، بازننگری در برنامه درسی مصوب رشته علوم اقتصادی در مقطع کارشناسی را آغاز و یک برنامه درسی تجدیدنظر شده را تهیه نمود. این برنامه برای تمام مؤسسات آموزشی مجری و همچنین به بخش‌های برنامه‌ریزی و آموزشی وزارتخانه‌هایی که وزیر ایشان، عضو شورای اقتصاد بودند و نیز به سایر مؤسسات اقتصادی کشور نظیر بانک مرکزی و جمهوری اسلامی ایران ارسال شد. پس از دریافت پیشنهادها و دیدگاه‌های این مؤسسات، موارد بازننگری در برنامه کارشناسی اقتصاد از مهر ماه ۱۳۶۵ در کارگروه برنامه‌ریزی آموزشی شروع شد و پیشنهادهای رسیده در جلسات هفتگی کمیته از تاریخ فوق تا آبان ماه ۱۳۶۶ مورد بررسی قرار گرفت. در نتیجه این اقدامات، برخی ضوابط آموزشی مصوب تغییر یافت که از جمله آنها می‌توان به کاهش واحدهای آموزشی دوره از ۱۶۶-۱۶۲ واحد به ۱۴۶-۱۴۲ اشاره نمود. برخی وزارتخانه‌ها و مؤسسات اقتصادی کشور خواستار اجرای دوره کارشناسی علوم اقتصادی با تکیه بر زمینه تخصصی خاص شده بودند. بنابراین لازم بود که در این بازننگری‌ها، از تجربه اجرای برنامه بهره‌برداری شود. سپس پیشنهادهایی که رسیدن به اهداف برنامه را تسریع می‌کرد به متن برنامه اضافه شد تا نیاز آموزشی مؤسسات متقاضی برای ارایه زمینه‌های تخصصی به نحو مطلوبی تأمین گردد. سرانجام، برنامه تجدیدنظر شده رشته علوم اقتصادی با ۱۴۵ واحد درسی و در شش گرایش (اقتصاد نظری، اقتصاد بازرگانی، اقتصاد صنعتی، اقتصاد حمل و نقل، اقتصاد پول و بانکداری و اقتصاد کشاورزی) تهیه گردید.

مشخصات کلی، برنامه و سر فصل دروس رشته علوم اقتصادی در سیصد و بیستمین مصوبه جلسه شورای عالی برنامه‌ریزی و در تاریخ ۱۳۷۵/۳/۲۷ برای دانشگاه‌های کل کشور تعریف و اجرا شد. در این برنامه، مقرر شد که طول دوره تحصیل در مقطع کارشناسی رشته علوم اقتصادی در هر شش گرایش فوق، چهار سال است و نظام آموزشی آن واحدی است. بر اساس مصوبات فوق، تمام دروس این رشته در هشت نیمسال تحصیلی ارایه می‌شد. طول هر نیمسال تحصیلی ۱۶ هفته، مدت هر واحد نظری ۱۶ ساعت و هر واحد عملی ۳۲ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی تعیین شد. همچنین مصوب شد که مجموع واحدهای درسی برای هر گرایش در برنامه کارشناسی علوم اقتصادی ۱۳۵ واحد و به شرح زیر باشد:

الف- دروس عمومی	۲۰ واحد
ب- دروس اصلی	۷۸ واحد
ج- دروس اختصاصی	
اجباری	۲۸ واحد
اختیاری	۹ واحد
جمع واحدها	۱۳۵ واحد

در برنامه فوق، دانشکده‌های اقتصاد اجازه داشتند علاوه بر این دروس، در صورت نیاز دروس ریاضیات پیش‌دانشگاهی (۴ واحد)، زبان خارجی پیش‌دانشگاهی (۲ واحد) و درسی با عنوان کلیات علم اقتصاد (۴ واحد) را به صورت پیش‌نیاز ارایه کنند. بر اساس این برنامه، نمرات دروس پیش‌نیاز در محاسبه میانگین نمرات دانشجوی منظور نمی‌شد.

۳-۱. تجمیع گرایش‌های شش‌گانه و تعریف برنامه درسی رشته علوم اقتصادی

۳-۱-۱. دلایل و ضرورت‌ها

همان گونه که اشاره شد، پیشینه ایجاد گرایش‌های شش‌گانه در مقطع کارشناسی رشته علوم اقتصادی، به سال‌های ۱۳۶۲ و ۱۳۶۴ باز می‌گردد. با گذشت زمان، و آشکار شدن نیاز دانشجویان مقطع کارشناسی به آشنایی بیشتر با موضوعاتی در حوزه‌های اقتصاد

اسلامی، اقتصاد ایران، اقتصاد بین الملل و بومی سازی نظریه های اقتصادی که به تقویت سرمایه انسانی در کشور کمک نماید، تداوم در بازنگری برنامه درسی دانشجویان در مقطع کارشناسی علوم اقتصادی را ضروری نمود. همچنین، بنا بر برخی دلایل، حذف گرایش های شش گانه و تجمیع کلیه گرایش های علوم اقتصادی در مقطع کارشناسی اجتناب ناپذیر به نظر می رسید. برخی از مهم ترین دلایل تجمیع کلیه گرایش های علوم اقتصادی را می توان به شرح زیر ارایه نمود:

۱- هدف از اجرای مقطع کارشناسی علوم اقتصادی پرورش کارشناسانی است که با کسب اطلاعات عمومی و جامع در رشته علوم اقتصادی بتوانند:

الف- وارد مشاغل عمومی در بخش های دولتی، تعاونی و خصوصی شوند.

ب- ظرفیت کافی برای کسب مهارت های تخصصی به دست آورند تا بتوانند در مشاغلی که نیاز به تخصص های فنی- حرفه ای دارد (بانک ها، بیمه، شرکت های تجاری و مالی تخصصی و نظایر آن) جذب شوند.

ج- توانمندی علمی کافی برای ادامه تحصیل در دوره های کارشناسی ارشد را کسب نمایند.

با توجه به معیارهای سه گانه فوق به نظر می رسد که با ارایه مقطع کارشناسی علوم اقتصادی (بدون گرایش) بتوان این اهداف را بهتر تأمین نماید.

۲- گرایش های موجود در مقطع کارشناسی از چنان سطح تخصصی برخوردار نیست که دانش آموختگان کارشناسی بتوانند با یکی از آن گرایش ها، مسئولیت های تخصصی در سازمان ها و نهادهای اقتصادی را بپذیرند. این تخصص ها را می توان در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری ارایه نمود.

۳- سازمان ها یا نهادهای اقتصادی دولتی، تعاونی و خصوصی که متقاضی دانش آموختگان کارشناسی علوم اقتصادی هستند جز در موارد بسیار نادر، تأکیدی بر گرایش ندارند. شاید در سال های گذشته چنین تأکیدهایی وجود داشته اما با توجه به گسترش مقاطع کارشناسی ارشد تخصصی و دکتری در اقتصاد، هم اکنون دوره کارشناسی اقتصاد به طور معمول به صورت یک دوره عمومی مدنظر قرار می گیرد و بنابراین سازمان های دولتی و خصوصی، بعد از استخدام دانش آموختگان مقطع کارشناسی، دوره های کوتاه مدت آموزش های فنی و حرفه ای را برای این دسته از استخدام شدگان برگزار می نمایند.

۴- با بررسی ۲۰ دانشگاه برتر جهان، ملاحظه شد که برگزاری مقطع کارشناسی علوم اقتصادی به صورت عمومی بوده و در این مقطع، رشته علوم اقتصادی، با گرایش تخصصی ارایه نمی شود.

۲-۳-۱. معیارهای تدوین برنامه جدید

بازنگری برنامه آموزشی دوره کارشناسی رشته اقتصاد با توجه به پنج معیار زیر انجام شده است:

۱-۲-۳-۱. تقویت دروس مرتبط با اقتصاد اسلامی

از منظر تقویت دروس مرتبط با اقتصاد اسلامی، برنامه جدید درسی رشته علوم اقتصادی در مقایسه با برنامه درسی گذشته از پیشرفت چشمگیری برخوردار گردید. در برنامه جدید، در راستای نگرش اسلامی به مسایل اقتصادی، دروس زیر در حوزه اقتصاد اسلامی به برنامه درسی مقطع کارشناسی علوم اقتصادی اضافه شده است.

جدول ۱-۱. دروس اضافه شده مرتبط با مطالعات اقتصاد اسلامی در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی

ردیف	عنوان درس	نوع درس	واحد
۱	اصول و مبانی اقتصاد اسلامی	پایه	۲
۲	سیر اندیشه‌های اقتصادی: متفکرین اسلامی و غربی	تخصصی	۳
۳	آشنایی با فقه اقتصادی	تخصصی	۳
۴	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی	تخصصی	۲
۵	بازار سرمایه اسلامی	تخصصی	۲
۶	بانکداری اسلامی	تخصصی	۳
۷	نظریه‌های توسعه با رویکرد اسلامی	اختیاری	۲
جمع واحدهای اضافه شده مرتبط با مطالعات اقتصاد اسلامی در دروس پایه			۲
جمع واحدهای اضافه شده مرتبط با مطالعات اقتصاد اسلامی در دروس تخصصی			۱۳
جمع واحدهای اضافه شده مرتبط با مطالعات اقتصاد اسلامی در دروس اختیاری			۲
مجموع واحدهای اضافه شده مرتبط با مطالعات اقتصاد اسلامی			۱۷

مطابق جدول ۱، سهم دروس مرتبط با اقتصاد اسلامی از مجموع ۵ واحد پیشین (بانکداری اسلامی ۳ واحد و اصول و مبانی اقتصاد اسلامی ۲ واحد) به ۱۷ واحد (۲ واحد درس پایه، ۱۳ واحد درس تخصصی و ۲ واحد درس اختیاری) افزایش یافته است. نکته حائز اهمیت این است که تنها افزایش کمی دروس مرتبط با مطالعات اقتصاد اسلامی مورد توجه نبوده بلکه در انتخاب نوع دروس هم توجه زیادی به عمل آمده است.

۱-۳-۲. بومی‌سازی و تأکید بر اقتصاد ایران

معیار دوم در بازنگری دوره کارشناسی اقتصاد، بومی‌سازی و تأکید بر دروس مرتبط با اقتصاد ایران است. در رویکرد بومی‌سازی، که به طور مشخص در سرفصل‌های دروس نمایان هدف اصلی آشنایی بیشتر دانشجویان با موضوعات، چالش‌ها و فرصت‌های فراروی اقتصاد ایران است. بر این اساس، دروس مندرج در جدول ۲، به برنامه درسی رشته علوم اقتصادی افزوده شده است.

جدول ۲-۱. دروس جدید با رویکرد بومی سازی و تأکید بر اقتصاد ایران در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی

ردیف	عنوان درس	نوع درس	واحد
۱	اقتصاد ایران (۱): کلیات و تاریخ اقتصادی	تخصصی	۲
۲	اقتصاد ایران (۲): سیاست ها و چالش های اقتصادی	تخصصی	۳
۳	اقتصاد ایران (۳): برنامه ریزی و بودجه	تخصصی	۲
۴	اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست	تخصصی	۳
۵	اقتصاد انرژی	تخصصی	۲
۶	اقتصاد کشاورزی	تخصصی	۲
۷	اقتصاد صنعتی	تخصصی	۲
۸	اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی	تخصصی	۲
۹	بورس اوراق بهادار و تامین مالی	اختیاری	۲
۱۰	اقتصاد صنایع دستی	اختیاری	۲
۱۱	اقتصاد میراث فرهنگی	اختیاری	۲
۱۲	اقتصاد هنر	اختیاری	۲
۱۳	توسعه اقتصادی روستایی و عشایری	اختیاری	۲
جمع واحدهای اضافه شده با رویکرد بومی سازی و تأکید بر اقتصاد ایران در دروس تخصصی			۱۸
جمع واحدهای اضافه شده با رویکرد بومی سازی و تأکید بر اقتصاد ایران در دروس اختیاری			۱۰
مجموع واحدهای اضافه شده با رویکرد بومی سازی و تأکید بر اقتصاد ایران			۲۸

ملاحظه می شود که دروس مرتبط با بومی سازی و اقتصاد ایران از ۳ واحد قبلی (اقتصاد ایران ۳ واحد) به ۲۸ واحد (۱۸ واحد درسی تخصصی و ۱۰ واحد درسی اختیاری) افزایش یافته است.

۱-۳-۲-۳. تقویت دروس اقتصادسنجی، اقتصاد خرد و اقتصاد کلان

دروس اقتصادسنجی، اقتصاد خرد و اقتصاد کلان از دروس کلیدی دوره کارشناسی رشته اقتصاد محسوب می شوند. تغییرات انجام شده در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی در خصوص این درس ها به شرح زیر است:

-تعداد واحدهای درس اقتصاد سنجی از ۴ واحد به ۶ واحد افزایش یافته است: اقتصادسنجی ۱ - (۳ واحد)، اقتصادسنجی ۲ - (۳ واحد).

-تعداد واحدهای درس اقتصاد کلان از دو درس ۴ واحدی اقتصاد کلان ۱ و اقتصاد کلان ۲ به سه درس اقتصاد کلان ۱ - (۳ واحد) و اقتصاد کلان ۲ - (۳ واحد) و اقتصاد کلان ۳ - (۳ واحد)، تغییر یافته است.

-تعداد واحدهای درس اقتصاد خرد از دو درس ۴ واحدی اقتصاد خرد ۱ و اقتصاد خرد ۲ به سه درس اقتصاد خرد ۱ - (۳ واحد) و اقتصاد خرد ۲ - (۳ واحد) و اقتصاد خرد ۳ - (۳ واحد)، تغییر یافته است.

۱-۳-۲-۴. معرفی دروس بین‌رشته‌ای به منظور تقویت قدرت تحلیلی دانشجویان اقتصاد

یکی از کاستی‌های بسیار جدی در برنامه پیشین درسی مقطع کارشناسی رشته علوم اقتصادی، تک بعدی بودن مباحث اقتصادی و فقدان دروس بین‌رشته‌ای بوده است. این امر، یک چالش مهم برای تحلیل علمی رابطه بین موضوعات اقتصادی با موضوعات و پدیده های سیاسی، حقوقی، فرهنگی و اخلاقی برای دانش‌آموخته مقطع کارشناسی محسوب می‌شد. معرفی دروس بین رشته‌ای به شرح موارد مندرج در جدول شماره ۳، گامی در رفع این کاستی در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی بوده است.

جدول ۳-۱. معرفی دروس بین‌رشته‌ای در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی

ردیف	عنوان درس	نوع درس	واحد
۱	حقوق تجارت	تخصصی	۲
۲	مبانی فلسفی و روش‌شناسی اقتصاد	تخصصی	۲
۳	اقتصاد اخلاقی	اختیاری	۲
۴	مبانی جامعه‌شناسی اقتصادی	اختیاری	۲
۵	اقتصاد مدیریت	اختیاری	۲
۶	حقوق و اقتصاد	اختیاری	۲
۷	اقتصاد و دفاع	اختیاری	۲
۸	نظریه های عدالت در اقتصاد	اختیاری	۲
۹	اقتصاد نهادی	اختیاری	۲
۱۰	اقتصاد دانش‌بنیان	اختیاری	۲
۱۱	مبانی اقتصاد فرهنگ	اختیاری	۲
۱۲	اقتصاد رسانه	اختیاری	۲
۱۳	فلسفه اقتصاد تطبیقی ۱	اختیاری	۲
۱۴	فلسفه اقتصاد تطبیقی ۲	اختیاری	۲
۱۵	ارزیابی اجتماعی - فرهنگی طرح های اقتصادی	اختیاری	۲
۴	جمع واحدهای دروس اضافه شده بین رشته‌ای در دروس تخصصی		
۲۶	جمع واحدهای دروس اضافه شده بین رشته‌ای در دروس اختیاری		
۳۰	مجموع واحدهای اضافه شده دروس بین‌رشته‌ای		

۱-۳-۲-۵. معرفی دروس جدید به منظور آشنا کردن دانشجویان با مسائل جاری در اقتصاد جهانی

در راستای تقویت توان تحلیل دانش‌آموختگان موضوعات مربوط به اقتصاد جهانی، واحدهای درسی جدید به شرح موارد مندرج در جدول ۴، به فهرست دروس رشته علوم اقتصادی اضافه شدند:

جدول ۴-۱. معرفی دروس جدید مطالعات اقتصاد جهانی در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی

ردیف	عنوان درس	نوع درس	واحد
۱	جهانی‌شدن و بحران‌های مالی	اختیاری	۲

۲	بانکداری بین‌المللی	اختیاری	۲
۳	نهادهای سازمان‌های بین‌المللی انرژی	اختیاری	۲
۶	جمع واحدهای دروس اضافه شده مطالعات اقتصاد جهانی در دروس اختیاری		
۶	مجموع واحدهای اضافه شده مطالعات اقتصاد جهانی دروس بین‌رشته‌ای		

۱-۳-۲-۶. معرفی سایر دروس

به منظور به روز بودن اطلاعات علمی دانش‌آموختگان، واحدهای درسی جدید به شرح موارد مندرج در جدول ۵-۱ به فهرست دروس رشته علوم اقتصادی اضافه شدند:

جدول ۵-۱. سایر دروس اضافه شده در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی

ردیف	عنوان درس	نوع درس	واحد
۱	انرژی‌های تجدیدپذیر: بازارها و سیاستها	اختیاری	۲
۲	تأمین مالی و قراردادهای در انرژی	اختیاری	۲
۳	اقتصاد دانش‌بنیان	اختیاری	۲
۵	اقتصاد کارآفرینی	اختیاری	۲
۶	اقتصاد حمل و نقل	اختیاری	۲
۷	اقتصاد منطقه‌ای	اختیاری	۲
۸	اقتصاد شهری	اختیاری	۲
۹	اقتصاد کاربردی مسکن	اختیاری	۲
۱۰	بیمه‌های اتکایی و صکوک بیمه‌ای	اختیاری	۲
۱۱	اصول و مبانی بیمه و تأمین اجتماعی	اختیاری	۲
۱۲	تأمین مالی خرد	اختیاری	۲
۲۲	جمع واحدهای سایر دروس اضافه شده در دروس اختیاری		
۲۲	مجموع واحدهای سایر دروس اضافه شده		

۴-۱. ساختار برنامه درسی رشته علوم اقتصادی

در برنامه درسی رشته علوم اقتصادی، تعداد واحدهای درسی برابر ۱۴۰ واحد است. در این برنامه، با حذف گرایش‌ها، دروس مقطع کارشناسی در سه گروه، دسته‌بندی می‌شوند. این سه دسته عبارتند از: دروس پایه، دروس تخصصی و دروس اختیاری.

جدول ۶-۱. ساختار برنامه درسی رشته علوم اقتصادی

عنوان	واحد
جمع واحدهای دروس پایه	۲۲
جمع واحدهای دروس تخصصی	۸۶
جمع واحدهای دروس اختیاری	۱۰

توجه ۱:

دانشجو برای دانش آموختگی ملزم به گذراندن ۱۰ واحد از دروس اختیاری است. دانشجو باید ۱۰ واحد از دروس اختیاری را از دو خوشه از بین ۱۱ خوشه‌ای تعریف شده، انتخاب نماید. این دو خوشه شامل خوشه اصلی اختیاری با ۶ واحد درس و خوشه فرعی اختیاری با ۴ واحد درس هستند. علاوه بر خوشه‌های تعریف شده در برنامه درسی حاضر، در راستای افزایش اختیار گروه‌های آموزشی علوم اقتصادی، هر گروه آموزشی می‌تواند با توجه به توانمندی‌ها و ظرفیت‌های موجود در گروه، و دانشکده یک خوشه جدید تعریف نماید.

توجه ۲:

در برنامه درسی حاضر، دروس عمومی ۲۲ واحد است که هرگونه تجدیدنظر در این دروس مربوط به کمیته معارف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. از این رو در برنامه جدید هیچ‌گونه تغییری در واحدهای مصوب در برنامه درسی پیشین رشته علوم اقتصادی ایجاد نشده است.

فصل دوم:

مشخصات برنامه درسی رشته علوم اقتصادی

۲-۱. توزیع دروس رشته علوم اقتصادی به تفکیک نوع واحد

در این بخش از فصل حاضر، جداول توزیع دروس رشته علوم اقتصادی به تفکیک نوع واحد: پایه، تخصصی و اختیاری ارائه می شوند. لازم به ذکر است که دروس پایه با حرف «پ»، دروس تخصصی با حرف «ت» و دروس اختیاری با حرف «خ» کد گذاری شده‌اند.

جدول ۲-۱. دروس پایه رشته علوم اقتصادی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	زمان			پیشنیاز	
			نظری	عملی	مجموع	عنوان	کد
پ ۱	اصول حسابداری	۳	۴۸	-	۴۸	-	-
پ ۲	ریاضیات برای اقتصاد (۱)	۳	۴۸	-	۴۸	-	-
پ ۳	ریاضیات برای اقتصاد (۲)	۳	۴۸	-	۴۸	ریاضیات برای اقتصاد (۱)	پ ۲
پ ۴	آمار برای اقتصاد (۱)	۳	۴۸	-	۴۸	-	-
پ ۵	آمار برای اقتصاد (۲)	۳	۴۸	-	۴۸	آمار برای اقتصاد (۱)	پ ۴
پ ۶	کلیات علم اقتصاد	۳	۴۸	-	۴۸	-	-
پ ۷	اصول و مبانی اقتصاد اسلامی	۲	۳۲	-	۳۲	کلیات علم اقتصاد	پ ۶
پ ۸	زبان انگلیسی تخصصی *	۲	۳۲	-	۳۲	زبان عمومی - کلیات علم اقتصاد	زبان عمومی و ت ۳ و پ ۶
مجموع واحد های دروس پایه							
۲۲ واحد							

* دانشگاه‌هایی که از امکاناتی همانند لابراتوار و ... دارند، می‌توانند هر دو واحد درس زبان تخصصی را به

صورت عملی و یا به صورت ترکیبی (یک واحد نظری و یک واحد عملی) ارائه کنند.

جدول ۲-۲. دروس تخصصی رشته علوم اقتصادی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	زمان			پیشنیاز	
			نظری	عملی	مجموع	عنوان	کد
ت ۱	اقتصاد خرد (۱)	۳	۴۸	-	۴۸	کلیات علم اقتصاد - ریاضیات برای اقتصاد (۱)	پ ۶ پ ۲
ت ۲	اقتصاد کلان (۱)	۳	۴۸	-	۴۸	کلیات علم اقتصاد	پ ۶
ت ۳	اقتصاد خرد (۲)	۳	۴۸	-	۴۸	اقتصاد خرد (۱)	ت ۱
ت ۴	اقتصاد کلان (۲)	۳	۴۸	-	۴۸	اقتصاد کلان (۱)	ت ۲
ت ۵	اقتصاد خرد (۳)	۳	۴۸	-	۴۸	اقتصاد خرد (۲)	ت ۳
ت ۶	اقتصاد کلان (۳)	۳	۴۸	-	۴۸	اقتصاد کلان (۲)	ت ۴
ت ۷	اقتصاد ریاضی	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد خرد (۲) اقتصاد کلان (۲) ریاضیات برای اقتصاد (۲)	ت ۳ ت ۴ پ ۳
ت ۸	اقتصاد سنجی (۱)	۳	۴۸	-	۴۸	اقتصاد خرد ۲ اقتصاد کلان ۲ آمار برای اقتصاد ۲ روش تحقیق در اقتصاد	ت ۳ ت ۴ پ ۵ ت ۳۲
ت ۹	اقتصاد سنجی (۲)	۳	۳۲	۳۲	۶۴	اقتصاد سنجی (۱)	ت ۸
ت ۱۰	حقوق تجارت	۲	۳۲	-	۳۲	کلیات علم اقتصاد	پ ۶

ادامه جدول ۲-۲. دروس تخصصی رشته علوم اقتصادی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	زمان			پیشنیاز	
			نظری	عملی	مجموع	عنوان	کد
ت ۱۱	مبانی فلسفی و روش‌شناسی اقتصاد	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد خرد ۱	ت ۳ ت ۴
ت ۱۲	ارزیابی اقتصادی طرح‌ها	۳	۳۲	۳۲	۶۴	اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد (۲) - بانکداری اسلامی	ت ۴ ت ۳ ت ۲۳
ت ۱۳	سیر اندیشه‌های اقتصادی: متفکرین اسلامی و غربی	۳	۴۸	-	۴۸	اقتصاد کلان (۱) - اقتصاد خرد (۱)	ت ۱ ت ۲
ت ۱۴	آشنایی با فقه اقتصادی	۳	۳۲	-	۳۲	اصول و مبانی اقتصاد اسلامی	پ ۷
ت ۱۵	اقتصاد ایران (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد کلان (۲)	ت ۴
ت ۱۶	اقتصاد ایران (۲)	۳	۴۸	-	۴۸	اقتصاد کلان (۲)	ت ۴
ت ۱۷	اقتصاد ایران (۳)	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد کلان (۲)	ت ۴
ت ۱۸	نظریه‌های توسعه اقتصادی	۳	۴۸	-	۴۸	اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد (۲)	ت ۴ ت ۳
ت ۱۹	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد خرد (۲) - اقتصاد کلان (۲) - نظریه‌های توسعه اقتصادی	ت ۳ ت ۴ ت ۱۸
ت ۲۰	اقتصاد بخش عمومی (۱)	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد (۲)	ت ۴ ت ۳

ادامه جدول ۲-۲. دروس تخصصی رشته علوم اقتصادی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	زمان			پیشنیاز	
			نظری	عملی	مجموع	عنوان	کد
ت ۲۱	اقتصاد بخش عمومی (۲)	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد بخش عمومی (۱)	ت ۲۰
ت ۲۲	پول و بانکداری	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد کلان (۲)	ت ۴
ت ۲۳	بانکداری اسلامی	۳	۴۸	-	۴۸	پول و بانکداری - آشنایی با فقه اقتصادی	ت ۲۲ ت ۱۴
ت ۲۴	اقتصاد مالی	۳	۳۲	۳۲	۶۴	اقتصاد کلان (۲)	ت ۴
ت ۲۵	بازار سرمایه اسلامی	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد مالی	ت ۲۴
ت ۲۶	تجارت بین الملل	۳	۴۸	-	۴۸	اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد (۲)	ت ۴ ت ۳
ت ۲۷	مالیه بین الملل	۲	۳۲	-	۳۲	تجارت بین الملل - پول و بانکداری	ت ۲۶ ت ۲۲
ت ۲۸	نظام های اقتصادی	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد بخش عمومی (۱) - اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد (۲)	ت ۲۰ ت ۴ ت ۳
ت ۲۹	اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست	۳	۴۸	-	۴۸	اقتصاد خرد (۲)	ت ۳
ت ۳۰	اقتصاد انرژی	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست	ت ۲۹

ادامه جدول ۲-۲. دروس تخصصی رشته علوم اقتصادی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	زمان			پیشنیاز	
			نظری	عملی	مجموع	عنوان	کد
ت ۳۱	اقتصاد کشاورزی	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد خرد (۲)	ت ۳
ت ۳۲	روش تحقیق در اقتصاد	۳	۳۲	۳۲	۶۴	آمار برای اقتصاد (۲) - مبانی فلسفی و روش شناسی علم اقتصاد	پ ۵ ت ۱۱
ت ۳۳	اقتصاد صنعتی	۲	۳۲	-	۳۲	اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد (۲)	ت ۳ ت ۴
ت ۳۴	اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی	۲	۱۶	۳۲	۴۸	اقتصاد خرد (۲) - اقتصاد کلان (۲) - نظریه های توسعه اقتصادی	ت ۳ ت ۴ ت ۱۸
مجموع واحد های دروس تخصصی							۸۶ واحد

جدول ۳-۲. دروس اختیاری رشته علوم اقتصادی

خوشه	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	زمان			پیشنیاز
				جمع	نظری	عملی	
اقتصاد مقاومتی	خ ۱	اقتصاد و دفاع	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) ت ۳
	خ ۲	نظریه های عدالت در اقتصاد	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۳) ت ۵
	خ ۳	نظریه های توسعه با رویکرد اسلامی	۲	۳۲	۳۲		نظریه های توسعه اقتصادی ت ۱۸
	خ ۴	اقتصاد کار و نیروی انسانی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) ت ۳
	خ ۵	اقتصاد تعاون و مردم‌بنیان	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد ت ۱۹
فلسفه و روش شناسی اقتصاد	خ ۶	فلسفه اقتصاد تطبیقی (۱)	۲	۳۲	۳۲		سیر اندیشه های اقتصادی: متفکرین اسلامی و غربی - اقتصاد کلان (۲) ت ۱۳، ۴
	خ ۷	روش شناسی اقتصاد	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد ت ۴، ۳
	خ ۸	فلسفه اقتصاد تطبیقی (۲)	۲	۳۲	۳۲		سیر اندیشه های اقتصادی: متفکرین اسلامی و غربی - اقتصاد کلان (۳) ت ۱۳، ۶
	خ ۹	اقتصاد اخلاقی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد ت ۴، ۳
اقتصاد و علوم رفتاری	خ ۱۰	اقتصاد نهادی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد کلان (۲) ت ۴
	خ ۱۱	اقتصاد سیاسی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد بخش عمومی (۲) ت ۲۱
	خ ۱۲	حقوق و اقتصاد	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد ت ۴، ۳
	خ ۱۳	مبانی جامعه‌شناسی اقتصادی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) - اقتصاد کلان ت ۳، ۴
	خ ۱۴	اقتصاد مدیریت	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) ت ۳
	خ ۱۵	اقتصاد شهری	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) ت ۳
اقتصاد شهری و منطقه‌ای	خ ۱۶	اقتصاد حمل و نقل	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) ت ۳
	خ ۱۷	اقتصاد منطقه‌ای	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) - اقتصاد کلان ت ۳، ۲
	خ ۱۸	اقتصاد کاربردی مسکن	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد ت ۴، ۳

ادامه جدول ۳-۲. دروس اختیاری رشته علوم اقتصادی

خوشه	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	زمان			پیشنیاز	
				جمع	نظری	عملی	عنوان درس	کد
بانکداری و اقتصاد مالی	خ ۱۹	عملیات بانکداری داخلی	۲	۴۸	۱۶	۳۲	پول و بانکداری - بانکداری اسلامی	ت ۲۲ ت ۲۳
	خ ۲۰	بانکداری بین‌المللی	۲	۴۸	۱۶	۳۲	بانکداری اسلامی	ت ۲۳
	خ ۲۱	مدیریت مالی	۲	۳۲	۳۲		اصول حسابداری	پ ۱
	خ ۲۲	بورس اوراق بهادار و تأمین مالی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) - بازار سرمایه اسلامی	ت ۳ ت ۲۵
	خ ۲۳	جهانی شدن و بحران‌های مالی	۲	۳۲	۳۲		مالیه بین الملل - اقتصاد مالی	ت ۲۶ ت ۲۴
	خ ۲۴	بیمه اموال	۲	۴۸	۱۶	۳۲		-
اقتصاد بیمه	خ ۲۵	بیمه اشخاص	۲	۴۸	۱۶	۳۲		-
	خ ۲۶	بیمه‌های اتکایی و صکوک بیمه‌ای	۲	۴۸	۱۶	۳۲	بازار سرمایه اسلامی، اقتصاد مالی	ت ۲۵ ت ۲۴
	خ ۲۷	اصول و مبانی بیمه و تأمین اجتماعی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد بیمه	خ ۲۸
	خ ۲۸	اقتصاد بیمه	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد مالی	ت ۲۴
	خ ۲۹	توسعه اقتصادی روستایی و عشایری	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد کشاورزی	ت ۳۱
	خ ۳۰	سیاست‌های توسعه کشاورزی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد کشاورزی	ت ۳۱
کشاورزی و توسعه روستایی و	خ ۳۱	تأمین مالی خرد	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲)	ت ۳
	خ ۳۲	مبانی اقتصاد فرهنگ	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) - اقتصاد کلان (۲)	ت ۳ ت ۴
	خ ۳۳	اقتصاد رسانه	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) - اقتصاد کلان (۲)	ت ۳ ت ۴
	خ ۳۴	اقتصاد میراث فرهنگی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) - اقتصاد کلان (۲)	ت ۳ ت ۴
	خ ۳۵	ارزیابی اجتماعی - فرهنگی طرح‌های اقتصادی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲)	ت ۳
	خ ۳۶	اقتصاد هنر	۲	۳۲	۳۲		کلیات علم اقتصاد	پ ۶
اقتصاد فرهنگ								

ادامه جدول ۳-۲. دروس اختیاری رشته علوم اقتصادی

خوشه	کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	زمان			پیشنیاز
				جمع	نظری	عملی	
اقتصاد خلاق	خ ۳۷	اقتصاد صنایع دستی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد ایران (۲) ت ۱۶
	خ ۳۸	اقتصاد کارآفرینی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد کلان (۲) - اقتصاد خرد (۲) ت ۴ ت ۳
	خ ۳۶	اقتصاد هنر	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) پ ۶
	خ ۳۹	اقتصاد دانش بنیان	۲	۳۲	۳۲		نظریه های توسعه اقتصادی ت ۱۸
اقتصاد انرژی	خ ۴۰	انرژی های فسیلی: بازارها و سیاستها	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد انرژی-اقتصاد خرد (۲) ت ۳۰ ت ۳
	خ ۴۱	انرژی های تجدید پذیر: بازارها و سیاست ها	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد انرژی-اقتصاد خرد (۲) ت ۳۰ ت ۳
	خ ۴۲	نهادهای سازمان های بین المللی انرژی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) ت ۳
	خ ۴۳	تأمین مالی و قراردادهای در انرژی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد خرد (۲) ت ۳
اقتصاد محیط زیست	خ ۴۴	مبانی اکولوژیک	۲	۳۲	۳۲		-
	خ ۴۵	اقتصاد اکولوژیک	۲	۳۲	۳۲		مبانی اکولوژیک خ ۴۴
	خ ۴۶	اقتصاد محیط زیست	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد اکولوژیک خ ۴۵
	خ ۴۷	موضوعات انتخابی در محیط زیست ایران	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد محیط زیست خ ۴۶
	خ ۴۸	اقتصاد آلودگی	۲	۳۲	۳۲		مبانی اکولوژیک خ ۴۴
	خ ۴۹	برنامه ریزی زیست محیطی	۲	۳۲	۳۲		اقتصاد ایران (۲) ت ۱۶
توجه: دانشجو برای دانش آموختگی ملزم به گذراندن ۱۰ واحد از دروس اختیاری است. دانشجو باید ۱۰ واحد از دروس اختیاری را از دو خوشه از بین ۱۱ خوشه ای تعریف شده، انتخاب نماید. این دو خوشه شامل خوشه اصلی اختیاری با ۶ واحد درس و خوشه فرعی اختیاری با ۴ واحد درس هستند.							

۲-۲. سرفصل دروس رشته علوم اقتصادی

در این بخش از فصل حاضر، سرفصل دروس رشته علوم اقتصادی شامل: دروس پایه، تخصصی و اختیاری به ترتیبی که در جداول بخش ۱-۲ آورده شده است، ارایه می شوند.

۱-۲-۲. سرفصل درس اصول حسابداری

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اصول حسابداری	
		انگلیسی	Principles of Accounting	
نوع درس:		پایه ■ تخصصی □	نوع واحد: نظری ■ عملی □	
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	
دروس پیشنیاز	عنوان درس	-	-	پ ۱
	کد درس پیشنیاز	-	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد □ : سفر علمی □ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □	ندارد ■	

۲- اهداف

درس اصول حسابداری (۱) درگاه ورود دانشجویان به دنیای حسابداری و مالی است. بنابراین، هدف اصلی این درس آشنایی دانشجویان رشته اقتصاد با مفاهیم حسابداری و گزارشگری مالی، فرایند تهیه صورتهای مالی از شناخت و ثبت رویدادهای مالی تا تهیه صورتهای مالی، و نقش حسابداری در تهیه و گزارش اطلاعات مفید برای تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان از اطلاعات است. در کشورهای اسلامی استفاده‌کنندگان طیف گسترده‌ای از افراد و گروه‌های مختلف مانند سرمایه‌گذاران بالقوه، سهامداران، اعتباردهندگان، مشتریان و جامعه را در بر می‌گیرد و حسابداری باید قادر باشد که نیازهای اطلاعاتی این افراد و گروه‌ها را فراهم سازد. علاوه بر آشنا ساختن دانشجویان با فرایند تهیه صورتهای مالی و به طور کلی گزارشگری مالی در موسسات خدماتی و بازرگانی، موارد کاربرد اطلاعات حسابداری و اهمیت تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات حسابداری نیز مورد اشاره قرار خواهد گرفت که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- ۱- کلیاتی راجع به حسابداری، شامل اهمیت حسابداری، استفاده‌کنندگان اطلاعات، اصول و موازین اسلامی در حسابداری و نقش آن در تهیه و ارائه اطلاعات، تجزیه و تحلیل معاملات و رویدادهای مالی و معادله حسابداری، و صورتهای مالی.
- ۲- تجزیه و تحلیل و ثبت معاملات و رویدادهای مالی، شامل فرایند ثبت و تجزیه و تحلیل، پردازش معاملات و تهیه ترازآزمایشی.
- ۳- تعدیل حسابها و تهیه صورتهای مالی؛ شامل اصول و مفروضات مرتبط با تهیه صورتهای مالی، نحوه تعدیل حسابها، و تهیه صورتهای مالی.
- ۴- تکمیل چرخه حسابداری، شامل تهیه کاربرگ حسابداری، بستن حسابها، ترازنامه (صورتحساب) و طبقه‌بندی شده و تجزیه و تحلیل اطلاعات حسابداری.

- 5- حسابداری خرید و فروش کالا، شامل موسسات بازرگانی، حسابداری خرید کالا، حسابداری فروش کالا، تکمیل چرخه حسابداری در موسسات بازرگانی، روشهای تهیه صورت سود و زیان (صورت سود و زیان یک مرحله ای و صورت سود و زیان چند مرحله ای) و تجزیه و تحلیل اطلاعات حسابداری در موسسات بازرگانی.
- 6- موجودی کالا و بهای تمام شده فروش شامل مبانی ارزیابی موجودیها، نحوه برخورد با کاهش ارزش موجودیها.
- 7- آشنایی اجمالی با حسابداری صنایع خاص از جمله حسابداری صندوقهای بازنشستگی، شرکتهای بیمه، و فعالیتهای کشاورزی.
- 8- احکام معاملات از نظر فقه امامیه و رابطه آن با گزارشگری مالی.
- 9- آشنایی با غرر و شیوههای اجتناب از آن در گزارشگری مالی.

۴- منابع

الف - فارسی

- پورحیدری، امید، ابراهیمزاده، محمد و بیهودی زاده، دانیال. (۱۳۹۰). اصول حسابداری (۱)؛ چ ۲، کرمان: دانشگاه شهید باهنر کرمان.
- علیمدد، مصطفی و ملک آرای، نظامالدین. (۱۳۹۲). اصول حسابداری؛ ج ۱، چ ۳۱، تهران: سازمان حسابرسی، تهران: مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری.
- مجتهدزاده، ویدا و علوی طبری، حسین. (۱۳۸۴). اصول حسابداری (۱)؛ چ ۲، تهران: موسسه کتاب مهربان نشر.
- هورن گرن، چارلز، هاریسون، والتر و رابینسون، مایکل. (۱۳۸۵). اصول حسابداری (۱)؛ چ ۱۹، ترجمه و اقتباس: نوروش، ایرج و کرمی، غلامرضا. تهران: کتاب نو.

ب- انگلیسی / عربی

- Larson, K.D., Wild, J.J., and Chiappetta, B(2005). Fundamental Accounting Principles, McGraw-Hill Irwin, Boston, MA, Seventeenth Edition.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس ریاضیات برای اقتصاد (۱)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	ریاضیات برای اقتصاد (۱)	
		انگلیسی	Mathematics for Economics (1)	
نوع درس:		پایه ■ تخصصی □ اختیاری □	نوع واحد: نظری ■ عملی □	
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	
دروس پیشنیاز	عنوان درس	-	-	کد درس: ۲ پ
	پیشنیاز	-	-	-
دروس پیشنیاز	عنوان درس	-	-	-
	کد درس پیشنیاز	-	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد □ : سفر علمی □ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □		
		ندارد ■		

۲- اهداف

سرفصل مطالب این درس طوری تدوین شده که دانشجویان رشته اقتصاد بتوانند ابزارهای ریاضی مورد نیاز در کلیه دروس اقتصاد از جمله در دروس خرد، کلان، آمار و ... استفاده کرده و به خوبی بتوانند به تحلیل‌های ریاضی اقتصادی بپردازند. در ضمن ترتیب بیان مطالب ریاضی دارای چارچوب منطقی خاص خود می‌باشد. این چارچوب نیز در بیان مطالب رعایت شده است که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

- ۱- مروری بر نظریه مجموعه‌ها، مجموعه اعداد، مجموعه اعداد مختلط.
- ۲- آنالیز ترکیبی (تبدیل، ترتیب، ترکیب)، دو جمله‌ای نیوتن.
- ۳- تعریف رابطه، تعریف تابع یک متغیره دامنه و برد آن‌ها، شکل توابع یک متغیره، انواع توابع، عملیات بر روی توابع.
- ۴- تعریف حد و پیوستگی
- ۵- کاربرد توابع در اقتصاد
- ۶- تعریف مشتق و مفهوم آن، قضایای مشتق، مشتق تابع مرکب و قانون زنجیری.
- ۷- مشتق توابع مثلثاتی و معکوس توابع مثلثاتی.
- ۸- توابع نمایی و لگاریتمی و مشتق آن‌ها، محاسبه سود سرمایه‌گذاری، تابع رشد، معرفی توابع هذلولی و مشتق آن‌ها.
- ۹- مفهوم مشتق به عنوان نرخ تغییر و نهایی‌ها و کشش.
- ۱۰- تعریف دیفرانسیل و محاسبه آن، قضایای دیفرانسیل، کاربرد دیفرانسیل.
- ۱۱- کاربردهای مشتق: جهت تغییرات توابع، کمینه و بیشینه (ماکزیمم و مینیمم) یک تابع و محاسبه آن، تحدب و تقعر توابع، نقطه عطف، رسم منحنی. مثال‌هایی از مقادیر بیشینه و کمینه در اقتصاد (بیشینه سود یک انحصارگر، درآمد مالیاتی دولت و مقدار بیشینه آن، تابع هزینه کل و نهایی و متوسط و خواص آن‌ها).
- ۱۲- صورت‌های مبهم و محاسبه حد آن‌ها، دستور هوپیتال.
- ۱۳- تابع اولیه و انتگرال نامعین، تعریف انتگرال ریمان، روش‌های محاسبه انتگرال (جزء به جزء، تغییر متغیر، تجزیه کسر).

۴- منابع

الف - فارسی

- پور کاظمی، محمدحسین. (۱۳۹۲). ریاضیات عمومی و کاربردهای آن. ج ۱، چ ۲۶، تهران: نشر نی.
- پور کاظمی، محمدحسین. (۱۳۹۱). ریاضیات برای اقتصاد و مدیریت. چ ۳، تهران: نشر نی.
- وبر، جین. ا. (۱۳۸۸). تحلیل‌های ریاضی و کاربرد آن در اقتصاد و بازرگانی. ترجمه پور کاظمی، محمدحسین؛ ج ۱، تهران: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

ب- انگلیسی / عربی

- Carter M.(2001). Foundations of Mathematical Economics, M.I.T. Press.
- Hammond, P., Sydsaeter, K., Strom, A.(2013). Essential Mathematics for Economic Analysis (4th Edition), Prentice Hall.
- Sudsaeter, K., Hammond P., Seierstad, A., Strom, A.(2008). Further Mathematics for Economic Analysis (2nd Edition), Prentice Hall.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

**سرفصل درس ریاضیات برای
اقتصاد (۲)**

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	ریاضیات برای اقتصاد (۲)	
		انگلیسی	Mathematics for Economics (2)	
نوع درس:		پایه ■ تخصصی □	اختیاری □	نوع واحد: نظری ■ عملی □
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: پ ۳
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	ریاضیات برای اقتصاد (۱)	-	-
	کد درس پیشنیاز	پ ۲	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد □ : سفر علمی □ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □		
		ندارد ■		

۲- اهداف

این درس بیشتر جنبه‌ی کاربردی در اقتصاد دارد و چون آخرین درس اجباری ریاضی در رشته اقتصاد است، سرفصل مطالب آن طوری تدوین شده که دانشجویان رشته اقتصاد به خوبی بتوانند به تحلیل‌های ریاضی مورد نیاز در رشته اقتصاد بپردازند که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل**۱- انتگرال و کاربرد آن**

۱- تعریف انتگرال ریمان (Riemann)، فرمول نیوتن-لایپنیتز، کاربرد انتگرال نامعین در اقتصاد (هزینه نهایی، درآمد نهایی، میل نهایی به پس انداز و مصرف، نرخ جریان سرمایه‌گذاری و انباشت سرمایه).

۲- محاسبه مساحت، مازاد مصرف کننده و تولیدکننده.

۳- روش‌های محاسبه تقریبی انتگرال (روش دوزنقه، سیمپسون Simpson، به کمک بسط تیلور و مک لورن).

۲- ماتریس‌ها

۱- تعریف ماتریس و انواع آن، عملیات جمع، تفریق، ضرب و توان در ماتریس‌ها.

۲- دترمینان و خواص آن‌ها، دترمینان‌های اصلی یک ماتریس مربع، علامت یک ماتریس متقارن.

۳- اعمال مقدماتی سطری و ستونی، مرتبه (Rank) یک ماتریس و محاسبه‌ی آن، ماتریس‌های هم‌ارز، صورت

نرمال ماتریس.

۴- معکوس یک ماتریس و خواص آن، روش‌های محاسبه معکوس یک ماتریس.

۵- دستگاه معادلات خطی و حل آن‌ها، مقادیر و بردارهای خاص (Eigen Values and Vectors) و خواص

آن‌ها.

۳- تحلیل توابع چند متغیره

۱- تعریف توابع چند متغیره، دامنه و برد توابع چند متغیره، شکل توابع چند متغیره، حد و پیوستگی این توابع.

- ۲- مشتق جزئی (نسبی) و خواص آن‌ها، دیفرانسیل مرتبه اول و دوم و فرم ماتریسی آن، تحدب و تقعر توابع چند متغیره.
- ۳- مشتق تابع مرکب (Composite)، مشتق تابع ضمنی، ژاکوبین.
- ۴- کاربردهای مشتقات جزئی در اقتصاد (هزینه نهایی، مطلوبیت نهایی، رویه‌های تقاضا و وابستگی آن‌ها، کشش‌ها تابع همگن و خواص آن، رابطه اویلر).
- ۵- نقاط بیشینه، کمینه (ماکزیمم و مینیمم) و زینی در توابع چند متغیره و تعیین آن‌ها، بیشینه و کمینه مقید.
- ۶- کاربردهای بیشینه و کمینه توابع چند متغیره در اقتصاد.
- ۷- انتگرال دوگانه و محاسبه آن، کاربردهای آن در احتمال و آمار.

۴- منابع

الف - فارسی

- پور کاظمی، محمدحسین. (۱۳۹۲). ریاضیات عمومی و کاربردهای آن. ج ۱، چ ۲۶، تهران: نشر نی.
- پور کاظمی، محمدحسین. (۱۳۹۱). ریاضیات برای اقتصاد و مدیریت. چ ۳، تهران: نشر نی.
- وبر، جین. ا. (۱۳۸۸). تحلیل‌های ریاضی و کاربرد آن در اقتصاد و بازرگانی. ترجمه پور کاظمی، محمدحسین؛ ج ۱، تهران: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

ب - انگلیسی / عربی

- Carter M.(2001). Foundations of Mathematical Economics, M.I.T. Press.
- Hammond, P., Sydsaeter, K., Strom, A.(2013). Essential Mathematics for Economic Analysis (4th Edition), Prentice Hall.
- Sudsaeter, K., Hammond P., Seierstad, A., Strom, A.(2008). Further Mathematics for Economic Analysis (2nd Edition), Prentice Hall.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس آمار برای اقتصاد
(۱)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	آمار برای اقتصاد (۱)	
		انگلیسی	Statistics for Economics (1)	
نوع درس:		پایه ■ تخصصی □	اختیاری □	نوع واحد: نظری ■ عملی □
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: پ ۴
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	-	-	-
	کد درس پیشنیاز	-	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد □ : سفر علمی □ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □	ندارد ■	

۲- اهداف

آشنایی با مفاهیم اساسی در علم آمار و کاربرد آن بصورت تجربی است. در پنج فصل اول این درس، آمار توصیفی و کاربرد آن و در دو فصل بعدی مفاهیم اساسی آمار احتمال درک خواهد شد که اساس فهم آمار برای اقتصاد (۲) خواهد بود. در جهان علم و فناوری، کسب و کار حاضر، فراگیری سرفصل ها در این کتاب برای تمام رشته های دانشگاهی ضروری میباشد. دانشجویان پس از گذراندن این درس با اصول و تفسیر کاربردی نتایج آمار توصیفی آشنا خواهند شد که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- جمع آوری داده ها

- 1- جامعه ی آماری و ویژگی های آن
- 2- آمارگیری (سرشماری و نمونه گیری)
- 3- شمارش یا اندازه گیری صفت مورد مطالعه
- 4- نمادهای حاصل جمع و حاصل ضرب
- 5- بعضی از مقیاسهای عددی (تغییر، رشد، شیب، شتاب و کشش)
- 6- معرفی بسته های نرم افزاری آماری (اکسل و مینی تب)

۲- سازماندهی داده ها

- 1- تشکیل جدول توزیع فراوانی (نقطه ای و فاصله ای)
- 2- ترسیم شکل توزیع فراوانی

۳- توصیف داده ها

- 1- شاخصهای مرکزی و ویژگیهای مهم آنها
- 2- شاخصهای پراکندگی و ویژگیهای آنها
- 3- شاخصهای شکل و ویژگیهای آنها

۴- آمار توصیفی چند متغیره

- 1- تشکیل جدول توزیع فراوانی مشترک
- 2- انواع فراوانیها در توزیع مشترک
- 3- تعریف چند متغیر بطور همزمان
- 4- واریانس یا کوواریانس
- 5- ضریب همبستگی
- 6- ضریب همبستگی رتبه ای اسپیرمن
- 7- ضریب همبستگی کیفی یول
- 8- فاصله آماری و خوشه

۵- تغییر متغیر، نمودارهای کاربردی و گشتاورها

- 1- تغییر متغیر
- 2- تغییر خطی متغیر در آمار توصیفی یک متغیره
- 3- تغییر خطی متغیر در آمار توصیفی چند متغیره
- 4- نمودارهای کاربردی (پارتو و لورنز)
- 5- گشتاورها و ضریبهای تصحیح شپارد
- 6- گشتاورهای مرکزی
- 7- گشتاورهای پراکندگی
- 8- گشتاورهای شکل
- 9- رابطه بین گشتاورهای مرکزی و پراکندگی
- 10- ضریبهای تصحیح شپارد

۶- آشنایی با مفاهیم احتمال

- 1- تاریخچه شکل گیری احتمال
- 2- مفهوم ساده احتمال
- 3- آزمایش تصادفی، فضای نمونه ای، پیشامد و احتمال پیشامد
- 4- احتمال اجتماع پیشامدها و مفهوم دو پیشامد ناسازگار
- 5- احتمال اشتراک پیشامدها و مفهوم دو پیشامد مستقل
- 6- قضیه بیز

۷- مفاهیم متغیر تصادفی و توابع آماری

- 1- متغیر تصادفی، تابع چگالی احتمال و تابع توزیع احتمال ناپیوسته
- 2- متغیر تصادفی ناپیوسته، تابع چگالی و تابع توزیع احتمال و ویژگی های آنها
- 3- متغیر تصادفی پیوسته، تابع چگالی و تابع توزیع احتمال و ویژگیهای آنها

۴- منابع

الف - فارسی

- ابونوری، اسمعیل. (۱۳۸۶). آمار توصیفی و کاربرد آن. بابلسر: دانشگاه مازندران.
- ابونوری، اسمعیل، داودی، پدرام و خوشکار، آرش. (۱۳۸۹). کاربرد آسان نرم افزار اکسل در آمار. فیروزکوه: انتشارات دانشگاه آزاد واحد فیروزکوه.
- سیمور، لیپشوتز [مارک لپسون]. (۱۳۶۶). تئوری و مسائل احتمالات. ترجمه ارشقی: عادل، تهران: نشر نی.
- نوفرستی، محمد. (۱۳۸۸). آمار در اقتصاد و بازرگانی. ج ۱، تهران: رسا.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس آمار برای اقتصاد
(۲)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	آمار برای اقتصاد (۲)	
		انگلیسی	Statistics for Economics (2)	
نوع درس:		پایه ■ تخصصی □	اختیاری □	نوع واحد: نظری ■ عملی □
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: ۵ پ
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	آمار برای اقتصاد (۱)	-	-
	کد درس پیشنهادی	۴ پ	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد □ : سفر علمی □ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □		
		ندارد ■		

۲- اهداف

آشنایی با مفاهیم اساسی در آمار استنباطی و کاربرد آن بصورت تجربی است. در پنج فصل اول این درس، آمار احتمال و کاربرد آن و در سه فصل بعدی مفاهیم اساسی آمار استنباطی درک خواهد شد: برآورد پارامترها و آزمون فرضیه ها اساس فهم تعمیم نتایج نمونه (جزء) به جامعه (کل) در اکثر کارهای پژوهشی است. در جهان علم و فناوری، کسب و کار حاضر، فراگیری سرفصل ها در این کتاب برای تمام رشته های دانشگاهی ضروری میباشد. دانشجویان پس از گذراندن این درس با اصول و تفسیر کاربردی نتایج آمار استنباطی (در شرایطی که جمعآوری داده ها بهر دلیلی با انجام سرشماری صورت نگیرد) آشنا خواهند شد. که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- امید ریاضی، گشتاور و تابع مولد گشتاور

- 1- امید ریاضی متغیر تصادفی و ویژگی های آن
- 2- پراکنش (واریانس) متغیر تصادفی و ویژگی های آن
- 3- گشتاورها، گشتاورهای پیرامون صفر (شاخص های مرکزی)
- 4- گشتاورهای پیرامون میانگین (شاخصهای پراکندگی)
- 5- تابع مولد گشتاور، تابع مولد گشتاور متغیر تصادفی ناپیوسته و متغیر تصادفی پیوسته
- 6- متغیرهای تصادفی مشترک و تشکیل جدول توزیع احتمال مشترک

۲- انواع متغیرهای تصادفی ناپیوسته کلاسیک

- 1- متغیر تصادفی یکنواخت
- 2- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی یکنواخت
- 3- متغیر تصادفی برنولی

- ۴- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی برنولی
- ۵- متغیر تصادفی دو جمله ای
- ۶- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی دو جمله ای
- ۷- متغیر تصادفی فوق هندسی
- ۸- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی فوق هندسی
- ۹- متغیر تصادفی هندسی
- ۱۰- تابع مولد گشتاور میانگین و واریانس متغیر تصادفی هندسی
- ۱۱- متغیر تصادفی دو جمله‌ای منفی
- ۱۲- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی دو جمله‌ای منفی
- ۱۳- متغیر تصادفی پواسن
- ۱۴- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی پواسن

۳- انواع متغیرهای تصادفی پیوسته کلاسیک

- ۱- متغیر تصادفی یکنواخت
- ۲- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی یکنواخت پیوسته
- ۳- متغیر تصادفی نرمال
- ۴- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس
- ۵- متغیر تصادفی نرمال استاندارد
- ۶- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس
- ۷- متغیر تصادفی گاما
- ۸- متغیر تصادفی گامای یک پارامتری
- ۹- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس
- ۱۰- متغیر تصادفی گامای دو پارامتری
- ۱۱- متغیر تصادفی نمایی
- ۱۲- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس
- ۱۳- متغیر تصادفی کایدو
- ۱۴- تابع مولد گشتاور، میانگین و واریانس متغیر تصادفی کایدو
- ۱۵- متغیر تصادفی بتا
- ۱۶- گشتاور مرتبه، میانگین و واریانس متغیر تصادفی بتا
- ۱۷- متغیر تصادفی لگ نرمال
- ۱۸- تابع مولد گشتاور، میانگین واریانس
- ۱۹- ارتباط متغیرهای تصادفی با یکدیگر

۶- آشنایی با آمار استنباطی

- ۱- تعریف آمار استنباطی، مفاهیم پارامتر و آماره
- ۲- نمونه و مفهوم نظریه نمونه گیری
- ۳- یک مثال ساده و مفهوم قضیه حد مرکزی

- ۴- میانگین و انحراف معیار شاخصهای مرکزی نمونه ای
- ۵- میانگین و انحراف معیار شاخصهای پراکندگی نمونه ای

۵- برآورد پارامتر

- ۱- برآورد نقطه ای پارامترها و ویژگیهای مطلوب آنها
- ۲- برآورد نقطه ای میانگین جامعه و ویژگیهای برآوردگر نقطه ای میانگین جامعه
- ۳- برآورد نقطه ای واریانس جامعه و ویژگیهای برآوردگر نقطه ای واریانس جامعه
- ۴- برآورد فاصله ای پارامتر جامعه
- ۵- برآورد فاصله ای میانگین در جامعه
- ۶- برآورد فاصله ای تفاوت میانگینها در جامعه
- ۷- برآورد فاصله ای نسبت در جامعه
- ۸- برآورد فاصله ای تفاوت نسبتها در جامعه
- ۹- برآورد فاصله ای واریانس در جامعه
- ۱۰- برآورد فاصله ای نسبت واریانسها

۶- آزمون فرضیه

- ۱- خطای نوع اول و خطای نوع دوم
- ۲- سطح معنا و سطح اطمینان، بتا و توان آزمون
- ۳- آزمون فرضیه میانگین و آزمون فرضیه تفاوت میانگینها در جامعه
- ۴- آزمون فرضیه نسبت و آزمون فرضیه تفاوت نسبتها در جامعه
- ۵- آزمون فرضیه واریانس در جامعه
- ۶- آزمون فرضیه نسبت واریانسها در جامعه

۷- آنالیز واریانس

- ۱- آنالیز واریانس یک عاملی
- ۲- آنالیز واریانس دو عاملی

۴- منابع

الف - فارسی

- ابونوری، اسمعیلی. (۱۳۹۴). آمار احتمال و کاربرد آن؛ سمنان: دانشگاه سمنان.
- سوری، علی. (۱۳۸۷). آمار، احتمال و استنتاج آماری در اقتصاد؛ تهران: نشر نور علم.
- نوفرستی، محمد. (۱۳۸۹). آمار در اقتصاد و بازرگانی؛ ج ۲، تهران: رسا.

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس کلیات علم اقتصاد

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	کلیات علم اقتصاد	
		انگلیسی	Principles of Economics	
نوع درس:		پایه ■ تخصصی □	اختیاری □	نوع واحد: نظری ■ عملی □
تعداد واحد: ۳ واحد		تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: ۶ پ	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	-	-	-
	کد درس پیشنهادی	-	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد □ : سفر علمی □ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □	ندارد ■	

۲- اهداف

هدف اصلی این است که دانشجویان با اهمیت علم اقتصاد، فرآیند شکل گیری این علم و مباحث مختلفی که در این رشته مطرح است آشنا شوند. همچنین سعی می شود تا دانشجویان با برخی مفاهیم اساسی علم اقتصاد به عنوان پیش زمینه ای برای دروس اقتصاد خرد و کلان، به گونه ای که تداخل با دروس مزبور صورت نپذیرد، آشنا شوند. آشنایی دانشجویان با روش ها و حیطه های علم اقتصاد، تفاوت و ارتباط علم اقتصاد با مکتب اقتصادی و نظام اقتصادی از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

طبق مصوبه شورای تحول، ۴۸ ساعت برای ارائه مطالب نظری در نظر گرفته شده است که در طول ۱۸ هفته ارائه خواهد شد. علاوه بر ساعات فوق الذکر، هفته ای یک جلسه تحت عنوان «کارگاه آموزشی اقتصاد ایران» پیش بینی شده است تا دانشجویان فرصت بیشتری برای فراگیری بهتر مباحث داشته باشند. همچنین می توان از فرصت یاد شده جهت سخنرانی ها نیز بهره برد تا دانشجویان با واقعیت های اقتصادی و بعضاً مشکلات برخی بخشهای اقتصادی کشور و راهکارهای آن از نزدیک آشنا شوند.

با توجه به اهمیت بسیار زیاد این درس، شورای تحول در علوم انسانی پیشنهادهایی به شرح ذیل برای ارتقای سطح علمی این درس مطرح می کند هرچند که دانشکده های اقتصاد و استادان این درس با توجه به امکانات موجود در هر دانشکده، تصمیم نهایی در نحوه اجرای این پیشنهادها را اتخاذ خواهند کرد.

الف- تدریس این درس ترجیحاً توسط حداقل دو مدرس به صورت مشترک صورت گیرد.

ب- مدرس اصلی این درس از استادان برجسته و ترجیحاً با درجه استادی انتخاب شود.

ج- علی رغم اهمیت مطالبی که کارشناسان و سخنرانان مدعو در کارگاه های آموزشی یا در کلاس رسمی مطرح می کنند، برخی از این مطالب به تشخیص استاد می تواند موضوع امتحان قرار نگیرد.

۱- آشنایی با علم اقتصاد

۱- اهمیت و جایگاه علم اقتصاد

۲- تعریف علم اقتصاد و ضرورت آن

- ۳- مفاهیم کلیدی: کمیابی، هزینه فرصت، تخصیص، بهینگی و منحنی امکانات تولید
 - ۴- سؤالات اساسی:
 - ۵- کالاها و خدمات چگونه تولید می شود: الگوهای تولید
 - ۶- درآمدهای حاصل از تولید کالاها و خدمات چگونه توزیع می شود: الگوهای توزیع درآمد
 - ۷- کالاها و خدمات چگونه مصرف می شود: الگوهای مصرف
 - ۸- اقتصاددانان چگونه راجع به مسائل اقتصادی می اندیشند و نظریه پردازی می کنند؟
 - ۹- اقتصاد چه کمکی می تواند به مدیریت نظام سیاسی بکند؟
 - ۱۰- اقتصاد چه کمکی می تواند به مدیریت نظام اجتماعی بکند؟
 - ۱۱- رابطه علم اقتصاد با سایر علوم انسانی (جامعه شناسی، حقوق، علوم سیاسی، مدیریت، روانشناسی، ...) چیست؟
 - ۱۲- همزمانی و رابطه علی چه تفاوتی با هم دارند؟
 - ۱۳- معرفی کلی طبقه بندی رشته اقتصاد (JEL Classification)
-
- ۲- کلی ترین دسته بندی در اقتصاد متعارف
 - ۱- چرا اقتصاد خرد؟
 - ۲- سوابق تاریخی و منشأ اقتصاد خرد با تأکید بر نظریات والراس در اواخر قرن نوزدهم
 - ۳- چرا اقتصاد کلان؟
 - ۴- سوابق تاریخی و منشأ اقتصاد کلان با تأکید بر نظریات کینز در اوایل قرن بیستم
 - ۳- نگاهی به اقتصاد خرد
 - ۱- تعاریف، اصطلاحات و مفاهیم کلی (به تشخیص استاد درس)
 - ۲- برخی سؤالاتی که با رویکرد اقتصاد خرد می توان پاسخ داد. (ترجیحاً مثالهای از اقتصاد ایران)
 - ۴- نگاهی به اقتصاد کلان
 - ۱- تعاریف، اصطلاحات و مفاهیم کلی (به تشخیص استاد درس)
 - ۲- برخی سؤالاتی که با رویکرد اقتصاد کلان می توان پاسخ داد (ترجیحاً مثالهای از اقتصاد ایران)
 - ۵- آشنایی کلی با نظام های اقتصادی
 - ۱- شکل گیری و تحول نظام سرمایه داری
 - ۲- مارکس، مارکسیسم و سوسیالیسم و عکس العمل به نظام سرمایه داری
 - ۳- کینز و نظام سرمایه داری جدید
 - ۴- اقتصاد اسلامی با تأکید بر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی
 - ۶- آشنایی با سیر تحولات آموزش و پژوهش علم اقتصاد در ایران (می تواند موضوع امتحان نباشد)
 - ۱- سوابق تدریس رشته اقتصاد در ایران قبل از تأسیس دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران
 - ۲- سیر تحول برنامه های آموزشی رشته اقتصاد تا قبل از انقلاب اسلامی
 - ۳- سیر تحول برنامه های آموزشی رشته اقتصاد بعد از انقلاب اسلامی با تأکید بر برنامه تحول علوم انسانی
 - ۴- آشنایی با نهادهای آموزشی و پژوهشی اقتصاد اسلامی در کشور
 - ۷- اهمیت رشته اقتصاد در ایران و جهان (می تواند موضوع امتحان نباشد)
 - ۱- وضعیت فعلی
 - ۲- تحولات آینده
 - ۸- نگاهی به کلی ترین مسائل اقتصاد ایران
 - ۱- ظرفیتهای اقتصادی ایران
 - ۲- برخی مشکلات اقتصادی ایران و راهکارهای آن

۹- آشنایی با مجلات علمی-پژوهشی و سایتهای اینترنتی اقتصاد در ایران و جهان (می تواند موضوع امتحان نباشد)

۱- در اقتصاد متعارف

۲- در نقد اقتصاد متعارف

۳- در اقتصاد اسلامی

۱۰- آشنایی با حوزه های کلیدی در رشته اقتصاد (به انتخاب استاد درس و ترجیحاً از موارد ذیل که می تواند موضوع امتحان نباشد)

۱- اقتصاد کشاورزی، اقتصاد منابع طبیعی، توسعه روستایی و عشایری، اقتصاد انرژی، اقتصاد محیط زیست، اقتصاد ریاضی و اقتصادسنجی، پول و بانکداری، اقتصاد اطلاعات، اقتصاد بخش عمومی، اقتصاد صنعتی، اقتصاد بین الملل، تجارت بین الملل، تجارت الکترونیک، اقتصاد نیروی کار، اقتصاد مالی، توسعه اقتصادی، برنامه ریزی اقتصادی، اقتصاد نهادگرایی، بانکداری اسلامی، اقتصاد صنایع دستی، نظریه بازی و کاربرد آن در اقتصاد، روش شناسی و فلسفه اقتصادی، بحران های موجود در اقتصاد سرمایه داری، ...

۱۱- آشنایی با اقتصاددانان برجسته و خدمات آنان (می تواند موضوع امتحان نباشد)

۱- برندگان جوایز نوبل در اقتصاد

۲- استادان برجسته ایرانی در دانشگاه های معتبر جهان

۳- استادان برجسته ایرانی در دانشگاه های کشور (برندگان جوایز بین المللی، جوایز ملی، چهره های ماندگار و برندگان جایزه کتاب سال جمهوری اسلامی ایران که خدمات علمی ارزشمندی در آموزش و پژوهش اقتصاد متعارف، نقد آن و یا در اقتصاد اسلامی انجام داده اند)

۴- منابع

الف - فارسی

- موسایی، میثم. (۱۳۹۹). مبانی و اصول علم اقتصاد، چاپ پنجم، انتشارات نور علم.
- گرگوری منکیو. (۱۳۹۲). کلیات علم اقتصاد؛ ترجمه حمیدرضا ارباب؛ چ ۲، تهران: نشر نی.
- مصباحی مقدم، غلامرضا و عربی، هادی. (۱۳۹۳). مبانی اقتصاد اسلامی. چ ۶، انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- مطلق، محمداسماعیل و عظیمی، میکائیل. (۱۳۸۲). سرگذشت یک علم: کالبدشکافی نظام آموزش علم اقتصاد در ایران، تهران: انتشارات کبیر.
- میرمعزی، سیدحسین. (۱۳۹۰). نظام اقتصادی اسلام؛ تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- نمازی، حسین. (۱۳۹۳). نظام های اقتصادی؛ تهران: شرکت سهامی انتشار.
- دادگر، یدالله. (۱۳۹۲). تاریخ عقاید اقتصادی؛ تهران: انتشارات سمت.

ب- انگلیسی / عربی

- Samuelson, P., and Nordhaus, W. (2009). Economics, McGraw Hill_Irwin.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اصول و مبانی اقتصاد اسلامی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اصول و مبانی اقتصاد اسلامی
		انگلیسی	Principles and Foundations of Islamic Economics
نوع درس:		پایه ■ تخصصی □	اختیاری □
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت : ۳۲ ساعت
دروس پیشنیاز		عنوان درس پیشنیاز	کلیات علم اقتصاد
		کد درس پیشنیاز	۶ پ
آموزش تکمیلی عملی:		دارد □ : سفر علمی □ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □	
		ندارد ■	

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی اقتصاد اسلامی، تاثیرگذاری این مبانی بر نظریه پردازی در حوزه علم اقتصاد. زمینه سازی تحول علمی و بومی سازی در برخی از موضوعات علم اقتصاد از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- ۱- کلیات و مفاهیم
 - ۱- مفهوم علم اقتصاد
 - ۲- مفهوم مکتب اقتصاد اسلامی
 - ۳- مفهوم نظام اقتصاد اسلامی
 - ۴- فرق بین سه مفهوم علم و مکتب و نظام اقتصاد اسلامی
 - ۵- تعریف احکام شریعت و اقسام آنها (احکام ثابت و متغیر)
 - ۶- روش استنباط اصول مکتبی - حقوقی - اقتصاد اسلامی از احکام فقهی
- ۲- مبانی حقوقی اقتصاد اسلامی (اصول اقتصاد اسلامی)
 - ۱- اصل مالکیت مختلط
 - ۲- اصل آزادی محدود اقتصادی (اصل هدایت، نظارت و سیاست گذاری دولت در حوزه اقتصاد)
 - ۳- اصل جریان پول و سرمایه نقدی بر اساس نرخ سود
 - ۴- عدات و توازن اقتصادی
 - ۳- مبانی علمی اقتصاد اسلامی
 - ۱- تبعیت بخش اعتباری اقتصاد از بخش واقعی آن
 - ۲- ساز و کار بازار از نظر آموزه های اسلامی (چگونگی شکل گیری بازار)

3- تخصیص بهینه منابع

۴- منابع

الف - فارسی

- انصاری، محمدجعفر و دیرباز، عسگر، کرمی، محمد مهدی، کرمی، محمدحسین. (۱۳۹۳). درآمدی بر مبانی اقتصاد خرد با نگرش اسلامی. چ ۲، انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- پژوهشگاه حوزه و دانشگاه. (۱۳۸۸). مبانی اقتصاد اسلامی؛ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی.
- شریف زاده، محمدجواد. (۱۳۹۱). حقوق و اقتصاد در اسلام؛ تهران: دانشگاه امام صادق(ع).
- میرمعزی، سیدحسین. (۱۳۹۰). نظام اقتصادی اسلام؛ تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

ب- انگلیسی / عربی

- صدر، محمدباقر. (۱۴۲۹). اقتصادنا؛ قم: بوستان کتاب (مرکز النشر التابع لمكتب الاعلام الاسلامی).

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس زبان انگلیسی تخصصی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	زبان انگلیسی تخصصی
		انگلیسی	English for Economics
نوع درس:		پایه ☒ تخصصی ☐ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: پ ۸
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	زبان عمومی	اقتصاد خرد ۲
	کد درس پیشنهادی	زبان عمومی	ت ۳
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

آشنایی با متون و مفاهیم تخصصی در اقتصاد (اقتصاد کلان، اقتصاد خرد، اقتصاد اسلامی، اقتصاد ایران)، آشنایی با ۳۰۰۰ واژه اقتصادی، افزایش اطلاعات عمومی و مهارت‌های دانشجویان رشته اقتصاد در حوزه‌های مختلف مرتبط با این رشته به زبان انگلیسی از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

این درس ترجیحاً از طریق آزمایشگاه زبان تدریس شود.

1-Introduction to Macroeconomics (مقدمه‌ای بر اقتصاد کلان)

- 1- Basic Macroeconomic Concepts (مفاهیم اصلی در اقتصاد کلان)
- 2- Output and Income (تولید و درآمد)
- 3- Unemployment (بیکاری)
- 4- Inflation and deflation (تورم و رکود)
- 5- Monetary and Fiscal Policy (سیاست‌های پول و مالی)
- 6- Growth Models (الگوهای رشد)
- 7- Other Important Concepts in Macroeconomics (سایر مفاهیم مهم اقتصاد کلان)

2- Introduction to Microeconomics (مقدمه‌ای بر اقتصاد خرد)

- 1- Microeconomic Topics (موضوعات اقتصاد خرد)
- 2- Demand, Supply, and Equilibrium (تقاضا، عرضه و تعادل)
- 3- Measurement of Elasticity (محاسبه کشش‌ها)

- 4- Consumer Demand Theory (تئوری تقاضای مصرف‌کننده)
- 5- Theory of Production (نظریه تولید)
- 6- Costs of Production (هزینه تولید)
- 7- Market Structure (ساختار بازار)
- 8- Opportunity Cost (هزینه فرصت)
- 9- Other Important Concepts in Microeconomics (سایر مفاهیم مهم اقتصاد خرد)

3- Introduction to Islamic Economics (اقتصاد اسلامی)

- 1- The Concepts of Islamic Economics (مفاهیم اقتصاد اسلامی)
- 2- Individual, Society and Social Choice in Islamic Thought (فرد، جامعه و انتخاب اجتماعی در (اندیشه اسلامی)
- 3- Introduction to Islamic Banking (مقدمه ای بر بانکداری اسلامی)
- 4- Islamic Finance (مالیه اسلامی)
- 5- Islamic Taxes (مالیات‌های اسلامی)
- 6- Is Other Important Concepts in Islamic Economics (سایر مفاهیم اقتصاد اسلامی)
- 7- Islamic Occasions: Eid al-Adha, Eid al-Fitr and... (مناسبت‌های اسلامی: عید قربان، عید فطر و ...)

4- Introduction to Economy of Iran (اقتصاد ایران)

- 1- Importance of the Oil Sector in the Iranian Economy (اهمیت بخش نفت در اقتصاد ایران)
- 2- Role of Government Expenditures and Revenues (نقش مخارج و درآمدهای دولت)
- 3- Exports and Imports (صادرات و واردات)
- 4- Economic Policy and Reform Efforts (سیاست‌ها و اصلاحات اقتصادی)
- 5- Income Distribution (توزیع درآمد)
- 6- International Trade (تجارت بین‌الملل)
- 7- International Financial Flows (جریان مالی بین‌المللی)
- 8- The Future of Iran in the Shadow of Oil (آینده اقتصاد ایران در سایه نفت)

5- Introduction to International Economic Organizations (مقدمه‌ای بر سازمان‌های اقتصادی بین‌المللی)

- 1- International Monetary Fund (IMF) (صندوق بین‌المللی پول)
- 2- Organization of the Petroleum Exporting Countries (OPEC) (سازمان کشورهای صادرکننده نفت)
- 3- World Trade Organization (WTO) (سازمان تجارت جهانی)
- 4- Organization of Islamic Cooperation (Conference) (OIC) (سازمان همکاری (کنفرانس) اسلامی)
- 5- Other Important International Economic Organizations (سایر سازمان‌های مهم اقتصادی بین (المللی)

6- Introduction to Resume and CV (مقدمه‌ای بر تهیه رزومه یا شرح حال علمی)

- 1- The Purpose of a Resume (هدف از تهیه شرح حال علمی)
 - 2- The Main Important Sections of Resume (بخش های اصلی و مهم در تهیه شرح حال علمی)
- 7- Introduction to Nobel Memorial Prize laureates In Economics (آشنایی با برندگان جایزه نوبل در اقتصاد)
- 8- Introduction to Important Scientific Journals in Economics (آشنایی با مهمترین مجلات علمی در اقتصاد)
- 1- Journal of Economic Literature (JEL)
 - 2- Journal of Political Economy (JPE)
 - 3- Iranian Journal of Economic Studies (IJES)
 - 4- Iranian Economic Review (IER)
 - 5- International Journal of Business and Development
 - 6- International Economic Studies
 - 7- Islamic Economic Studies (IES)
 - 8- Islamic Business and Finance
 - 9- Islamic Economics, Banking and Finance (JIEBF)
 - 10- Other Important Scientific Journals in Economics
- 9- Introduction to writing a Scientific Paper (آشنایی با نگارش مقاله علمی)
- 1- Keys to Academic Writing (نکات کلیدی در نگارش علمی)
 - 2- How to Write a Paper Abstract? (نحوه نگارش چکیده مقالات علمی)
- 10- Introduction to The Process of Participating in International Conference and Paper Submission (آشنایی با فرآیند مشارکت در کنفرانس بین المللی و ارسال مقاله)
- 11- Guide to JEL Classification (آشنایی با طبقه بندی موضوعی در مجله ادبیات اقتصادی)

۴- منابع

الف - فارسی

- ابونوری، اسمعیل. (۱۳۹۴). زبان انگلیسی تخصصی در اقتصاد؛ سمنان: انتشارات دانشگاه سمنان.
- جعفری صمیمی، احمد و فرجادی، غلامعلی. (۱۳۶۷). واژه نامه اقتصادی و برنامه ریزی؛ بابلسر: دانشگاه مازندران.
- روزبهان، محمود. (۱۳۹۳). زبان تخصصی برای دانشجویان رشته اقتصاد؛ تهران: انتشارات دانش نگار.
- ستوده نما، الهه و ویرجینیاری احمدی، ماری و آقامحمدی شیرازی، زهرا. (۱۳۹۴). انگلیسی برای دانشجویان رشته اقتصاد؛ چ ۱۴، انتشارات سمت.
- مکنزی، آی. ای. (۱۳۹۰). مروری جامع بر زبان تخصصی حسابداری، اقتصاد و بانکداری؛ ترجمه حسن محمدی، ذبیح الله خانی معصوم آبادی و علیرضا قناعت پیشه، تهران: انتشارات پیک زبان.

ب- انگلیسی / عربی

- Ahmed, H and. Seraju, H, M.(2011). Handbook of Islamic Economic; Exploring the Essence of Islamic Economics, The Islamic Research and Teaching Institute, 244.
- Amuzegar, J. (2014). The Islamic Republic of Iran: Reflections on an Emerging Economy, New York, USA: Routledge.
- Gheissari, A. (2009). Contemporary Iran: Economy, Society, Politics, New York, USA: Oxford University Press.
- Iqbal, M and Molyneux, P. (2013). Thirty Years of Islamic Banking; History, Performance and Prospects, PALGRAVE MACMILLAN.
- Iqbal, Z and Mirakhor, A. (2013). Economic Development and Islamic Finance, The World Bank.
- Mohaddes, K. and Pesaran, H, . (2013). One Hundred Years of Oil Income and The Iranian Economy: A curse or Blessing? Economic Research Forum, Working Paper, 771 .
- Prasad, A.(2015). Global Aspirations (Islamic Financing), Finance and Development .IMF Sept.pp 50-53.
- Presley, John R., and John, G. (1994). Islamic Economics: The Emergence of a New Paradigm", Economic Journal, 104(424), pp. 584–596, Sessions .
- Samuelson, P.A., and Nordhaus, W.D. (2010). Economics, 19th Ed, New York: McGraw-Hill.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد خرد (۱)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد خرد (۱)	
		انگلیسی	Microeconomics (1)	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	
دروس پیشنهاد	عنوان درس پیشنهاد	کلیات علم اقتصاد	ریاضیات برای اقتصاد (۱)	-
	کد درس پیشنهاد	۶ پ	۲ پ	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

فراگیری نظریات رفتار مصرف کننده و تولید کننده، سازوکار اجمالی بازار و هزینه ها در اقتصاد سرمایه داری، نقد و بررسی آنها و رویکرد اسلامی و آشنایی با نمونه های کاربردی در اقتصاد جمهوری اسلامی ایران از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مباحث مقدماتی

تعریف علم اقتصاد، هزینه فرصت، منحنی امکانات تولید، کارایی، نگرش خرد و کلان، روش شناسی علم اقتصاد، امکان نقد دانش اقتصاد، دانش اثباتی یا هنجاری، بررسی توجیهات اثباتی بودن علم اقتصاد. ارزشها و اقتصاد، ضرورت بومی سازی دانش اقتصاد

۲- عرضه و تقاضا در قالب کلی

تقاضا، عوامل مؤثر بر تقاضا، منحنی تقاضا، تقاضای بازار، عرضه، عوامل مؤثر بر عرضه، عرضه بازار، ویژگی های بازار رقابت کامل، تقاضا برای یک کالا، حرکت روی منحنی تقاضا و انتقال آن، تعادل بازار و شکل گیری قیمت در آن، مکانیسم بازار و ثبات و پایداری تعادل، تعادل ناپایدار، تغییرات در نقطه تعادل، مبانی ارزشی مکانیسم خودکار بازار، نقد و بررسی با تأکید بر انسان عقلایی، تعادل یا تصویر مکانیکی از بازار، تفکر دئیسم و دست نامرئی در مکانیسم بازار، رویکرد اسلامی با تأکید بر ویژگی های بازار اسلامی

۳- کشش

کشش قیمتی تقاضا، کشش نقطه ای و کمانی، محاسبه کشش تقاضا، عوامل مؤثر بر کشش تقاضا، کشش متقاطع تقاضا، کشش درآمدی تقاضا، کشش قیمتی عرضه، نمونه های کاربردی

۴- تحلیل هایی براساس عرضه و تقاضا

اضافه رفاه مصرف‌کننده، اضافه ارزش تولیدکننده، اضافه رفاه جامعه، دخالت دولت، قیمت‌گذاری (قیمت سقف و کف)، منحنی‌های تار عنکبوتی، نقد و بررسی نظریات، رویکرد اسلامی با تأکید بر دخالت دولت از نگاه اقتصاد اسلامی و قیمت‌گذاری در اقتصاد اسلامی.

5- نظریه رفتار مصرف‌کننده (روش مطلوبیت)

پارادوکس ارزش، مطلوبیت کل و مطلوبیت نهایی، تعادل مصرف‌کننده، قید بودجه، شرط تعادل مصرف‌کننده با توجه به قید بودجه، مبادله، استخراج منحنی تقاضا، اثر درآمدی و جانشینی.

6- نظریه رفتار مصرف‌کننده (روش منحنی‌های بی‌تفاوتی)

فروض و اصول حاکم بر مصرف‌کننده، ویژگی‌های منحنی‌های بی‌تفاوتی، خط بودجه مصرف‌کننده، تعادل مصرف‌کننده، حالت‌های خاص منحنی‌های بی‌تفاوتی، مبادله، منحنی درآمد - مصرف و منحنی انگل، پست و نرمال، منحنی قیمت - مصرف و استخراج منحنی تقاضا، اثر جانشینی و درآمدی و تفکیک آنها، انتخاب میان کار و استراحت و منحنی تقاضای استراحت.

7- مبانی نظریه تقاضا در اقتصاد کلاسیک، نقد و بررسی و رویکرد اسلامی

مبانی (معرفت‌شناختی، جهان‌شناختی و انسان‌شناختی)؛ هدف تقاضاکننده در اقتصاد سرمایه‌داری، مفهوم مطلوبیت (از دیدگاه بنتام، جان استوارت میل، جونز، گوسن و مارشال)، نقد و بررسی و رویکرد اسلامی با تأکید بر هدف تقاضاکننده در اقتصاد اسلامی و اصول حاکم بر سمت تقاضا.

8- بررسی رفتار تولیدکننده

تولید و حداکثرسازی سود، عوامل تولید؛ تابع تولید، کوتاه‌مدت و بلندمدت در فرآیند تولید، انواع تابع تولید در کوتاه‌مدت، تابع تولید کاب - داگلاس، تولید کل، متوسط و نهایی، قانون بازده نزولی، تولید در بلندمدت، تولید با دو نهاده متغیر (منحنی‌های تولید یکسان)، ویژگی‌های منحنی‌های تولید یکسان، خط هزینه یکسان، تعادل تولیدکننده، مسیر توسعه، کشش تولید، نقد و بررسی و رویکرد اسلامی.

9- هزینه‌ها

هزینه‌های حسابداری و فرصت، انواع هزینه در کوتاه‌مدت، انواع هزینه در بلندمدت، استخراج انواع منحنی هزینه کوتاه-مدت و بلندمدت، قرینه بودن منحنی‌های هزینه و تولید، نقد و بررسی و رویکرد اسلامی

۴- منابع

الف - فارسی

- انصاری، محمدجعفر، دیرباز، عسگر، کرمی، محمد مهدی، کرمی، محمدحسین. (۱۳۹۳). درآمدی بر مبانی اقتصاد خرد با نگرش اسلامی. چ ۲، تهران: انتشارات سمت و قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- رجائی، سیدمحمد کاظم. (۱۳۹۱). اقتصاد خرد (با نگاهی به مباحث اسلامی)؛ قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- سالواتوره، دومینیک. (۱۳۸۷). تئوری و مسائل اقتصاد خرد؛ ترجمه سبحانی، حسن. تهران: نشر نگاه دانش.
- شاکری، عباس. (۱۳۹۲). اقتصاد خرد ۲: نظریه‌ها و کاربردها؛ چ ۹، تهران: نشر نی.

- دادگر، یدالله. (۱۳۷۸). نگرشی بر اقتصاد اسلامی: معرفت‌ها، ارزش‌ها و روش‌ها؛ تهران، پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس.
- داوودی، پرویز. (۱۳۹۳). اقتصاد خرد؛ قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- طاهر، سعید، غزالی، عیدیت و عقل، عمر. (۱۳۷۵). سیزده اندیشمند و اقتصاددان مسلمان؛ مباحثی در اقتصاد خرد: نگرش اسلامی؛ ترجمه حسین صادقی؛ تهران، دانشگاه تربیت مدرس.
- فرگوسن، چارلز و گولد، جان. (۱۳۸۸). نظریه اقتصاد خرد؛ چ ۱۰، ترجمه روزبهان، محمود. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- لغت ویچ، ریچارد اچ. (۱۳۷۳). سیستم قیمت‌ها و تخصیص منابع تولیدی؛ ترجمه سجادی، میرنظام. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
- موریس، چارلز و اون، فیلیپس. (۱۳۹۱). تحلیل اقتصادی: نظریه و کاربرد (اقتصاد خرد)؛ ترجمه کمیجانی، اکبر چ ۱۴، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- نظری، حسن آقا. (۱۳۹۰). نظریه‌پردازی اقتصاد اسلامی (امکان نظریه‌پردازی علمی اقتصاد اسلامی، روش و تطبیق آن)؛ انتشارات سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- نوفرستی، محمد. (۱۳۹۰). مبانی اقتصاد خرد با نگرشی به اقتصاد ایران؛ تهران: نشر رسا.
- هادوی‌نیا، علی‌اصغر. (۱۳۸۲). انسان اقتصادی از دیدگاه اسلام؛ تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد کلان (۱)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد کلان (۱)	
		انگلیسی	Macroeconomics (1)	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت:	۴۸ ساعت
دروس پیشنیاز	عنوان درس	کلیات علم اقتصاد	-	-
	کد درس پیشنیاز	پ ۶	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

هدف عمده دروس اقتصاد کلان ارائه نظریه ها و الگوهایی است که بتواند برای تحلیل و پیش بینی رفتارهای متغیرهای مهم اقتصادی مانند رشد محصول، درآمد ملی، اشتغال، بیکاری، تورم، بودجه دولت نرخ ارز و حساب جاری و تراز پرداخت ها مورد استفاده قرار گیرد. علاوه، این درس باید بتواند دانشجویان را با سیاست های مناسب به منظور دستیابی به اهداف کلان اقتصادی مانند افزایش رشد محصول و درآمد سرانه، کاهش بیکاری، ثبات قیمت ها و رفاه اقتصادی در چارچوب ضوابط و احکام اسلامی آشنا ساخته و توانایی های آنها را در این زمینه افزایش دهد. بنابراین تلاش می شود که در حد امکان، سازگاری نظریات و مباحث مطرح شده در اقتصاد مرسوم با دیدگاه های اسلامی و شرایط اقتصاد ایران نیز بررسی گردد.

به طور خاص در درس اقتصاد کلان (۱) دانشجو با موارد زیر آشنا می گردند:

- موضوعات اساسی در اقتصاد کلان
 - مفاهیم پایه ای اقتصاد در مقیاس کلان؛
 - شناخت متغیرهای کلیدی در اقتصاد کلان و مکانیزم های تعیین آنها؛
 - شناخت روابط منطقی موجود بین متغیرهای کلان؛
 - مفهوم الگو و کاربرد آن
 - آشنا شدن دانشجو با مفهوم پویایی زمانی در اقتصاد و تمایز بین کوتاه مدت و بلند مدت؛
 - آشنایی با مفهوم «نوسان» و نقش آن در فهم مکانیزم های اقتصادی؛
 - روش های سنجش و اندازه گیری متغیرهای کلیدی در اقتصاد کلان؛
 - آشنایی اولیه با عرضه و تقاضای کل
 - آشنایی با مفاهیم تعادل و عدم تعادل در اقتصاد کلان
 - آشنایی با سیاست های اقتصاد کلان
 - آشنایی ابتدایی با تحلیل های اسلامی در حوزه های مختلف اقتصاد کلان
 - آشنایی با برخی ویژگی های اقتصاد ایران از منظر اقتصاد کلان
- که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱-مقدمه

- ۱- تعریف اقتصاد کلان،
 - ۲- موضوعات و اهداف اقتصاد کلان: بیکاری، تورم، رشد اقتصادی، تثبیت اقتصادی و...؛
 - ۳- رابطه میان اقتصاد کلان و اقتصاد خرد
 - ۴- تفاوت میان اقتصاد کلان و اقتصاد خرد
 - ۵- کلی سازی متغیرها در اقتصاد کلان
 - ۶- تقسیم بندی اقتصاد کلان به کوتاه مدت، میان مدت، بلند مدت، و بسیار بلند مدت
 - ۷- مفهوم الگو و کاربرد انواع الگوها در اقتصاد کلان
 - ۸- دسته بندی متغیرها در اقتصاد کلان:
- ۱- انواع متغیرهای برون زا (مستقل) و درون زا (وابسته)، اسمی و واقعی (حقیقی)، روانه و انباره، تحقق یافته و پیش بینی شده
- ۲- حسابداری درآمد ملی
- ۱- مقدمه: اهمیت محاسبه تولید و درآمد ملی
 - ۲- تولید محصول و پرداخت به عوامل تولید
 - ۳- محاسبه تولید ناخالص داخلی، تولید ناخالص ملی، تولید خالص ملی، درآمد ملی، به قیمت عوامل - به قیمت بازار - به قیمت جاری وثابت - مفهوم سال پایه-درآمد شخصی و درآمد قابل تصرف
 - ۴- اندازه گیری تولید ناخالص ملی با روش های متداول
- ۱- مشکلات اندازه گیری تولید ناخالص ملی
 - ۲- محدودیت های نظام حسابداری ملی در توزیع درآمد، ترکیب تولیدات، خسارت های زیست محیطی و اجتماعی و فعالیت های غیر بازاری و غیر رسمی
 - ۵- حسابداری ملی برای اقتصاد ایران با توجه به درآمد های نفتی دولت- تجزیه و تحلیل اطلاعات آماری
 - ۶- اجزاء تقاضای کل: مصرف خصوصی، سرمایه گذاری خصوصی، مخارج دولت و خالص صادرات
 - ۷- جریان های دایره وار و تساوی های مهم در اقتصاد کلان
- ۱- اقتصاد ساده بسته بدون دولت (دوبخشی)

۲- اقتصاد ساده با وجود دولت (سه بخشی)

۳- اقتصاد با وجود بخش خارجی (چهار بخشی)

۳- شاخص‌ها مهم در اقتصاد کلان

۱- مقادیر اسمی و حقیقی در اقتصاد کلان

۲- مفهوم شاخص و کار برد آن

۱- انواع شاخص‌های مانند لاسپیرز، پاشه، فیشر

۲- انواع شاخص قیمت‌ها مانند شاخص قیمت مصرف کننده **CPI**، شاخص قیمت تولید کننده **PPI**، شاخص قیمت عمده فروشی، خرده فروشی، تعدیل کننده (ضمنی) **GDP**

۳- اندازه گیری تورم و بیکاری

۴- شواهدی از وضعیت اقتصادی کشور به لحاظ شاخص‌های مهم اقتصاد کلان مانند تورم، بیکاری، رشد اقتصادی، و مقایسه انواع شاخص‌ها

۵- اهمیت داده و آمار برای تحلیل اقتصاد کلان و آشنایی با پایگاه‌ها و بانک‌های مهم اطلاعات و داده‌ها برای اقتصاد ایران و اقتصاد جهان: مرکز آمار ایران، بانک مرکزی ایران (**cbi**)، صندوق بین‌المللی پول (**IFS**) **International Financial Statistics**، بانک جهانی **World Development Indicators (WDI)** و غیره

۴- درآمد و مخارج

۱- الگوی ساده کینزی تعیین درآمد برای اقتصاد بسته

۲- محصول تعادلی و تقاضای کل

۳- تابع مصرف کینزی

۴- درآمد و محصول تعادلی در یک الگوی ساده کینزی

۵- ثبات تعادل - تحلیل ایستای مقایسه‌ای و پویا

۶- ضریب فزاینده در الگوی دو بخشی

۷- تعیین درآمد در الگوهای سه بخشی و چهار بخشی

۸- استخراج ضریب فزاینده در الگوهای سه بخشی و چهار بخشی

۹- تثبیت کنندگان خودکار: مالیات بر درآمد، انواع بیمه‌های بیکاری ...

۱۰- سیاست مالی در الگوی ساده کینزی تعیین درآمد

۱۱- ارزیابی الگوی ساده کینزی و محدودیت‌های تخصیص درآمد در سطح کلان با توجه به دیدگاه اسلامی

۵- تعادل در بازار کالا و پول

۱- تعادل در بازار کالا: استخراج منحنی IS

۱- عوامل موثر بر شیب و موقعیت منحنی IS

۲- ضریب فزاینده (بازار کالا)

۲- تعادل در بازار پول (مالی): استخراج منحنی LM

۱- عوامل موثر بر شیب و موقعیت منحنی LM

۳- تعادل همزمان در بازار کالا و پول

۴- استخراج تقاضای کل با استفاده از چارچوب ISLM

۵- عوامل موثر بر انتقال منحنی تقاضای کل

۶- ضریب فزاینده در دستگاه ISLM

۶- سیاست پولی و مالی در چارچوب الگوی ISLM

۱- منحنی LM در حالت کلاسیکی و کینزی

۲- سیاست پولی

۱- مکانیزیم انتقال

۲- دام نقدینگی

۳- سیاست مالی

۴- اثرات جانشینی یا مکملی سیاست مالی

۵- اثر سیاست مالی در دام نقدینگی

۶- اثر سیاست مالی در حالت کلاسیکی

۷- تاثیر سیاست های پولی و مالی بر ترکیب محصول

۸- سیاست ترکیبی پولی و مالی

۹- نقد و ارزیابی چارچوب ISLM از دیدگاه اسلامی و تطابق با واقعیت های اقتصاد ایران

۷- الگوی تحلیلی جایگزین بر اسلامی سازی ISLM

۱- تعادل بازار کالا بر اساس دیدگاه اسلامی

۲- تعادل در بخش پولی از دیدگاه اسلامی

۳- استخراج تقاضای کل

۴- سیاست های پولی و مالی

۵- ارزیابی و نقد رویکرد مبتنی بر اسلامی سازی ISLM

۴- منابع

الف - فارسی

- الحسنی، باقر و میرآخور، عباس. (۱۹۸۹). مقالاتی در اقتصاد اسلامی، ترجمه حسن گلریز، چاپ اول (۱۳۷۱)، موسسه بانکداری ایران، تهران: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- الزامل، یوسف بی عبدالله و بو علام بن جیلانی، (۱۳۷۸) اقتصاد کلان با نگرش اسلامی، ترجمه خلیلی تیرتاشی، نصرالله. قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
- برانسون، ویلیام. (۱۳۷۶). تئوری و سیاستهای اقتصاد کلان. ترجمه شاکری، عباس، تهران: نشر نی.
- توتونچیان، ایرج. (۱۳۷۹). پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه داری. تهران: توانگر.
- دورنبوش، رودیگر، فیشر، استنلی و ریچارد استارتز. (۱۳۹۲). اقتصاد کلان، ترجمه دادگر، یدالله و محمدرضا منجذب، تهران: نشر آسیم.
- دیولیو. اوجین آ. (۱۳۹۱) نظریه و مسائل اقتصاد کلان، ج ۱۰. ترجمه: جعفری صمیمی، احمد. مازندران: دانشگاه مازندران.
- رحمانی، تیمور. (۱۳۸۹) اقتصاد کلان نوین، ج ۱. تهران: انتشارات برادران.
- شاکری، عباس. (۱۳۸۹). نظریه ها و سیاست های اقتصاد کلان، تهران: رافع.
- طبیبیان، محمد. (۱۳۷۹). اقتصاد کلان، تهران: مؤسسه عالی پژوهش در برنامه ریزی و توسعه.
- عرب اندر، محمد. (۱۳۷۵). الگوی اقتصاد بدون ربا. ترجمه فرزین وش. اسدالله، تهران: مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی.
- میر معزی، سید حسین. (۱۳۸۴). اقتصاد کلان با رویکرد اسلامی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

ب- انگلیسی / عربی

- Dornbusch. R, S. Fischer, and Startz, R. (2011), Macroeconomics, 11th edition, McGraw-Hill Irwin.
- Hubbard, R.G., Obrien, A.P., and Rafferty, M. (2012), Macroeconomics, Pearson, Boston.
- Mankiw, N. G. (2012) Macroeconomics, 8th edition, Worth Publishers, New York.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		

☐	☐	☒	☒	☐
--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------

سرفصل درس اقتصاد خرد (۲)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد کلان (۱)	
		انگلیسی	Microeconomics (2)	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت:	۴۸ ساعت
دروس پیشنیاز	عنوان درس	اقتصاد خرد (۱)	-	-
	کد درس پیشنیاز	ت ۱	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

فراگیری نظریات مربوط به بازار کالا و خدمات، بازار عوامل تولید، نقد و بررسی آنها، رویکرد اسلامی و آشنایی با نمونه‌های کاربردی در اقتصاد جمهوری اسلامی ایران از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

1- بازار رقابت کامل

- 1- ویژگی‌های بازار رقابت کامل،
- 2- تحلیل سود و زیان مؤسسه تولیدی در کوتاه‌مدت (با روش کل و نهایی)، تحلیل سود و زیان مؤسسه تولیدی در بلندمدت،
- 3- استخراج منحنی عرضه مؤسسه تولیدی در کوتاه‌مدت،
- 4- استخراج منحنی عرضه صنعت در کوتاه‌مدت (با فروض قیمت نهاده ثابت و متغیر)،
- 5- استخراج منحنی عرضه صنعت در بلندمدت (با فروض قیمت نهاده ثابت و متغیر)،
- 6- اثر مالیات و یارانه بر تولید،
- 7- نقد و بررسی.

2- بازار انحصار کامل

- 1- تعادل کوتاه‌مدت مؤسسه تولیدی با تحلیل درآمد و هزینه کل،
- 2- تعادل بلندمدت مؤسسه تولیدی، عرضه انحصارگر،
- 3- موانع ورود سایر مؤسسه‌های تولیدی و منشأ انحصار،
- 4- راه‌های کنترل انحصارگر،
- 5- تولید در دو کارخانه،
- 6- تبعیض قیمت،

- 7- نقد و بررسی،
- 8- انحصار در اقتصاد اسلامی.
- 3- بازار رقابت ناقص
- 1- تعریف و فروض، تصمیم‌گیری مؤسسه تولیدی در کوتاه‌مدت،
- 2- تصمیم‌گیری مؤسسه تولیدی در بلندمدت،
- 3- مدل‌های بازار رقابت ناقص،
- 4- نقد و بررسی.
- 4- بازار انحصار دو یا چندجانبه
- 1- نظریه‌ها و راه حل‌ها: کورنو، چمبرلین، تبانی، سهمیه‌بندی، رهبری قیمت، منحنی تقاضای شکسته،
- 2- نقد و بررسی.
- 5- بازار اسلامی
- 1- ویژگی‌های بازار اسلامی،
- 2- هدف مؤسسه تولیدی،
- 3- تفاوت‌های اساسی بازار اسلامی با بازار رقابت کامل (عمل به تکلیف و رعایت اخلاق اسلامی، جهت‌دهی تولید به سمت کالاهای ضروری، منتهی نشدن به انحصار، کاهش هزینه‌ها، افزایش بهره‌وری)،
- 4- تقاضای مؤسسه تولیدی، راهبردهای مکتبی سمت عرضه، عرضه مؤسسه تولیدی در کوتاه‌مدت، عرضه مؤسسه تولیدی در بلندمدت، تعادل مؤسسه تولیدی در بلندمدت،
- 5- عرضه صنعت در کوتاه‌مدت، عرضه صنعت در بلندمدت، تعادل بازار.
- 6- بازار عوامل تولید
- 1- چيستی عوامل تولید، (کار و مدیریت، سرمایه، دارایی پولی)،
- 2- مقدار بهینه استخدام عوامل تولید در بازارهای مختلف؛ بازار رقابت در خرید و رقابت در فروش: (تقاضای مؤسسه تولیدی برای عوامل تولید متغیر، تقاضای صنعت برای نهاده متغیر، عرضه نهاده متغیر، تقاضا برای نهاده با چند نهاده متغیر)، بازار رقابت در خرید و انحصار در فروش، بازار انحصار در خرید و رقابت در فروش، بازار انحصار در خرید و انحصار در فروش، مقایسه انواع بازارهای عوامل تولید،
- 3- گزینه‌گی بهینه‌یابی از طریق عوامل تولید و محصول در بازار عوامل،
- 4- نقد و بررسی، رویکرد اسلامی.
- 7- سهم عوامل تولید در بازار رقابت کامل و بازار اسلامی
- 1- بررسی نظریه بهره‌وری نهایی عامل تولید، توزیع سهم عوامل در بازار رقابت کامل،
- 2- توزیع سهم عوامل از دیدگاه مارکسیسم،
- 3- سهم عوامل تولید در بازار اسلامی: (ثروتهای طبیعی و سهم نیروی کار در تولید کالای اولیه، مشارکت در سهم‌بری منابع و ثروتهای طبیعی منقول و غیرمنقول، ثروت‌های طبیعی اولیه و سهم جامعه (دولت)، سهم نیروی کار و مواد اولیه در تولید کالای ثانویه، سهم نیروی کار در تولید خدمت، سهم مواد اولیه، سهم سرمایه فیزیکی، سهم دارایی‌های مالی، قدرت مولد بودن سرمایه)

۴- منابع

الف - فارسی

- داوودی، پرویز. (۱۳۹۳). اقتصاد خرد، ج ۲، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) و مرکز پژوهش کاربردی قدر.
- رجایی، سیدمحمدکاظم. (۱۳۹۴). اقتصاد خرد با نگاهی به مباحث اسلامی، ج ۲، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- ریچارد - اچ - لفت ویچ. (۱۳۷۴). سیستم قیمتها و تخصیص منابع تولیدی، ترجمه: سجادی، میرنظام. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
- سالواتوره، دومینیک. (۱۳۹۰). تئوری و مسائل اقتصاد خرد، ترجمه: سبحانی، حسن. تهران: نشر نگاه دانش.
- شاکری، عباس. (۱۳۹۰). اقتصاد خرد ۲ نظریه‌ها و کاربردها، تهران: نشر نی.
- طاهر، سعید،، غزالی، عیدیت و عقل، عمر. (۱۳۷۵). سیزده اندیشمند و اقتصاددان مسلمان؛ مباحثی در اقتصاد خرد: نگرش اسلامی؛ ترجمه صادقی، حسین. تهران: دانشگاه تربیت مدرس.
- فرگوسن، چارلز و گوئد، جان (۱۳۸۸). نظریه اقتصاد خرد، ترجمه: روزبهان، محمود. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد کلان (۲)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد کلان (۲)	
		انگلیسی	Macroeconomics (2)	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	
دروس پیشنیاز	عنوان درس	اقتصاد کلان (۱)	-	-
	کد درس پیشنیاز	ت ۲	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

هدف عمده درس اقتصاد کلان میانه ارائه نظریه ها و الگوهایی است که بتواند در چارچوب مکتب اقتصادی اسلام برای تحلیل و پیش بینی رفتارهای متغیرهای مهم اقتصادی مانند رشد محصول، درآمد ملی، اشتغال، بیکاری، تورم، بودجه دولت نرخ ارز و حساب جاری و تراز پرداخت ها مورد استفاده قرار گیرد. بعلاوه، این درس باید بتواند دانشجویان را با سیاست های مناسب به منظور دستیابی به اهداف کلان اقتصادی مانند افزایش رشد محصول و درآمد سرانه، کاهش بیکاری، ثبات قیمت ها و رفاه اقتصادی در چارچوب ضوابط و احکام اسلامی آشنا ساخته و توانایی های آنها را در این زمینه افزایش دهد که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مقدمه

۱- مروری اجمالی بر روش شناسی، مفاهیم کلیدی و موضوعات اساسی در اقتصاد کلان،

۲- یادآوری مباحث حسابداری درآمد ملی

۳- مروری اجمالی بر چارچوب IS-LM

۴- مروری بر سیاست های پولی و مالی در چارچوب الگوی IS-LM

۲- عرضه کل

۱- مزد، قیمت ها، و بیکاری

۲- بیکاری اصطکاکی و نرخ بیکاری طبیعی

۳- تورم و بیکاری: منحنی فلیپس

۴- منحنی فلیپس تعمیم یافته بر اساس انتظارات تورمی

- ۵- استخراج عرضه کل لوکاس با استفاده از منحنی فلیپس
 - ۶- روش جایگزین: استخراج عرضه کل از مبانی خرد و تعادل بازار کار
 - ۱- استخراج منحنی عرضه نیروی کار
 - ۲- استخراج منحنی تقاضا برای نیروی کار
 - ۳- تعادل در بازار کار
 - ۴- استخراج منحنی عرضه کل در حالت های کلاسیک، کینزی و عمومی
-
- ۳- نظریات عرضه کینزی های جدید: چسبندگی قیمت ها و مزدها
 - ۱- اطلاعات ناقص
 - ۲- مشکل شکست در هماهنگی
 - ۳- نظریه مزد کارآ
 - ۴- نظریه هم پوشانی قراردادهای (نظریه فیشور و تیلور)
 - ۵- نظریه هزینه کوچک لیست قیمت ها (منکیو)
 - ۶- تاثیر شوک عرضه بر قیمت و محصول تعادلی
-
- 4- الگوی عرضه و تقاضای کل (AS-AD)
 - ۱- تعادل جزئی و عمومی در اقتصاد کلان
 - ۲- عرضه کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت
 - ۳- عرضه کل کلاسیکی
 - ۴- عرضه کل کینزی
 - ۵- عرضه کل و مکانیزم تعدیل قیمت
 - ۶- منحنی تقاضای کل: تعریف
 - ۷- عوامل موثر در انتقال منحنی تقاضای کل
 - ۸- تقاضای کل و بازار پول
 - ۹- تعادل عمومی در اقتصاد کلان: درآمد و سطح قیمت در تعادل
 - ۵- بررسی اثر سیاست های پولی و مالی با استفاده از الگوی عرضه و تقاضای کل

- ۱- سیاست تغییر در تقاضای کل با وجود منحنی عرضه کینزی
- ۲- سیاست تغییر در تقاضای کل با وجود منحنی عرضه کلاسیکی
- ۳- اقتصاد طرف عرضه
- ۴- عرضه و تقاضای کل در بلند مدت
- ۵- سیاست های پولی و مالی در تعادل عمومی
- ۶- سیاست درآمدی
- ۶- تعادل همزمان بخش داخل و خارج اقتصاد: تعادل در اقتصاد کلان باز
 - ۱- ترازپرداخت ها و نرخ ارز
 - ۲- رژیم های نرخ ارز ثابت و شناور
 - ۳- تعادل در اقتصاد باز
 - ۴- تراز پرداخت ها و جریان سرمایه
 - ۵- استخراج منحنی BP
 - ۶- تعادل در بخش داخلی با استفاده از الگوی ISLM
 - ۷- تعادل در الگوی IS-LM-BP
 - ۸- الگوی ماندل- فلمینگ: سیاست های اقتصادی در الگوی IS-LM-BP تحت رژیم نرخ ارز ثابت و تحرک کامل سرمایه
 - ۹- سیاست های اقتصادی در الگوی IS-LM-BP تحت رژیم نرخ ارز شناور و تحرک کامل سرمایه
 - ۱۰- ارزیابی دستگاه تحلیلی IS-LM-BP با توجه به دیدگاه اسلامی و سازگاری با شرایط اقتصاد ایران

۴- منابع

الف - فارسی

- الحسنی، باقر و میرآخور، عباس. (۱۳۷۱). مقالاتی در اقتصاد اسلامی، ترجمه: گلریز، حسن. تهران: موسسه بانکداری ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- الزامل، یوسف بی عبدالله و بو علام بن جیلانی. (۱۳۷۸) اقتصاد کلان با نگرش اسلامی، ترجمه: تیرتاشی، نصرالله، خلیلی. قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
- برانسون، ویلیام. (۱۳۷۶). تئوری و سیاستهای اقتصاد کلان. ترجمه: شاکری، عباس. تهران: نشر نی.

- دورنبوش، رودیگر، فیشر، استنلی و ریچارد استارتز. (۱۳۹۲). اقتصاد کلان، ترجمه دادگر، یدالله و محمدرضا منجذب، تهران: نشر آسیم
- رحمانی، تیمور. (۱۳۸۹) اقتصاد کلان نوین، ج ۱، تهران: انتشارات برادران.
- شاکری، عباس. (۱۳۸۹). نظریه‌ها و سیاست‌های اقتصاد کلان. تهران: رافع.
- طبیبیان، محمد. (۱۳۷۹). اقتصاد کلان. تهران: مؤسسه عالی پژوهش در برنامه‌ریزی و توسعه.
- عرب اندر، محمد. (۱۳۷۵). الگوی اقتصاد بدون ربا. ترجمه: فرزین وش، اسدالله. تهران: مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی.
- قحف، منذر. (۱۳۷۴). مطالعاتی در اقتصاد اسلامی. ترجمه عباس عرب مازار. تهران: سازمان برنامه و بودجه.
- میر معزی، سید حسین. (۱۳۸۴). اقتصاد کلان با رویکرد اسلامی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

ب- انگلیسی / عربی

- Ahmad, A. (2000), Instruments of Regulation and Control of Islamic Banks by the Central Bank, Islamic Development Bank, Jeddah.
- Dornbusch. R, S. Fischer, and Startz, R. (2011), Macroeconomics, 11th edition, McGraw-Hill Irwin.
- Hubbard, R.G., Obrien, A.P., and Rafferty, M. (2012), Macroeconomics, Pearson, Boston
- Iqbal, Z., and Mirakhor, A. (2006). An Introduction to Islamic Finance: Theory and Practice, John Wiley and Sons LTD.
- Khan, M. S. and A. Mirakhor (1987). Theoretical Studies in Islamic Banking and Finance, The Institute for Research and Islamic Studies, Houston.
- Mankiw, N. G. (2012) Macroeconomics, 8th edition, Worth Publishers, New York.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد خرد (۳)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد خرد (۳)
		انگلیسی	Microeconomics (3)
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	اقتصاد خرد (۲)	کد درس: -
	کد درس پیشنیاز	ت ۳	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

فراگیری نظریات مربوط به تعادل عمومی و رفاه، ریسک و نااطمینانی، اقتصاد اطلاعات و نظریه بازی و کاربرد آن در قیمت‌گذاری از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

- ۱- اقتصاد رفاه، نقد و بررسی و رویکرد اسلامی
- ۱- بهینه پارتو در اقتصاد بدون تولید با دو مصرف‌کننده، بهینه پارتو در اقتصاد با دو تولیدکننده، منحنی تبدیل، تعادل عمومی همزمان توزیع و تولید، رقابت کامل و تعادل عمومی،
- ۲- مفهوم رفاه اجتماعی، تابع رفاه اجتماعی،
- ۳- نقد و بررسی بهینه پارتو،
- ۴- رهیافتی بر سعادتی (تابع رفاه اجتماعی) انسان مسلمان.
- ۲- ریسک و نااطمینانی
 - ۱- رفتار فردی نسبت به ریسک: افراد ریسک‌گریز، افراد ریسک‌خنثی، افراد دوستدار ریسک
 - ۲- راه‌های کاهش ریسک و مخاطره: یکجا کردن ریسک، توزیع ریسک، تنوع‌گرایی
 - ۳- توابع مطلوبیت و احتمالات، مطلوبیت انتظاری
 - ۴- تعادل بازار و رفاه اقتصادی
 - ۵- احتمال و ارزش‌های انتظاری
 - ۶- مدل مطلوبیت انتظاری، فون نویمان - مورگنشتاین
- ۳- اقتصاد اطلاعات
 - ۱- انتخاب کیفیت، انتخاب معکوس، مخاطره اخلاقی و انتخاب معکوس،
 - ۲- اطلاعات نامتقارن، مخاطرات اخلاقی،
 - ۳- اقتصاد اطلاعات و انتخاب در شرایط نااطمینانی.

۴- کاربردهای نظریه بازی در تحلیل‌های اقتصاد خرد

- ۱- ارائه چند مثال کاربردی از بازیهای ایستا با اطلاعات کامل،
- ۲- ارائه چند مثال کاربردی از بازیهای ایستا با اطلاعات ناکامل و ناقص،
- ۳- ارائه چند مثال کاربردی از بازیهای پویا با اطلاعات کامل،
- ۴- ارائه چند مثال کاربردی از بازیهای پویا با اطلاعات ناکامل و ناقص.

۴- منابع

الف - فارسی

- شاکری، عباس. (۱۳۹۰). اقتصاد خرد ۲ نظریه‌ها و کاربردها. تهران: نشر نی.
- فرانک، رابرت اچ. (۱۳۹۰). اقتصاد خرد، ترجمه: آماده، حمید و فرج‌زاده، ذکریا. تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
- لیارد، پی‌آر جی و والترز، ا.ا. (۱۳۷۷). تئوری اقتصاد خرد، ترجمه عباس شاکری. تهران: نشر نی.
- نیکلسون، والتر. (۱۳۸۷). اصول اساسی و مباحث تکمیلی، ترجمه: عسکری، محمدمهدی. تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
- نیکلسون، والتر و کریستوفر اشنايدر. (۱۳۸۸). نظریه اقتصاد خرد: اصول اساسی و بسط مفاهیم، ترجمه: بهبودی، داود و ممی‌پور، سیاب. تهران: دانشکده امور اقتصادی، نشر نور علم.
- واریان، هال. (۱۳۸۰). رویکرد جدید به اقتصاد خرد میانه. ترجمه: پورمقیم، سیدجواد. تهران: نشر نی.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد کلان (۳)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد کلان (۳)	
		انگلیسی	Macroeconomics (3)	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت:	۴۸ ساعت
دروس پیشنهادی	عنوان درس	اقتصاد کلان (۲)	-	-
	کد درس پیشنهادی	۴ ت	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

هدف عمده سه درس اقتصاد کلان میانه ارائه نظریه ها و الگوهایی است که بتواند در چارچوب مکتب اقتصادی اسلام برای تحلیل و پیش بینی رفتارهای متغیرهای مهم اقتصادی مانند رشد محصول، درآمد، اشتغال، بیکاری، تورم، بودجه دولت نرخ ارز و حساب جاری و تراز پرداخت ها مورد استفاده قرار گیرد. بعلاوه، این درس باید بتواند دانشجویان را با سیاست های مناسب به منظور دستیابی به اهداف کلان اقتصادی مانند افزایش رشد محصول و درآمد سرانه، کاهش بیکاری، ثبات قیمت ها و رفاه اقتصادی در چارچوب ضوابط و احکام اسلامی آشنا ساخته و توانایی های آنها را در این زمینه افزایش دهد که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

به طور خاص هدف درس اقتصاد کلان (۳) بررسی مبانی رفتاری شامل مصرف، سرمایه گذاری، عرضه و تقاضا برای پول، و بازارهای مالی و قیمت دارایی ها می باشد. همچنین اقتصاد بلندمدت (رشد اقتصادی) و آشنایی مقدماتی بامباحث جدیدتر در اقتصاد کلان در این درس ارائه خواهد شد. تلاش بر این است که علاوه بر آشنایی اولیه با شرایط اقتصاد ایران دانشجویان با دیدگاه اسلامی در تحلیل مبانی رفتاری مصرف، پس انداز، سرمایه گذاری، عرضه و تقاضای پول و بازارهای مالی نیز آشنا گردند. در ضمن درس باید بتواند زمینه تجزیه و تحلیل موضوعات جدیدتر در اقتصاد کلان را از با توجه به دیدگاه اسلامی فراهم نماید

۳- سرفصل

۱- مروری بر تعادل عمومی در اقتصاد کلان

۱- نظریات رفتاری در اقتصاد کلان

۲- مصرف

۱- نظریه مصرف کینزی

۲- الگوی بین دوره ای: نظریه فیشر

۳- نظریه مصرف چرخه زندگی مودیگلیانی

- ۴- نظریه مصرف در آمد دائمی فریدمن
- ۵- مصرف در حالت عدم اطمینان با انتظارات عقلایی: نظریه گام تصادفی هال
- ۶- تاثیر نرخ بهره (نرخ سود) و بازار سهام بر مصرف
- ۷- مسئله برابری (معادل بودن) بارو- ریکاردو
- ۸- سایر نظریات مصرف مانند نظریه دوزنبیری
- ۹- آشنایی با دیدگاه اقتصاددان های مسلمان در خصوص مصرف و رفتار مصرفی

۳- سرمایه گذاری

- ۱- مفاهیم سرمایه، سرمایه گذاری خالص و ناخالص و انواع سرمایه گذاری
- ۲- تقاضا برای سرمایه و جریان سرمایه گذاری

- ۱- انبار سرمایه مطلوب
- ۲- مالیات و نرخ اجاره سرمایه
- ۳- اثر سیاست های پولی و مالی بر انبار سرمایه مطلوب
- ۴- انتقال از نظریه سرمایه مطلوب به سرمایه گذاری
- ۵- عوامل تعیین کننده سرمایه گذاری
- ۶- مالیات و سرمایه گذاری
- ۷- الگوی شتاب انعطاف پذیر
- ۸- بازار سهام و سرمایه گذاری
- ۹- نظریه سرمایه گذاری Q توبین

۳- اجزای سرمایه گذاری: ثابت کسب و کار، مسکونی و موجودی انبار

- ۱- سرمایه گذاری ثابت بنگاه ها (کسب و کار)
- ۲- سرمایه گذاری در ساختمان های مسکونی
- ۱- تعادل انبار و عرضه جریان
- ۲- تغییر در تقاضای مسکن
- ۳- مالیات و سرمایه گذاری در مسکن

۴- سیاست پولی و سرمایه گذاری در مسکن

۳- سرمایه گذاری در موجودی انبار

۱- علل نگهداری موجودی در انبار

۲- الگوی شتاب

۳- سرمایه گذاری پیش بینی شده در مقابل پیش بینی نشده

۴- موجودی انبار در طول چرخه تجاری

۴- دسته بندی نظریه های سرمایه گذاری

۵- ارزیابی نظریه های سرمایه گذاری از منظر اسلامی

۶- رویکرد اسلامی در خصوص سرمایه گذاری:

۱- انگیزه ها سرمایه گذاری در یک اقتصاد اسلامی

۲- هزینه فرصت سرمایه گذاری در اقتصاد اسلامی

۳- فرصت های سرمایه گذاری در اقتصاد اسلامی

۴- اهمیت نرخ سود و نرخ سود انتظاری در تعیین سرمایه گذاری

۵- جمع بندی دیدگاه اسلامی در خصوص نظریه سرمایه گذاری

۴- تقاضا برای پول

۱- تعریف و ماهیت پول

۲- انواع کل های پولی ($M1, M2, M3, L, \dots$)

۳- رابطه میان نوآوریهای مالی و پیشرفت فناوری با حجم پول

۴- کارکرد و وظیفه پول

۵- انگیزه نگهداری پول

۶- تئوری های تقاضا برای پول شامل نظریات بامول -توبین، نظریه مقداری پولی و ...

۷- بررسی و تحلیل نظریه های تقاضا برای پول

۸- دیدگاه های اسلامی در خصوص ماهیت، وظیفه و انگیزه های تقاضا برای نگهداری پول

۹- تقاضا برای پول در اقتصاد اسلامی

۵- عرضه پول و بانک مرکزی

- ۱- پایه پولی
- ۲- ضریب فزاینده پولی
- ۳- بانک مرکزی و کنترل حجم پول
- ۴- کنترل پولی: انواع ابزارهای اعمال سیاست پولی در اقتصاد مرسوم
- ۵- اهداف نهایی و میانی بانک های مرکزی
- ۶- دیدگاه اسلامی در مورد نقش پول، بانک مرکزی، اهداف نهایی و میانی و ابزارهای اعمال سیاست پولی و مشروعیت خلق پول

۶- تحلیل بیکاری و تورم

- ۱- انواع تعاریف از بیکاری
- ۲- اندازه گیری بیکاری
- ۳- هزینه های بیکاری
- ۴- نرخ بیکاری طبیعی
- ۵- تفاوت نرخ بیکاری در میان گروه های مختلف
- ۶- تورم: تعریف
- ۷- علل تورم
- ۸- هزینه های تورم
- ۹- شاخص بندی و تورم
- ۱۰- اقتصاد سیاسی چرخه های تجاری
- ۱۱- مشروعیت ایجاد تورم توسط دولت اسلامی

۷- بازارهای مالی و تعیین قیمت دارائی در اقتصاد کلان

- ۱- بازار مالی و تعیین قیمت دارایی در اقتصاد مرسوم
- ۱- بازار سرمایه

۲- بازار ارز خارجی

۳- بازار اوراق قرضه

۲- ویژگی های بازار مالی اسلامی: تمایزهای بازارهای مالی اسلامی از بازارهای مالی مرسوم

۸- اقتصاد کلان بسیار بلند مدت: رشد اقتصادی

۱- حسابداری رشد

۱- تابع تولید و عوامل موثر بر رشد محصول

۲- نظریه رشد برون زا: الگوی نئوکلاسیکی (سلو)

۳- تعادل در وضعیت پایدار

۴- بررسی اثرات تغییر در نرخ پس انداز، نرخ رشد جمعیت و نرخ پیشرفت فناوری

۲- نظریه رشد درون زا

۱- نقد الگوی رشد نئوکلاسیکی

۲- مقدمه ای بر الگوهای رشد درون زا

۳- الگوی رشد درون زا: مدل ساده رومر

۴- مقایسه پیش بینی های الگوهای رشد درون زا و برون زا

۵- بحث همگرایی مطلق و مشروط در ادبیات رشد اقتصادی

۶- دام رشد

۷- تحلیل نظریه های رشد با توجه به دیدگاه اسلامی و امکان تطبیق با اقتصاد ایران

۸- مولفه های رشد اقتصادی در یک اقتصاد اسلامی

۹- آشنایی با نظریات و الگوهای جدید در اقتصاد کلان

۱- الگوهای تعادلی انتظارات عقلایی

۲- گام تصادفی تولید ناخالص داخلی

۳- نظریه چرخه های تجاری حقیقی (واقعی)

۴- الگوهای کینزی جدید و چسبندگی قیمت ها

۵- تغییرات جدید در الگوی ISLM : معرفی چارچوب ISMP

۶- ارزیابی الگوی های جدید از منظر اقتصاد اسلامی و سازگاری با شرایط ایران

۴- منابع

الف - فارسی

- الزامل، یوسف بی عبدالله و بن جیلانی، بو علام. (۱۳۷۸) اقتصاد کلان با نگرش اسلامی، ترجمه خلیلی تیرتاشی، نصرالله . قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی.
- توتونچیان، ایرج. (۱۳۷۹). پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه داری. تهران: توانگر.
- خان، محسن و میر آخور، عباس. (۱۳۷۰). مطالعات نظری در بانکداری و مالیه اسلامی. ترجمه: ضیایی بیگدلی، محمد، . تهران: مؤسسه بانکداری اسلامی.
- دورنبوش، رودیگر، فیشر، استنلی و استارتز، ریچارد. (۱۳۹۲). اقتصاد کلان، ترجمه: دادگر، یدالله و محمدرضا منجدب. تهران: نشر آسیم، تهران.
- رحمانی، تیمور. (۱۳۸۹) اقتصاد کلان نوین، ج ۱. تهران: انتشارات برادران، تهران.
- شاکری، عباس. (۱۳۸۹). نظریه ها و سیاست های اقتصاد کلان. تهران: رافع.
- عرب اندر، محمد. (۱۳۷۵). الگوی اقتصاد بدون ربا. ترجمه فرزین وش، اسدالله. تهران: مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی.
- فراهانی فرد، سعید. (۱۳۸۱). سیاست های اقتصادی در اسلام. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- قحف، منذر. (۱۳۷۴). مطالعاتی در اقتصاد اسلامی. ترجمه عباس عرب بازار. تهران: سازمان برنامه و بودجه.
- میر معزی، سید حسین. (۱۳۸۴). اقتصاد کلان با رویکرد اسلامی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

ب- انگلیسی / عربی

- Ahmad, A. (2000), Instruments of Regulation and Control of Islamic Banks by the Central Bank, Islamic Ddevelopment Bank, Jeddah.
- Dornbusch. R, S. Fischer, and Startz, R. (2011), Macroeconomics, 11th edition, McGraw-Hill Irwin.
- Hubbard, R.G., Obrien, A.P., and Rafferty, M. (2012), Macroeconomics, Pearson, Boston.
- Iqbal, Z., and Mirakhor, A.(2006). An Introduction to Islamic Finance: Theory and Practice, John Wiley and Sons LTD.
- Khan, M. S. and A. Mirakhor (1987). Theoretical Studies in Islamic Banking and Finance, The Institute for Research and Islamic Studies, Houston.
- Mankiw, N. G. (2012) Macroeconomics, 8th edition, Worth Publishers, New York.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد ریاضی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد ریاضی
		انگلیسی	Mathematical Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ت ۷
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	اقتصاد کلان (۲)
	کد درس پیشنهادی	ت ۳	ت ۴
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

امروزه در تمام دانشگاه‌های کشورهای مختلف جهان، ریاضیات به عنوان یک ابزار تحقیق و تحلیل مسائل اقتصادی در کنار اقتصاد سنجی به دانشجویان رشته علوم اقتصادی تدریس می‌شود. ریاضیات موجود در نوشته‌های اقتصادی که در اوایل دهه ۱۹۵۰ که به عنوان ریاضیات پیشرفته تلقی می‌شدند، اکنون از آنها به عنوان زبان معمولی تشریح مباحث اقتصادی یاد می‌شود. ریاضیات در تمام شاخه‌های مختلف علم اقتصاد و سایر علوم اجتماعی نقش مهمی را ایفا نموده است. امروزه کمتر اقتصاددانی وجود دارد که بتواند خود را از کاربرد ریاضیات در تشریح مباحث و مسائل اقتصادی و به خصوص موضوعات نظری اقتصاد که در حقیقت پایه بررسی‌های تجربی اقتصادسنجی در این رشته را تشکیل می‌دهند، بی‌نیاز بداند. کمی بودن ماهیت بسیاری از متغیرهای اقتصادی و لزوم سنجش و اندازه‌گیری آنها، سادگی و عدم ابهام در تحلیل مسائل اقتصادی به زبان ریاضی به علت ایجاز و دقیق بودن گزاره‌های ریاضی، از جمله دلایل گسترش استفاده از دانش ریاضیات در ارایه نظریه‌ها، مدلسازی و انجام پژوهش‌های اقتصادی است. هدف اصلی از ارایه درس "اقتصاد ریاضی"، توانمندسازی دانشجویان رشته علوم اقتصادی برای مطالعه متون جدید علمی، مدلسازی و تحلیل دقیق تر و کامل تر نتایج حاصل از برآوردهای اقتصاد سنجی و آشنایی ایشان با برخی از مهمترین روش‌های کمی رایج در علوم اقتصادی است.

۳- سرفصل

۱- اهمیت و کاربرد اقتصاد ریاضی: شامل کاربرد ریاضیات محض در نظریه‌های اقتصادی، تحلیل‌ها و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی، مدلسازی و تحلیل‌های اقتصادسنجی

۲- الگوی داده - ستاده

۱- تعریف و حل الگوی داده - ستاده

۲- راه حل تقریبی برای معکوس نمودن ماتریس (I-M)

۳- شرایط هاوکینس - سایمون

۴- حالت‌های خاص در الگوی داده - ستاده

۵- الگوی بسته

- ۶- محدودیت ناشی از عوامل تولید و الگوی داده- ستاده
 - ۷- اثر تغییر تقاضای نهایی و تولید کالا در یک بخش
 - ۸- الگوی پویای جداول داده- ستاده
 - ۹- تحلیل جدول داده- ستاده اقتصاد ایران
- ۳- بهینه یابی : دسته بندی مسایل و روش ها
- ۱- برنامه ریزی خطی
 - ۲- تعریف و مشخصات روش برنامه ریزی خطی
 - ۳- حل مسائل برنامه ریزی خطی به روش ترسیمی
 - ۴- حل مسائل برنامه ریزی خطی به روش سیمپلکس برای تعیین حداکثر و حداقل
 - ۵- دوگانگی در برنامه ریزی خطی
 - ۶- تحلیل حساسیت: اثر افزودن محدودیت جدید، اثر تغییر ضرایب تابع هدف، اثر افزودن متغیر تصمیم، اثر تغییر ضرایب محدودیت ها و ضرایب سمت راست محدودیت ها-
 - ۷- حالت های خاص در مسائل برنامه ریزی خطی
 - ۸- کاربردهایی از برنامه ریزی خطی در اقتصاد
- ۴- بهینه یابی کلاسیک بدون قید و با قید
- ۱- بهینه سازی بدون قید و با قید
 - ۲- دوگانگی و تابع تکیه گاه (Support Function)
 - ۳- کاربردهایی از بهینه سازی توابع چندمتغیره در اقتصاد : توابع تقاضای جبرانی و مخارج مصرف کننده، قضیه شپارد، تابع مطلوبیت غیرمستقیم و اتحاد روی، تعادل تولیدکننده و تابع هزینه بنگاه
- ۵- برنامه ریزی غیرخطی: شرایط کان- تاکر
- ۱- شرایط کان- تاکر برای حداکثر سازی و حداقل سازی
 - ۲- کاربردهای اقتصادی برنامه ریزی غیرخطی
- ۶- نظریه بازی ها
- ۱- نظریه بازی ها و مفاهیم و کاربردها
 - ۲- بازی های ایستا با اطلاعات کامل: نشان دادن بازی ایستا با اطلاعات کامل در فرم استراتژیک، تعادل استراتژی کاملا غالب، حذف پیاپی استراتژی های کاملا مغلوب، تعادل نش استراتژی خالص و مختلط، بازی های کاملا رقابتی و تعادل Max-Min و Min-Max، ارزیابی جواب، رابطه بین تعادل نش با سایر جواب ها، کاربردهای بازی های ایستا با اطلاعات کامل
 - ۳- کاربردهایی از بازی های ایستا با اطلاعات کامل: بازی بازار انحصار دو جانبه و چند جانبه کورنو، بازی بازار انحصار دو جانبه و چند جانبه برتراند، بازی انحصار دو جانبه با محدودیت ظرفیت تولید، مدل بهره برداری از منابع مشاع، مدل مکان یابی، مدل رای گیری، مدل تبلیغات، مدل جرم و پلیس
 - ۴- بازی های پویا با اطلاعات کامل: نشان دادن بازی پویا در فرم بسط یافته، پیشینه بازی، مجموعه های اطلاعاتی، بازی های پویا با اطلاعات و تمام و ناتمام، فرم مه های استراتژیک بازی های پویا، تعادل نش فرم استراتژیک بازی، فرم بسط یافته و استنتاج معکوس، تعادل نش کامل در بازی های فرعی، مدل تجارت بین الملل، مدل بنگاه رهبر و پیرو با رقابت مقداری و قیمتی، مدل ورشکستگی بانک، مدل موانع ورود
 - ۵- چانه زنی: تعریف مسئله چانه زنی، تعیین کننده های نتیجه چانه زنی، مدل بازی اتمام حجت، چانه زنی با دوره محدود، چانه زنی با دوره نامحدود یا نامعلوم، قضیه تعادلی رابین اشتین

۶- بازی‌های تکراری: تعریف و اهمیت مطالعه بازی‌های تکراری، طریقه نشان دادن بازی تکراری، بازی با تکرار محدود، بازی با تکرار نامحدود، اولین قضیه تعادلی فولک (عامیانه)

۷- معادلات دیفرانسیل و کاربرد آن در اقتصاد

- ۱- تعریف و فرم کلی یک معادله دیفرانسیل
- ۲- تشکیل معادلات دیفرانسیل
- ۳- حل معادله دیفرانسیل
- ۴- انواع معادلات دیفرانسیل با متغیرهای تفکیک پذیر، معادلات دیفرانسیل همگن، معادلات دیفرانسیل کامل، معادلات دیفرانسیل خطی مرتبه n ام
- ۵- محاسبه پاسخ همگن، پاسخ خصوصی، پاسخ عمومی و تحلیل همگرایی
- ۶- معادلات دیفرانسیل غیرخطی قابل تبدیل به فرم خطی
- ۷- معادلات دیفرانسیل قابل تبدیل به معادلات همگن
- ۸- کاربردهایی از معادلات دیفرانسیل در اقتصاد: الگوهای رشد دوما و سولو
- ۹- ، پایداری تعادل در بازار

۸- معادلات تفاضلی و کاربرد آن در اقتصاد

- ۱- تعریف معادله تفاضلی، رتبه و درجه
- ۲- تشکیل معادله تفاضلی
- ۳- معادله تفاضلی خطی مرتبه n ام
- ۴- حل یک معادله تفاضلی ناهمگن با ضرایب ثابت: محاسبه پاسخ همگن، خصوصی، عمومی و تحلیل همگرایی در معادله تفاضلی
- ۵- کاربردهایی از معادلات تفاضلی در اقتصاد: نظریه تارنکبوتی، الگوی تداخل بین ضریب فزاینده و ضریب شتاب، الگوی موجودی انبار

۴- منابع

الف - فارسی

- سوری، علی. (۱۳۹۱). نظریه بازی‌ها و کاربردهای اقتصادی. تهران: دانشگاه علوم اقتصادی و نورعلم.
- پورکاظمی، محمدحسین. (۱۳۹۳). ریاضیات عمومی و کاربردهای آن ج. ۱. تهران: نشر نی.
- پورکاظمی، محمدحسین. (۱۳۹۴). ریاضیات عمومی و کاربردهای آن ج. ۲. تهران: نشر نی.
- پورکاظمی، محمدحسین. (۱۳۹۴). بهینه‌سازی پویا، کنترل بهینه و کاربردهای آن. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
- جعفری صمیمی، احمد. اقتصاد ریاضی. (۱۳۶۸). مازندران: انتشارات دانشگاه مازندران.
- جعفری صمیمی، احمد و طهرانچیان، امیرمنصور. (۱۳۹۵). اقتصاد ریاضی (با تجدیدنظر اساسی و مسائل حل شده)، چاپ ۱۵، بابلسر: دانشگاه مازندران.
- جبل عاملی، فرخنده. (۱۳۹۳). اقتصاد ریاضی با رویکرد ایستایی. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).

- حمدی، طه. (۱۳۶۰). آشنایی با تحقیق در عملیات: برنامه‌ریزی خطی، پویا و با اعداد صحیح. ترجمه: بازرگان، محمدباقر. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- دولینگ، ادوارد. تی. (۱۳۷۳). ریاضیات و کاربرد آن در اقتصاد، مدیریت و علوم اجتماعی. ترجمه: جعفری صمیمی، احمد و ابونوری، اسماعیل. انتشارات اردیبهشت.
- شیانگ، آلفا سی. (۱۳۸۷). روشهای بنیادی اقتصاد ریاضی. ج ۱. تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- عبدلی، قهرمان. (۱۳۸۶). نظریه بازی‌ها و کاربردهای آن (بازیهای ایستا و پویا با اطلاعات کامل). تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی دانشگاه تهران.
- عبدلی، قهرمان. (۱۳۹۱). نظریه بازی‌ها و کاربردهای آن (بازی‌های اطلاعات ناقص، تکاملی و همکارانه). تهران: سمت.
- مسی بیدگلی، معصومه، نویدی، حمیدرضا و کتابچی، سعید. (۱۳۹۰). مدخلی بر نظریه بازی‌ها. تهران: دانشگاه شاهد.
- هاشمی پرست، سیدمقتدی. (۱۳۸۹). نظریه بازیها و کاربرد آن. تهران: دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی.
- هیلیر، فردریک اس و جرال د ج لیبرمن. (۱۳۷۰). برنامه‌ریزی خطی. ج ۱. ترجمه: مدرس، محمد و آصف وزیری، اردوان. تهران: نشر آفتاب.

ب- انگلیسی / عربی

- Adil H, M. (2020). Introductory Mathematical Economics. Taylor & Francis.
- Cerreia-Vioglio, S., Marinacci, M., Vigna, E. (2018). Principles of Mathematics for Economics. Springer International Publishing
- Derek ,Y. (2018). Basic Mathematics for Economic Students: Theory and Applications. Van Schaik Publishers.
- Dixit, A. K., Sherrerd, J. J., and Nalebuff, B. J. (1993). Thinking strategically: The competitive edge in business, politics, and everyday life. WW Norton and Company.
- Dixit, A. K., and Skeath, S. (2015). Games of Strategy: Fourth International Student Edition. WW Norton and Company.
- Gibbons, R. (1992). Game Theory for Applied Economists. Princeton University Press.
- Eric, R. (2007). Games and Information. Black well.
- Osborne, M. (2003). An Introduction to Game Theory. Oxford University Press.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد سنجی (۱)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد سنجی (۱)
		انگلیسی	Econometrics (1)
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۳ واحد		تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: ۸ ت
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	اقتصاد خرد ۲	آمار برای اقتصاد (۲)
	کد درس پیشنیاز	۳ ت	۵ پ
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ت ۳۲
		ندارد ☒	

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با جنبه‌های مقداری نظریه‌های علم اقتصاد و افزایش توانایی آنان در بکارگیری ابزارهای ریاضی- آماری در تبیین ارتباط کمی بین متغیرهای اقتصادی در قالب مراحل تصریح، تخمین، آزمون فرضیه و پیش‌بینی تحت شرایطی که فروض کلاسیک برقرار باشد. تاکید این دوره علاوه بر مبانی نظری، ارائه مثال‌های کاربردی براساس داده‌های ایران است تا دانشجویان بتوانند ضمن درک مسائل مربوط به اقتصادسنجی، به انجام تحقیقات تجربی در حوزه مسائل اقتصاد ایران قادر باشند که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- ماهیت و روش شناسی اقتصادسنجی

۲- آشنایی با تعاریف و مفاهیم اقتصاد سنجی

۱- اقتصادسنجی و رابطه آن با نظریه‌های اقتصاد و اقتصاد ریاضی

۲- وابستگی آماری و تابعی

۳- مدل‌های اقتصاد سنجی و ماهیت جمله اخلاقی

۳- مدل‌های رگرسیون ساده خطی با یک متغیر توضیحی

۱- مدل‌های رگرسیون با عرض از مبدا

۱- روش حداقل مربعات معمولی

۱- ویژگی خط برازش

۲- معیارهای خوبی برازش

۳- فرض‌های مربوط به جمله اختلال در مدل رگرسیون

۴- خواص برآوردکننده‌های حداقل مربعات (ویژگی‌های آماری تخمین زنده‌های روش حداقل مربعات

در نمونه های کوچک)

۵- اثبات قضیه گوس-مارکوف

۲-مدل‌های رگرسیون خطی گذرنده از مبدا

۱- روش حداقل مربعات معمولی

۲- ویژگی خط برازش

۳- معیارهای خوبی برازش

۴- استنباط آماری

۱- آزمون فرضیه در مورد تخمین ضرایب رگرسیون

۲- قیود متفاوت و آزمون‌های فرضیه مرتبط با آن‌ها

۳- جدول آنالیز واریانس و معنی‌داری کل رگرسیون

۴- رابطه میان R^2 و F ، t

۵- استفاده از رگرسیون برای پیش‌بینی

۵- تفسیر ضرایب

۱- اشکال متفاوت تبعی و تفسیر آن‌ها

۲- ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرینی برای تمام مطالب پیشگفته

۶- تغییر در مقیاس اندازه‌گیری و تاثیر آن بر برازش‌ها

۱- تغییر در مقیاس اندازه متغیرهای مستقل

۲- تغییر در مقیاس اندازه متغیر وابسته

۳- تغییر در مقیاس اندازه‌گیری متغیرهای مستقل و وابسته

۴- ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرینی برای مطالب پیشگفته

۷- مدل‌های رگرسیون ساده خطی با دو متغیر توضیحی

۱- فروض کلاسیک در مورد جملات اختلال

۲- روش حداقل مربعات معمولی در برآورد پارامترها

۳- ویژگی خط برازش

۴- فواصل اعتماد و آزمون فرضیه در مورد برآوردکننده‌ها

۵- جدول آنالیز واریانس و معنی‌داری کل رگرسیون

۶- معیار خوبی برازش

۷- ضریب تعیین و ضریب تعیین تعدیل شده

۸- تفسیر ضرایب جزئی

۹- مفهوم اثر خالص و اثر ناخالص

۱۰- تصمیم برای ورود متغیر اضافی با کمک جدول آنالیز واریانس

۱۱- آزمون‌های قیود متفاوت

۱- آزمون برابری ضرایب

۲- آزمون بازدهی ثابت به مقیاس در توابع کاب-داگلاس

۱۲- استفاده از رگرسیون برای پیش‌بینی

۸- مدل‌های رگرسیون چند متغیره به روش ماتریسی

۱- فروض کلاسیک

۲- برآورد پارامترها به روش حداقل مربعات معمولی

۳- خواص برآوردکننده‌ها و اثبات قضیه گوس مارکوف

۴- ویژگی مجانبی تخمین زننده‌های روش حداقل مربعات

۵- فواصل اعتماد و آزمون فرضیه در مورد برآوردکننده‌ها

۶- جدول آنالیز واریانس

۷- پیش‌بینی

۴- منابع

الف - فارسی

- درخشان، مسعود. (۱۳۹۶). اقتصادسنجی: تک معادلات با فروض کلاسیک، چ ۱، تلخیص: تکلیف، عاطفه. تهران: انتشارات سمت.

- تشکینی، ا. (۱۳۹۳). اقتصادسنجی کاربردی به کمک مایکروفت. تهران: انتشارات الغدير.

- جانستون، ج. دیناردو، ج. (۱۳۹۲). روش‌های اقتصاد سنجی، ج ۱. ترجمه: اهرامی. فریدون و خسروی‌نژاد، علی اکبر. تهران: انتشارات نورعلم.

- سوری، علی. (۱۳۹۰). اقتصاد سنجی مقدماتی، ج ۱. تهران: انتشارات فرهنگ شناسی.

- شیرین‌بخش‌ش. (۱۳۸۶). اقتصادسنجی، رهیافت کاربردی. تهران: آوای نور.

- عباسی نژاد، حسین. (۱۳۸۰). اقتصاد سنجی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

- گجراتی، دامودار. (۱۳۹۲). مبانی اقتصاد سنجی. ترجمه ابریشمی. حمید. ج ۱، چ ۸. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

ب- انگلیسی / عربی

-Dougherty, C.(2015). Introduction to Econometrics. Fourth Edition

- Johnson, A., M. Johnson and R. Buse (1987). Econometrics: Basic and Applied, MacMillan. [HB139.J63]

- Maddala, G. S. (1988). Introduction to Econometrics, McGraw-Hill. [HB139.M53]

-Mirer, T. W. (1988). Economic Statistics and Econometrics, 2nd edition, MacMillan. [HB137.M57]

-Pindyck, R. S. and D. L. Rubinfeld (1981). Econometric Models and Econometric Forecasts, 2nd edition, McGraw-Hill. [HB3730.P54]

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد سنجی (۲)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد سنجی (۲)
		انگلیسی	Econometrics (2)
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☒
تعداد واحد: ۳ واحد		تعداد ساعت: ۶۴ ساعت	کد درس: ت ۹
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	اقتصاد سنجی (۱)	-
	کد درس پیشنیاز	ت ۸	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☒ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☐

۲- اهداف

هدف ادامه آشنایی دانشجویان با جنبه‌های مقداری نظریه‌های علم اقتصاد و افزایش توانایی آنان در بکارگیری ابزارهای ریاضی- آماری در تبیین ارتباط کمی بین متغیرهای اقتصادی در قالب مراحل تصریح، روش‌های متفاوت تخمین و آزمون‌های فرضیه است. هم‌چنین بررسی شرایطی که فروض کلاسیک برقرار نمی‌باشد. تاکید این دوره علاوه بر مبانی نظری، ارائه مثال‌های کاربردی براساس داده‌های ایران است تا دانشجویان بتوانند ضمن درک مسائل مربوط به اقتصادسنجی، به انجام تحقیقات تجربی در حوزه مسائل اقتصاد ایران قادر باشند که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مشکلات داده‌ای

۱- هم‌خطی

- ۱- مفهوم هم‌خطی
- ۲- تبعات هم‌خطی
- ۳- شناسایی هم‌خطی
- ۴- راه‌های کاهش هم‌خطی

۲- خطای اندازه‌گیری

- ۱- مشاهدات مفقوده
- ۲- مشکلات تصریح
- ۳- فرم تبعی نادرست
- ۱- حذف متغیرهای مهم از مدل
- ۲- ورود متغیرهای نامربوط در مدل

۴- نقض فرض همسانی واریانس و تبعات آن

- ۱- ماهیت ناهمسانی واریانس و دلایل آن
- ۲- تخمین ضرایب با وجود ناهمسانی واریانس و تبعات آن
- ۳- آزمون‌های تشخیص ناهمسانی واریانس
- ۴- برآوردگر روش حداقل مربعات وزنی و رفع ناهمسانی واریانس
- ۵- برتری روش حداقل مربعات وزنی در صورت وجود ناهمسانی واریانس

۵- نقض فرض استقلال جملات اختلال

- ۱- ماهیت خودهمبستگی و دلایل آن
- ۲- تخمین ضرایب تحت شرایط خودهمبستگی
- ۳- تشخیص خودهمبستگی
- ۴- برآوردگر حداقل مربعات تعمیم یافته
- ۵- خودهمبستگی و مدل‌های پویا

۶- روش حداکثر درستنمایی

- ۱- تابع درستنمایی
- ۲- روش حداکثر درستنمایی در رگرسیون ساده دو متغیره
- ۳- روش حداکثر درستنمایی در رگرسیون چند متغیره
- ۴- آزمون نسبت درستنمایی
- ۵- آزمون ضریب لاگرانژ
- ۶- آزمون والد

۷- سیستم معادلات همزمان

- ۱- معرفی فرم‌های ساختاری و فرم خلاصه شده
- ۲- مسئله تشخیص
- ۳- شرط لازم
- ۴- شرط کافی
- ۵- تورش برآوردگر روش حداقل مربعات خطی
- ۶- تخمین سیستم معادلات همزمان
- ۷- روش‌های تک معادله‌ای برآورد
- ۸- روش حداقل مربعات غیرمستقیم
- ۹- روش حداقل مربعات دومرحله‌ای
- ۱۰- روش‌های سیستمی
- ۱۱- روش حداقل مربعات سه مرحله‌ای
- ۱۲- ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرین مطالب پیشگفته

۸- مدل متغیر مجازی (موهومی)

- ۱- ماهیت متغیرهای مجازی
- ۲- رگرسیون بر روی یک متغیر کیفی دو حالت
- ۳- رگرسیون بر روی یک متغیر کیفی با بیش از دو حالت (گروه)
- ۴- رگرسیون بر روی یک متغیر کمی و یک متغیر کیفی دو حالت
- ۵- رگرسیون بر روی یک متغیر کمی و یک متغیر کیفی با بیش از دو حالت (گروه)
- ۶- رگرسیون بر روی یک متغیر کمی و دو متغیر کیفی
- ۷- تحلیل شکست ساختاری با آزمون چاو
- ۸- کاربرد متغیر مجازی در تحلیل‌های فصلی
- ۹- کاربرد متغیر مجازی در رگرسیون‌های قطعه‌ای
- ۱۰- ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرین مطالب پیشگفته

۹- مدل انتخاب دوتایی و مدل‌های وابسته محدود

- ۱- مدل احتمال خطی
- ۲- مدل لاجیت
- ۳- مدل پروبیت
- ۴- معیارهای خوبی برازش
- ۵- ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرین مطالب پیشگفته

۱۰- مروری اجمالی بر اقتصادسنجی سری‌های زمانی

- ۱- مفهوم سری زمانی
- ۲- سرهای زمانی مانا و نامانا
- ۳- فرایندهای مانای تک متغیره خودرگرسیون و میانگین متحرک
- ۴- فرایند ARMA
- ۵- مدل‌سازی ARMA : روش باکس-جنکینز
- ۶- ارائه یک مطالعه کاربردی از اقتصاد ایران: تمرین مطالب پیشگفته

۴- منابع

الف - فارسی

- تشکینی، ا. (۱۳۹۳). اقتصادسنجی کاربردی به کمک مایکروفت. تهران: انتشارات الغدیر.
- جانستون، ج. ج. دیناردو. (۱۳۹۲). روش‌های اقتصادسنجی جلد ۱. ترجمه اهرامی، فریدون و خسروی‌نژاد، علی اکبر. جلد اول. تهران: انتشارات نورعلم.
- درخشان، مسعود. (۱۳۹۶). اقتصادسنجی: تک معادلات با فرض کلاسیک. ج ۱. تلخیص: عاطفه. تهران: انتشارات سمت.
- سوری، علی. (۱۳۹۰). اقتصادسنجی مقدماتی جلد ۱. تهران: انتشارات فرهنگ شناسی.
- شیرین‌بخش، ش. (۱۳۸۶). اقتصادسنجی، رهیافت کاربردی. تهران: آوای نور.
- عباسی‌نژاد، حسین. (۱۳۸۰). اقتصادسنجی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

- گجراتی، دامودار. (۱۳۹۲). مبانی اقتصاد سنجی. ترجمه ابریشمی. ج. جلد ۱، چ ۸. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

ب- انگلیسی / عربی

- Dougherty. C.(2015). Introduction to Econometrics. Fourth Edition
- Johnson, A., M. Johnson and R. Buse .(1987). Econometrics: Basic and Applied, MacMillan. [HB139.J63]
- Maddala, G. S. (1988). Introduction to Econometrics, McGraw-Hill. [HB139.M53]
- Mirer, T. W. (1988). Economic Statistics and Econometrics, 2nd edition, MacMillan. [HB137.M57]
- Pindyck, R. S. and D. L. Rubinfeld (1981). Econometric Models and Econometric Forecasts, 2nd edition, McGraw-Hill. [HB3730.P54]

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس حقوق تجارت

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	حقوق تجارت
		انگلیسی	Commercial Law
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۱۰ ت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	کلیات علم اقتصاد	-
	کد درس پیشنهادی	۶ پ	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

هدف کلی درس عبارت است از درک رابطه متقابل علم حقوق و علم اقتصاد و آشنایی با کلیات حقوق تجارت. توضیح اینکه حقوق تجارت مصطلح در دانشکده های حقوق، محدود به حقوق خصوصی تجارت است اما در اینجا حقوق تجارت به مفهوم عام مورد نظر است و حقوق عمومی تجارت را نیز شامل می گردد، معذک در این درس نیز تاکید بر حقوق خصوصی تجارت است. به علاوه کلیات علم حقوق و قواعد عمومی قرارداد، به عنوان مقدمه ضروری ورود به قلمروی حقوق تجارت مورد توجه خواهد بود که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مقدمه علم حقوق (در سه جلسه)

- ۱- تعریف علم حقوق
- ۲- رابطه علم حقوق با دیگر علوم با تاکید بر رابطه دو سویه علم حقوق و علم اقتصاد
- ۳- تقسیمات علم حقوق

۲- روش تحقیق در علم حقوق (با تاکید بر روش تحقیق در حقوق موضوعه)

- ۱- منابع حقوق
- ۲- سلسله مراتب عمودی و افقی منابع حقوق
- ۳- روش های تفسیر

۳- اصطلاح شناسی حقوق (شامل اصطلاحات مهم و پرمصرف با تاکید بر حقوق تجارت)

۴- کلیات حقوق عمومی اقتصادی با تاکید بر حقوق عمومی تجارت (در سه جلسه)

- ۱- تعریف حقوق عمومی اقتصادی

- ۲- منطق عام حقوق عمومی اقتصادی
- ۳- تقسیمات حقوق عمومی اقتصادی با تاکید بر حقوق عمومی تجارت
- ۴- منابع مهم حقوق عمومی اقتصادی

۵- کلیات حقوق خصوصی تجارت (در ده جلسه)

- ۱- مقدمه ها
 - ۱- تعریف حقوق خصوصی تجارت
 - ۲- منطق عام حقوق خصوصی تجارت
 - ۳- منابع حقوق خصوصی تجارت
- ۲- قالب های تجارت
 - ۱- قالب های تک نفره
 - ۲- شرکتهای مدنی
 - ۳- شرکتهای تجارتی
- ۳- متن تجارت
 - ۱- قواعد عمومی قراردادهای تجارتی
 - ۲- معرفی انواع قراردادهای تجارتی (با تاکید بر قراردادهای پرمصرف)

۴- پایان تجارت

- ۱- پایان ارادی تجارت (برچیدن تجارت و فروش تجارت)
- ۲- پایان قهری تجارت (ورشکستگی و فوت)

۴- منابع

الف - فارسی

- اسکینی، ربیعا. (۱۳۹۶). حقوق تجارت برای دانشجویان ویژه دانشجویان رشته های علوم اقتصادی و بازرگانی. تهران: انتشارات سمت.
- عبدی پور، ابراهیم. (۱۳۹۸). حقوق تجارت (تجار و معاملات تجارتی). تهران: مجد.
- کاتوزیان، ناصر. (۱۳۹۶). مقدمه علم حقوق. تهران: گنج دانش
- کاویانی، کورش. (۱۳۹۴). مقدمه حقوق تجارت، تهران: نشر میزان.
- کوتر و یولن. (۱۳۸۸). حقوق و اقتصاد، ترجمه: دادگر، یدالله و اخوان حامده. تهران: نور علم.

ب- انگلیسی / عربی

- Posner, R. A. (1974). Economic approach to law. Tex. L. Rev., 53, 757.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد	
		انگلیسی	Philosophical Foundations and Methodology of Economics	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
کد درس:		۱۱	کد درس: ۱۱	
دروس پیشنیاز	عنوان درس	اقتصاد کلان (۲)	اقتصاد خرد (۲)	-
	کد درس پیشنیاز	۳	۴	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

فراگیری مبانی معرفت شناسی، هستی شناسی و ارزش شناسی همچنین آشنایی با روش شناسی اقتصاد و اقتصاد اسلامی از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

ملاحظات: تفاوت اساسی مباحث مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد با مباحث فلسفه اقتصاد (تطبیقی ۱ و ۲) در اجمال و تفصیل است.

۱- مبانی معرفت شناسی (ماهیت و قلمرو علم اقتصاد، ابزار و منابع معرفت، تفکیک اقتصاد اثباتی و هنجاری، تحولات روش شناختی نظریه های اقتصادی (اثبات گرایی، تایید گرایی، ابطال گرایی، پارادیم گرایی، کارکرد گرایی)، قیاس و استقراء در اقتصاد، نقش فروض در نظریه های اقتصادی، ماهیت قوانین اقتصادی).

1- مبانی معرفت شناسی اقتصاد اسلامی (ماهیت و قلمرو اقتصاد اسلامی؛ تفکیک مکتب، نظام و علم، امکان علم اقتصاد اسلامی؛ ابزار و منابع معرفت اقتصاد اسلامی؛ رویکردهای اثباتی و هنجاری در اقتصاد اسلامی، قوانین و سنن الهی در اقتصاد اسلامی؛ دانش اصول فقه و روش استنباط، منابع اجتهاد، جایگاه عقل و نقل، روش شناسی کشفی در اقتصاد اسلامی (روش شناسی شهید صدر (ره)؛ جایگاه عقل و تجربه در اقتصاد اسلامی).

1- مبانی هستی شناسی؛ (پیش فرض های هستی شناختی اقتصاد (فرد گرایی، دئیسم و رویکرد تکاملی، مکانیزم های اقتصادی، دست نامرئی بازار)؛ نظریه انتخاب عقلایی و نقد و بررسی آن (جایگاه نظریه انتخاب عقلایی در نظریات اقتصادی، لذت گرایی، مطلوبیت گرایی، نفع شخصی، ترجیحات، حداکثر سازی، عقلانیت محدود، تاثیر پذیری انتخاب از نهادها)

2- مبانی هستی شناسی اقتصاد اسلامی؛ (پیش فرض های هستی شناختی اقتصاد اسلامی، مکانیسم های اقتصادی، هدایت تکوینی، تشریعی و مکانیسم های اخلاقی؛ نظریه انتخاب عقلایی در اقتصاد اسلامی، ترجیحات انسان اقتصادی، انسان اقتصادی مسلمان).

2- مبانی ارزش‌شناسی اقتصاد؛ (ارزش‌بار بودن نظریات اقتصادی، ارزش‌های نهفته در نظریه تقاضا (خودگروی و دیگرگروی)، ارزش‌های نهفته در بازار رقابت کامل (آزادی اقتصادی، کارایی و عدالت)، ارزش‌های نهفته در اقتصاد رفاه (مطلوبیت‌گرایی، کارایی، عدالت)، ارزش‌های نهفته در اقتصاد توسعه و پشرفت؛ رابطه اخلاق و اقتصاد، رفتارهای خیرخواهانه.

3- ارزش‌شناسی اقتصاد اسلامی؛ (ارزش‌های محوری در اقتصاد اسلامی (عدالت، حیات طیبه، آزادی ...)، مطلق یا نسبی بودن ارزش‌ها، ارزش انسان و طبیعت، رابطه اخلاق و عقلانیت، مکتب اخلاقی در اقتصاد اسلامی، کارکرد اخلاق در اقتصاد اسلامی، اخلاق کاربردی و حرفه‌ای در اقتصاد و اقتصاد اسلامی).

۴- منابع

الف - فارسی

- پیرو و مینی، فلسفه و اقتصاد. ۱۳۷۵. مبادی سیر تحول اقتصادی، ترجمه مرتضی نصرت و دیگران، تهران: علمی و فرهنگی.
- پناه، خسرو. (۱۳۸۵). فلسفه‌های مضاف، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- زریباف، مهدی، (۱۳۹۱). تحلیلی بر سیر شناخت و روش شناسی علم اقتصاد، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع)،
- سن، آمارتیا. (۱۳۷۷). اخلاق و اقتصاد، ترجمه حسن فشارکی، تهران: موسسه نشر و پژوهش شیرازه، .
- کرمی، محمد حسین، و دیرباز، عسکر. (۱۳۸۴). مباحثی در فلسفه اقتصاد، علم اقتصاد و ارزش‌ها، انسان اقتصادی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه .
- نظری، حسن‌آقا (۱۳۸۵). نظریه پردازی اقتصاد اسلامی (امکان نظریه‌پردازی علمی اقتصاد اسلامی و روش آن)، تهران: سمت.
- هاوسمن، دانیل. (۱۳۹۱). فلسفه اقتصاد، مروری بر ادبیات، ترجمه سیدحسین رضوی‌پور، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).

ب- انگلیسی / عربی

- Cartwright. (1989). Nancy Nature's Capacities and their Measurement, Oxford: Clarendon Press.
- Maki, U. (2001). The Economic World View (Studies in the Ontology of Economics), 2001.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس ارزیابی اقتصادی طرح ها

۱- مشخصات

عنوان درس				فارسی		ارزیابی اقتصادی طرح ها	
				انگلیسی		Economic Projects Appraisal	
نوع درس:				پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐		نوع واحد: نظری ☒ عملی ☒	
تعداد واحد: ۳ واحد				تعداد ساعت: ۶۴ ساعت		کد درس: ت ۱۲	
دروس پیشنهادی				عنوان درس پیشنهادی		اقتصاد کلان (۲)	
				کد درس پیشنهادی		اقتصاد خرد (۲)	
آموزش تکمیلی عملی:				دارد ☒ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		بانکداری اسلامی -	
				ندارد ☐		ت ۲۳ -	

۲- اهداف

آشنایی با مباحث مختلف مرتبط با ارزیابی اقتصادی طرح ها به منظور انتخاب و گزینش در بخش خصوصی و عمومی از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- 1- تهیه و تدوین طرح، مطالعات فنی و بازاری
- ۱- تعریف طرح های سرمایه گذاری و انواع تقسیم بندی ها
- ۲- دوره تکامل پروژه
- ۳- عوامل مرتبط با ارزیابی طرح
- ۴- ضرورت ارزیابی طرح ها در کشورهای در حال توسعه با تاکید بر ایران
- 5- بررسی های مورد نیاز برای تهیه و تدوین طرح
- 1- بررسی اقتصادی بازار
- 2- بررسی فنی یا مهندسی
- 6- بررسی هزینه های طرح
- 1- هزینه های سرمایه گذاری
- 2- هزینه های عملیاتی
- 3- هزینه استهلاک
- 4- سایر هزینه ها
- 7- سرمایه در گردش
- 8- بررسی درآمدهای طرح

9- تأمین مالی طرح

۱- صکوک به عنوان یکی از ابزارهای تأمین مالی اسلامی

10- سازماندهی و نحوه تشکیلات اداری طرح

2- آشنایی با برخی مفاهیم ارزیابی اقتصادی

1- کلیات و مفاهیم

1- جریان نقدی

2- ارزش زمانی پول

3- ترجیح زمانی (بهره) ساده و مرکب

4- نرخ ترجیح زمانی (بهره) مؤثر در تراکم مرکب به صورت پیوسته و ناپیوسته

2- روابط کاربردی در اقتصاد مهندسی و ارزیابی طرح

1- ارزش آتی یک مبلغ حال

2- ارزش فعلی (حال) یک مبلغ آتی

3- ارزش آینده یک سری یکنواخت

4- سری یکنواخت A برای بدست آوردن F پس از n سال

5- ارزش حال یک سری یکنواخت آتی

6- برداشت از سرمایه اولیه به صورت یکنواخت

7- یک سری با شیب یکنواخت

3- معیارهای ارزیابی طرح‌ها

1- ارزیابی طرح از دیدگاه بخش خصوصی

۱- معیارهای ایستای ارزیابی اقتصادی

۱- معیار نرخ بازده ساده

۲- معیار دوره بازگشت سرمایه

۲- معیارهای پویای ارزیابی طرح‌ها

۱- ارزش حال خالص (NPV)

۲- نرخ بازدهی داخلی (IRR)

۳- نسبت منافع به هزینه‌ها

۴- معادل یکنواخت

۵- عمر خدمت

۶- تحلیل حساسیت و تحلیل نقطه سربسر

۳- ارزیابی مالی با لحاظ تغییر در سطح عمومی قیمت‌ها

۲- تحلیل و ارزیابی مالی طرح

۱- تحلیل جدول نقدینگی طرح

2- تحلیل ترکیب سرمایه، صورت‌ها و نسبت‌های مالی

۳- ارزیابی اقتصادی طرح‌ها از دیدگاه اجتماعی

- 1- تحلیل هزینه- فایده و معیارهای آن
- 2- قیمت سایه‌ای
- 3- نرخ تنزیل اجتماعی
- 1- نرخ هزینه فرصت اجتماعی
- 2- نرخ رجحان زمانی اجتماعی
- 3- مازاد مصرف کننده و تولیدکننده
- 4- ارزیابی طرح‌ها در شرایط وجود قیود سرمایه‌گذاری
- 5- ضرورت پیوست فرهنگی و زیست محیطی در طرح‌های اجتماعی
- 6- ارزشگذاری در شرایط عدم وجود بازار و سنجش هزینه‌ها و منافع غیرپولی

- 1- ارزشگذاری زمان
- 2- ارزشگذاری منابع طبیعی
- ۸- شاخص‌های اقتصادی در ارزیابی طرح از دیدگاه بخش عمومی

- 1- اولویت‌بندی از نظر ارزش افزوده
- 2- اولویت بندی طرح از جهت ایجاد اشتغال
- 3- اولویت بندی طرح از جهت توزیع درآمد
- 4- اولویت‌بندی طرح از جهت ارزی یا تراز پرداخت‌ها
- 5- اولویت‌های دیگر اجتماعی در انتخاب طرح‌ها

۴- ارزیابی طرح در شرایط نااطمینان

- 1- ریسک و عدم اطمینان
- 2- روش‌های تصمیم‌گیری در شرایط عدم اطمینان
- 1- تصمیم‌گیری به روش ارزش انتظاری
- 2- تصمیم‌گیری با روش مطلوبیت انتظاری
- 3- تصمیم‌گیری با استفاده از شاخص‌های پراکندگی
- 3- مفاهیم مربوط به ریسک و عدم اطمینان با ارائه چند مثال کاربردی
- 4- ریسک و تصمیمات سرمایه‌گذاری
- 1- ریسک و بازگشت ناپذیری
- ۲- بازگشت ناپذیری و عدم اطمینان بدون اختیار انتظار
- 3- بازگشت ناپذیری و عدم اطمینان با وجود اختیار انتظار
- 4- ارزشگذاری اختیار انتظار سرمایه‌گذاری
- ۵- معیارهای انتخاب طرح‌ها در شرایط وجود ریسک
- 1- نرخ تنزیل تعدیل شده با ریسک
- 2- ارزش حال معادل اطمینان
- 3- حداکثر کردن حداقل‌ها

4- حداکثر کردن حداکثرها

۶- عدم اطمینان در تحلیل هزینه- فایده

۷- ارزیابی طرح‌ها در چارچوب بانکداری اسلامی^۱

۱- ارزش زمانی پول، ربا و بهره

1- ارزش زمانی پول از دیدگاه اسلام

2- تفاوت بانکداری متعارف و بانکداری اسلامی

۱- ماهیت بانکداری متعارف (ربوی)

2- ماهیت بانکداری اسلامی

2- لزوم ایجاد ارزیابی در بانکداری اسلامی

1- جایگاه ارزیابی در تجهیز منابع در بانک‌های اسلامی

2- بررسی جایگاه ارزیابی در تخصیص منابع در بانک‌های اسلامی

3- روش‌های تخصیص منابع در بانک‌های اسلامی

1- وام یا قرض

2- قراردادهای مبادله‌ای

3- عقود مشارکتی

4- سرمایه‌گذاری مستقیم

5- لزوم ارزیابی در انواع بانک‌های اسلامی (تخصصی و تجاری) به منظور تجهیز و تخصیص منابع

۶- نمونه‌ای از ارزیابی اقتصادی پروژه در چارچوب بانکداری اسلامی

۸- آشنایی با نرم افزارهای مورد استفاده در ارزیابی اقتصادی طرح‌ها

۱- ارزیابی اقتصادی با استفاده از نرم افزار کامفار

۲- ورود اطلاعات در نرم افزار کامفار

1- شناسه طرح (Project identification)

2- افق زمانی برنامه ریزی (Planning Horizon)

3- محصولات تولیدی (Products)

4- واحدهای پولی (Currencies)

5- نرخ تنزیل (Discounting)

6- هزینه‌های ثابت سرمایه گذاری (Fixed Investment Costs)

7- هزینه‌های تولید (Production Costs)

8- پیش بینی برنامه فروش (Sales Program)

9- سرمایه در گردش (Working Capital)

10- منابع تامین مالی (Source of finance)

¹ در صورتی که فرصت ارائه به اندازه کافی وجود ندارد، این فصل ارایه نشود.

11- مالیات (Tax, Allowance)

- 3- پروژه مشارکتی
- 1- نحوه تاثیر تورم در نرم افزار کامفار
- 2- محاسبات و خروجی کامفار
- 3- ارائه یک مثال و انجام مراحل ورود اطلاعات
- 4- ارزیابی اقتصادی پروژه‌ها با استفاده از نرم افزار اکسل
- 1- آشنایی با کلیات استفاده از نرم افزار اکسل
- 2- توابع مورد استفاد در نرم افزار اکسل با قابلیت کاربرد به منظور ارزیابی پروژه
- 3- محاسبه ارزش آتی یک مبلغ فعلی با تابع FV
- 4- محاسبه ارزش فعلی یک مبلغ آتی با تابع PV
- 5- محاسبه ارزش ارزش یکنواخت با تابع PMT
- 6- محاسبه تعداد دوره با تابع NPER
- 7- محاسبه نرخ تنزیل با استفاده از تابع RATE
- 8- کاربرد معیار ارزش حال خالص با استفاده از تابع NPV
- 9- کاربرد معیار نرخ بازدهی داخلی با بکارگیری تابع IRR
- 10- محاسبه استهلاک سالانه در نرم افزار اکسل
- 1- استفاده از توابع به منظور ارزیابی پروژه

۴- منابع

الف - فارسی

- اسکونژاد، محمد مهدی. (۱۳۸۹). اقتصاد مهندسی یا ارزیابی اقتصادی پروژه‌های صنعتی، تهران: دانشگاه امیرکبیر.
- برنس، ورنر؛ هاورانک، پی.ام (۱۳۸۰). ارزیابی طرح‌های اقتصادی، راهنمای تهیه و امکان سنجی پروژه‌های صنعتی، ترجمه: میر مطهری، سید احمد. لاهیجان: اطلس.
- پاکزاد، فریبرز. (۱۳۷۲). ارزشیابی اقتصادی طرح‌های سرمایه‌گذاری، تهران: هیرومند.
- پاکزاد، فریبرز. (۱۳۷۱). مبانی سنجش و گزینش طرح‌های سرمایه‌گذاری، چ ۲، تهران: سازمان برنامه و بودجه.
- جعفری صمیمی، احمد. (۱۳۷۶). مبانی اقتصاد مهندسی، بابل: دانشگاه علوم و فنون مازندران.
- جعفری صمیمی، احمد، حسینی، محسن و احسا، محمدحسین. (۱۳۸۷) مبانی اقتصاد مهندسی (ارزیابی اقتصادی طرح‌ها) - موسسه آموزش عالی صنعتی مازندران.
- مجیدیان، داود. (۱۳۹۱). ارزیابی طرح‌های صنعتی، چ ۳. تهران: سازمان مدیریت صنعتی.

ب- انگلیسی / عربی

- Blank, Leland; Tarquin, Antony. (2008). Basics of Engineering Economy, McGraw-Hill, Seventh Edition.
- Brent, Robert.J. (2006). Applied Cost-Benefit Analysis, Edward Elgar, Second edition.
- Mishan, E.J; Quah, Euston. (2007). Cost-Benefit Analysis, Routledge: Fifth Edition
- Hanley, Nick; Barbier, Edward. (2009). Cost-Benefit Analysis and Environmental Policy, Edward Elgar.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس سیر اندیشه های اقتصادی: متفکران اسلامی و غربی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	سیر اندیشه های اقتصادی: متفکران اسلامی و غربی
		انگلیسی	History of Economic Thoughts: Islamic and Western Scholars
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۳ واحد		تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: ۱۳
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	اقتصاد کلان (۱)	اقتصاد خرد (۱)
	کد درس پیشنیاز	۲	۱
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

هدف از درس «سیر اندیشه های اقتصادی» آشنایی دانشجویان با سیر تکوین، تحول و تکامل نظریه ها و اندیشه های اقتصادی در بستر تاریخ، درک تاثیر شرایط اجتماعی، سیاسی و ساخت دوران های تاریخی بر آنان است. علاوه بر نکات یادشده در زمینه اندیشه متفکران مسلمانان، اهدافی مانند توجه به میراث ارزشمند گذشتگان ما که مغفول مانده است و تلاش در جهت دستیابی به طرح جامعه اقتصادی مطلوب، زمینه سازی برای انجام مطالعات تطبیقی و یافتن میزان تاثیر کوشش های علمی متفکران مسلمان بر تمدن مغرب زمین دنبال می شود که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- سیر اندیشه اقتصادی در جهان غرب

1- عقاید اقتصادی در جهان باستان

1- عقاید اقتصادی ایران باستان، هند و چین باستان

2- عقاید اقتصادی یونان باستان و روم قدیم

2- از قرون وسطی تا شکل گیری مکاتب اقتصادی

1- عقاید اقتصادی پدران کلیسا: اگوستین

2- مکتب اسکولاستیک

3- مکاتب اقتصادی پیش از کلاسیک ها

1- عقاید اقتصادی مرکانتیلیستها

2- عقاید اقتصادی فیزیوکراتها

4- مکتب اقتصادی کلاسیک ها

1- اسمیت

2- از بنتام تا مالتوس

3- استوارت میل

5- مکاتب رقیب

1- مکتب تاریخی

2- سوسیالیستها

3- مارکسیستها

6- نئوکلاسیک ها

1- زمینه های انقلاب نهایی گرایی

2- بنیان گذاران

3- منگر، والراس و پیروان

4- اقتصاد ریاضی، اقتصاد خرد و اقتصاد رفاه

7- کینزی ها و عقاید اقتصاد کلان

1- زمینه های بروز مکتب کینزی

2- کینزی ها و ما بعد کینزی ها

3- مروری بر مکاتب کلان اقتصادی

4- پول گرایان و کلاسیک های جدید

5- نظریه ادوار تجاری و کینزین های جدید

8- نهادگرایان

1- زمینه های بروز نهادگرایی

2- نهادگرایی قدیم

3- ویژگی های نهادگرایی جدید

9- تحولات جدید

۲- سیر اندیشه اقتصادی متفکران مسلمان

1- اندیشه های اقتصادی تا پایان قرن چهارم

1- مروری بر تعالیم اقتصادی قرآن کریم، پیامبر(ص) و ائمه اطهار(ع)

2- ابوذر(اشرافیگری، حدود مالیات های اسلامی، کنز، وظایف اقتصادی و اجتماعی دولت اسلامی، جامعه آرمانی)

3- ابویوسف(اهداف، وظایف، منابع درآمدی و ساختار اداری دولت اسلامی، جایگاه بخش خصوصی، سازوکار بازار)

4- یحیی بن عمر(اخلاق و اقتصاد، اصل آزادی قیمت، جایگاه دولت، قیمت عادلانه)

5- فارابی(سعادت، مدینه فاضله، جایگاه اقتصاد در مدینه فاضله، دلایل تفاوت جوامع، عقلانیت، عدالت، رابطه عدالت و امنیت، تقسیم کار)

2- اندیشه های اقتصادی تا پایان قرن هفتم

1- ابن مسکویه(مفهوم سعادت، وظایف متقابل مردم و حکومت، عدالت، پول، ارزش کار و مبادله، نظریه جمعیت)

2- خواجه نظام الملک(اهداف و معیارهای ارزیابی حکومت، وظایف و هزینه های دولت، رابطه دین و حکومت، عدالت، مالکیت، نظام اقطاع)

- 3- غزالی (مبانی اقتصاد اسلامی، روابط تمدن ها، پول، بودجه و مالیه عمومی، مصرف، انگیزه و قیود فعالیت اقتصادی، توکل و فعالیت های اقتصادی)
- 4- خواجه نصیر طوسی (مفهوم سعادت، اقتصاد خانواده، مدیریت اقتصادی جامعه، عدالت، کالای عمومی، پول، ارزش و تقسیم کار، جایگاه دولت، تعالی و انحطاط دولت ها)
- 3- اندیشه های اقتصادی از قرن هشتم تا دوره معاصر
- 1- ابن تیمیه (قیمت عادلانه، آزادی اقتصادی)
- 2- ابن خلدون (جایگاه و ساختار دولت، اقتصاد سیاسی، رابطه حکومت و ادوار تجاری، دلایل پیشرفت و انحطاط جوامع، تقسیم کار، انواع تعامل دولت و بخش خصوصی، عدالت و پیشرفت، سازمان اجتماعی تولید، پول، ارزش و قیمت، نظریه توزیع و نظریه جمعیت)
- 3- مقریزی (عوامل موثر بر نابسامانی های اقتصادی، راه حل مواجهه با بحران های اقتصادی، نقش تنظیمات پولی در رونق و رکود، رابطه بحران اقتصادی و ناامنی اجتماعی)
- 4- سیری در ادبیات معاصر اقتصاد اسلامی
- 1- سیر طرح مباحث اقتصاد اسلامی در دوران معاصر (رویکرد فقهی، رویکرد خداپرستان سوسیالیست، رویکرد اقتصاددانان مسلمان، سیر تحول موضوعی)
- 2- جایگاه شهید صدر در طرح اقتصاد اسلامی در دوره معاصر (ویژگی های مکتب اقتصاد اسلامی و روش کشف آن، امکان علم اقتصاد اسلامی، طرح بانکداری بدون ربا)
- 3- اندیشه اقتصاد اسلامی در ایران قبل از انقلاب (پیشگامان ادبیات اقتصاد اسلامی در ایران، تنوع رویکردها)
- 4- مروری بر دیدگاه های برخی اندیشمندان (امام خمینی، شهید مطهری، شهید بهشتی و ...)
- 5- نسبت اصول اقتصادی قانون اساسی و رویکردهای اقتصاد اسلامی
- 6- اقتصاد اسلامی و مسائل پیش رو

۴- منابع

الف - فارسی

- تفضلی، فریدون. (۱۳۷۷). تاریخ عقاید اقتصادی، تهران: نشر نی.
- دادگر، یداله. (۱۳۹۲). تاریخ عقاید اقتصادی، تهران: انتشارات سمت.
- یوسفی شیخ رباط، محمدرضا. (۱۳۹۵). سیر اندیشه اقتصادی متفکران مسلمان، تهران: انتشارات سمت.

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس آشنایی با فقه اقتصادی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	آشنایی با فقه اقتصادی	
		انگلیسی	Introduction to Economic Jurisprudence	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد: ۳ واحد		تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: ۱۴ ت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اصول و مبانی اقتصاد اسلامی	-	-
	کد درس پیشنهادی	پ ۷	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

بخشی از آموزه‌های اقتصادی اسلام به روابط اقتصادی افراد با همدیگر با دولت و با اموال مربوط می‌شود که از آنها تحت عنوان فقه اقتصادی یاد می‌شود هدف این درس آشنایی اجمالی دانشجویان با تعاریف و مفاهیم، انواع روابط مالی بین افراد، اصول و قواعد حاکم بر این روابط و رفتارها می‌باشد. بر این اساس ابتدا دانشجویان با مفاهیم اساسی سپس با اسباب تحقق و انتقال مالکیت دارایی‌ها آشنا شده آنگاه با موازین فقهی حاکم بر مصرف، تولید و سرمایه‌گذاری، تجارت و بازرگانی و جایگاه دولت و در نهایت با قواعد فقهی حاکم بر عرصه‌های مختلف اقتصادی آشنا می‌شوند که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- مفاهیم و کلیات

- ۱- تعریف فقه، روش تحقیق در فقه (اجتهاد)، منابع فقه، رابطه فقه و حقوق اقتصادی،
- ۲- تقسیم بندی فقه و تعریف فقه معاملات بالمعنی الاعم و فقه اقتصادی،
- ۳- تعریف حق، مال، مالیت، ملک، ثروت، سرمایه، سود، بهره و دستمزد،
- ۴- تعریف و انواع مالکیت، مالکیت حقیقی و اعتباری، مالکیت خصوصی، عمومی و دولتی،
- ۵- اسباب مالکیت (احیاء، حیازت، اسباب قهری مانند ارث و قراردادهای مالی مانند بیع)،
- ۶- اختیارات و حدود مالکیت،

۲- اسباب تحقق مالکیت

- ۱- احیاء، (احیاء اراضی موات، استخراج معادن، احداث نهر و حفر چاه، و ...)
- ۲- حیازت مباحات عامه و مشترکات
- ۳- تحجیر و انجام مقدمات احیا و حیازت

۴- اعتبار، شرایط و موانع هر یک از اسباب

۳- اسباب انتقال مالکیت

- ۱- اسباب قهری مانند ارث، خمس و زکات،
- ۲- اسباب ارادی مانند قراردادهای،
- ۳- انواع قراردادهای،
- ۴- قراردادهای مبادله‌ای (بیع، اجاره، جعاله، استصناع، و ...)،
- ۵- قراردادهای مشارکتی (شرکت، مضاربه، مزارعه، مساقات و ...)،
- ۶- قراردادهای غیرانتفاعی (قرض الحسنه، عاریه، وقف، هبه و ...)،
- ۷- قراردادهای معین/ کمکی (رهن، ضمانت، کفالت، وکالت و ...)،
- ۸- ضوابط عمومی قراردادهای (اهلیت متعاملین مانند: عقل، بلوغ، رشد، قصد و اختیار)،
- ۹- ضوابط عمومی قراردادهای (شرایط عوضین مانند: مالیت، ملکیت و داشتن منفعت عقلانی)،
- ۱۰- ضوابط اختصاصی قراردادهای،

۴- حدود و ضوابط استفاده از مالکیت

- ۱- جواز مصرف، پس انداز، سرمایه‌گذاری، فروش، بخشش، وقف و ... با رعایت محدودیت‌های سه‌گانه،
- ۲- محدودیت‌های شرعی (حرمت اتلاف، اسراف و تبذیر، وجوب پرداخت خمس، زکات و ...)،
- ۳- محدودیت‌های قانونی (ممنوعیت تولید، مصرف، فروش کالاها یا خدمات خاص و پرداخت مالیات یا ...)،
- ۴- محدودیت‌های اخلاقی (رعایت حال دیگران، مواسات، انصاف، احسان و ...)

۵- سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال

- ۱- جایگاه پس انداز، سرمایه‌گذاری، تولید و اشتغال در فقه اسلامی،
- ۲- احکام و حقوق کسب و کار، تولید و اشتغال،
- ۳- آداب و اخلاق کسب و کار، تولید و اشتغال،
- ۴- قراردادهای ناظر بر سرمایه‌گذاری مانند شرکت، مضاربه، مزارعه و مساقات
- ۵- قراردادهای ناظر بر اشتغال مانند اجاره اشخاص، جعاله، استصناع، وکالت و ...
- ۶- دستمزد، جعل، حق الوکاله و سود سرمایه‌گذاری

۶- تجارت و بازرگانی

- ۱- جایگاه تجارت و بازرگانی در فقه اسلامی،
- ۲- احکام و حقوق کسب و کار و تجارت،
- ۳- آداب و اخلاق کسب و کار و تجارت،
- ۴- قراردادهای ناظر بر تجارت و بازرگانی مانند بیع نقد، نسیه، سلف، کالی به کالی و ...
- ۵- سود تجارت و بازرگانی
- ۶- تسعیر و قیمت‌گذاری
- ۷- احتکار، تبانی و انحصار

۷- فقه دولت

- 1- اهداف دولت / گسترش عدالت، رفاه و امنیت جامعه، مسئولیت‌های دولت در قبال مردم،
- 2- وظایف دولت / نظارت، قانون‌گذاری، سیاست‌گذاری و تصدی در موارد خاص،
- 3- درآمدهای دولت / انفال، فیه، خراج، مالیات‌ها و ...
- 4- هزینه‌های دولت / امنیت، آموزش، بهداشت و درمان عمومی و ...
- 5- مالیات‌ها / مالیات‌های منصوص / خمس، زکات، جزیه و مالیات‌های حکومتی،
- 6- شیوه‌های تامین مالی طرح‌ها و پروژه‌های دولت/ ابزارهای بدهی/ ابزارهای مالکیتی

۸- قواعد فقهی اقتصادی (تأکید بر چند قاعده به تشخیص استاد)

- 1- قاعده احترام مال مسلم، قاعده احسان، قاعده اصاله الفساد و الصحه فی المعاملات قاعده اقدام،
- 2- قاعده تبعیه النماء للأصل، قاعده التلف فی زمن الخيار، قاعده تلف المبیع قبل قبضه، قاعده الغرور،
- 3- قاعده السلطنه، قاعده السوق، قاعده العقود تابعه للقصود، قاعده علی الید ما أخذت حتی تؤدیه،
- 4- قاعده نفی ضرر، قاعده نفی غرر، قاعده نفی ربا، قاعده ممنوعیت اکل مال بباطل، قاعده نفی سبیل،
- 5- قاعده المؤمنون عند شروطهم، قاعده من حاز ملک، قاعده من له الغنم فعلیه الغرم، قاعده قاعده الید

۴- منابع

الف - فارسی

- عبدالهی، محمود . (۱۳۷۵). مبانی فقهی اقتصاد اسلامی . قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم.
- پورمند، محمد و کرمی، محمد مهدی. (۱۳۸۰). مبانی فقهی اقتصاد اسلامی، تهران: انتشارات سمت.
- موسائی، میثم. (۱۳۷۷)، تبیین موضوع و مفهوم ربا از دیدگاه فقهی (با توجه به روابط اقتصادی معاصر)، موسسه تحقیقات پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، چاپ دوم.
- موسائی، میثم. (۱۳۸۲)، ربا و کاهش ارزش پول، پژوهشکده اقتصادی دانشگاه تربیت مدرس.
- موسویان، سیدعباس. (۱۳۹۲). مبانی فقهی بازار پول و سرمایه . تهران: دانشگاه امام صادق (ع) .
- موسائی، میثم. (۱۳۹۰)، موضوع شناسی ربا، دانشکده امور اقتصادی و انتشارات نور علم چاپ سوم.
- محقق داماد، سید مصطفی. (۱۳۸۷). قواعد فقه. تهران: مرکز نشر علوم اسلامی.
- حائری، سید کاظم. (۱۳۷۹). فقه العقود. قم: مجمع الفکر الاسلامی .
- موسوی بجنوردی، سید حسن (۱۳۷۱). القواعد الفقهیه، قم: مؤسسه اسماعیلیان.
- مبلغی، محمدرضا. قحف، محمدمنذر. (۱۳۸۶). النصوص الاقتصادية من القرآن والسنة (جلد ۱). گردآورنده: محمدعلی تسخیری، انتشارات المجمع العالمی للتقريب بين المذاهب. موسائی، میثم. (۱۳۸۲)، ربا و کاهش ارزش پول، پژوهشکده اقتصادی دانشگاه تربیت مدرس.

ب - انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد ایران (۱): کلیات و تاریخ اقتصادی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد ایران (۱): کلیات و تاریخ اقتصادی	
		انگلیسی	Iran's Economy (1): Economic History	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۱۵ ت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	-	-
	کد درس پیشنهادی	۴ ت	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

درس «اقتصاد ایران (۱): کلیات و تاریخ اقتصادی» با هدف تسلط دانشجویان اقتصاد بر وضعیت اقتصادی کشور در سده‌های اخیر و همچنین شناخت روند مهمترین متغیرها و بخش‌های اقتصادی کشور طراحی شده است. یکی از مهمترین رویکردها در بررسی مسائل اقتصادی، بررسی آنها در چارچوب و بستر تاریخی است. در این درس ضمن اینکه به شرایط کلی اقتصاد ایران در دوره‌هایی متأخر از تاریخ کشور پرداخته خواهد شد، وضعیت کلی اقتصاد ایران طی دهه‌های اخیر به تفکیک متغیرها و بخش‌های اقتصادی کشور نیز مورد بررسی و ارزیابی قرار خواهد گرفت. خروجی این بررسی علاوه بر یافتن درکی از شرایط حاکم بر اقتصاد کشور طی ادوار پیشین، استفاده از تجارب و دستاوردهای حاصل از این بررسی برای تأمل در مسائل کنونی اقتصاد کشور خواهد بود. لذا هدف درس علاوه بر ارائه تصویری از روند اقتصاد ایران تا به امروز، استفاده از دستاوردهای آن برای آینده اقتصاد کشور است که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران به ویژه در موضوع تاریخ اقتصادی، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

۳- سرفصل

۱- مروری بر تاریخ اقتصاد ایران

- 1- سیر تکوینی اقتصاد ایران از آغاز تا پیش از عصر صفوی
- 2- اقتصاد ایران از عصر صفوی تا پیش از ظهور قاجاریه
- 3- اقتصاد ایران در دوره قاجاریه
- 4- اقتصاد ایران در دوره پهلوی اول
- 5- اقتصاد ایران در دوره پهلوی دوم

۲- کلیات اقتصاد ایران

- 1- مروری بر روند اقتصاد جهان طی قرون اخیر
- 2- وضعیت اقتصادی منطقه خاورمیانه

- 3- جایگاه اقتصاد ایران در جهان و منطقه
- 4- نقش فرهنگ در اقتصاد ایران
- 5- نقش سیاست در اقتصاد ایران
- 6- نقش جنگ‌ها در اقتصاد ایران
- 7- پارادایم‌های فکری و الگوهای حاکم بر اقتصاد ایران
- 8- روند تولید ملی و رشد اقتصادی
- 9- منابع تولید ملی در اقتصاد ایران (بخش‌های اقتصادی)

۱- کشاورزی

۱- وضعیت اقلیمی

۲- زراعت

۳- باغداری

۴- دامداری

۵- شیلات

۲- صنایع و معادن

۱- صنعت

۲- معدن

۳- ساختمان

۴- برق، آب، گاز

۳- نفت

۱- نفت خام (و گاز)

۲- صنایع وابسته (پالایش، پتروشیمی)

۴- خدمات

۱- بازرگانی، رستوران و هتلداری

۲- حمل‌ونقل، انبارداری و ارتباطات

۳- خدمات مستغلات و خدمات حرفه‌ای و تخصصی

۴- خدمات عمومی

10- مصارف تولید ملی در اقتصاد ایران (تقاضای کل در اقتصاد ایران)

۱- مصرف خصوصی

۲- سرمایه‌گذاری

۱- ماشین‌آلات

۲- ساختمان

۳- مخارج دولتی

۱- هزینه‌ها

۱- مخارج هزینه‌ای (جاری)

۲- تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی)

۳- سایر

- ۲- درآمدها
- ۱- مالیات‌ها
- ۲- درآمدهای نفتی
- ۳- سایر درآمدها
- ۴- صادرات
- ۱- نفت و گاز
- ۲- غیرنفتی
- ۵- واردات
- ۱- ارزش
- ۲- وزن
- ۳- ترکیب واردات
- 11- حساب سرمایه در اقتصاد ایران
- ۱- بدهی‌های خارجی
- ۲- ورود و خروج سرمایه
- 12- روند نرخ برابری ارز
- 13- هزینه و درآمد خانوار
- 14- جمعیت و نیروی انسانی
- 1- ترکیب جمعیت
- 2- رشد جمعیت
- 3- اشتغال و بیکاری
- 15- توزیع درآمد و شاخص‌های آن
- 16- تورم و سطح قیمتها
- 1- شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی
- 2- شاخص بهای تولیدکننده
- 17- بخش مالی در اقتصاد ایران
- 1- سیستم بانکی و تحولات آن
- 2- بازار سرمایه
- 3- نظام بیمه
- 18- متغیرهای پولی در اقتصاد ایران
- 1- نقدینگی
- 2- پایه پولی
- ۱- منابع
- ۲- مصارف
- 3- ضریب فزاینده پولی و عوامل مؤثر بر آن
- 4- ترکیب منابع بانکی

۱- انواع سپرده‌ها

۲- نرخ سود

5- ترکیب مصارف بانکی

۱- بر حسب بخش‌های اقتصادی

۲- بر حسب نوع عقود بانکی

۳- نرخ سود تسهیلات

۴- منابع

الف - فارسی

- ابریشمی، حمید. (۱۳۷۵). اقتصاد ایران، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی
- ابریشمی، حمید؛ درودیان، حسین؛ نوری، مهدی. (۱۳۹۲). چالش‌های اقتصاد ایران؛ تقابل دیدگاه‌های رقیب، تهران: انتشارات نور علم.
- احمدی امویی، بهمن. (۱۳۸۲). اقتصاد سیاسی جمهوری اسلامی، تهران: انتشارات گام نو.
- باری یروج. (۱۳۶۳). اقتصاد ایران. چ ۱، تهران: مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی.
- باستانی پاریزی، محمد ابراهیم. (۱۳۶۷). سیاست و اقتصاد عصر صفوی، تهران: نشر صفی‌علیشاه.
- بهکیش، محمد مهدی. (۱۳۸۰). اقتصاد ایران در بستر جهانی شدن، تهران: نشر نی، چاپ اول.
- دادگر، حسن. (۱۳۸۶). اقتصاد ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی، تهران: انتشارات کانون اندیشه جوان.
- دژپسند فرهاد، رئوفی، حمید رضا. (۱۳۸۷)، اقتصاد ایران در دوران جنگ تحمیلی، تهران: مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.
- رزاقی، ابراهیم، (۱۳۶۷). اقتصاد ایران، چ ۱. تهران: نشر نی
- سعادت، فتح‌الله، امینی، امیرھوشنگ (۱۳۵۵)، جغرافیای اقتصادی ایران، تهران: انتشارات دانشکده علوم ارتباطات اجتماعی.
- سیف، احمد. (۱۳۸۷). قرن گم شده: اقتصاد و جامعه ایران در قرن نوزدهم، تهران: نشر نی، چاپ اول.
- طبیبان، محمد. (۱۳۸۷). اقتصاد ایران، تهران: موسسه عالی پژوهش در برنامه ریزی و توسعه
- عظیمی، حسین. (۱۳۷۱). مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران، تهران: نشر نی.
- عظیمی آرانی، حسین. (۱۳۹۱). اقتصاد ایران: توسعه، برنامه ریزی، سیاست و فرهنگ، به کوشش خسرو نورمحمدی، تهران: نشر نی.
- عیسوی، چارلز. (۱۳۶۲)، تاریخ اقتصادی ایران، چ ۱. ترجمه: یعقوب آژند، تهران: نشر گستره.
- فرهنگ، منوچهر. (۱۳۵۶). زندگی اقتصادی ایران، چ ۴. تهران: انتشارات .
- کاتوزیان، محمدعلی (۱۳۶۶)، اقتصاد سیاسی ایران، ترجمه: محمدرضا نفیسی، تهران: نشر پاپیروس.
- مطیعی لنگرودی، سید حسن. (۱۳۸۶). جغرافیای اقتصادی ایران، مشهد: نشر جهاد دانشگاهی.

- موسائی، میثم. (۱۳۸۷)، تجارت خارجی در عهد قاجار و پهلوی، موسسه مطالعات بازرگانی و انتشارات جامعه شناسان.
- موسائی، میثم (۱۳۸۹)، مقدمه ای بر دانشنامه اقتصاد ایران، انتشارات نور علم.
- مومنی، فرشاد. (۱۳۸۶). اقتصاد ایران در دوران تعدیل ساختاری، چاپ اول، تهران: انتشارات نقش و نگار.
- نیلی، مسعود. (۱۳۷۶). اقتصاد ایران، تهران: موسسه عالی پژوهش در برنامه ریزی و توسعه.
- نیلی، مسعود؛ نیلی، فرهاد؛ کردبچه، محمد؛ درگاهی، حسن (۱۳۸۹). دولت و رشد اقتصادی در ایران، تهران: نشر نی.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد ایران (۲): سیاست ها و چالش های اقتصادی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد ایران (۲): سیاست ها و چالش های اقتصادی	
		انگلیسی	Iran's Economy (2): Policies and Economic Challenges	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد: ۳ واحد		تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: ۱۶ ت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	-	-
	کد درس پیشنهادی	۴ ت	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

هدف از درس «اقتصاد ایران (۲): سیاست ها و چالش های اقتصادی»، آگاه ساختن دانشجویان از نحوه عمل دولت در حوزه سیاست گذاری اقتصادی در دوران گذشته تا به امروز و همینطور بررسی ابعاد و جنبه های مهمترین چالش ها و مسائل اقتصادی کشور است. بررسی سیاست ها و چالش های اقتصادی کشور توأم با فرصت های اقتصاد ایران، درکی مناسب از مسائل اقتصادی کشور و نحوه رفتار سیاست گذاران جهت علاج آنها ارائه خواهد کرد. از این رو این درس می تواند تأثیری به سزا بر مجهز کردن دانشجویان اقتصاد به یک زاویه دید صحیح و چارچوب تحلیلی مناسب جهت درک و تحلیل مسائل و واقعیت های اقتصاد کشور شود و در نهایت موجب گردد ظرفیت های بالقوه اقتصاد کشور در مسیر بالفعل شدن و رفع مسائل به کار رود که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران به ویژه در حوزه سیاست ها و چالش های اقتصادی، بهره مندی از کارشناسان وزارتخانه ها، سازمان ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می گردد.

۳- سرفصل

۱- کلیاتی درباره سیاست گذاری اقتصادی

۱- مفهوم سیاست گذاری اقتصادی

۲- انواع سیاست های اقتصادی

۲- سیاست های مالی در اقتصاد ایران

۱- درآمدهای دولت

۲- درآمدهای نفتی

۱- سهم درآمدهای نفتی در بودجه

۲- وابستگی به درآمدهای نفتی و چالش های آن (نفرین منابع)

۳- حساب ذخیره ارزی و صندوق توسعه ملی

3- درآمدهای مالیاتی

- 1- انواع درآمدهای مالیاتی در ادبیات متعارف
- 2- جایگاه مالیات در اقتصاد ایران در مقایسه با سایر کشورهای جهان و منطقه
- 3- ترکیب درآمدهای مالیاتی و تحولات آن در ایران
- 4- چالش‌های نظام مالیاتی کشور

4- سایر درآمدها

- 1- سود شرکت‌های دولتی
- 2- اوراق مشارکت
- 5- مخارج دولت
- 1- پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری)
- 2- تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی)

3- چالش‌های و ضعف‌های سیاست مالی در اقتصاد ایران

4- سیاست‌های پولی

- 1- مفاهیم متعارف سیاست‌گذاری پولی (ابزارها، اهداف، ...)
- 2- انواع ابزارهای پولی مورد استفاده در اقتصاد ایران
- 1- تعیین نرخ سود
- 2- تسهیلات تکلیفی
- 3- بسته‌های سیاستی-نظارتی
- 3- امکان‌پذیری اعمال سیاست پولی مستقل در اقتصاد ایران
- 4- ساختار نهادی تصمیم‌سازی پولی در کشور
- 1- بانک مرکزی
- 2- شورای پول و اعتبار
- 3- سایر
- 5- چالش‌های سیاست‌گذاری پولی در اقتصاد ایران

5- سیاست‌های تجاری

1- ابزارهای مرسوم سیاست‌گذاری تجاری

- 1- ابزارهای تعرفه‌ای
- 2- ابزارهای غیرتعرفه‌ای
- 2- ابزارهای سیاست‌گذاری تجاری در اقتصاد ایران
- 3- سیاست‌گذاری تجاری در بخش‌های گوناگون اقتصادی کشور
- 1- سیاست‌های تعرفه‌ای
- 2- سیاست‌های غیرتعرفه‌ای
- 3- مناطق آزاد تجاری

- 4- ارزیابی کیفیت سیاست‌گذاری تجاری در ایران
- 5- الحاق به سازمان جهانی تجارت
 - 1- الزامات الحاق به سازمان جهانی تجارت
 - 2- قواعد اصلی سازمان جهانی تجارت
 - 3- پیامدهای الحاق بر سیاست‌گذاری تجاری در ایران
- 6- چالش‌ها و ضعفهای سیاست‌گذاری تجاری در ایران
- 7- درونزایی اقتصاد ایران: اقتصاد مقاومتی، تحریم‌ها
- 6- سیاست‌های ارزی
 - 1- مفاهیم متعارف سیاست‌گذاری ارزی
 - 2- سیاست‌گذاری ارزی در اقتصاد ایران
 - 3- چالش‌های سیاست ارزی در اقتصاد ایران
- 7- سیاست‌های موردی (غیرنظام‌مند) اجرا شده در اقتصاد ایران
 - 1- اصلاحات ارضی
 - 2- سیاست‌های تعدیل ساختاری
 - 3- یکسان‌سازی نرخ ارز
 - 4- خصوصی‌سازی
 - 5- قیمت‌گذاری‌های اداری
 - 6- سیاست‌های جمعیتی
 - 7- سیاست‌های حمایتی از برخی صنایع
 - 8- سیاست خودکفایی در محصولات اصلی کشاورزی
 - 9- تسهیلات تکلیفی
 - 10- اعطای وام به بنگاههای زودبازده
 - 11- جذب سرمایه‌گذاری خارجی
 - 12- هدفمندسازی یارانه‌ها
 - 13- مسکن مهر
- 8- سیاست‌های توزیعی
 - 1- ابزارهای متعارف سیاست توزیعی
 - 2- انواع سیاست‌های توزیعی در اقتصاد ایران
 - 1- مالیات و یارانه‌ها
 - 2- عملکرد نهادهای عمومی غیردولتی فعال در توزیع درآمد
 - 3- کوپن سهام (سهام عدالت)
 - 4- کارایی سیاست‌های توزیعی اعمال‌شده در کشور و چالش‌های آن
 - 9- حکمرانی در اقتصاد ایران
 - 1- مفهوم حکمرانی خوب
 - 2- مؤلفه‌های حکمرانی خوب
 - 3- معرفی نهادهای حکمرانی اقتصادی در ایران، جایگاه و شرح وظایف آنها (وزارت اقتصاد، بانک مرکزی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی و ...)

- 4- ارزیابی شاخصهای حکمرانی خوب در اقتصاد ایران
- 5- علل ضعف کارایی نظام تدبیر و حکمرانی اقتصادی در ایران
- 6- عوامل پایداری تورم در اقتصاد ایران

- 10- وضعیت فضای کسب و کار در اقتصاد ایران
- 11- علل و عوامل توسعه نیافتگی اقتصاد ایران

۴- منابع

الف - فارسی

- ابریشمی، حمید؛ درودیان، حسین؛ نوری، مهدی. (۱۳۹۲). چالشهای اقتصاد ایران؛ تقابل دیدگاههای رقیب، تهران: انتشارات نور علم.
- ابریشمی حمید. (۱۳۷۵). اقتصاد ایران، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- پژوهشکده پولی و بانکی. (۱۳۹۳)، چالشهای پولی و بانکی اقتصاد ایران: تحلیل وضعیت و توصیههای سیاستی، تهران: پژوهشکده پولی و بانکی.
- بهکیش، محمد مهدی. (۱۳۸۰). اقتصاد ایران در بستر جهانی شدن، تهران: نشر نی، چاپ اول.
- پیغامی، عادل و همکاران. (۱۳۹۴). جستارهایی در اقتصاد مقاومتی: تحریم های اقتصاد ایران؛ مبانی، ابعاد و راهکارها، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- درخشان مسعود، مهرآرا محسن. (۱۳۸۳). نگاهی به مسایل اقتصاد ایران و راهکارهای آن (مجموعه سخنرانیها)، تهران: مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی.
- دژپسند فرهاد، رئوفی حمید رضا. (۱۳۸۷). اقتصاد ایران در دوران جنگ تحمیلی، تهران؛ مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس.
- رزاقی، ابراهیم. (۱۳۷۶). نقدی بر خصوصی سازی در ایران، تهران: مؤسسه فرهنگی رسا.
- رئیس دانا، فریبرز. (۱۳۸۰). بررسی های کاربردی توسعه و اقتصاد ایران (دوره سه جلدی)، تهران: چاپ اول.
- سیف، احمد. (۱۳۸۷). قرن گم شده: اقتصاد و جامعه ایران در قرن نوزدهم، چ ۱. تهران: نشر نی.
- شعبانی، احمد. (۱۳۸۹). گفتارهایی پیرامون مسایل اساسی اقتصاد ایران، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- عظیمی آرانی، حسین. (۱۳۹۱). اقتصاد ایران: توسعه، برنامه ریزی، سیاست و فرهنگ، به کوشش خسرو نورمحمدی، تهران: نشر نی.
- عظیمی، حسین. (۱۳۷۱). مدارهای توسعه نیافتگی در اقتصاد ایران، تهران: نشر نی.
- کاتوزیان، محمدعلی. (۱۳۶۶). اقتصاد سیاسی ایران، ترجمه محمدرضا نفیسی، تهران: نشر پاپیروس.
- موسائی، میثم. (۱۳۸۷)، تجارت خارجی در عهد قاجار و پهلوی، موسسه مطالعات بازرگانی و انتشارات جامعه شناسان.
- موسائی، میثم (۱۳۸۹)، مقدمه ای بر دانشنامه اقتصاد ایران، انتشارات نور علم.

- موسائی، میثم ۱۳۸۷ دین و فرهنگ توسعه انتشارات جامعه شناسان.
- مومنی، فرشاد. (۱۳۷۴). علم اقتصاد و بحران در اقتصاد ایران، چ ۱، تهران: انتشارات موسسه تحقیقات اقتصادی دانشگاه تربیت مدرس.
- مومنی، فرشاد. (۱۳۸۶). اقتصاد ایران در دوران تعدیل ساختاری، چ ۱، تهران: انتشارات نقش و نگار.
- نیلی، مسعود. (۱۳۷۶). اقتصاد ایران، تهران: موسسه عالی پژوهش در برنامه ریزی و توسعه.
- نیلی مسعود. (۱۳۸۳). اقتصاد ایران و معمای توسعه نیافتگی، تهران: دانشگاه شریف.
- نیلی، مسعود؛ نیلی، فرهاد؛ کردبچه، محمد؛ درگاهی، حسن. (۱۳۸۹). دولت و رشد اقتصادی در ایران، تهران: نشر نی.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد ایران (۳): برنامه‌ریزی و بودجه

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد ایران (۳): برنامه‌ریزی و بودجه	
		انگلیسی	Iran's Economy (3): Planning and Budgeting	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۱۷ ت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	-	-
	کد درس پیشنهادی	۴ ت	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با مبانی نظری بودجه‌ریزی و مدیریت مالی در بخش عمومی و برنامه‌ریزی و نقشی که بودجه‌ریزی و برنامه‌ریزی در سطح مدیریت ملی و استانی ایفا می‌کند و توسعه مهارت‌های مورد نیاز برای درک و مشارکت مؤثر در فرایند بودجه‌ریزی و برنامه‌ریزی از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

مباحث این درس شامل زمینه‌های تاریخی، مباحث حقوقی و نظریه‌های اقتصادی است که در این حوزه طرح شده است. تلاش می‌شود تا دانشجویان ضمن درک بهتر عوامل مؤثر بر تصمیم‌گیری‌های بودجه‌ای و برنامه‌ریزی، توانایی تجزیه و تحلیل و مشارکت جدی در این حوزه را داشته باشند.

در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران به ویژه در حوزه برنامه‌ریزی و بودجه، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد.

۳- سرفصل

- ۱- آشنایی دانشجویان با مبانی نظری بودجه‌ریزی و مدیریت مالی در بخش عمومی و برنامه‌ریزی و نقشی که بودجه
- ۲- تعاریف و مفاهیم برنامه‌ریزی
- ۳- انواع برنامه‌ریزی: کلان، بخشی، طرح و پروژه، منطقه‌ای، آمایش سرزمین
- ۴- تحولات برنامه‌ریزی از حیث پوشش موضوعی، پوشش سرزمینی، افق زمانی و چگونگی اجرا
- ۵- بررسی برنامه‌ریزی در ایران: برنامه‌های قبل از انقلاب اسلامی و برنامه‌های پس از انقلاب اسلامی
- ۶- الگوی اسلامی و ایرانی پیشرفت و نسبت آن با برنامه‌ریزی
- ۷- تعاریف و مفاهیم بودجه: بودجه به عنوان سند قانونی، بودجه به عنوان نظام اطلاعاتی مدیریت بخش عمومی و بودجه به عنوان نظریه انتخاب
- ۸- ابعاد حقوقی، سیاسی، مدیریتی و اجتماعی مالیه عمومی و بودجه
- ۹- ارتباط بودجه با مباحث اقتصاد کلان و اقتصاد خرد
- ۱۰- ویژگی‌های بودجه‌ریزی در کشورهای نفتی و نحوه اثر گذاری منابع حاصل از نفت بر اقتصاد ایران
- ۱۱- بررسی ابعاد نرم‌افزاری بودجه: محدوده وظایف دولت در اقتصاد ایران، ساز و کارهای تصمیم‌گیری

- ۱۲- ابعاد سخت افزاری بودجه: نظام طبقه‌بندی آمارهای مالی دولت و شیوه‌های بودجه‌ریزی افزایشی، بر مبنای صفر، برنامه‌ای و مبتنی بر عملکرد
- ۱۳- فرایند بودجه‌ریزی در ایران

۴- منابع

الف - فارسی

- شیانوکامپو، سالواتور و توسامی، دانیل. (۱۳۸۹). مدیریت هزینه‌های عمومی، قاسمی، محمد و لامعی، بهزاد تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- پناهی، علی. (۱۳۸۶). بودجه‌ریزی عملیاتی (در نظریه و عمل)؛ تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- عباسی، ابراهیم. (۱۳۸۹). رویکردهای پیشرفته در بودجه‌ریزی دولت. تهران: سمت.
- توفیق، فیروز. (۱۳۸۵). برنامه‌ریزی در ایران و چشم‌انداز آینده آن؛ تهران: موسسه آموزش و پژوهش در مدیریت و برنامه‌ریزی.
- هادی زنوز، بهروز. (۱۳۸۹). بررسی نظام برنامه‌ریزی اقتصادی در ایران. تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس نظریه های توسعه اقتصادی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	نظریه های توسعه اقتصادی	
		انگلیسی	Theories of Economic Development	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	اقتصاد خرد (۲)	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۴	ت ۳	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

آشناسازی دانشجویان با مفهوم و دیدگاه‌های موجود در زمینه توسعه، اهداف و ابعاد توسعه، ویژگی‌های کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، عوامل و موانع توسعه، سیاست‌ها و راهبردهای توسعه، تاریخچه‌ای از توسعه در ایران و نیز سیاست‌های مناسب و نامناسب توسعه برای ایران به گونه‌ای که دانشجو بتواند با این آموخته‌ها، اقتصاد ایران و توسعه در ایران را خوب بشناسد و با آنها توسعه در ایران، موانع و راهکارهای آن را تجزیه و تحلیل کند از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- مفهومی‌های پایه

- ۱- اقتصاد، پیشرفت، رشد، توسعه
- ۲- پیدایش و تحولات تاریخی مفهومی‌ها
- ۳- هدف‌های توسعه
- ۴- دسته‌بندی کشورها بر پایه ویژگی‌های مشترک توسعه اقتصادی

۲- مکتب‌های اقتصادی و توسعه

- ۱- کلاسیک، نئوکلاسیک و توسعه
- ۲- کینزین و نئو کینزین و توسعه
- ۳- سوسیالیسم و نئو سوسیالیسم (مارکسیسم، مائوئیسم و ...) و توسعه
- ۴- دیدگاه‌های تاریخی و نهادگرایی و توسعه
- ۵- دیگر مکتب‌ها و دیدگاه‌ها و توسعه
- ۶- اسلام و توسعه
- ۷- دیدگاه اسلامی و دیگر دیدگاه‌ها در باره توسعه

۳- تحولات جهانی و توسعه

- ۱- تحولات فکری و توسعه
- ۲- تحولات سرزمینی و توسعه
- ۳- جنگ‌ها و توسعه
- ۴- تحولات سیاسی و توسعه
- ۵- تحولات علمی و تکنولوژیکی و توسعه
- ۶- جهانی سازی و توسعه

۴- تحولات داخلی و توسعه

- ۱- تغییرات سیاسی
- ۲- آزادی
- ۳- آموزش
- ۴- توسعه علمی
- ۵- باورها
- ۶- نهادها
- ۷- فرصت‌ها

۵- مساله‌های پایه‌ای امروز و توسعه

- ۱- عدالت اقتصادی و اجتماعی (فقر، توزیع، حق‌ها، ظرفیت‌ها، فرصت‌ها و ...)
- ۲- معنویت: کمال، دین، زندگی و ...
- ۳- رشد: اقتصاد، درآمد، توان خرید و ...
- ۴- رفاه: نیازهای پایه‌ای، برخورداری، تامین اجتماعی و ...
- ۵- جمعیت و اشتغال: رشد جمعیت، تراکم، بیکاری و ...
- ۶- مهاجرت: مهاجرت روستا به شهر، مهاجرت بین منطقه‌ای، مهاجرت بین‌المللی و ...
- ۷- دیدگاه مکتب‌های اقتصادی درباره مساله‌های پایه‌ای امروز توسعه

۶- بخش‌های اقتصادی و توسعه

- ۱- صنعت و معدن: صنعت، منابع طبیعی و ...
- ۲- کشاورزی: کشاورزی، آب، توسعه روستایی و ...
- ۳- خدمات: بازارهای مالی، حمل و نقل، گردشگری، فرهنگ و هنر و ...

۷- عوامل، سیاست‌ها و راهبردهای توسعه

- ۱- عوامل رشد: کار، سرمایه، منابع طبیعی، آثار انتشاری
- ۲- سیاست‌های توسعه: سیاست‌های مالی، سیاست‌های پولی، سیاست‌های منطقه‌ای
- ۳- راهبردهای توسعه: استقلال و خودکفایی، صنعتی سازی، توسعه صادرات، جایگزینی واردات، فقرزدایی، توانمندسازی، توازن، قطب رشد، دانش محوری

۸- تاریخچه توسعه در ایران

- ۱- توسعه در ایران باستان: توسعه در ایران پیش از هخامنشی و توسعه در دوره هخامنشیان تا ساسانیان

- ۲- توسعه در ایران دوره اسلامی: دوره تصرف ایران، دوره شکوفایی علمی و فرهنگی اسلامی
- ۳- توسعه در دوران حکومت‌های ایرانی: طاهریان تا پیش از صفویان
- ۴- توسعه در دوره صفویان: ایران پیش از صفویان، سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه در دوره صفویان، جایگاه صفویان در توسعه ایران امروز
- ۵- توسعه پس از صفویان: توسعه در دوران اقشاریان و زندیان، توسعه در دوران قاجار، اوضاع ایران در پایان دوره قاجار، آثار برنامه‌ها و سیاست‌های قاجار بر توسعه ایران امروز
- ۶- توسعه در دوران پهلوی: اقدام‌ها، سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه پیش از برنامه‌های عمرانی، برنامه‌های عمرانی و آثار آن در توسعه ایران،
- ۷- کاستی‌ها و برتری‌های تاریخی توسعه در ایران (رویکردها، برنامه‌ها و الگوهای توسعه)
- ۹- توسعه پس از پیروزی انقلاب اسلامی
- ۱- موانع توسعه در ایران (امپریالیسم، جنگ و توطئه)،
- ۲- برنامه‌های توسعه در جمهوری اسلامی و آثار آن
- ۳- نفت و توسعه در ایران
- ۴- نهادها و توسعه در ایران
- ۵- شاخص‌های توسعه در ایران
- ۶- کاستی‌ها و برتری‌های توسعه پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران (رویکردها، برنامه‌ها و الگوهای توسعه)
- ۱۰- سیاست‌ها و راهبردهای توسعه برای ایران
- ۱- سیاست‌ها و راهبردهای مناسب برای توسعه ایران
- ۲- سیاست‌ها و راهبردهای نامناسب برای توسعه در ایران

۴- منابع

الف - فارسی

- توسلی، محمود. (۱۳۸۷). توسعه اقتصادی، تهران، سمت.
- تودارو، مایکل. (۱۳۹۱). توسعه اقتصادی در جهان سوم، ترجمه غلامعلی فرجادی، تهران: کوهسار.
- موسائی، میثم. (۱۳۸۷)، دین و فرهنگ توسعه انتشارات جامعه شناسان.
- روزبهان، محمود. (۱۳۸۸). اقتصاد توسعه، تهران: نشر عربی، سیدهادی و لشکری، علیرضا. (۱۳۸۳). توسعه در آینه تحولات، تهران: سازمان سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- عزتی، مرتضی. (۱۳۸۸). توسعه از دیدگاه اسلامی، تهران: نور علم و پژوهش‌های ما
- قره‌باغیان، مرتضی. (۱۳۷۰). اقتصاد رشد و توسعه، جلد ۱، تهران: نشر نی.
- قره‌باغیان، مرتضی. (۱۳۷۱). اقتصاد رشد و توسعه، جلد ۲، تهران: نشر نی.

ب- انگلیسی/ عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی	
		انگلیسی	Islamic-Iranian Model of Progress and Resilient Economy	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	اقتصاد خرد (۲)	نظریه های توسعه اقتصادی -
	کد درس پیشنهادی	ت ۴	ت ۳	ت ۱۸ -
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با مفهوم پیشرفت و تفاوت آن با نظریه توسعه رایج و مبانی، اهداف، راهبردها و شاخصهای پیشرفت و آشنایی با ضرورت، مبانی، اهداف، اصول، راهبردها و شاخص های اقتصاد مقاومتی از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

توضیحات: الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی، برآمده از فرهنگ اسلامی و انقلابی، الگویی الهام گرفته از مکتب اقتصادی اسلام، مردمی با رویکرد جهادی، دانش بنیان، فرصت ساز و مولد، پویا و پیشرو، درونزا، برون گرا، انعطاف پذیر و عدالت بنیان است که چارچوب نظری و زمینه های لازم برای سیاستگذاری در جامعه اسلامی می باشد.

۳- سرفصل

۱- مفهوم شناسی الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: مفهوم پیشرفت اسلامی - ایرانی؛ بررسی مفاهیم مرتبط با پیشرفت (رشد، توسعه، مدل، نظریه، تعالی، تکامل، عدالت). تبیین اسلامیت و ایرانیت پیشرفت. تبیین عرصه های پیشرفت: (فکر، علم، معنویت و زندگی).

۲- مبانی الگوی پیشرفت: مبانی معرفت شناختی؛ مبانی هستی شناختی؛ مبانی ارزش شناختی؛ مبانی تمدنی و مختصات بوم شناختی.

۳- آرمان و اهداف پیشرفت:

۱- آرمان پیشرفت: تحقق عبودیت؛ دستیابی به زندگی پاکیزه (حیات طیبه)؛

۲- اهداف پیشرفت: ارتقای سطح مکارم اخلاق، معنویت و تقوا؛ تحقق عدالت همه جانبه؛ رعایت حقوق انسان ها و حفظ کرامت انسانی؛ استقلال همراه با اقتدار؛ تأمین نیازهای مادی و معنوی افراد جامعه؛ رشد، ثبات و امنیت اقتصادی؛

۴- چیستی و اهمیت اقتصاد مقاومتی: (تعریف، ویژگی ها، نسبت اقتصاد مقاومتی با مقاومت و ریاضت اقتصادی، رابطه اقتصاد مقاومتی و اقتصاد اسلامی / وجوه اهمیت، شرایط جهانی و توطئه دشمنان، شرایط داخلی و آسیب پذیری اقتصاد)

۵- مبانی اقتصاد مقاومتی: (مبانی معرفت شناختی، مبانی هستی شناختی، مبانی ارزش شناختی)

- ۶- اصول و مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی: (مردمی، دانش‌بنیان، عدالت‌بنیان، مولد، درون‌زا، برون‌نگر، ...) (پیشسازی اقتصاد دانش‌بنیان، بهره‌وری بالا و اشتغال کامل، شفاف و سالم‌سازی، تأمین امنیت غذا و درمان، صرفه‌جویی در هزینه‌ها، و ...)
- ۷- موانع و چالش‌های تحقق اقتصاد مقاومتی: (موانع مدیریتی، سیاسی، اقتصادی و فرهنگی)
- ۸- برخی راهبردهای الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
- ۱- راهبردهای اقتصادی از قبیل: تقویت ویژگی‌های بازار اسلامی و انگیزه‌های معنوی؛ ارتقای بهره‌وری عوامل تولید؛ توزیع برابر فرصت‌ها (منابع و ثروت‌های اولیه و خدمات دولت) ایجاد نظام مالی اسلامی، سالم و بدون ربا؛ ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب برای آحاد جامعه؛ شفاف‌سازی اقتصاد و دسترسی آحاد جامعه به اطلاعات اقتصادی و جلوگیری از زمینه‌های فساد؛ دستیابی به اقتصاد مقاومتی؛ دستیابی به نظام تولید دانش بنیان؛
- ۲- سایر راهبردها در حوزه‌های فرهنگی اجتماعی، علم و فناوری، سیاسی - امنیتی، اداری - مدیریتی حقوقی - قضایی.
- ۹- راهبردها و سیاست‌های اقتصاد مقاومتی: (تعمیق باورها و تقویت فرهنگ جهادی، مردمی‌سازی و مشارکت دادن جدی مردم در اقتصاد، اصلاح الگوی تولید و مصرف، حمایت از تولید داخلی و ...)

۴- منابع

الف - فارسی

- خلیلیان اشکذری، محمدجمال، جوشقانی‌نایینی، سیدحمید، عسگری، قاسم و بیدارپرچین‌علیا، محمد. (۱۳۹۳). معیارها و شاخص‌های پیشرفت انسانی از دیدگاه اسلام، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- موسائی، میثم ۱۳۸۷ دین و فرهنگ توسعه انتشارات جامعه شناسان.
- پیغامی، عادل، اقتصاد مقاومتی. (۱۳۹۴). اقتصاد مقاومتی، تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
- خاندوزی، احسان. (۱۳۹۴). اقتصاد مقاومتی، تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
- سیاست‌های کلی «اقتصاد مقاومتی»، ابلاغی مقام معظم رهبری ۳۰/۱۱/۱۳۹۲. به آدرس <https://farsi.khamenei.ir/news-content?id=25370>
- صیادی، مهدی،، هاشم‌پور، محمدامیر، اسدی، احمد و عزیزی، وحید (۱۳۹۵). تبیین اقتصاد مقاومتی در بیان مقام معظم رهبری. موسسه خاکریز ایمان و اندیشه، فرهنگی تهران: انتشارات خیزش نوای.
- طهرانچیان، امیرمنصور؛ شهرازی، مهدی و آقاجانی حسنعلی (۱۳۹۹). چالش محدودیت‌های تجاری نامتعارف: با نگاهی به روند شاخص‌های اقتصاد پولی و اقتصاد کلان در ۲۹ کشور مورد تحریم. گرگان: انتشارات دانشگاه گلستان.
- نظری، محمدعلی،، نظری، نصرالله و ثابت، عبدالحمید. (۱۳۹۳). ماهیت و چیستی پیشرفت. قم: معاونت پژوهش جامعه المصطفی العالمیه و مرکز پژوهش کاربردی اقتصادی اجتماعی قدر.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد بخش عمومی (۱)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد بخش عمومی (۱)	
		انگلیسی	Public Sector Economics (1)	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	اقتصاد خرد (۲)	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۴	ت ۳	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

شناخت نقش بخش عمومی در اقتصاد و جایگاه آن در ایران، شناخت بخش عمومی از منظر اقتصاد کلان و سیاست‌های تثبیت اقتصادی و شناخت آثار اقتصادی مالیات و یارانه از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- آشنایی با اقتصاد بخش عمومی

- ۱- تعریف نقش و وظایف دولت در اقتصاد
- ۲- تقسیم‌بندی دولت (دولت مرکزی، دولت عمومی و شرکت‌های دولتی)
- ۳- وظایف دولت از منظر اقتصاد اسلامی
- ۴- توصیف دولت در اقتصاد ایران

۲- نقش دولت در اقتصاد کلان

- ۱- سیاست‌های تثبیت اقتصادی
- ۱- تحول نگرش به سیاست تثبیت در عقاید اقتصادی

۲- کسری بودجه و بدهی دولتی

- ۱- استقرار از سیستم بانکی
- ۲- اوراق قرضه اسلامی

۳- مالیات و یارانه

- ۱- مالیات و کارایی اقتصادی

۱- بهینه پرتو و تضاد برابری با کارایی

۲- انواع مالیات‌ها و آثار اقتصادی

۱- مالیات بر درآمد، مصرف، سود، پس‌انداز و ثروت

۲- مالیات، ریسک و سرمایه‌گذاری

۳- مالیات بر منابع طبیعی و محیط زیست

۳- شباهت و تفاوت مالیات و یارانه

۱- تفاوت یارانه کالایی و یارانه نقدی

۲- هدفمندسازی یارانه‌ها در ایران

۴- اندازه‌گیری تغییر رفاه عمومی

۱- اثر حمایتی و ناکارایی در زیان مرده

۵- نظام مالیاتی در ایران

۱- اجرای مالیات بر ارزش افزوده در ایران

۶- نظام مالیاتی صدر اسلام

۴- منابع

الف - فارسی

- آقا نظری، حسن. (۱۳۹۰). مبانی بخش عمومی در اقتصاد اسلامی. تهران: انتشارات سمت.
- استیگلیتز، ژوزف، (۱۳۹۱). اقتصاد بخش عمومی ترجمه عسکری، محمد مهدی. تهران: انتشارات سمت
- پژویان، جمشید. (۱۳۹۱). اقتصاد بخش عمومی (مالیات‌ها). تهران: انتشارات جنگل.
- جعفری صمیمی، احمد. (۱۳۹۱). اقتصاد بخش عمومی ۱. تهران: انتشارات سمت.
- دادگر، یدالله. (۱۳۸۰). اقتصاد بخش عمومی، قم: انتشارات مفید قم.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد بخش عمومی (۲)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد بخش عمومی (۲)	
		انگلیسی	Public Sector Economics (2)	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد بخش عمومی (۱)	-	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۲۰	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

استدلال لزوم وجود دولت و نقش کالاهای عمومی در اقتصاد، شناخت مفاهیم عدالت اجتماعی و اقدامات دولت جهت بازتوزیع درآمد، شناخت اقتصاد سیاسی دولت از منظر انتخاب عمومی و آشنایی با فرایند خصوصی سازی در ایران از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- کالای عمومی

- ۱- شکست بازار
 - ۱- رقابت پذیری و تفکیک پذیری
 - ۲- اثر جانبی و سواری مجانی
 - ۳- انحصار طبیعی
 - ۲- روش های بهینه تولید کالای عمومی
 - ۳- روش های قیمت گذاری کالای عمومی
 - ۴- شیوه ارائه کالای عمومی در صدر اسلام
- ۲- نقش دولت در توزیع درآمد و عدالت اجتماعی
 - ۱- مفهوم توزیع درآمد و عدالت اجتماعی
 - ۱- روش های محاسبه توزیع درآمد (ضریب جینی)

۲- بیمه های اجتماعی

- ۱- سازمان تامین اجتماعی
- ۲- صندوق های بازنشستگی
- ۳- بیمه سلامت

۳- عملکرد دولت در زمینه عدالت اجتماعی ایران

۴- انتخاب عمومی

۱- قواعد انتخاب

۱- تناقض ارو

۲- قاعده رای‌دهنده میانی

۳- چرخه اقتصادی-سیاسی

۱- رانت و فساد اقتصادی

۲- شاخص‌های حکمرانی

۴- دیدگاه اسلامی حکمرانی و اقتصاد

۵- سازمان‌ها و نهادهای دولتی و شبه دولتی در اقتصاد ایران

۱- دولت محلی و فعالیت اقتصادی شهرداری‌ها

۱- مالیات‌های محلی

۲- فرضیه تایبوت

۲- عملکرد نهادهای شبه‌دولتی در اقتصاد ایران

۳- خصوصی سازی در ایران

۱- اصل ۴۴ قانون اساسی

۲- نحوه قیمت‌گذاری بنگاه‌ها برای واگذاری

۳- نقش بورس اوراق بهادار و سهام عدالت در خصوصی سازی

۴- دیدگاه اسلام پیرامون مالکیت خصوصی و عمومی

۴- منابع

الف - فارسی

- استیگلیتز، ژوزف. (۱۳۹۱). اقتصاد بخش عمومی. ترجمه عسکری، محمد مهدی. تهران: انتشارات سمت.

- امیری، هادی،، شهنازی، روح‌اله، نادران، الیاس، دهقان‌شبابی، زهرا و علی‌عسگری، سعیدرضا. (۱۳۹۱). اقتصاد بخش عمومی. ج ۱. تهران: انتشارات سمت.

- پژویان، جمشید. (۱۳۹۱). اقتصاد بخش عمومی (هزینه‌های دولت). تهران: انتشارات جنگل.

- توکلی، احمد. (۱۳۹۱). بازار-دولت: کامیابی‌ها و ناکامی‌ها. تهران: انتشارات سمت.

- جعفری صمیمی، احمد. (۱۳۹۱). اقتصاد بخش عمومی. (جلد اول)، تهران: انتشارات سمت.

- دادگر، یدالله. (۱۳۸۰)، اقتصاد بخش عمومی، قم: انتشارات مفید قم.
- رضایی دوانی، محمد. (۱۳۸۹). مقدمه‌ای بر مالیه عمومی در اسلام. تهران: انتشارات سمت.
- کالیز، جان و فیلیپ جونز. (۱۳۸۸)، مالیه عمومی و انتخاب عمومی. ج ۱. ترجمه امیری، هادی،، شهنازی، روح اله،، دهقان شبانی، زهرا و نادران، الیاس. تهران: انتشارات سمت
- کالیز، جان و فیلیپ جونز. (۱۳۸۸). مالیه عمومی و انتخاب عمومی. ج ۲. ترجمه امیری، هادی،، شهنازی، روح اله،، دهقان شبانی، زهرا و نادران، الیاس. . تهران: انتشارات سمت.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس پول و بانکداری

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	پول و بانکداری	
		انگلیسی	Money and Banking	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۲۲	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	-	-
	کد درس پیشنهادی	۴	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم اساسی از قبیل پول، بهره، بازارها و ابزارهای مالی، بانکداری، بانک مرکزی و سیاست پولی، ساختارها و ابزارهای بازار مالی و همچنین نظریه‌های پولی و کاربرد آن و نیز ارتقای توان علمی دانشجویان برای درک و تحلیل بهتر مسائل نظری و کاربردی دو حوزه پولی و بانکی کشور از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- پول، بهره، بازارها و ابزارهای مالی

۱ - ضرورت مطالعه پول، بانکداری و بازارهای مالی

۱- ضرورت مطالعه بازارهای مالی

۲- ضرورت مطالعه بانکداری و نهادهای مالی

۳- ضرورت مطالعه پول و سیاست پولی

۲ - مروری بر سیستم مالی

۱- عملیات بازارهای مالی

۲- ساختار بازارهای مالی

۳- ابزارهای بازار مالی

۴- عملکرد واسطه‌های مالی

۳ - ماهیت و چیستی پول

- ۱- تعاریف پول
- ۲- وظایف پول
- ۳- تحول سیستم‌های پرداخت
- ۴- اندازه‌گیری پول
- ۵- عرضه جهانی پول
- ۶- بیان ابعاد اسلامی و احکام فقهی پول

۴- نرخ و نرخ‌های بهره

- ۱- اندازه‌گیری نرخ‌های بهره
- ۲- معیارهای اندازه‌گیری نرخ بهره
- ۳- تمایز بین نرخ‌های بهره و بازدهی‌ها
- ۴- تمایز بین نرخ‌های بهره واقعی و اسمی
- ۵- بیان نظریه‌های بهره (ربا) و نقد آن

۵- تعیین و تغییرات نرخ بهره

- ۱- تعیین‌کننده‌های تقاضای دارایی
- ۲- چارچوب وجوه قابل استقراض: عرضه و تقاضا در بازار اوراق قرضه
- ۳- تغییرات در نرخ‌های بهره تعادلی
- ۴- مباحث کاربردی
- ۵- چارچوب رجحان نقدینگی: عرضه و تقاضا در بازار پول
- ۶- تغییرات در نرخ‌های بهره تعادلی
- ۷- پول و نرخ‌های بهره
- ۸- نقد جایگاه محوری نرخ بهره در تحلیل‌های اقتصاد متعارف

۶- بانکداری، بانک مرکزی و سیاست پولی

۱- بانکداری و بانک مرکزی در ایران

- ۱- تاریخچه بانکداری در ایران
- ۲- بانک مرکزی و فعالیت‌های آن
- ۳- ترازنامه بانک مرکزی و پایه پولی
- ۴- عرضه و ضریب فزاینده پول

۲- ابزارهای سیاست پولی

- ۱- تاریخچه سیاست پولی
- ۲- عملیات بازار باز
- ۳- سیاست تنزیل
- ۴- ذخایر قانونی
- ۵- ابزارهای سیاست‌های پولی در بانکداری بدون ربا
- ۶- تجربه سیاست‌های پولی در اقتصاد ایران

۳ - هدایت سیاست پولی

- ۱- اهداف سیاست پولی
- ۲- تضاد بین اهداف
- ۳- استراتژی‌های بانک مرکزی
- ۴- انتخاب اهداف

۷- تئوری پولی

۱ - تقاضا برای پول

- ۱- تئوری مقداری پول
- ۲- برداشت کمبریج برای تقاضای پول
- ۳- نظریه رجحان نقدینگی کینز
- ۴- تئوری مقداری جدید پول فریدمن
- ۵- تحلیل نقش محوری نرخ بهره در نظریه‌های پولی و ارزیابی و نقد آن
- ۶- سیاست پولی و مالی در مدل IS-LM
- ۱- عواملی که موجب جابجایی منحنی IS می‌شوند
- ۲- عواملی که موجب جابجایی منحنی LM می‌گردند
- ۳- تغییرات در سطح تعادلی نرخ بهره و محصول
- ۴- اثر بخشی سیاست پولی در مقابل سیاست پولی
- ۵- مدل IS-LM در درازمدت

۸ - پول و تورم

- ۱- تعریف تورم
- ۲- دیدگاه‌های پیرامون تورم
- ۳- سیاست پولی و تورم
- ۴- انواع، آثار و روش‌های مقابله با تورم

۴- منابع

الف - فارسی

- توتونچیان، ایرج. (۱۳۷۵). اقتصاد پول و بانکداری، تهران: مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی.
- توتونچیان، ایرج. (۱۳۸۵). پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه‌داری. تهران: انتشارات توانگران.
- داوودی، پرویز، نظری، حسن و میرجلیلی، سیدحسین. (۱۳۹۰). پول در اقتصاد اسلامی. دفتر همکاری حوزه و دانشگاه تهران: سمت.
- زمانی فراهانی، مجتبی. (۱۳۷۵). پول و ارز و بانکداری. تهران: انتشارات سازوکار.
- فراهانی‌فرد، سعید. (۱۳۹۲). سیاست پولی در بانکداری بدون ربا (بررسی فقهی - اقتصادی). قم: بوستان کتاب قم.
- فرجی، یوسف. (۱۳۹۰). پول، ارز و بانکداری. تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
- ماجدی، علی و گلریز، حسن. (۱۳۷۷). پول و بانک (از نظریه تا سیاست‌گذاری). تهران: مؤسسه بانکداری ایران.
- مشبکی، اصغر. (۱۳۷۲). پول و ارز و بانکداری، تهران: مؤسسه انتشارات جهاد دانشگاهی
- مجتهد، احمد و حسن زاده، علی. (۱۳۸۴). پول و بانکداری. تهران: مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی.
- موسائی، میثم. (۱۳۷۷). تبیین موضوع و مفهوم ربا از دیدگاه فقهی (با توجه به روابط اقتصادی معاصر)، مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، چاپ دوم.
- موسائی، میثم. (۱۳۸۲)، ربا و کاهش ارزش پول، پژوهشکده اقتصادی دانشگاه تربیت مدرس.
- موسائی، میثم. (۱۳۹۰)، موضوع شناسی ربا، دانشکده امور اقتصادی و انتشارات نور علم چاپ سوم.
- میشکین، فریدریک. (۱۳۸۸). اقتصاد پول، بانکداری و بازارهای مالی، ترجمه: قضاوی، حسین. تهران: انتشارات مؤسسه آموزش بانکداری ایران.
- میشکین، فریدریک. (۱۳۹۰). بانکداری و بازارهای مالی. ترجمه: احمد شعبانی. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- یوسفی، احمدعلی. (۱۳۷۷). ماهیت پول و راهبردهای فقهی و اقتصادی آن. مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر.

ب- انگلیسی / عربی

- Miskin, S. (2005). The Economic of Money Banking and Financial Markets: Frederic. Columbia university pearson

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس بانکداری اسلامی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	بانکداری اسلامی
		انگلیسی	Islamic Banking
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۳ واحد		تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: ۲۳
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	پول و بانکداری	آشنایی با فقه اقتصادی
	کد درس پیشنهادی	۲۲	۱۴
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مباحث، کارکردهای بانکداری اسلامی از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مروری بر تاریخ تحولات، جایگاه و معاملات بانکداری سنتی

- 1- تعریف بانک
- 2- قلمرو فعالیت های بانک
- 3- تاریخ پیدایش بانکداری
- 4- نقش بانکداری در اقتصاد
- 5- ماهیت معاملات بانکداری سنتی

۲- پول، ربا و بهره

- 1- پول در اقتصاد اسلامی
- 2- وظایف پول در اقتصاد اسلامی
- 3- ماهیت ربا
- 4- ماهیت بهره بانکی
- 5- نظریه های ربا و بهره بانکی

۳- مروری بر تاریخ پیدایش بانکداری اسلامی و تحولات آن

- 1- ایده اولیه بانکداری اسلامی
- 2- نظریه های بانکداری اسلامی
- 3- سیر تحولات بانکداری اسلامی
- 4- جایگاه کنونی و رشد سریع بانکداری اسلامی

۴- اصول و مبانی بانکداری اسلامی

- 1- تطابق با اهداف نظام اقتصادی اسلام

- 2- تطابق با اصول و قواعد عمومی معاملات اسلامی
- 3- تطابق با اصول و قواعد اختصاصی معاملات اسلامی
- ۵- شباهت‌ها و تفاوت‌های اساسی بانکداری اسلامی با بانکداری سنتی
 - 1- بانک به عنوان موسسه اعتباری فعال در بازارهای مالی
 - 2- بانک اسلامی به عنوان عضو فعال اقتصاد واقعی
 - 3- مسئولیت بانک اسلامی در قبال مصرف منابع
 - 4- اشتقاق نرخ‌های سود بانک اسلامی از اقتصاد واقعی
- ۶- دولت و بانکداری اسلامی
 - 1- قلمرو دخالت دولت
 - ۲- مالکیت بانک در اقتصاد اسلامی (دولتی، خصوصی و تعاونی)
 - ۳- مدل مطلوب مالکیت بانک‌ها در اقتصاد اسلامی
- ۷- بانکداری بدون ربای ایران
 - 1- سیر تحول بانکداری در ایران
 - 2- تصویب قانون بانکداری بدون ربای ایران
 - 3- ارکان و عناصر اصلی نظام بانکی ایران
 - 4- فعالیت‌های اصلی بانکداری بدون ربای ایران (بررسی فقهی- بانکی)
 - ۱- تجهیز منابع
 - ۲- تخصیص منابع
 - ۳- خدمات بانکی
- ۸- فقه معاملات بانکی، بانکداری بدون ربای ایران
 - ۱- بررسی فقهی سپرده‌های بانکی
 - ۲- بررسی فقهی تسهیلات بانکی
 - ۳- بررسی فقهی خدمات بانکی
- ۹- شیوه‌های جدید اعطای تسهیلات
 - ۱- اعتبار در حساب جاری در بانکداری اسلامی
 - 2- کارت‌های اعتباری در بانکداری اسلامی
- ۱۰- جریمه و خسارت تاخیر تادیه
 - 1- علل و عوامل مطالبات معوق
 - 2- راهکارهای بانک‌های اسلامی برای حل مشکل مطالبات معوق
 - 3- راهکارهای بانک‌های ایران برای حل مشکل مطالبات معوق
 - 4- بررسی فقهی گرفتن جریمه و خسارت تاخیر تادیه
- ۱۱- شاخص‌های اسلامی بودن نظام بانکی
 - ۱- شاخص‌های تطابق با اهداف نظام اقتصادی
 - ۲- شاخص‌های تطابق با اصول و مبانی معاملات اسلامی
 - ۳- شاخص‌های تطابق با ضوابط و معیارهای معاملات اسلامی
- ۱۲- جایگاه نظارت و شورای فقهی در بانکداری اسلامی
 - 1- جایگاه نظارت در بانکداری اسلامی

2- نقش شورای فقهی در کاهش ریسک شریعت در بانکداری اسلامی

3- نقش شورای فقهی در افزایش کارایی بانک‌های اسلامی

4- تجربه بانک‌های اسلامی در نظارت شرعی بر نظام بانکی

۱۳- بانک مرکزی و سیاست‌های پولی

۱- وظایف بانک مرکزی در بانکداری بدون ربا

۲- سیاست‌های پولی متعارف و نقد از دیدگاه اقتصاد اسلامی

۳- سیاست‌های پولی در بانکداری بدون ربا و تحلیل الگوهای موجود در سایر کشورها

۱۴- ارزیابی عملکرد نظام بانکی ایران

1- میزان موفقیت نظام بانکی در فعالیت‌های اصلی

2- میزان موفقیت نظام بانکی در کارایی، رشد و پیشرفت اقتصادی کشور

3- میزان موفقیت نظام بانکی در کسب شاخص‌های بانکداری اسلامی

۴- منابع

الف - فارسی

- توکلی، محمدجواد، ساز. (۱۳۹۲). کار بانکداری اسلامی. قم: جامعه‌المصطفی‌العالمیه (ص).
- خان، محسن. و میرآخور، عباس. (۱۳۷۰). مطالعات نظری در بانکداری و مالیه اسلامی. چ ۱. ترجمه: محمدضیایی بیگدلی. تهران: مؤسسه‌ی بانکداری ایران، ۱۳۷۰.
- خورشید، احمد، (۱۳۷۴). مطالعاتی در اقتصاد اسلامی، ترجمه: محمدجواد مهدوی. مشهد: آستان قدس رضوی.
- شعبانی، احمد (۱۳۹۲). بانک‌داری اسلامی، رویکردی اقتصادی و فقهی، تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
- غنی نژاد، موسی و موسویان، سید عباس. (۱۳۸۴). بهره یا ربا. تهران: نگاه معاصر.
- ماجدی، علی و گلریز، حسن، (۱۳۷۳). پول و بانک از نظریه تا سیاست‌گذاری. تهران: مؤسسه‌ی بانکداری ایران،
- مجتهد، احمد؛ حسن‌زاده، علی. (۱۳۸۰). پول و بانکداری، تهران: پژوهشکده پولی و بانکی.
- موسائی، میثم. (۱۳۷۷)، تبیین موضوع و مفهوم ربا از دیدگاه فقهی (با توجه به روابط اقتصادی معاصر)، موسسه تحقیقات پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، چاپ دوم.
- موسائی، میثم. (۱۳۸۲)، ربا و کاهش ارزش پول، پژوهشکده اقتصادی دانشگاه تربیت مدرس.
- موسائی، میثم. (۱۳۹۰)، موضوع شناسی ربا، دانشکده امور اقتصادی و انتشارات نور علم چاپ سوم.
- موسائی، میثم (۱۳۷۸) بررسی عملکرد بانکداری بدون ربا در ایران، موسسه تحقیقات پولی بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- موسویان، سیدعباس، میسمی، حسین، (۱۳۹۳). بانکداری اسلامی، تهران: پژوهشکده پولی و بانکی.
- میرجلیلی، سیدحسین. (۱۳۷۴). ارزیابی بانکداری بدون ربا، معاونت امور اقتصادی.

ب- انگلیسی / عربی

- حمود، سامی حسن احمد. (۱۴۱۱). تطوير الاعمال المصرفية، مكتبة التراث، القاهرة: الطبعة الثالثة.

- صدر، سید محمد باقر. (۱۴۱۰). البنک اللاربوی فی الاسلام، بیروت، دارالتعارف للمطبوعات.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد مالی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد مالی
		انگلیسی	Financial Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☒
تعداد واحد: ۳ واحد		تعداد ساعت: ۶۴ ساعت	کد درس: ۲۴
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	-
	کد درس پیشنهادی	۴	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۱- اهداف

در این درس تمرکز اصلی بر آشنایی دانشجویان با مفاهیم اصلی در بازارهای سرمایه و انواع بازارهای مالی می باشد. مدل‌های قیمت گذاری دارایی های سرمایه ای و نظریه سبدهای مالی بررسی شده و به انواع مشتقات مالی و نحوه قیمت گذاری آنها پرداخته می شود. ملاحظات فقهی کاربرد این ابزارها نیز مورد توجه می باشد که از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- جایگاه اقتصاد مالی در اقتصاد و دروس اقتصاد

- ۱- تعریف اقتصاد مالی
- ۲- زیر شاخه های اقتصاد مالی
- ۳- تصمیمات مالی افراد
- ۴- تصمیمات مالی و سرمایه گذاری مدیران بنگاه
- ۵- بازار سرمایه و ریسک
- ۶- مضامین کلی قیمت گذاری دارایی های مالی

۲- آشنایی با مفاهیم اساسی در بازارهای مالی

- ۱- کارکرد نظام مالی
- ۲- بازیگران بازارهای مالی
- ۳- آشنایی با انواع بازارهای مالی

- ۴- بازار اولیه و بازار ثانویه
 - ۵- بورس های رسمی و فرابورس ها
 - ۶- انواع شاخص ها در بورس های اوراق بهادار
 - ۷- دارایی های مالی
 - ۸- ابزارهای بازار پول
 - ۹- ابزارهای بازار سرمایه
 - ۱۰- انواع مشتقات
 - ۱۱- کارایی بازار
 - ۱۲- کارکرد بازارهای مالی
 - ۱۳- کارکرد های واسطه گران مالی
 - ۱۴- انواع واسطه گران مالی
 - ۱۵- اهمیت واسطه گران مالی در اقتصاد
 - ۱۶- قوانین نظام مالی و بورس اوراق بهادار در ایران و سایر کشورها
- ۳-انواع شرکت های سرمایه گذاری
- ۱- کارکردهای شرکت های سرمایه گذاری
 - ۲- شرکت های سرمایه گذاری چگونه اوراق بهادار منتشر می کنند.
- ۴-تحلیل صورت های مالی بنگاه ها
- ۱- انواع تحلیل های مالی
 - ۲- ترازنامه و تحلیل اجزای آن
 - ۳- صورت سود و زیان بنگاه ها
 - ۴- نسبت های مالی
- ۵-نااطمینانی، ریسک و مدیریت ریسک
- ۱- تصمیم گیری در شرایط نامطمئن
 - ۲- انواع شاخص ها و ملاک های سنجش ریسک در اقتصاد و مالیه

۳- مدیریت ریسک

۶- نظریه سبد دارایی‌های مالی و مدل‌های بهینه‌سازی سبد

۱- بازده سبد دارایی

۲- ریسک سبد دارایی

۳- اثر متنوع‌سازی

۴- متنوع‌سازی و محدودیت‌های آن

۵- استخراج سبدهای بهینه

۶- مرز کارایی

۷- سبدهای مارکویتزی

۷- قیمت‌گذاری دارایی مالی

۱- مدل قیمت‌گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای (CAPM)

۲- نظریه قیمت‌گذاری آربیتراژ

۸- تعریف مشتقات و نقش ابزارهای مشتقه در بورس‌ها و فرابورس‌ها

۹- قراردادهای سلف و سازوکار معاملات سلف

۱۰- آتی‌ها و سازوکار معاملات در بازار آتی‌ها

۱- انواع آتی‌ها

۱- آتی‌های نرخ بهره

۲- آتی‌های شاخص سهام

۳- آتی‌های ارزهای خارجی

۲- تعیین قیمت آتی‌ها

۳- استراتژی‌های معاملاتی با استفاده از آتی‌ها (پوشش ریسک و سفته‌بازی)

۱۱- بازار اختیارات

۱- اختیارات و سازوکار معاملات در بازار اختیارات

۲- استراتژی‌های معاملاتی با استفاده از اختیارات (پوشش ریسک و سفته‌بازی)

۱۲- آشنایی با معاوضات و قیمت گذاری معاوضات

۱۳- ملاحظات فقهی کاربرد مشتقات در مدیریت ریسک و سفته بازی

۱۴- آشنایی با بازارهای مالی در جمهوری اسلامی ایران و استفاده از ابزارهای مالی اسلامی

۱۵- تحلیل های کاربردی در بورس سهام

۱- تحلیل های بنیادی

۲- تحلیل های تکنیکی

۴- منابع

الف - فارسی

- جان هال (۱۳۸۸)، مبانی مهندسی مالی و مدیریت ریسک. ترجمه: سیاح، سجاد و صالح آبادی، علی. تهران: شرکت کارگزاری مفید.

- درخشان، مسعود. (۱۳۹۰)، مشتقات و مدیریت ریسک در بازارهای نفت، تهران: مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی.

- راس، استیون. وسترفیلد، راندولف و جردن، برادفورد. (۱۳۹۵). مدیریت مالی نوین. ترجمه: جهانخانی، علی و شوری، مجتبی. تهران: سمت.

- راعی، رضا و پویان فر، احمد. (۱۳۹۰)، مدیریت سرمایه گذاری پیشرفته، تهران: سمت.

- صالح آبادی، علی و کاوند، مجتبی. (۱۳۸۹)، گفتارهایی درباره اوراق بهادار اسلامی (صکوک): (با تاکید بر مدل های عملیاتی مبتنی بر فقه امامیه، تهران: دانشگاه امام صادق.

- فرانک جی. فابوزی، ادوین اچ. نیو، گوفو زو، (۱۳۹۴)، کتاب اقتصاد مالی، ترجمه طالبلو، رضا و عریانی، بهاره. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی.

- مارکوس، بادی-کین. (۱۳۹۸). مدیریت سرمایه گذاری جلد اول و جلد دوم. مترجم: سید شریعت پناهی، مجید و فرهادی، روح اله. تهران: انتشارات بورس.

- معصومی نیا، غلام علی. (۱۳۸۷)، ابزارهای مشتقه بررسی فقهی و اقتصادی. تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

- موسویان، عباس. (۱۳۸۶)، ابزارهای مالی اسلامی (صکوک). تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

- میشکین، فردریک و ایکینز، استانی. (۱۳۹۱). بازارها و نهادهای مالی. ج ۲. مترجم: کردبچه، حمید. تهران: پژوهشگاه پولی و بانکی.

ب- انگلیسی / عربی

-John C. Hull (2014). Options, Futures and Other Derivatives, Pearson Prentice Hall.

-Zvi Bodie, Robert C Merton , David Cleeton (2009). Financial Economics, Prentice Hall.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس بازار سرمایه اسلامی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی		بازار سرمایه اسلامی	
		انگلیسی		Islamic Capital Market	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐		نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
کد درس:		۲۴ ت		کد درس: ۲۵ ت	
دروس پیشنهادی		عنوان درس پیشنهادی		اقتصاد مالی	
		کد درس پیشنهادی		-	
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		ندارد ☒	

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، ارکان و عناصر بازارهای مالی متعارف، بازارهای مالی اسلامی و ابزارهای مالی مورد قبول از دیدگاه اسلام از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مروری بر بازار سرمایه سنتی

- ۱- مبانی و نهادهای بازار سرمایه سنتی
- ۲- ابزارهای تامین مالی بازار سرمایه سنتی
- ۳- ابزارهای مدیریت ریسک بازار سرمایه سنتی

۲- اصول و مبانی بازار سرمایه اسلامی

- ۱- اهداف بازار سرمایه اسلامی
- ۲- مبانی فقهی بازار سرمایه اسلامی
- ۳- مبانی اقتصادی بازار سرمایه اسلامی

۳- ابزارهای تامین مالی بازار سرمایه اسلامی

- ۱- ابزارهای تامین مالی غیرانتفاعی
- ۲- ابزارهای تامین مالی انتفاعی مبادله‌ای
- ۳- ابزارهای تامین مالی انتفاعی مشارکتی

۴- ابزارهای مدیریت ریسک در بازار سرمایه اسلامی

- ۱- قرارداد آتی اسلامی
- ۲- قرارداد اختیار معامله اسلامی
- ۳- قراردادهای سوآپ اسلامی

۵- نهادهای بازار سرمایه اسلامی

- ۱- شرکت‌های کارگزاری و شرکت‌های واسط

- ۲- شرکت‌های سرمایه‌گذاری و شرکت‌های زمین و ساختمان
- ۳- موسسات اعتباری سپرده پذیر
- ۴- شرکت‌های بیمه

۴- منابع

الف - فارسی

- حسن‌زاده، علی و احمد، مجتهد. (۱۳۸۴). پول و بانکداری و نهادهای مالی. تهران: پژوهشکده پولی و بانکی.
- تقوی، مهدی. (۱۳۸۲). نهادهای پولی و مالی. تهران: پژوهشکده امور اقتصادی.
- صالح آبادی، علی. (۱۳۸۵). بازارهای مالی اسلامی. تهران: دانشگاه امام صادق (ع).
- معصومی‌نیا، علی. (۱۳۸۹). بررسی فقهی و اقتصادی ابزارهای مشتقه. تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- موسویان، سیدعباس. (۱۳۹۱). بازار سرمایه اسلامی. تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- موسویان، سیدعباس. (۱۳۹۲). ابزارهای مالی اسلامی (صکوک). تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

ب- انگلیسی / عربی

- عبدالقادر، محمد صالح. (۲۰۱۵). نظریات التمويل الاسلامی. عمان: دارالفرقان.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس تجارت بین الملل

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	تجارت بین الملل
		انگلیسی	International Trade
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۳ واحد		تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: ۲۶ ت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	اقتصاد خرد (۲)
	کد درس پیشنهادی	۴ ت	۳ ت
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

باتوجه به نقش رو به رشد تجارت بین الملل در اقتصاد کشور ها، دشناخت نظریه های تجارت بین الملل، پیش بینی جریان های تجاری و تعامل موثر و فعال با محیط تجارت بین الملل بر مبنای ویژگی های بومی و ضوابط دین اسلام از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند

۳- سرفصل

- ۱- سیر تاریخی تجارت بین الملل با تاکید بر اقتصاد ایران
- ۲- ضوابط تجارت خارجی مطلوب از نظر اسلام (استقلال اقتصادی، رفاه عامه، مقاوم سازی اقتصادی و..)
- ۳- جایگاه احکام و اخلاق اسلامی بر تجارت بین الملل تاریخ اقتصادی مسلمین (تسهیل و توسعه مبادلات منصفانه)
- ۴- روش شناسی تجارت بین الملل (عمدتا الگوی تعادل جزئی در چارچوب روش قیاسی - استنتاجی)
- ۵- نظریه های کلاسیک و نئوکلاسیک در تجارت بین الملل

- ۱- زمینه های شکل گیری نظریه های کلاسیک های و نئوکلاسیک تجارت بین الملل
 - ۲- نظریه مزیت مطلق در تجارت بین الملل (نظریه آدام اسمیت)
 - ۳- نظریه مزیت نسبی در تجارت بین الملل (نظریه دیوید ریکاردو)
 - ۴- نظریه فراوانی نسبی عوامل تولید در تجارت بین الملل (نظریه هکچر - اهلین)
 - ۵- تحلیل نقش سلیقه تحت شرایط مختلف هزینه فرصت و اندازه کشور بر تعادل تولید و تجارت بین الملل
 - ۶- تحلیل آثار توزیعی و رفاهی تجارت بین الملل (قضیه برابری قیمت نسبی و قیمت مطلق عوامل تولید و نقش قوانین مهاجرت بر آن)
 - ۷- جمع بندی سیر تاثیر فناوری، موجودی عوامل و سلیقه بر تجارت بین الملل در چارچوب یک الگوی مفهومی
- ۶-نظریه های نوین تجارت بین الملل

- ۱- زمینه های شکل گیری نظریه های نوین تجارت بین الملل
- ۲- نظریه تشابه تقاضا در تجارت بین الملل
- ۳- نظریه چرخه تولید در تجارت بین الملل

- 4- نظریه تجارت درون صنعتی در تجارت بین الملل
- 5- الگوی جاذبه در تجارت بین الملل
- 6- نظریه صرفه جویی های مقیاس در تجارت بین الملل
- 7- جمع بندی و قدرت توضیح دهنده نظریات تجارت بین الملل با توجه به ضوابط تجارت بین الملل مطلوب از نظر اسلام و سیر تاریخ تجارت بین الملل ایران
- ۷- سیاست های تجاری

- ۱- مبانی حمایت در تجارت بین الملل وضوابط تجارت خارجی مطلوب از نظر اسلام
- ۲- سیاست قیمتی (تعرفه ای و یارانه ای) شامل علل حمایت قیمتی، اشکال و آثار آن
- ۳- تعرفه بهینه، تعرفه موثر و تعرفه تلافی جویانه
- ۴- تحلیل سیاست قیمتی در تجارت خارجی ایران
- ۵- سیاست مقداری (سهمیه بندی) شامل علل حمایت مقداری، اشکال و آثار آن
- ۶- تحلیل سیاست مقداری در تجارت خارجی ایران
- ۷- سیاست قیمت شکنی (دامپینگ) شامل علل، اشکال و آثار آن
- ۸- تحلیل سیاست قیمت شکنی (دامپینگ) در تجارت خارجی ایران
- ۹- سیاست وضع استاندارد های اداری شامل حمایت از طریق تعریف و اعمال انواع استاندارد های بهداشتی، امنیتی و غیره
- ۱۰- تحلیل سیاست وضع استاندارد های اداری در تجارت خارجی ایران
- ۱۱- سیاست حمایت از طریق مقررات خرید دولت (لجستیک دولت)
- ۱۲- تحلیل سیاست حمایت از طریق قوانین خرید دولت در تجارت خارجی ایران
- ۱۳- سیاست تجاری راهبردی
- ۱۴- تحلیل سیاست تجاری راهبردی در تجارت خارجی ایران
- ۱۵- تحلیل هزینه ها و منافع پویای حمایت
- ۸- ترتیبات یکپارچگی تجاری در تجارت بین الملل شامل تعرفه ترجیحی، منطقه آزاد تجاری، اتحادیه گمرکی، بازار مشترک و اتحادیه اقتصادی
- ۹- شکل های تجاری منتخب شامل سازمان تجارت جهانی، پیمان شانگهای و اگو
- ۱۰- تحلیل نظری و مسائل کاربردی "بازار مشترک اسلامی"
- ۱۱- تجارت بین الملل و آلودگی های بین المللی
- ۱۲- چرخه ساده فعالیت یک شرکت بازرگانی بین المللی در صادرات و واردات
- ۱۳- جریان های آینده تجارت بین الملل و منافع دنیای اسلام

۴- منابع

الف - فارسی

- تارو، لستر. (۱۳۸۳). برندگان و بازندگان جهانی شدن. مترجم مسعود کرباسیان، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
- جعفری صمیمی، احمد و کرم، سینا. (۱۳۸۳). جهانی شدن، شاخص ها و جایگاه اقتصاد ایران، تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی.
- رحیمی بروجردی علیرضا. (۱۳۹۰). اقتصاد بین الملل (تجارت و مالیه بین الملل)، تهران: انتشارات سمت.

- سیف اله مراد و حافظیه علی اکبر. (۱۳۹۳). راهبردهای تجارت بین الملل اقتصاد مقاومتی جمهوری اسلامی ایران. مطالعات راهبردی بسیج. ۶۰ (۱۶)، ۱۸۳-۲۱۶.
- عاقلی کهنه شهری، لطفعلی. (۱۳۸۵). مطالعه وجود قیمت شکنی (دامپینگ) در اقلام عمده وارداتی ایران، "موسسه تهران: مطالعات و پژوهش های بازرگانی.
- فاخری، مهدی. (۱۳۸۲). سازمان تجارت جهانی و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه، .
- گیلانیپور، امید و اسماعیلی، عبدالکریم. (۱۳۸۷). تجارت بین الملل محصولات کشاورزی، تهران: وزارت جهاد کشاورزی.
- گیلیس، رابرتو و گیلیس جین. (۱۳۷۸). اقتصاد سیاسی جهان: درک نظم بین الملل، تهران: مرکز ملی مطالعات جهانی شدن، موسائی، میثم. (۱۳۸۷)، تجارت خارجی در عهد قاجار و پهلوی، موسسه مطالعات بازرگانی و انتشارات جامعه شناسان.
- موسوی زنوز، موسی. (۱۳۹۳). رابطه امنیت ملی و تجارت بین الملل مطالعه موردی، امنیت اقتصادی جمهوری اسلامی ایران در پرتو تجارت بین الملل. مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی، ۵ (۱۴)، ۱۰۹-۱۴۲.

ب- انگلیسی / عربی

- Dixit A.K. and Norman V. (2002) Theory of International Trade: A Dual General Approach, Cambridge University Press.
- Gerber, J. (2014). International Economics: Pearson New International Edition. Pearson Education Limited.
- Grandolfo Giancarlo (2014) International Trade and Policy ,Springer.
- Reinert, K. A. (2011). An introduction to international economics: new perspectives on the world economy. Cambridge University Press.
- Yarbough Beth, V. and Yarghoub Robert, M. (2006). The World Economy: Trade and Finance, . Harcourt College Publishers.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس مالیه بین الملل

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	مالیه بین الملل
		انگلیسی	International Finance
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۲۷
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	تجارت بین الملل	پول و بانکداری
	کد درس پیشنهادی	۲۶	۲۲
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

هدف اصلی درس آشنا کردن دانشجویان کارشناسی اقتصاد با موضوعات مالیه بین الملل می باشد. این درس دانشجویان را با ترازپرداخت ها، بازارهای ارز خارجی، انواع معاملات در این بازارها، و نظام پولی بین المللی آشنا می سازد. علاوه بر این نظریات مرتبط با تعیین ترازپرداخت ها و نرخ ارز ارائه و سیاست های اقتصادی تحت رژیم های مختلف ارزی بررسی می گردد. علاوه براین تلاش می شود که تا حد امکان انواع مبادلات ارزی، و نظریه های ارائه شده در این درس با توجه به اصول اقتصاد اسلامی و شرایط اقتصاد ایران بررسی شوند که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- ۱- مسایل و مشکلات در اقتصاد بین الملل
- ۱- مسایل و مشکلات در اقتصاد بین الملل
- ۲- اهمیت اقتصاد بین الملل
- ۳- جایگاه درس مالیه بین الملل
- ۲- حساب درآمد ملی و تراز پرداخت ها
- ۱- مفاهیم و تعاریف، حساب درآمد ملی در اقتصاد باز
- ۲- تعریف حساب تراز پرداخت ها، کسری و مازاد در حساب ترازپرداخت ها
- ۳- اجزاء حساب ترازپرداخت های (بر اساس تعریف سنتی) حساب جاری، تراز بازرگانی، حساب سرمایه
- ۴- تعریف جدید از حساب تراز پرداخت ها: حساب جاری، حساب مالی و حساب سرمایه
- ۵- تعدیل در حساب تراز پرداخت ها در رژیم های نرخ ارز ثابت و شناور.
- ۶- محاسبه تراز پرداخت ها در ایران
- ۳- بازار ارزهای خارجی
- تعاریف و مفاهیم: نرخ ارز مستقیم، غیرمستقیم، اسمی و نرخ ارز واقعی، دلارهای اروپایی، پول زنو، دلارهای نفتی، پول حامل بازارهای مهم ارز خارجی، بازیگران مهم در بازار ارز
- ۱- مبادلات در بازار ارز خارجی:
- ۲- معاملات نقدی: نرخ ارز نقدی (Spot)، مشروعیت مبادلات نقدی ارز خارجی

- ۳- معاملات تامینی Hedging و قرارداد های مشتقه (derivatives) در بازار ارز خارجی،
 - ۴- معاملات سلف (Forward) و آینده (Futures)، دیدگاه های اسلامی در خصوص قرارداد های سلف، آینده
 - ۵- قرارداد های اختیار معامله در بازار ارز (Options)، دیدگاه های اسلامی در خصوص اختیار معامله
 - ۶- سواپ ارزی (Swap)، دیدگاه های اسلامی در خصوص قرارداد سواپ ارزی
 - ۲- آربیتراژ در بازار ارز خارجی
 - ۳- سوداگری در بازار ارز خارجی، سوداگری از نگاه اقتصاددانان مسلمان
- تعریف انواع رژیم های ارزی: مانند رژیم نرخ ارز ثابت میخکوب، خزنده، منطقه هدف (target zone)، رژیم نرخ ارز شناور تمیز (clean) و رژیم نرخ ارز شناور مدیریت شده، رژیم نرخ ارز ایران
- ۴- آشنایی با روابط پولی دو جانبه، چند جانبه و اتحاد پولی
 - ۴- تئوری های تعیین تراز پرداخت ها:
 - ۱- الگوی ساده کینزی برای اقتصاد باز
 - ۲- رویکرد جذب برای تعیین حساب جاری و تراز پرداخت ها
 - ۳- رویکرد کشش برای تعیین تراز پرداخت ها، شرط مارشال لرنر، منحنی له گذار نرخ ارز (exchange rate pass through)
 - ۴- رویکرد پولی برای تعیین تراز پرداخت ها: نقش عرضه و تقاضای پول در تعیین ترازپرداخت ها، نقد رویکرد پولی
 - ۵- نظریه تعیین نرخ ارز: رویکرد دارایی (موازنه سبد دارایی)
 - ۱- نرخ ارز به عنوان یک دارایی،
 - ۲- شرط برابری بهره
 - ۳- تعادل در بازار ارز خارجی،
 - ۴- انتظارات و تعادل نرخ ارز
 - ۵- استفاده از رویکرد دارایی برای تعیین نرخ در اقتصاد بدون بهره
 - ۶- رویکرد پولی برای تعیین نرخ ارز
 - ۱- تقاضا برای پول، عرضه پول، تعادل در بازار پول،
 - ۲- نرخ ارز کوتاه مدت،
 - ۳- اثرات بلند مدت تغییر عرضه پول بر نرخ ارز
 - ۴- الگوی جهش نرخ ارز دورنبوش (Dornbusch overshooting)
 - ۵- تلفیق رویکرد پولی و دارایی برای تعیین نرخ ارز در یک اقتصاد بدون بهره
 - ۷- نظریه برابری قدرت خرید (PPP): تعیین نرخ ارز در بلند مدت
 - ۱- قانون قیمت واحد
 - ۲- برابری قدرت خرید مطلق
 - ۳- برابری قدرت خرید نسبی،
 - ۴- نقش انتظارات در بازار ارز خارجی
 - ۸- موازنه بخش های داخلی و خارجی در اقتصاد باز
 - ۱- مشکل موازنه در بخش های داخلی و خارجی یک اقتصاد
 - ۲- استخراج منحنی های IS و LM برای یک اقتصاد باز
 - ۳- استخراج منحنی BP
 - ۴- عوامل موثر بر انتقال منحنی های IS-LM-BP

۵- موازنه در بخش های داخلی و خارجی: تعادل در چارچوب IS-LM-BP

۹- سیاست های اقتصاد کلان با استفاده از چارچوب IS-LM-BP

- ۱- سیاست های پولی در رژیم نرخ ارز شناور تحت فروض عدم تحرک، تحرک ناقص و تحرک کامل سرمایه
- ۲- سیاست مالی در رژیم نرخ ارز شناور تحت فروض عدم تحرک، تحرک ناقص و تحرک کامل سرمایه
- ۳- بانکداری مرکزی در رژیم نرخ ارز ثابت
- ۴- سیاست ارزی در رژیم نرخ ارز ثابت
- ۵- سیاست های پولی در رژیم نرخ ارز ثابت تحت فروض عدم تحرک، تحرک ناقص و تحرک کامل سرمایه
- ۶- سیاست مالی در رژیم نرخ ارز ثابت تحت فروض عدم تحرک، تحرک ناقص و تحرک کامل سرمایه
- ۱- تثلیث یا معمای سه گانه (trinity or Trilemma) در اقتصاد بین الملل

۲- ارزیابی چهارچوب IS-LM-BP با توجه به دیدگاه اسلامی

۱۰- نظام پولی بین الملل

- ۱- تاریخچه تحولات قبل از جنگ جهانی دوم
- ۲- تجربه پولی در جهان بعد از جنگ بین الملل دوم
- ۳- نظام برتون وودز (۱۹۴۵-۱۹۷۳)
- ۴- تحولات در روابط پولی بین الملل بعد از فروپاشی نظام برتون وودز تا کنون
- ۱۱- نهادهای پولی بین المللی: عملکرد و سیاست های صندوق بین المللی پول و بانک جهانی
- ۱- تاریخچه شکل گیری صندوق بین المللی پول و بانک جهانی
- ۲- عملکرد و سیاست های صندوق بین المللی پول:
- ۱- اهداف، برنامه ها، وام های مشروط، سیاست های تعدیل ساختاری
- ۲- تحولات صندوق بین المللی پول از زمان تاسیس تا کنون
- ۳- عملکرد و سیاست های بانک جهانی:
- ۱- اهداف، برنامه ها
- ۴- عملکرد صندوق و بانک جهانی در برخی کشورها
- ۵- دیدگاه منتقدین در خصوص برنامه های صندوق بین المللی پول و بانک جهانی

۱۲- بحران های پولی و مالی بین المللی

- ۱- ساختار و مشکلات کشورهای در حال توسعه
- ۲- انواع بحران ها مالی و رابطه میان بحران پولی و مالی
- ۳- بحران قرض های دهه ۸۰ میلادی: علل و پیامدها
- ۴- بحران مالی ۱۹۹۷ جنوب شرق آسیا: ریشه ها و درس ها
- ۵- بررسی بحران های پولی و مالی اخیر در جهان

- ۶- ریشه بحران های پولی و مالی در جهان از نظر اقتصاددانان مسلمان
- ۲- تغییرات تراز پرداخت ها و نظام ارزی در ایران
- ۱- بررسی تغییرات تراز پرداخت ها در ایران
- ۲- بررسی نظام ارزی قبل از پیروزی انقلاب اسلامی
- ۳- تحولات در بازار ارز ایران و رژیم های ارزی بعد از انقلاب اسلامی

۴- منابع

الف - فارسی

- ایل یارد، دنیس و فیلد، آلفرد. (۱۳۹۰)، مالیه بین الملل، ترجمه: محمدعلی مانی، تهران: نی،
- اسلاموئیان، کریم. (۱۳۹۰). تعیین نرخ ارز در بلندمدت برای اقتصاد بدون بهره: یک رویکرد پولی. اقتصاد اسلامی، ۱۱(۴۱)، ۱۶۰-۱۳۱.
- رحیمی بروجردی، علیرضا. (۱۳۹۰). اقتصاد بین الملل (تجارت و مالیه بین الملل)، تهران: انتشارات سمت، .
- رضایی دوانی، مجید و محمد جواد اکبریو (۱۳۹۲)، سوآپ ارز بررسی فقهی و امکان استفاده از آن در بازارهای اسلامی. معرفت اقتصاد اسلامی، ۸(۲)، ۱۰۳-۱۲۸.
- شعبانی، احمد و بهاروندی، احمد. (۱۳۸۹)، قراردادهای آتی ها و اختیار معامله ارزی از دیدگاه فقهی و اقتصادی. مطالعات اقتصاد اسلامی، ۳(۱)، ۳۷-۶۸.
- عصمت پاشا، عبیدالله. (۱۳۸۲). فلسفه و سیر تکاملی ابزارهای مالی مشتقه و دیدگاه های فقهی. ترجمه علی صالح آبادی، فصلنامه اقتصاد اسلامی، ۹، ۱۴۰-۱۲۹.
- معصومی نیا، علی و بهاروندی، احمد. (۱۳۸۷). بررسی فقهی قراردادهای پوشش ریسک دارائی های ارزی. فصلنامه اقتصاد اسلامی، ۳۱ و ۱۹۱-۲۲۳.
- معصومی نیا، غلامعلی. (۱۳۸۹). ابزارهای مشتقه: بررسی فقهی و اقتصادی. تهران: انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- میرمعزی، سید حسین. (۱۳۸۲). بورس بازی از نگاه فقه. فصلنامه اقتصاد اسلامی، ۹، ۵۱-۶۵.

ب- انگلیسی / عربی

- Ahmed, H. (2001). Exchange rate stability: theory and policies from an Islamic perspective (Vol. 57). Islamic Development Bank.
- Appleyard, D.R., A.J. Field, and S.L. Cobb. (2010). International Economics, 7th ed., McGraw-Hill Irwin, New York.
- Krugman, P. R., Obstfeld, M. and M.J. Melitz. (2012). International Economics: Theory and Policy, 9th ed., Addison-Wesley, Reading, Massachusetts.
- Pilbeam, K.. (2013). International Finance, 4th ed. Palgrave MacMillan, London.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس نظام های اقتصادی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	نظام های اقتصادی	
		انگلیسی	Economic Systems	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد بخش عمومی (۱)	اقتصاد کلان (۲)	اقتصاد خرد (۲)
	کد درس پیشنهادی	ت ۲۰	ت ۴	ت ۳
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

دانشجویان در حین یادگیری نظری علم اقتصاد در ابعاد مختلف خرد و کلان، نیاز به درک نحوه کارکرد عوامل اقتصادی در چارچوب یک نظام منسجم دارند. همانگونه که یک اقتصاددان با تجربه نیز بیان کرده بعد از نمایش تک تک درختان به دانشجویان باید تصویری از یک جنگل را نیز به آنها نشان داد. دانشجویان، در این تصویر کلی، از نحوه تأثیرگذاری مبانی ایدئولوژیک، نهادی و فناوری یک جامعه بر عملکرد اقتصاد و تصمیم گیری عوامل اقتصادی اطلاع حاصل کرده و تفاوت نظامهای اقتصادی مادی و الهی را تشخیص خواهند داد.

- آشنایی دانشجویان با مفهوم و ساختار عمومی نظام اقتصادی
- آشنایی با معیارهای طبقه بندی نظامهای اقتصادی
- درک سیر تحول نظامهای اقتصادی
- آشنایی با میزان سازگاری نظامهای اقتصادی با انواع نظامهای سیاسی
- درک اثرات هر نظام اقتصادی بر عملکرد اقتصاد و تصمیم گیری های عوامل اقتصادی
- درک و ایجاد توان مقایسه ای نظامهای اقتصادی مادی با نظام اقتصادی الهی - اسلامی

از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- ریشه ها و ساختار نظامهای اقتصادی

- ۱- مفهوم و تعریف مکتب، علم، نظام، نظام اقتصادی و ساختار عمومی یک نظام اقتصادی
- ۲- اقتصاد در جوامع ابتدایی و مروری بر تحولات (سیاسی، شهرنشینی، مذهبی و علمی) قبل از سرمایه داری
- ۳- ملاکهای طبقه بندی نظامهای اقتصادی (معیار مالکیت، معیار ساز و کار تخصیص (هماهنگی)، ملاک نظام انگیزشی و ملاک اهداف نظام)
- ۴- ملاک مالکیت: عمومی یا خصوصی بودن مالکیت

- ۵- ملاک ساز و کار تخصیص: مکانیزم بازار، مکانیزم برنامه ریزی و نقش دولت
- ۶- ملاک انگیزش: مادی یا معنوی و اخلاقی
- ۷- ملاک اهداف: عدالت، آزادی فردی، مصرف، رشد اقتصادی، قدرت نظامی و اقتصادی، نحوه توزیع درآمد، حمایت از محیط زیست و نظایر آن.

۲- انواع نظامهای اقتصادی

- ۱- نظام سرمایه داری
 - ۱- اصول اولیه سرمایه داری کلاسیک (مالکیت خصوصی، عدم دخالت دولت، آزادی نیروهای بازار و آزادی در تولید و مصرف) - میزان انحرافات از این اصول
 - ۲- سرمایه داری معاصر: (سرمایه داری در بستر جهانی شدن، تحولات نهادی و نقش نهادهای نوین، دولت در نظام نوین، سازگاری نظامهای سیاسی با نظام نوین)
 - ۳- تحلیل انتقادی نظام سرمایه داری
- ۲- نظام سوسیالیستی:

- ۱- تحلیلی بر نظریه سوسیالیسم (کمونیسم، مارکسیسم، مائوئیسم و ...)
- ۲- اصول نظام سوسیالیستی (مالکیت، تمرکز، برنامه ریزی و جایگاه بخش خصوصی)
- ۳- تحلیل انتقادی نظام سوسیالیستی

۳- نظامهای مختلط

- ۱- انواع نظامهای مختلط سوسیالیستی - سرمایه داری و ویژگیهای خاص آنها
- ۲- ویژگیهای مشترک نظامهای مختلط (همزیستی بخشهای خصوصی و عمومی، دولت و انبوه مقررات، نقص بازارها، آزادسازی و خصوصی سازی)
- ۳- تحلیل انتقادی نظامهای مختلط

۴- نظام اقتصادی اسلامی

- ۱- پایههای و اصول نظام اقتصادی اسلامی
- ۲- ویژگیهای نظام اقتصادی اسلامی (عدالت، بازار، مالکیت، دولت، سازو کار بهبود توزیع درآمد، نظام حقوقی و اعمال قراردادها، تعاون و فرهنگ)
- ۳- نظام اقتصادی اسلامی و نظام اقتصادی کشورهای مسلمان
- ۴- مقایسه تطبیقی نظام اقتصادی اسلامی با سایر نظامها.

۵- شکل گیری تجربی نظامهای اقتصادی

- ۱- مصادیقی از تنوع نظام سرمایه داری در اروپا (فرانسه، آلمان، ...)، شرق آسیا (ژاپن) و آمریکا
- ۲- مصادیقی از نظام سوسیالیستی در شوروی سابق، چین و اروپای شرقی قبل از دهه ۱۹۹۰ میلادی و تحلیل تحولات نظامهای اقتصادی اقتصادهای نوظهور بعد از دهه ۱۹۹۰ میلادی
- ۳- مصادیقی از نظامهای اقتصادی کشورهای اسلامی

۴- منابع

الف - فارسی

- استیگلitz، جوزف. (۱۳۹۳). نگاهی نو به جهانی شدن، مترجم: مسعود کرباسیان، نشر چشمه.
- سی نورث، داگلاس. (۱۳۷۷). نهادها، تغییرات نهادی و عملکرد اقتصادی، مترجم: محمدرضا معینی. تهران: انتشارات سازمان برنامه و بودجه.
- صدر محمدباقر. بررسی سیستم های اقتصادی: خلاصه ای از اقتصادنا، مترجم: غلامرضا مصباحی مقدم. قم: کانون انتشارات ناصر.
- قدیری اصلی، باقر. محمدحسین تمدن جهرمی و احمد فرجی دانا. (۱۳۸۳). رویارویی مکاتب اقتصادی. تهران: جهاد دانشگاهی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران.
- میرمعزی، سید حسین. (۱۳۸۸). نظام اقتصادی اسلام، تهران: کانون اندیشه جوان. نمازی، حسین. (۱۳۹۳). نظامهای اقتصادی، تهران: شرکت سهامی انتشار.
- هانت، ای، کی. (۱۳۸۱). تکامل نهادها و ایدئولوژی های اقتصادی، مترجم: سهراب بهداد. نشر آگه.

ب - انگلیسی / عربی

- Gardner, H.S.(1997). Comparative Economic Systems, South-Western College Pub, Second edition.
- Gregory, Paul.R. and Robert, C. Stuart.(2003). Comparing Economic Systems in the Twenty-first Century, South-western College pub, 7th Edition.
- Lindblom, Charls,E.(2002). The Market System, Yale University Press.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست
		انگلیسی	Natural Resources and Environmental Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۳ واحد		تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: ۲۹ ت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	-
	کد درس پیشنهادی	۳ ت	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

هدف این درس بررسی مالکیت و بهره برداری از منابع طبیعی و چگونگی مدیریت محیط زیست می باشد در این راستا نظریه های مختلف در این باره بررسی می شود یکی از مباحث محوری در بحث منابع بهره برداری بهینه از آن ها و رعایت حقوق نسل های مختلف می باشد. تقسیم بندی این منابع، بررسی شاخص های کمیابی، سیاست های کنترل تخریب منابع و روشهای ارزشگذاری این منابع از دیگر مباحثی است که در این درس مطالعه می شود که از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- درآمدی بر اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی

- ۱- موضوع شناسی (شامل تعریف محیط زیست و منابع طبیعی)
- ۲- طبقه بندی منابع زیست محیطی (منابع تجدید شونده و پایان پذیر)
- ۳- مفاهیم کمیابی، تنزیل و سایر مفاهیم اساسی مورد استفاده در درس)
- ۴- پیشینه و جایگاه محیط زیست و منابع طبیعی (در ادیان، مذاهب و مکاتب)
- ۵- ارتباط اقتصاد محیط زیست با سایر دانش ها
- ۶- مالکیت منابع طبیعی در اسلام
- ۷- بهره برداری از منابع طبیعی در اسلام
- ۸- ملاحظات اخلاقی در بهره برداری از منابع طبیعی

۲- توسعه پایدار

- ۱- تعاریف توسعه پایدار
- ۲- مبانی توسعه پایدار
- ۳- رشد اقتصادی و توسعه پایدار
- ۴- محیط زیست و توسعه پایدار
- ۵- عدالت بین نسلی و توسعه پایدار
- ۶- ملاحظات اسلامی در توسعه پایدار

۳- اقتصاد محیط زیست

- ۱- اهمیت و جایگاه محیط زیست در اسلام
- ۲- دیدگاه تعادل مواد (چرخه درآمدی سنتی و چرخه زیست محیطی)
- ۳- ملاحظات زیست محیطی در حساب های ملی

۴- بخش خصوصی و محیط زیست

- ۱- بازار و تعیین ارزش (قیمت) منابع زیست محیطی
- ۲- تعیین میزان بهینه آلودگی
- ۳- نظریه کوز (تعیین حقوق مالکیت)
- ۴- مبادله مجوزهای آلودگی
- ۵- ملاحظات اسلامی درباره بازار و محیط زیست

۵- موارد شکست بازار و دخالت دولت

- ۱- موارد شکست بازار
- ۲- آثار جانبی منفی
- ۳- مشکلات نرخ تنزیل در ارزیابی طرح های زیست محیطی
- ۴- ملاحظات اسلامی درباره جایگاه دولت در محیط زیست

۶- سیاست های محافظت

- ۱- سیاست های محافظت از محیط زیست
- ۲- مالیات ها و یارانه های زیست محیطی
- ۳- جریمه های ایجاد آلودگی
- ۴- تعیین استانداردهای زیست محیطی
- ۵- ملاحظات اخلاقی

۷- محیط زیست در ایران

- ۱- محیط زیست در قانون اساسی و اسناد بالادستی
- ۲- عوامل تخریب محیط زیست در ایران
- ۳- ملاحظات اسلامی درباره تخریب محیط زیست و راههای جلوگیری از آلودگی در ایران

۸- ابعاد جهانی اقتصاد محیط زیست

۱- مشکلات منطقه ای و جهانی آلودگی محیط زیست

۲- نشست ها و نهادهای بین المللی محیط زیست

۹- بهره برداری بهینه از منابع پایان پذیر با ملاحظات زیست محیطی

۱- طبقه بندی منابع طبیعی پایان پذیر

۲- عوامل اقتصادی موثر در بهره برداری از منابع پایان پذیر

۳- ملاحظات اسلامی در بهره برداری از منابع پایان پذیر

۴- بهره برداری از منابع پایان در ایران

۱۰- بهره برداری بهینه از منابع تجدید شونده با ملاحظات زیست محیطی

۱- طبقه بندی منابع طبیعی پایان پذیر

۲- عوامل اقتصادی موثر در بهره برداری از منابع تجدید شونده

۳- ملاحظات اسلامی در بهره برداری از منابع تجدید شونده.

۴- بهره برداری از منابع تجدید شونده در ایران

۱۱- بررسی تفصیلی بهره برداری برخی از منابع تجدید شونده

۱- بهره برداری از زمین

۲- بهره برداری از آب

۳- بهره برداری از شیلات

۱۲- ملاحظات کلی نظام اسلامی درباره منابع طبیعی و محیط زیست

۱- جایگاه دولت و بخش خصوصی در ارتباط با محیط زیست و منابع طبیعی

۲- جایگاه محیط زیست و منابع طبیعی در اقتصاد مقاومتی

۳- محیط زیست و منابع طبیعی در الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

۴- منابع

الف - فارسی

- احمدیان، مجید . (۱۳۷۸). نظریه قیمت در اقتصاد منابع پایان پذیر انرژی. تهران: موسسه انتشارات و چاپ.

- پرمن، راج. (۱۳۹۲). اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی. ترجمه: ارباب، حمیدرضا تهران: نشر نی.

- ترنر، آر. ک. ف. پیرس، دی. و باتمن، ای. (۱۳۷۴). اقتصاد محیط زیست. ترجمه دهقانیان، سیاوش، کوچکی، علیرضا و کلاهی، علی. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد.

- سوری، علی و ابراهیمی، محسن. (۱۳۸۵). اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست. همدان: نورعلم.

- فراهانی فرد، سعید. (۱۳۸۹). اقتصاد منابع طبیعی از منظر اسلام (اصول و مبانی). تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

-کریم زادگان، حسن. (۱۳۸۲). مبانی اقتصاد محیط زیست. تهران: نقش مهر.

-کولا، ارهان. (۱۳۸۰)، اقتصاد منابع طبیعی، محیط زیست و سیاستگذاریها. مترجمان: دهقانیان، سیاوش و قزلی، فرخ‌دین. مشهد: دانشگاه فردوسی.

ب- انگلیسی / عربی

-Anderson, D. A. (2013). Environmental economics and natural resource management. Routledge.

-Keohane, M. N. O., and Olmstead, S. M. (2016). Markets and the Environment. Island Press.

- Kolstad, C.D. .(2010). Environmental Economics, Oxford University Press: 2nd Edition.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد انرژی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد انرژی
		انگلیسی	Energy Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۳۰ ت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد محیط زیست و منابع	-
	کد درس پیشنهادی	۲۹ ت	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

این درس شامل موضوعات نظری و تجربی است لذا تأکید اصلی بر آشنایی دانشجویان با مباحث تقاضای انرژی، عرضه انرژی، قیمت‌گذاری انرژی و آثار زیست‌محیطی تولید و مصرف انرژی است. همچنین سیاست‌های دولتی در خصوص عرضه، تقاضا و شکل‌گیری قیمت‌های انرژی مطالعه می‌شود که از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- کلیات اقتصاد انرژی و آشنایی با انواع انرژی‌های تجدیدپذیر و تجدیدناپذیر

۱- بررسی سبد انرژی در جهان

۲- اهمیت مطالعه اقتصاد انرژی در کشورهای توسعه یافته و کمتر توسعه یافته با تأکید بر کشورهای صادرکننده نفت

۳- طبقه بندی منابع: متعارف و غیرمتعارف

۲- مسائل و مدل‌های طرف تقاضای انرژی

۱- صرفه جویی انرژی

۲- کشش‌های قیمتی و درآمدی کوتاه‌مدت و بلندمدت

۳- مسائل و مدل‌های طرف عرضه انرژی

۱- اقتصاد منابع پایان پذیر

۲- امنیت انرژی

۴- بازارهای جهانی نفت

- ۱- بازار اسپات
- ۲- بازار فوروارد
- ۳- بازار آتی ها
- ۵- عرضه و تقاضای فرآورده های نفتی و سازوکار قیمت گذاری آنها
- ۶- بازار گاز طبیعی
 - ۱- قیمت گذاری گاز طبیعی
 - ۲- قیمت گذاری LNG
 - ۳- سیاست های آزادسازی بازار گاز
- ۷- بازار برق
 - ۱- آشنایی با انواع نیروگاه ها
 - ۲- منحنی های اوج تولید و مصرف
 - ۳- هزینه های تولید برق
 - ۴- قیمت گذاری برق
- ۸- بازار سایر انرژی ها
 - ۱- اقتصاد ذغال سنگ
 - ۲- انرژی هسته ای
 - ۳- انرژی های تجدیدپذیر با تأکید بر انرژی های خورشیدی و بادی
- ۹- سیاست های ملی انرژی
 - ۱- در کشورهای پیشرفته صنعتی
 - ۲- در کشورهای در حال توسعه
 - ۳- سیاست های کارایی انرژی و کاهش شدت انرژی در چارچوب اقتصاد مقاومتی
 - ۴- جایگاه ذخایر نفت، گاز و ذغال سنگ در اقتصاد اسلامی با تأکید بر مبحث انفال
- ۱۰- ملاحظات زیست محیطی تولید و مصرف انرژی
- ۱۱- آشنایی با سازمان ها و نهادهای بین المللی انرژی با تأکید بر اوپک

۴- منابع

الف - فارسی.

- احمدیان، مجید. (۱۳۷۸). اقتصاد نظری و کاربردی نفت، تهران: دانشکده تربیت مدرس، پژوهشکده اقتصاد.
- احمدیان، مجید. (۱۳۷۸). نظریه قیمت در اقتصاد منابع پایان پذیر انرژی، تهران: دانشگاه تهران، موسسه انتشارات و چاپ.
- استیونس، پل. (۱۳۹۰). مقدمه کتاب اقتصاد انرژی، مترجم: طاهری فرد، علی، حسینی، جعفر و دهنوی، جلال. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام
- بی‌ها تاچاریا، سوپس‌سی. (۱۳۹۷). اقتصاد انرژی: مفاهیم، بازارها و سیاستها، مترجم: فریدزاد، علی. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
- تکلیف، عاطفه. (۱۳۹۱). صنعت نفت و گاز به زبان غیرفنی. تهران: پژوهشکده علوم اقتصادی دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، انتشارات کمیل
- صادقی، حسین، خاکسار آستانه، سمانه و تمری، اقلیم. (۱۳۹۳). اقتصاد انرژی‌های تجدیدپذیر، تهران: نور علم.
- صادقی، شمس‌الدین. (۱۳۹۳). چالش جهانی انرژی و موقعیت ژئواکونومیک ایران در ساختار نوین اقتصاد سیاسی بین الملل، تهران: مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، انتشارات الگوی پیشرفت.
- فراهانی فرد، سعید. (۱۳۸۹). اقتصاد منابع طبیعی از منظر اسلام (اصول و مبانی)، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- قنبری: علی. (۱۳۹۰). اقتصادهای نفتی، تهران: نشر چالش.
- مهدوی‌عادل، محمدحسین. (۱۳۹۱). کلیات اقتصاد انرژی. تهران: هزاره سوم اندیشه: موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی.
- همتی، عبدالناصر. (۱۳۸۳). اقتصاد انرژی. تهران: مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی.

ب- انگلیسی / عربی

- Evans, Joanne. and L. C. Hunt. (2011). International Handbook on the Economics of Energy, Edward Elgar Pub.
- Paul Stevens. (2000). The Economics of Energy, Edward Elgar Publishing Limited.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد کشاورزی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد کشاورزی
		انگلیسی	Agricultural Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۳۱ ت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	-
	کد درس پیشنهادی	۳ ت	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

هدف درس اقتصاد کشاورزی آشنا ساختن دانشجویان با ساختارها و رفتارهای سنتی و پیشرفته کشاورزی و کشاورزان سنتی و نوگرا، کشاورزی ایران، وظایف و رسالت های بخش کشاورزی و نقش آن در توسعه و نیز دیدگاه اسلام در این زمینه. همچنین به لحاظ تخصصی آشنایی با توابع تولید و تجزیه و تحلیل آن ها، ویژگی های محصولات کشاورزی، عرضه، تقاضای آن ها و بالا بردن قدرت تحلیل دانشجویان این درس بویژه در قیمت و قیمت گذاری و بازار محصولات کشاورزی است. این درس به بررسی نظام های بهره برداری و نیز تاثیر استفاده از تکنولوژی مناسب و کاربرد آن در تولید و هزینه های کشاورزی نیز می پردازد که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- کلیات

۱- فرایندهای شکل گیری اقتصاد کشاورزی (کشاورزی، اقتصاد و چگونگی تعامل ها)

۲- اهمیت و رسالت کشاورز و کشاورزی در گستره تاریخ، تمدن ها و اسلام

۲- روش شناسی اقتصاد کشاورزی

۱- روش شناسی و سطوح آن از دیدگاه اقتصاد خرد، کلان، توسعه اقتصادی و اکولوژی

۲- حوزه ها و قلمروهای بخش کشاورزی

۳- گستره های اقتصاد کشاورزی و تعامل آن با اکولوژی، منابع طبیعی و محیط زیست

۳- اقتصاد تولید

۱- هدف و رفتار تولیدکنندگان

۲- تخصیص بهینه منابع بین محصولات مختلف

۳- برخی توابع تولید کشاورزی

۴- تحلیل نظریه بازده نهایی و کاربرد آن

۵- حداکثر کردن سود کشاورز در شرایط رقابت و استخراج توابع عرضه محصول و تقاضای نهاده

- ۶- منظور نمودن فرضیه نا اطمینانی
- ۴- عرضه و تقاضای محصولات کشاورزی
 - ۱- عوامل موثر بر عرضه
 - ۲- ویژگی‌های محصولات کشاورزی و عرضه آن
 - ۳- عوامل تعیین کننده تقاضا
 - ۴- تقاضای محصولات کشاورزی
 - ۵- برآورد تقاضای سرانه محصولات کشاورزی
- ۵- قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی
 - ۱- قیمت و راه‌های جلوگیری از نوسانات قیمت محصولات کشاورزی
 - ۲- راه‌های دخالت دولت در بازار، تعرفه، خرید، یارانه‌ها و پرداخت جبرانی
 - ۳- قضیه تار عنکبوتی
- ۶- بازار محصولات کشاورزی
 - ۱- بازار داخلی
 - ۲- بازار بین‌المللی
 - ۳- بازاریابی، بازار رسانی و روش‌ها
- ۷- بودجه‌بندی و برنامه‌ریزی خطی در کشاورزی
 - ۱- بودجه‌بندی مزرعه با وجود ریسک و عدم حتمیت
 - ۲- برنامه‌ریزی خطی با محدودیت منابع
- ۸- نظام‌های بهره‌برداری کشاورزی
 - ۱- شیوه‌های تولید سنتی
 - ۲- شیوه‌های تولید مدرن
- ۹- تاثیر تکنولوژی و کاربرد آن در کشاورزی
 - ۱- ضرورت استفاده از تکنولوژی
 - ۲- تاثیر تکنولوژی بر تولید و هزینه
 - ۳- تکنولوژی مناسب
- ۱۰- فناوری‌های تولید ارگانیک
- ۱۱- ساختارها و رفتارها
 - ۱- ساختارهای کشاورزی سنتی و پیشرفته
 - ۲- رفتارهای کشاورزان سنتی و نوگرا
- ۱۲- بخش کشاورزی، وظایف و رسالت آن
 - ۱- سهم بخش کشاورزی در اقتصاد (از منظر تولید ملی، اشتغال و مانند آن)
 - ۲- وظایف و رسالت بخش کشاورزی
 - ۳- نقش و جایگاه بخش کشاورزی در تامین غذا، نیازهای صنایع و توسعه
- ۱۳- مروری بر تجارب و رویکردهای بخش کشاورزی و توسعه روستایی در برنامه‌های توسعه ایران
 - ۱- کشاورزی ایران (موقعیت، وضعیت جغرافیایی و امکانات آب، زمین و نیروی انسانی) و رفتار کشاورزان ایرانی
 - ۲- نهادهای سازمان‌های متولی و ناظر در کشاورزی ایران
 - ۳- مروری کلی بر رویکردهای و راهبردهای بخش کشاورزی در ایران

۴- منابع

الف - فارسی

- اکبری، نعمت الله و شریف، مصطفی. (۱۳۹۳). اقتصاد کشاورزی، تهران: انتشارات سمت.
- سلطانی، غلامرضا و نجفی، سید بهاء الدین. (۱۳۸۶). اقتصاد کشاورزی، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.
- بریم نژاد، ولی. (۱۳۹۳). اقتصاد محیط زیست و مدیریت منابع طبیعی، تهران: موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی.
- خالیدی، کوهسار، شیخعلی، مرتضی، شمشادی، کتایون، فریادرس، ولیا، پاسبان، فاطمه، هلالی، علی، کاظمی، سیدحسن، علی ملایری، فرزین، خزاعی، علی، حقانی، فردین، ترکشوند، زهرا، قربانی، احمد، کامران فرزام. (۱۳۹۳). کشاورزی فراسرزمینی (ظرفیت های تولید محصولات کشاورزی کشورهای همسایه و طرف های اصلی تجاری)، تهران: موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی.
- کاظمی، حسن و پالوج، مجتبی. (۱۳۹۴). اثر بخشی استراتژی های بخش کشاورزی و منابع طبیعی در برنامه های پنجساله توسعه ۱۳۶۸-۱۳۹۴. تهران: موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی.
- نجمه الصالح، گلچین و موسوی، سید محمد. (۱۳۹۴). سند ملی برنامه ششم توسعه بخش کشاورزی و منابع طبیعی، تهران: موسسه پژوهشهای برنامه ریزی و اقتصاد کشاورزی.

ب- انگلیسی / عربی

- Agricultural Economics, the Journal of the International Association of Agricultural Economists.
- Gray, L. C. (2013). Introduction to agricultural economics. Read Books Ltd.
- Schmitz, A., C. Moss, T. Schmitz, W.H. Furtan and C. Schmitz. (2010). Agricultural Policy, Agribusiness and Rent Seeking Behavior, 2nd edition, University of Toronto Press.
- Venn, J. A. (2015). The foundations of agricultural economics. Cambridge University Press.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس روش تحقیق در اقتصاد

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	روش تحقیق در اقتصاد	
		انگلیسی	Research Methodology in Economics	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☒	
تعداد واحد:		۳ واحد	تعداد ساعت: ۶۴ ساعت	
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	آمار برای اقتصاد (۲)	مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد	-
	کد درس پیشنیاز	۵پ	۱۱ت	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

آموزش مفهومی پایه‌ای پژوهش و یادگیری روش‌ها و چگونگی انجام پژوهش در زمینه مساله‌های اقتصادی به گونه‌ای که دانشجو بتواند این روش را در پژوهش به کار بگیرد از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- دانستنی‌های پایه‌ای روش پژوهش

۱- تعریف پژوهش، شیوه‌های شناخت، علم، مرحله‌های کلی پژوهش، روش‌شناسی، روش شناخت علمی (روش پژوهش)، مساله، نظریه، فرضیه، آزمون، نتیجه، فرایند علمی پژوهش (کشف علمی)

۲- فرایند گام‌های پژوهش تجربی و نظریه‌پردازی

۳- مکتب‌های اقتصادی و روش شناخت

۴- دیدگاه‌ها درباره اعتبار روش

۵- پایه‌های روش علمی پژوهش

۶- روش در نظریه‌پردازی و آزمون تجربی

۷- گام‌های نظریه‌پردازی

بخش‌های نظریه: مساله، پیش‌فرض‌ها، فرض‌ها، فرضیه، تجزیه و تحلیل، نتیجه نظریه‌پردازی

۲- برگزیدن موضوع پژوهش

۱- موضوع پژوهش

۲- یافتن موضوع و مساله پژوهش

۳- ویژگی‌های موضوع خوب برای پژوهش: علمی بودن، در دامنه تخصص پژوهشگر بودن، نو بودن، ارزشمند بودن، امکان‌پذیری انجام پژوهش توسط پژوهشگر، برگزیدن موضوع از راه رده‌بندی آن

۳- روش‌های بررسی و شناسایی اولیه

۱- روش اسنادی و سندهای گوناگون

۲- روش و انواع مصاحبه

۳- روش مشاهده

۴- روش آزمون

۴- برگزیدن چارچوب نظری و ساختن فرضیه‌های پژوهش

۱- چارچوب نظری پژوهش

۲- گام‌های برگزیدن چارچوب نظری

۳- فرضیه‌های پژوهش

۴- دسته‌بندی فرضیه‌ها

۵- ساختن فرضیه

۶- ویژگی‌های فرضیه خوب

۵- آماده کردن طرح پژوهش

۱- طرح پژوهش

۲- هدف‌های تهیه طرح پژوهش

۳- دسته‌بندی طرح‌های پژوهش

۴- محتوای طرح پژوهش

۱- عنوان پژوهش

۲- نوع پژوهش و دسته‌بندی نوع پژوهش‌ها

۱- ویژگی‌های پژوهشگران

۲- تعریف مساله، اهمیت و ضرورت انجام پژوهش

۳- پرسش‌های پژوهش

۴- هدف‌های پژوهش و ویژگی‌های عبارت‌های هدف

۵- فرضیه‌های پژوهش

۳- روش پژوهش

۴- پیشینه پژوهش

۵- فهرست اولیه منابع‌ها

۶- شرح خدمات

۷- زمان‌بندی انجام پژوهش

۸- هزینه‌ها

۶- ساختن الگوی تحلیلی

۱- الگوی تحلیلی

۲- تعریف مفهوم‌ها

۳- عامل‌ها و متغیرها

۴- شاخص‌سازی برای تعیین چگونگی اندازه‌گیری متغیرها

۱- روش‌های اندازه‌گیری

۲- روش‌های ترکیب داده‌های شاخص

۳- روش‌های رتبه‌بندی

۵- روشن کردن رابطه میان متغیرها

۶- نمادین‌سازی الگوی تحلیلی

۷- شناسایی تکمیلی و گردآوری داده‌ها

۱- شناسایی تکمیلی

۲- روش‌های گردآوری داده‌ها

۳- پردازش داده‌ها

۴- بررسی، توضیح، بازبینی و بازنگری داده‌ها

۵- کدگذاری (شماره‌گذاری)

۶- جدول‌سازی

۸- تجزیه و تحلیل

۱- روش‌های تجزیه و تحلیل

۱- روش تحلیل محتوا

۲- روش‌های تحلیل آماری

۳- روش‌های تحلیل ریاضی

۴- روش اقتصادسنجی

۵- روش ارزشیابی اقتصادی

۶- روش تحلیل در استنباط فقهی

۲- فرایند تجزیه و تحلیل

۳- تجزیه و تحلیل داده‌ها

۴- تفسیر نتیجه و آزمون فرضیه

۹- نتیجه‌گیری

۱- فرایند نتیجه‌گیری

۲- نگاه دوباره به چارچوب و فرایند پژوهش

۳- روشن کردن یافته‌های نو پژوهش

۴- دادن پیشنهاد

۱۰- نوشتن گزارش پژوهش و پژوهش‌نامه

۱- نوشتن گزارش پیشرفت کار

۲- گونه‌های ارایه گزارش پژوهش (مقاله، پایان‌نامه، گزارش پژوهشی، کتاب و ...)

۳- نوشتن پژوهش‌نامه

۴- محتوای پژوهش‌نامه

۵- نوشتن فهرست منابع

۶- پیوست‌ها

۷- زیرنویس

۸- پی‌نویس

۹- نشانی دادن درون نوشتار

۴- منابع

الف - فارسی

- ادریسی، محمد و ادریسی، علی. (۱۳۸۶). روش تحقیق تجربی؛ تهران: جهاد دانشگاهی (دانشگاه صنعتی امیرکبیر).
- ایزاک، استفن و مایکل، ویلیام ب. (۱۳۷۴). راهنمای جامع تحقیق و ارزیابی، ترجمه مرضیه کریم‌نیا، مشهد: آستان قدس رضوی، موسسه چاپ و انتشارات.
- حافظ نیا، محمدرضا. (۱۳۹۴). مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی؛ چ ۲۱، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- حبیبی، غلامحسین. (۱۳۸۶). روش تحقیق در پژوهش علوم اجتماعی؛ تهران: جهاد دانشگاهی (واحد تهران).
- خواجه نوری، عباسقلی. (۱۳۹۲). روش تحقیق؛ چ ۹، تهران: دانشگاه تهران.

- ساروخانی، باقر. (۱۳۸۷). روش های تحقیق در علوم اجتماعی: اصول و مبانی؛ تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- عزتی، مرتضی. (۱۳۹۴). روش پژوهش در علوم اجتماعی: کاربرد در زمینه مسایل اقتصادی؛ تهران: پژوهش های ما، ۱۳۹۴.
- موزر، س.ک. و کالتون، ج. (۱۳۷۴). روش پژوهش در علوم اجتماعی؛ ترجمه کاظم ایزدی، چ ۴، تهران: انتشارات کیهان. موسائی، میثم، (۱۴۰۰) روش تحقیق در اقتصاد، جزوه درسی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران
- هومن، حیدرعلی. (۱۳۹۴). راهنمای عملی پژوهش کیفی؛ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد صنعتی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد صنعتی
		انگلیسی	Industrial Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒ اختیاری ☐	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۳۳ ت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	اقتصاد کلان (۲)
	کد درس پیشنهادی	۳ ت	۴ ت
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با عناصر بازار و درک جهت علیت بین عناصر بازار از دیدگاه مکاتب مختلف از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

اهداف رفتاری : انتظار می رود دانشجویان پس از گذراندن این درس بتوانند جنبه های مختلف ساختار، رفتار و عملکرد بازار را معرفی کنند و چگونگی اندازه گیری این متغیرها را معرفی کنند. علاوه بر این دانشجویان قادر خواهد بود که نظریه های تمرکز، صرفه های مقیاس، تبلیغات، موانع ورود، قدرت انحصاری را معرفی کنند و وجوه افتراق و تمایز مکاتب مختلف را در تبیین این نظریه ها بیان کنند. درک و تشخیص علت تغییر قدرت انحصاری و اندازه تمرکز در طی زمان در زمره سایر اهداف این درس می باشد. علاوه بر این انتظار می رود که دانشجویان با مطالعه اقتصاد صنعتی بتوانند روش های مختلف اندازه گیری صرفه های مقیاس، صرفه های تنوع، تمرکز و قدرت انحصاری را معرفی کنند و توضیح دهد. دانشجویان اقتصاد صنعتی می توانند نظر مکاتب مختلف در مورد علت شکل گیری رقابت و انحصار را توضیح دهد.

۳- سرفصل

۱- مفاهیم اساسی

۱- اقتصاد صنعتی، تعاریف، سوالات و قلمرو

- ۱- مقدمه و تاریخچه
- ۲- نظریه بنگاه، رفتار و اهداف بنگاه، تابع هزینه، تولید و سود
- ۳- بازار و عناصر آن- ساختار، رفتار و عملکرد
- ۴- دیدگاه اسلام پیرامون بازار، بنگاه، اهداف بنگاه و سود
- ۵- جهت علیت بین عناصر بازار از دید مکاتب مختلف
- ۶- هزینه و انواع هزینه در سطح بنگاه
- ۷- انواع تابع هزینه

۲- رقابت و انحصار

- ۱- تعاریف مختلف رقابت و مقایسه آنها
- ۲- عرضه و تقاضا
- ۳- تعادل در بازار رقابت
- ۴- انحصار و تعادل در بازار انحصاری
- ۵- مقایسه آثار رفاهی رقابت و انحصار
- ۶- دیدگاه مکتب اسلام در مورد دلائل برور رقابت و انحصار و پیامد های آن (مبانی فقهی رقابت)
- ۷- علل بروز انحصار و پیامد های آن از نگاه مکاتب مختلف
- ۸- بازار بنگاه مسلط

۲- ساختار بازار

۱- طرف عرضه و تقاضا و تاثیر آن بر ساختار بازار

- ۱- کشش تقاضا
- ۲- صرفه های مقیاس و انحصار طبیعی
- ۳- شیوه های اندازه گیری صرفه های مقیاس
- ۴- دلائل بروز صرفه های مقیاس
- ۵- پیامد های صرفه های مقیاس

۲- تمرکز بازار

- ۱- تعریف تمرکز
- ۲- نگاه اسلام به تمرکز
- ۳- نظریه های تمرکز
- ۴- شیوه های اندازه گیری تمرکز

۵- موانع ورود به بازار

- ۱- تعریف موانع ورود
- ۲- دیدگاه های مختلف در مورد موانع ورود و پیامد های آن
- ۳- شیوه های مختلف اندازه گیری موانع ورود
- ۴- انواع موانع ورود به بازار و علل آن
- ۵- علل موانع ورود
- ۶- قیمت گذاری تهاجمی
- ۷- نظریه قیمت گذاری حدی
- ۸- موانع ورود و استراتژی قیمت گذاری
- ۹- دیدگاه اسلام در مورد موانع ورود ارادی

۶- تمایز کالا

- ۱- تعریف تمایز کالا و انواع آن
- ۲- تمایز کالای از نوع عمودی و افقی
- ۳- تحلیل هزینه-فایده تمایز کالا
- ۴- میزان بهینه تمایز کالا
- ۵- قواعد اسلامی درخصوص تلاش برای ایجاد تمایز کالا

۳- رفتار و اقدامات استراتژیک

۳- نظریه بازی

- ۱- مفهوم نظریه بازی
- ۲- بازی مجموع صفر
- ۳- معمای زندانی
- ۴- بازی های تکراری
- ۵- بازی های مختلط

۴- قیمت گذاری در بازار انحصار چند جانبه

- ۱- وابستگی بنگاه ها در بازار انحصار چند جانبه
- ۲- الگوی های قیمت گذاری در بازار انحصار چند جانبه
- ۳- الگوی رفتاری کورنو
- ۴- الگوی کورنو-نش
- ۵- الگوی برتراند
- ۶- الگوی رهبری قیمت بنگاه مسلط
- ۷- قیمت گذاری بر مبنای هزینه متوسط

۵- رفتار های استراتژیک قیمتی و غیر قیمتی

- ۱- تبعیض قیمت و انواع آن
- ۲- اثرات رفاهی تبعیض قیمت
- ۳- قیمت گذاری حدی
- ۴- قیمت گذاری تهاجمی
- ۵- ایجاد ظرفیت مازاد
- ۶- تلاش در جهت افزایش هزینه های رقیب
- ۷- عرضه محصول با نشان های مختلف
- ۸- تعالیم اسلام در خصوص اعمال یا ممانعت از اقدامات استراتژیک

۶- تبلیغات

- ۱- مفهوم تبلیغات و اطلاعات
- ۲- برخورد اسلام با تبلیغات و اندازه مکفی تبلیغات
- ۳- رابطه تبلیغات و ماهیت محصول

۴- سطح بهینه تبلیغات با توجه به ساختار بازار

۵- اثرات رفاهی تبلیغات

۷- همکاری و ائتلاف

۱- تاثیر ایمان و تعالیم اسلام در ممانعت از ائتلاف و همکاری

۲- انگیزه بنگاه ها برای همکاری

۳- اقدامات تسهیل کننده ائتلاف

۴- تحلیل پایداری همکاری در قالب یک مدل یک دوره ای

۵- شرایط لازم برای همکاری بنگاه ها و شکل گیری ائتلاف

۶- تشخیص ائتلاف

۸- محدودیت های عمودی و افقی بازار

۱- ادغام عمودی و افقی- تعریف و دلایل

۲- پیامد های محدودیت تجاری

۳- عملکرد

۹- قدرت انحصاری

۱- تعریف قدرت انحصاری

۲- شیوه های اندازه گیری قدرت انحصاری

۳- روش های کسب، اعمال و حفظ قدرت انحصاری

۴- پیامد های قدرت انحصاری

۵- دیدگاه های مختلف در خصوص مقابله با قدرت انحصاری

۱۰- عناوینی در اقتصاد صنعتی

۱- ابداع، نوآوری و پیشرفت فنی

۲- تجارت بین الملل و اقتصاد صنعتی

۳- سیاست عمومی در قبال رفتار های استراتژیک غیر رقابتی

۴- رویکرد اسلام در برخورد با انواع رفتار های غیر رقابتی

۴- منابع

الف - فارسی

- احمدیان، مجید. (۱۳۸۴). اقتصاد صنعتی: با رویکردی نوین، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی
- خداداد کاشی، فرهاد. (۱۳۹۳). اقتصاد صنعتی: نظریه و کاربرد، تهران: انتشارات سمت.
- شای، آز. (۱۳۹۳). سازمان صنعتی: نظریه و کاربردها، ترجمه شهبازی، کیومرث. تهران: مرکز نشر دانشگاهی

ب- انگلیسی/ عربی

- Carbral, L. M. B.(2000). .Introduction to Industrial Organization. MIT Press
- Ferguson,p. , R. Ferguson G., J..(1996). . Industrial Economics..
MACMILLAN
- Shepherd, W. G.(1979). The Economics of Industrial organization.
PRENTICE HALL

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی

۱- مشخصات

عنوان درس				فارسی		اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی	
				انگلیسی		Economics of Tourism and Cultural Heritage	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☒		اختیاری ☐		نوع واحد: نظری ☒ عملی ☒	
تعداد واحد:		۲ واحد		تعداد ساعت:		۴۸ ساعت	
دروس پیشنیاز		عنوان درس پیشنیاز		اقتصاد خرد (۲)		اقتصاد کلان (۲)	
		کد درس پیشنیاز		ت ۳		ت ۴	
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☒ : سفر علمی ☒ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		ندارد ☐		کد درس: ت ۳۴	

۲- اهداف

هدف کلی این درس آشنایی دانشجویان با مفاهیم اساسی اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی و بررسی آثار اقتصادی فعالیت های مرتبط با گردشگری و میراث فرهنگی و نیز سیاست گذاری اقتصادی در حوزه گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی، به منظور استفاده از این ظرفیت پایان نا پذیر برای کمک به اقتصاد کشور است.

هدف کلی از این درس آشنایی دانشجویان با مسائل خاص گردشگری و میراث فرهنگی در ایران، از قبیل شناخت ظرفیت های بالقوه و بالفعل صنعت گردشگری و میراث فرهنگی، مزیت ها، چالش ها، نقاط قوت، نقاط ضعف، چشم اندازهای آتی در کشور و نیز نقد و شناخت راهای توسعه کیفی و کمی این صنعت در ایران است.

دانشجو پس از گذراندن این درس قادر باشد به کمک تئوری های اقتصادی، تحلیلی منسجم از وضعیت گردشگری و میراث فرهنگی در کشور داشته و ضمن آگاهی از اهمیت آن با مسائل و مشکلات و راه حل های علمی توسعه کمی و کیفی آن آشنا شود که از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- کلیات

- ۱- تعاریف و مفاهیم گردشگری و میراث فرهنگی
- ۲- گردشگری و میراث فرهنگی در اسلام و سابقه آن در تمدن اسلامی
- ۳- رابطه گردشگری و میراث فرهنگی
- ۴- انواع گردشگری و میراث فرهنگی (گردشگران مذهبی، گردشگران کاری، گردشگران فرهنگی، گردشگران سیاسی و...)
- ۵- فعالیت های مربوط به گردشگری و میراث فرهنگی
- ۶- ویژگی های اقتصادی محصولات گردشگری و میراث فرهنگی

۷- بازیگران صنعت گردشگری و میراث فرهنگی (اهداف و محدودیت های گردشگران، بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی، جامعه میزبان و دولت ها)

۸- محدودیت منابع جذب گردشگر

۹- محدودیت منابع پشتیبانی

۱۰- محدودیت های عمومی منابع

۱۱- گردشگری، میراث فرهنگی و کالاهای عمومی

۱۲- گردشگری، میراث فرهنگی و توسعه پایدار

۱۳- ویژگی های اقتصادی صنعت گردشگری و میراث فرهنگی

۱۴- آثار اقتصادی صنعت گردشگری و میراث فرهنگی (تاثیر آن بر درآمد ملی، انتقال ثروت از مبدأ به مقاصد گردشگری و میراث فرهنگی، پیدایش بازارهای چند گانه، تغییر الگوی مصرف جامعه میزبان، آثار توزیعی درآمد حاصل از گردشگری در بین عوامل، تاثیر بر سطح قیمت های داخلی، تاثیر بر ارزش پول ملی و اشتغال و..)

۱۵- جایگاه صنعت گردشگری و میراث فرهنگی در جهان امروز

۲- تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی به عنوان کالاهایی منفرد

۱- حداکثر کردن مطلوبیت گردشگر

۲- محدودیت درآمد

۳- ب. محدودیت وقت

۴- ج. محدودیت درآمد و وقت

۵- د. سایر محدودیت ها (محدودیت های سیاسی)

۶- هـ. حالت های استثنایی

۷- استخراج تابع تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی به کمک منحنی های بی تفاوتی

۸- کشش های تقاضا

۹- مطالعات تجربی تقاضای محصولات گردشگری و میراث فرهنگی در جهان

۱۰- مطالعات تجربی تقاضای محصولات گردشگری و میراث فرهنگی در ایران

۳- تقاضای سفر به عنوان کالایی مرکب

۱- بسط، توسعه و تکمیل مدل لنکستر

۲- اثر تغییر درآمد

- ۳- تأثیر افزایش وقت
- ۴- تأثیر تغییر قیمت محصولات گردشگری و میراث فرهنگی
- ۵- تأثیر ایجاد یک تفریحگاه جدید
- ۶- تقاضای بازار (تقاضای کل)
- ۷- تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی در ایران و عوامل موثر بر آن (عوامل اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی)
- ۸- پیش بینی تقاضا در صنعت گردشگری و میراث فرهنگی
- ۴- کلیات و مفاهیم اساسی مربوط به بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی
- ۱- اهداف بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی (اهداف اقتصادی و اهداف غیر اقتصادی)
- ۲- ساختار بازار حاکم بر بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی در ایران و جهان
- ۳- انواع بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی و محصولات آن ها
- ۴- شرکت های حمل و نقل گردشگری و میراث فرهنگی (هوایی، دریایی و زمینی)
- ۵- اقامتگاه ها (هتل ها و متل ها)
- ۶- بنگاه های عرضه کننده جاذبه ها، خدمات پشتیبانی
- ۷- آژانس های مسافرتی
- ۸- محدودیت های تئوری عرضه در تبیین رفتار بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی
- ۵- عرضه محصولات گردشگری و میراث فرهنگی به عنوان کالایی منفرد
- ۱- نقش تابع تولید و هزینه های تولید بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی
- ۲- نقش هزینه ها بر تصمیمات بنگاه گردشگری و میراث فرهنگی
- ۳- استخراج تابع عرضه در کوتاه مدت
- ۴- شرایط حداکثر کردن سود با توجه به تابع تولید
- ۵- فرایند حداکثر کردن سود بنگاه در بلندمدت
- ۶- کاربرد تئوری عرضه برای بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی
- ۷- ملاحظات اساسی مربوط به بنگاه های گردشگری و میراث فرهنگی
- ۶- عرضه گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی به عنوان کالایی مرکب

- ۱- معرفی کالای مرکب و مصادق آن در صنعت گردشگری و میراث فرهنگی
- ۲- قواعد حاکم بر رفتار بنگاه های عرضه کننده تور جامع
- ۳- عرضه بازار تورهای جامع
- ۴- کشش عرضه محصولات گردشگری و میراث فرهنگی عرضه کنندگان تور جامع
- ۵- مطالعات تجربی مربوط به عرضه گردشگری و میراث فرهنگی در ایران
- ۷- تعادل در بازار گردشگری و میراث فرهنگی و عوامل مؤثر بر آن (عوامل اقتصادی و غیر اقتصادی)
- ۱- عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی
- ۲- عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی بر اساس مطالعات تجربی در جهان
- ۳- عوامل مؤثر بر عرضه و تقاضای گردشگری و میراث فرهنگی بر اساس مطالعات تجربی در ایران
- ۸- تحولات صنعت توریسم در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی
- ۱- بررسی سیاست های توسعه صنعت گردشگری و میراث فرهنگی در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی
- ۲- جایگاه کنونی صنعت گردشگری و میراث فرهنگی در اقتصاد ایران (سهم آن از GDP و اشتغال، تراز صنعت گردشگری و میراث فرهنگی و..)
- ۳- ظرفیت های بالقوه انواع گردشگری و میراث فرهنگی در ایران
- ۴- سیاست ها و راه های توسعه صنعت گردشگری و میراث فرهنگی در ایران با توجه به مطالعات تجربی.
- ۵- تأثیر اقتصادی صنعت گردشگری و میراث فرهنگی بر اقتصاد محلی، اقتصاد ملی و اقتصاد بین المللی، روندهای آتی در اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی
- ۷- مالیات ستانی در صنعت گردشگری و میراث فرهنگی و میراث فرهنگی
- ۸- توسعه پایدار گردشگری و میراث فرهنگی

۴- منابع

الف - فارسی

- موسایی، میثم (۱۳۸۶). اقتصاد توریسم. تهران: انتشارات نور علم.
- موسایی، میثم. (۱۳۹۰). مبانی اقتصاد توریسم. تهران: انتشارات مهگامه.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پژوهش
----------------	----------	-------------	-------

	عملی	نوشتاری		
■	■	■	■	□

سرفصل درس اقتصاد و دفاع

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد و دفاع
		انگلیسی	Economics and Defense
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۱
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۳	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با تحلیل نظری نقش اقتصاد در انواع جنگ‌ها و دفاع و همچنین تأثیر انواع جنگ‌ها بر اقتصاد کشورها؛ تجربه اقتصادی برخی جنگ‌های خارجی و اقدامات دفاعی با محوریت ارزش‌ها و تجربه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران در دفاع مقدس، ضمن بررسی نظری این تجربه‌ها؛ جنگ و دفاع اقتصادی؛ و همچنین آشنایی با اقتصاد مقاومتی و الزامات تحقق آن، در جهت پایداری و دفاع از جمهوری اسلامی ایران در حال حاضر و آینده از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- مقدمه (هدف، ضرورت و جایگاه، مفاهیم کلیدی مرتبط با جنگ، دفاع، اقتصاد دفاع، دفاع اقتصادی و آشنایی کلی با دوران و آموزه‌های دفاع مقدس).

۱- نظریه اقتصادی جنگ و دفاع

۲- مروری بر جایگاه، ویژگی‌ها، رویکردها و واقعیات جنگ و دفاع در فرهنگ، فقه، تاریخ و تمدن اسلامی و ایرانی، با تمرکز بر جوانب و امور مرتبط اقتصادی.

۳- رهنمودهای حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری در باره جنگ، جهاد و مقاومت و امور اقتصادی مرتبط با آنها.

۴- نقش اقتصاد در جنگ و دفاع و نحوه نگرش اقتصادی به انواع آنها (جنگ سخت و نرم، جنگ و دفاع نظامی و اقتصادی و ...).

۱- تجربه اقتصادی جنگ‌ها و تدابیر و اقدامات دفاعی در کشورهای مختلف

۵- نقش فعالیت‌ها، هزینه‌ها و فناوری نظامی در بازار فناوری و اقتصاد جهانی.

۶- انگیزه‌های اقتصادی، و سیاست‌ها و تدابیر اقتصادی در برخی جنگ‌های منتخب (جنگ‌های جهانی؛ جنگ در افغانستان و عراق به سرکردگی آمریکا؛ و ...).

۱- بررسی اقتصاد جمهوری اسلامی ایران در دوران دفاع مقدس

۷- مروری بر حملات خارجی علیه ایران پیش از انقلاب اسلامی و آموزه‌های تاریخی مقاومت، در این جنگ‌ها.

۸- پیشینه و روند تعارض آرمان‌ها و منافع، و انگیزه‌های تهاجم همه‌جانبه نظام سلطه علیه جمهوری اسلامی ایران.

۹- نگرشی به وضعیت اقتصادی ایران و عراق در آستانه‌ی جنگ تحمیلی.

۱۰- بررسی اقتصاد کشور در دوران دفاع مقدس

۱- شاخص‌های اقتصادی کلان کشور در دوران دفاع مقدس

۲- سیاستگذاری و مدیریت اقتصادی در دوران دفاع مقدس

۳- نقش فرهنگ اقتصادی و مردم (پشتیبانی مردمی، روند و الگوی مصرف، تولید و ...) در دوران دفاع مقدس

۴- توزیع کالاها و خدمات در دوران دفاع مقدس

۵- بخش خارجی اقتصاد (صادرات و واردات، ارز و سیاستهای ارزی و ...) جمهوری اسلامی ایران در دفاع مقدس

۶- نقش و رویکرد رسانه‌ها در دوران دفاع مقدس، با تمرکز بر امور اقتصادی

۷- دیدگاه و رهنمودهای حضرت امام (ره) در مقاطع مختلف دفاع مقدس، با تمرکز بر اقتصاد و اداره دفاع مقدس.

۱۱- مروری بر برخوردهای عملی خصمانه‌ی کشورهای سلطه‌گر به سرکردگی آمریکا، با جمهوری اسلامی ایران، و همچنین کمک‌های آنها به رژیم عراق در دوران جنگ تحمیلی.

۱- جنگ اقتصادی علیه جمهوری اسلامی ایران و راه‌کارهای رویارویی با آن

۱۲- انواع و ابزارهای جنگ‌های اقتصادی (سخت و نرم) علیه جمهوری اسلامی ایران و استمرار دفاع مقدس.

۱۳- تحریم‌های اقتصادی علیه جمهوری اسلامی ایران

۱- مفهوم، اهداف، و ابزارهای جنگ اقتصادی

۲- عوامل مؤثر و آثار اقتصادی انواع تحریم‌ها در مقاطع مختلف به عنوان یکی از ابزارهای اصلی جنگ اقتصادی

۳- پیشینه و روند تحریم‌ها علیه جمهوری اسلامی ایران (تحریم‌های آمریکا، شورای امنیت سازمان ملل، و ...)

۴- دیدگاه حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری، و راه‌کارهای رویارویی با تحریم‌ها.

۵- بهره‌گیری از نظریه و تجربه اقتصادی انواع جنگ‌ها و دفاع مقدس در راستای اقتصاد مقاومتی و دفاع از جمهوری

اسلامی ایران

۱۴- آشنایی با اقتصاد مقاومتی

۱- مفهوم اقتصاد مقاومتی با توجه به فرهنگ اسلامی و رهنمودهای مقام معظم رهبری

۲- ارکان، ویژگی‌ها و نقش نهادینه‌ی دفاع در اقتصاد مقاومتی

۳- الزامات تحقق اقتصاد مقاومتی، با توجه به وضعیت و مقتضیات جمهوری اسلامی ایران.

۱۵- آموزه‌های راهبردی نظری و عملی در دفاع از جمهوری اسلامی ایران در مقابل انواع جنگ‌ها

۴- منابع

الف - فارسی

- پوآست، پائول. (۱۳۸۷). اقتصاد جنگ. ترجمه شاپور سیفی. تهران: انتشارات دانشگاه امام حسین (ع). ۱۳۸۷.
- درودیان، محمد. (۱۳۸۳). آغاز تا پایان (سالنمای تحلیلی) بررسی وقایع سیاسی - نظامی جنگ از زمینه‌سازی تهاجم عراق تا آتش‌بس. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ.
- درّی نوگورانی، حسی. (۱۳۹۲). اقتصاد دفاع در دوران جدید. تهران: نشر ساقی.
- دژپسند، فرهاد. و رئوفی، حمیدرضا. (۱۳۸۷). اقتصاد ایران در دوران جنگ تحمیلی. تهران: مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی.
- زهرانی، مصطفی. (۱۳۷۶). نظریه‌های تحریم اقتصادی. تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.
- معاونت امور اقتصادی سازمان برنامه و بودجه. (۱۳۶۳). گوشه‌هایی از تجارب اقتصادی دو جنگ جهانی. تهران: سازمان برنامه و بودجه.
- ولایتی، علی‌اکبر. (۱۳۸۰). تاریخ سیاسی جنگ تحمیلی عراق بر جمهوری اسلامی ایران. تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی. ۱۳۸۰.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس نظریه‌های عدالت در اقتصاد

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	نظریه‌های عدالت در اقتصاد	
		انگلیسی	Theories of Justice in Economics	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنیاز	عنوان درس	اقتصاد خرد (۳)	-	-
	کد درس پیشنیاز	۵ت	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با مفهوم عدالت توزیعی، ادبیات فلاسفه کلاسیک، آزادی‌گرایانی چون جان لاک، کانت و هابز و همچنین مطلوبیت‌گرایانی چون جرمی بنتام و جان استوارت میل، و جامعه‌گرایانی چون مارکس، همچنین اندیشه‌های عدالت توزیعی شهید سیدمحمد باقر صدر (رضوان الله تعالی علیه)، مبانی نظریه‌ها با دیدگاه مقایسه‌ای از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- مقدمات: تعریف عدالت (معنای لغوی، اصطلاح فقهی، اصطلاح اخلاقی) قسط، مفهوم عدالت اقتصادی (تساوی، استحقاق، وضع شیء فی موضعه، توازن یا عدم تداول ثروت در دست اغنیا) حق و انواع استحقاقها، قلمرو عدالت (توزیع ثروتهای طبیعی و فرصتها، توزیع سهم عوامل تولید، توزیع درآمد و ثروت)، رابطه عدالت و کارایی، رابطه عدالت و رشد.

۲- نظریه‌های عدالت:

۱- فیلسوفان کلاسیک: افلاطون، ارسطو،

۲- آزادی‌گرایان: جان لاک، ایمانوئل کانت، جان رالز، فریدریش آوگوست فون هابز، رابرت نوزیک، آمارتیا سن،

۳- مطلوبیت‌گرایان: توماس هابز، دیوید هیوم، جرمی بنتام، جان استوارت میل، جمع‌بندی و نقد.

۴- جامعه‌گرایان: مارکس، مایکل والزر،

۵- دیدگاههای اسلامی: فارابی، ابوریحان بیرونی، سید قطب، علامه طباطبائی، شهید مرتضی مطهری،

۶- نظریه عدالت توزیعی شهید سیدمحمد باقر صدر (توزیع پیش از تولید، سهم عوامل تولید و توازن).

۳- مبانی نظریه‌های عدالت؛ بررسی مقایسه‌ای:

۱- مبانی نظریه‌های نظام سرمایه‌داری: قانون طبیعی، مکانیسم بازار، حداکثرسازی مطلوبیت جامعه، آزادی و حقوق مالکیت، دولت حداقلی،

۲- مبانی نظریه‌های اسلامی: مالکیت حقیقی خداوند بر هستی، مالکیت اعتباری انسان و جانشینی خداوند در زمین، امانت بودن اموال در دست انسانها، هدایت تکوینی و تشریعی خداوند، توازن در سطح زندگی و عدم تداول ثروت در دست اغنیا، کفالت همگانی و مسئولیت عموم مردم و دولت نسبت به برقراری توازن در سطح زندگی.

۴- شاخصهای سنجش عدالت و برابری:

- ۱- شاخصهای نابرابری موجود: شاخصهای مبتنی بر مدل انحرافات، شاخصهای مبتنی بر مدل ترکیبی، شاخصهای مبتنی بر مدل انتروپی، شاخصهای مبتنی بر تابع رفاه اجتماعی، شاخصهای بی انصافی،
- ۲- جمع‌بندی و نقد و بررسی،
- ۳- شاخصهای مبتنی بر آموزه‌های اسلامی (حدکفاف)

۴- منابع

الف - فارسی

- رالز، جان. (۱۳۸۳). عدالت و انصاف، ترجمه عرفان ثابتی، تهران: انتشارات ققنوس.
- رالز، جان. (۱۳۹۰). نظریه عدالت، ترجمه سیدمحمد کمال سروریان، مرتضی بحرانی، تهران: پژوهشگاه مطالعات فرهنگی و اجتماعی، .
- رجایی، سیدمحمد کاظم و معلمی، سیدمهدی. (۱۳۹۴). درآمدی بر مفهوم و شاخصهای عدالت اقتصادی. قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).
- صدر، سیدمحمد باقر. (۱۳۸۸). الاسلام یقود الحیاة. قم: مرکز الابحاث و الدراسات التخصصیه للشهید صدر، ۱۳۸۸.
- کومار، سن آمارتیا. (۱۳۸۱). در باب نابرابری، مترجم: راغفر، حسین. تهران: موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی.
- مطهری، مرتضی. (۱۳۷۷). عدل الهی، تهران: انتشارات صدرا، چاپ دوازدهم.
- مونسائی، میثم (۱۳۸۶) امام خمینی، دولت و اقتصاد، چاپ و نشر عروج (وابسته به موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی(س)).
- واعظی، احمد. (۱۳۸۸). نقد و بررسی نظریه‌های عدالت، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره).

ب- انگلیسی / عربی

- صدر، سیدمحمد باقر. (۱۴۱۱). اقتصادنا، بیروت: دارالتعارف للمطبوعات.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس نظریه‌های توسعه با رویکرد اسلامی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	نظریه‌های توسعه با رویکرد اسلامی	
		انگلیسی	Development Theories With Islamic Approach	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	نظریه‌های توسعه اقتصادی	-	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۱۸	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

تبیین و روشن سازی مفاهیم و سیاست‌های توسعه با دیدگاه اسلامی همچون مفهوم، ابعاد و اهداف توسعه اقتصادی، جایگاه توسعه اقتصادی و اثر نهادهای اسلامی بر توسعه سیاست‌های و توسعه از دیدگاه اسلامی و تدوین اهداف و ابزار الگوی توسعه، شاخص‌های توسعه و ویژگی‌های مدیریت توسعه از دیدگاه اسلامی از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- کلیات

۱-

دسته‌بندی بررسی‌ها در باره توسعه

۱- چيستی توسعه (توسعه/توسعه اقتصادی)

۲- مفهوم توسعه یافتگی و شاخص‌های آن

۳- عوامل ایجاد توسعه

۴- آثار توسعه

۵- دین و توسعه

۲-

بررسی‌های اسلام و توسعه

۱- اسلام و توسعه

۲- کشورهای اسلامی و توسعه

۳- مفهوم توسعه، توسعه یافتگی و شاخص‌های آن

۴- اثر نهادهای اسلامی بر توسعه

۵- جایگاه توسعه اقتصادی و دیگر اهداف (عدالت، رفاه، کاهش فقر، معنویت، محیط زیست و ...)

۶- دیدگاه‌های شخصیت‌های اسلامی در زمینه توسعه

۷- آثار توسعه بر اهداف دیگر جامعه اسلامی

۳-

چارچوب نگاه به توسعه اقتصادی از دیدگاه اسلامی

۱- مبانی و اصول

۲- مقایسه نگاه اسلامی و نگاه‌های دیگر

2- چيستی توسعه اقتصادی از دیدگاه اسلامی

- 1- دگرگونی در مفهوم توسعه
- 2- تعریف‌هایی برای توسعه و توسعه اقتصادی از دیدگاه اسلامی
- 3- مفاهیم نو در توسعه
 - 1- تاریخچه تحولات مفاهیم توسعه
 - 2- مفاهیم نو در توسعه
 - 3- ابعاد مفهومی توسعه و توسعه اقتصادی
 - 4- اقتصاد اجتماعی، نهادگرایی، اقتصاد بازار و توسعه از دیدگاه اسلامی
- 4- مفهوم و ابعاد توسعه یافتگی از دیدگاه اسلامی
 - 1- مفهوم توسعه یافتگی از دیدگاه اسلامی
 - 2- ابعاد توسعه یافتگی از دیدگاه اسلامی
- 5- اهداف توسعه از دیدگاه اسلامی
 - 1- هدف اسلام (هدف خلقت، هدف دین، هدف انسان)
 - 2- اهداف مادی توسعه
 - 3- اهداف انسانی توسعه
 - 4- اهداف معنوی توسعه
- 6- شاخص‌های توسعه یافتگی از دیدگاه اسلامی
 - 1- چارچوبی برای شاخص‌های مورد پذیرش اسلام برای توسعه
 - 2- شاخص‌های مادی توسعه
 - 3- شاخص‌های انسانی توسعه
 - 4- شاخص‌های معنوی توسعه
- 3- جایگاه توسعه اقتصادی و دیگر اهداف اسلامی
 - 1- عدالت و توسعه
 - 2- برابری و توسعه
 - 3- رفاه و توسعه
 - 4- فقرزدایی و توسعه
 - 5- معنویت و توسعه
 - 6- محیط زیست و توسعه.
 - 7- آزادی و توسعه
 - 8- عزت، شرافت و کرامت انسانی و توسعه
 - 9- توزیع و توسعه (توزیع عوامل، درآمد، ثروت، فرصت، منابع حاصل از رشد)
 - 10- آموزش و توسعه
 - 11- سلامت و توسعه
- 4- اثر نهادهای اسلامی بر توسعه اقتصادی
 - 1- اثر فرهنگ اسلامی بر توسعه اقتصادی
 - 2- اثر انسان محوری اسلامی بر توسعه اقتصادی
 - 3- اثر دولت اسلامی بر توسعه اقتصادی
 - 4- اثر اخلاق اسلامی بر توسعه اقتصادی

- 5- اثر بازار اسلامی بر توسعه اقتصادی
- 6- اثر بانکداری اسلامی بر توسعه اقتصادی
- 7- اثر بازار سرمایه اسلامی بر توسعه اقتصادی
- 8- اثر مالیات‌های اسلامی بر توسعه اقتصادی
- 9- اثر توزیع فرصت‌ها بر توسعه اقتصادی
- 10- اثر قرض‌الحسنه بر توسعه اقتصادی
- 11- اثر انفاق بر توسعه اقتصادی
- 5- آثار توسعه اقتصادی بر اهداف دیگر جامعه اسلامی
- 1- اثر توسعه اقتصادی بر گرایش به دین
- 2- اثر توسعه اقتصادی بر رشد معنویت
- 3- اثر توسعه اقتصادی بر عدالت
- 4- اثر توسعه اقتصادی بر اخلاق
- 6- سیاست‌های توسعه اقتصادی از دیدگاه اسلامی
- 1- سیاست‌های تولیدی و توسعه
- 2- سیاست‌های حمایتی و توسعه
- 3- سیاست‌های پولی و توسعه
- 4- سیاست‌های مالی و توسعه
- 5- سیاست‌های مصرفی و توسعه
- 7- نظریه‌های توسعه اقتصادی آرایه شده و دیدگاه اسلامی
- 1- توسعه به معنی رشد اقتصادی
- 2- توسعه انسانی
- 3- توسعه پایدار
- 4- توسعه به مثابه آزادی
- 5- توسعه فقر زدا
- 8- الگوی توسعه اقتصادی بر پایه قانون اساسی ج.ا.ا.
- 1- اهداف توسعه در قانون اساسی
- 1- اقتصادی
- 2- اجتماعی
- 3- فرهنگی سیاسی
- 2- ابزار توسعه در قانون اساسی
- 9- شاخص‌های توسعه در کشورهای اسلامی
- 1- شاخص‌های توسعه انسانی
- 2- شاخص‌های توسعه پایدار
- 3- شاخص‌های رفاه

۴- منابع

الف - فارسی

ب- انگلیسی / عربی

- خلیلیان اشکذری، محمد جمال. (۱۳۹۳). معیارها و شاخص‌های پیشرفت انسانی از دیدگاه اسلام. قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (س).
- تودارو، مایکل. (۱۳۹۱). توسعه اقتصادی در جهان سوم، مترجم فرجادی، غلامعلی. تهران: کوهسار.
- قره باغیان، مرتضی. (۱۳۷۱) توسعه و برنامه‌ریزی، تهران: نشر نی.
- عربی، سید هادی، و لشکری، علیرضا. (۱۳۸۴). توسعه در آیینه تحولات، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و سازمان سمت.
- عزتی، مرتضی. (۱۳۸۷). توسعه از دیدگاه اسلامی ۱. تهران: نور علم و پژوهش‌های ما.
- عزتی، مرتضی. (۱۳۷۶). فرهنگ و توسعه از دیدگاه حضرت امام خمینی، تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
- موسایی، میثم. (۱۳۹۱). دین، فرهنگ و توسعه، تهران: جامعه شناسان.
- نظریور، محمدنقی. (۱۳۷۸). ارزش‌ها و توسعه، قم: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- نظری، حسن آقا. (۱۳۸۹). مبانی بخش عمومی در اقتصاد اسلامی، تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و سازمان سمت.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد کار و نیروی انسانی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد کار و نیروی انسانی	
		انگلیسی	Labor Economics and Human Resource	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۴	
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	اقتصاد خرد (۲)	-	-
	کد درس پیشنیاز	ت ۳	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

شناسایی اهمیت نیروی انسانی در تولید کالاها و خدمات از طریق شناخت عوامل بنیادی بازار نیروی کار و ارزیابی شیوه‌های تعیین دستمزد در بازارهای مختلف، هم‌چنین بررسی و تتبع پیرامون وجوه خرد و وجوه کلان بازار نیروی کار از جمله اهداف این درس است. سرمایه انسانی و چگونگی تشکیل آن، اهمیت نیروی کار برخوردار از شرایط لازم و مورد نیاز بازارهای گوناگون، شناخت تشکلهای کارگری و کارفرمایی و وقوف بر ضوابط و مقررات حاکم بر روابط کار فی‌مابین دولت، کارفرما و کارگر از دیگر اهداف درس اقتصاد کار و نیروی انسانی است ضمن این که موضوعات مطروحه با قائل شدن افتراق‌هایی بین تئوری‌های اقتصاد کار و هنجارهای دین مبین اسلام مورد مقایسه و بررسی قرار می‌گیرند که از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- بررسی نگرش‌های اسلامی به نیروی کار

- ۱- دین و رفتار اقتصادی
- ۲- آموزه‌های دینی و وجوه نیروی کار (انگیزه، دستمزد، آداب و ...)
- ۳- سرمایه‌گذاری در نیروی کار
- ۴- بررسی آثار کار بر ثروت‌های طبیعی و رابطه آن با کالاهای سرمایه‌ای

۲- کلیات و مدل بازار نیروی کار

- ۱- تقاضا برای نیروی کار
- ۲- عرضه نیروی کار
- ۳- بازار نیروی کار
- ۴- سرمایه انسانی
- ۵- تفاوت مزدهای تعادلی در بلندمدت

۳- وجوه "خرد" اقتصاد کار

- ۱- انحصار در فروش و انحصار در خرید
- ۲- اتحادیه‌های کارگری و تأثیر آن‌ها بر بازار کار
- ۳- مزد و اشتغال در بخش عمومی
- ۴- دخالت دولت در بازار کار

۴- وجوه "کلان" اقتصاد کار

- ۱- بیکاری و تورم در بازار کار
- ۲- توزیع درآمد و بازار کار
- ۳- مقررات قانونی درباره روابط کار در ایران

۴- منابع

الف - فارسی

- اقتصاد کار و نیروی انسانی. (۱۳۷۳)، ترجمه: رنانی، محسن. اصفهان: انتشارات فلاح.
- جزنی، نسرین. مدیریت منابع انسانی. چ ۱۱. تهران: نشر نی.
- حکیمی، محمدرضا (۱۳۸۵). الحیاء. جلد ۵، ترجمه: آرام، احمد. قم: انتشارات دلیل ما.
- رضایی، مجید. (۱۳۸۳). کار و دین. چ ۱. تهران: کانون اندیشه جوان.
- عبادی، جعفر (۱۳۹۰). مباحثی در اقتصاد خرد. چ ۱۰. فصول ۷ و ۸، تهران: سمت.
- گیلسپی، اندرو. اقتصاد بازرگانی (کسب و کار). جلد اول، ترجمه: شهرزاد برومند. تهران: نمایه نشر.
- لیتان، رابرت‌ای.، شرام، کارل‌جی و بامول، ویلیام‌جی. (۱۳۸۸). سرمایه‌داری خوب و سرمایه‌داری بد و اقتصاد رشد و کارآفرینی. ترجمه: خالصی، مجتبی و حسینی، علی. تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی.
- متوسلی، محمود. (۱۳۹۴). اقتصاد آموزش و پرورش. چ ۹. فصول ۴ و ۷، تهران: سمت.

ب - انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد تعاون و مردم بنیان

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد تعاون و مردم بنیان
		انگلیسی	Cooperative and People-based Economy
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۵ خ
دروس پیشنهاد	عنوان درس پیشنهاد	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی	-
	کد درس پیشنهاد	ت ۱۹	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

آشنایی با مبانی، سازوکارها و اهداف اقتصاد مردم بنیان، آشنایی با شباهت‌ها و تفاوت‌های اقتصاد مردمی از اقتصاد بخش دولتی و اقتصاد بخش خصوصی، آشنایی با نقش مردم در کسب و کار، تامین مالی و رونق اقتصادی و آشنایی با اقتصاد تعاون و تعاونی‌ها از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- نمایی اجمالی از اقتصاد مردم بنیان

- ۱- اقتصاد دولتی در ترازوی بهره‌وری ملی (مروری بر نقش دولت در اقتصاد)
- ۲- خصوصی سازی در ترازوی بهره‌وری ملی (مروری بر سیاست‌های خصوصی سازی)
- ۳- مفهوم مشارکت مردم در نظام‌های اقتصادی
- ۴- نقش مردم در تقویت اقتصاد ملی: تجربه‌های جهانی
- ۵- مردم، سازمانهای مردم نهاد و نهادهای اقتصادی
- ۶- مردم و حکمرانی اقتصادی از منظر ادیان

۲- کار، تولید و سرمایه گذاری در اقتصاد مردم بنیان

- ۱- ارزش آفرینی شبکه‌ای، کارآفرینی و کسب و کارهای اجتماعی
- ۲- هزینه‌ها و منافع فردی و اجتماعی تولید
- ۳- مقیاس تولید و بهره‌وری ملی
- ۴- تولیدات ملی، استانی و منطقه‌ای
- ۵- تولیدات محلی و خانگی
- ۶- مزیت‌های نسبی و رقابتی در محصولات و خدمات ایرانی
- ۷- سیری در اندیشه و فعالیت کارآفرینان بزرگ در تاریخ اقتصادی ایران

۳- الگوی تخصیص و توزیع ثروت و درآمد در اقتصاد مردم بنیان

- ۱- تقسیم درآمد بین عوامل اقتصادی
- ۲- نقش مردم در نظارت بر سازوکار بازار
- ۳- نقش مردم در کاهش فقر و شکاف طبقاتی
- ۴- سیاست‌های بازتوزیع: یارانه ها و بیمه های اجتماعی
- ۴- الگوهای مصرف بهینه در جامعه مردم بنیان
 - ۱- مدیریت مصرف و عدالت اجتماعی
 - ۲- ناسازگاری‌های بین زمانی مصرف - پس انداز
- ۵- توازن حقوقی و اقتصادی در اقتصاد مردم بنیان
 - ۱- توازن در تولید، توزیع و مصرف
 - ۲- الگوی مالکیت و مدیریت مردم بنیان در اقتصاد پویا و اخلاق اقتصادی
 - ۳- ماهیت حقوقی نهادهای اقتصاد مردمی
 - ۴- الگوی حقوقی عقود مشارکت و مبادله
 - ۵- سازگاری یا ناسازگاری نهادی
 - ۶- توازن نظام اقتصادی با نظام فرهنگی و سیاسی
- ۶- نظام تامین مالی در اقتصاد مردم بنیان
 - ۱- تجربه تاریخی و جهانی مشارکت مردم در تامین مالی
 - ۲- نقد و بررسی کارامدی نهاد بانک در جذب مشارکت مردم
 - ۳- نوآوری در الگوهای تامین مالی
 - ۴- صندوق های مشارکت مردمی و موضع قوامی مال
 - ۵- نقش پس اندازهای مردمی در سرمایه گذاری، رشد و توسعه منطقه‌ای و ملی
 - ۶- تامین مالی بنگاه‌های کوچک و متوسط
- ۷- مشارکت‌های مردمی، اقتصاد کلان و توسعه کشور
 - ۱- فرصت‌ها و تهدیدهای اقتصاد نفتی در توسعه مشارکت‌های مردمی
 - ۲- دولت و فعالیت‌های مردم بنیان
 - ۳- چالش‌های بخش بازرگانی و واسطه گری در سودآوری فعالیتهای مردم بنیاد
 - ۴- نقش سرمایه اجتماعی در پیشرفت اقتصادی
 - ۵- اقتصاد مردمی و مردم سالاری دینی
- ۸- درآمدی بر اقتصاد تعاون
 - ۱- ماهیت و سیر تحول اقتصاد تعاونی و شرکتهای تعاونی
 - ۲- تمایزات اقتصاد تعاونی با اقتصاد سرمایه داری و کمونیسم
 - ۳- اصول و اهداف اقتصاد تعاونی در نظام اسلامی ایران
 - ۴- مالکیت و توزیع عادلانه در اقتصاد تعاونی
 - ۵- تعاونی‌های در ترازوی کارایی
 - ۶- الگوهای مشارکت مردم در تعاونی‌ها
- ۹- جستجویی در فرهنگ اقتصادی مردم ایران
 - ۱- نمونه‌هایی از الگوی کار و مشارکت اقتصادی در شهرها و روستاها
 - ۲- نمونه‌هایی از الگوی کار و مشارکت اقتصادی در عشایر و کوچ نشینان
 - ۳- مروری بر تمایز الگوهای بومی مشارکت اقتصادی از الگوهای رایج

۴- منابع

الف - فارسی

- ادوارز، سارا و پاول ادوارز. (۱۳۸۵). کار آفرینی در کسب و کار خانگی؛ ترجمه: احمد پورداریانی، محمود. تهران: محراب قلم.
- براهمن، جان. (۱۳۸۱). توسعه مردم‌گرا: بازاندیشی در نظریه و کاربرد. مترجم: افتخاری، رکن‌الدین عبدالرضا و توکلی، مرتضی توسعه؛ تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، شرکت چاپ و نشر بازرگانی.
- بیاتریس، آرمندرایزدی آگیون، جوناتان، مورداج (۱۳۹۰). اقتصاد تامین مالی خرد: نگرشی نهادی به فقرزدایی و درک عمیق‌تر محرومیت‌ها در جامعه بشری؛ ترجمه محمود متوسلی؛ تهران: پژوهشکده پولی و بانکی.
- دان، تپاسکات، ارزش آفرینی در اقتصاد شبکه‌ای؛ ترجمه: (۱۳۸۰). حسینیان، حسین؛ تهران: فرا
- رحیم‌زاده، محمدعلی. (۱۳۹۵). سازمان‌های مردم‌نهاد؛ تهران: تدبیر روشن
- زرنندی، سعید، افشارپور، محسن. و عساکره، سجاد. (۱۳۹۵). انقلاب تامین مالی جمعی: بستری برای تامین مالی کسب و کارهای نوپا، تهران: شرکت اطلاع‌رسانی و خدمات بورس، انتشارات بورس.
- سپهری، محمدرضا، کیا، محمد و حسین‌نژاد، مهدی. (۱۳۹۲). کسب و کار خانگی، از ایده تا عمل؛ تهران: موسسه کار و تامین اجتماعی
- سپهریان، نبی. (۱۳۹۰). اصول تامین منابع مالی در تعاونی‌ها. تهران: سپهراندیش.
- شیرازی، ابوالقاسم. (۱۳۹۵). اقتصاد مقاومتی و اصناف؛ تهران: هنگام
- کیوانی، مهدی. (۱۳۹۵). پیشه‌وران و زندگی صنفی آنان در عهد صفوی: جستارهایی در تاریخ اجتماعی - اقتصادی ایران. ترجمه: فرخی، یزدان؛ تهران: امیرکبیر.
- گلین‌برک، تیم، گلداسمیت، استفان. و گرجساستفان، جیجی. (۱۳۹۵). قدرت نوآوری اجتماعی: کارآفرینان مدنی چگونه شبکه‌های درون اجتماع را برای دستیابی به منفعت برمی‌انگیزانند؟ مترجمان: افتخاری، حسین و سعدآبادی، علی‌اصغر. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق.
- موسائی، میثم. (۱۳۸۷). بنیان‌های توسعه انسانی، انتشارات نور علم.
- موسائی، میثم. (۱۳۸۷). تعاونی‌های مسکن در ایران، انتشارات نور علم.
- ویلهلم، فلور. (۱۳۹۵). اصناف و تجار در ایران قرن نوزدهم؛ ترجمه ذوعلم، فاطمه؛ تهران: امیرکبیر.
- یوسفی، احمدعلی. (۱۳۹۵). اقتصاد تعاونی از منظر اسلام، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- یونس، محمد. (۱۳۹۴). کسب و کار اجتماعی. مترجم: عنبرستانی، حسین و رضوی، سید وحید. تهران: موسسه خدمات فرهنگی رسا.

ب- انگلیسی/ عربی

- Bornstein, D., and Davis, S. (2010). Social entrepreneurship: What everyone needs to know®. Oxford University Press.
- Bonin, J. and L. Putterman. (2014). Economics of Cooperation and the Labour-Managed Economy (Fundamentals of Pure and Applied Economics: Economic Systems and Comparative Economics I) Reprint Edition ;Publisher: Routledge; Reprint

- Lewis, D .(2001).The Management of Non-Governmental Development Organizations: An Introduction (Routledge Studies in the Management of Voluntary and Non-Profit Organizations) 1st Edition ; Routledge.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

۶-۳-۲. سرفصل درس فلسفه اقتصاد تطبیقی (۱)

سرفصل درس فلسفه اقتصاد تطبیقی (۱)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	فلسفه اقتصاد تطبیقی (۱)	
		انگلیسی	Comparative Philosophy of Economics (1)	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۶	
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	سیر اندیشه‌های اقتصادی: متفکرین غربی و اسلامی -	اقتصاد کلان (۲)	-
	کد درس پیشنیاز	ت ۱۳	۴	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

تجزیه و تحلیل درجه دوم دانش اقتصاد و آشنایی با مبانی فلسفی آن از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- 1- اهمیت، جایگاه و قلمرو فلسفه اقتصاد و اقتصاد اسلامی
 - 1- جایگاه فلسفه های مضاف؛
 - 2- چیستی و ویژگی های فلسفه اقتصاد؛
 - 3- چیستی و ویژگی های فلسفه اقتصاد اسلامی؛
 - 4- عرصه های مطالعاتی فلسفه اقتصاد و فلسفه اقتصاد اسلامی (معرفت شناسی، هستی شناسی، ارزش شناسی و روش شناسی)
- 2- معرفت شناسی اقتصاد (ماهیت و قلمرو علم اقتصاد، ابزار و منابع معرفت، اعتبار معرفت، واقع گرایی در اقتصاد، غیر واقع گرایی و خطابه اقتصاد، کارکرد فرمالیسم (صوری سازی) در اقتصاد، تجربه گرایی در اقتصاد، تفکیک اقتصاد اثباتی و هنجاری، تحولات روش شناختی نظریه های اقتصادی (اثبات گرایی، تایید گرایی، ابطال گرایی، پارادیم گرایی، کارکرد گرایی)، قیاس و استقراء در اقتصاد، نقش فروض در نظریه های اقتصادی، ماهیت قوانین اقتصادی؛
- 3- معرفت شناسی اقتصاد اسلامی
 - 1- تفکیک مکتب، نظام و علم، امکان علم اقتصاد اسلامی؛
 - 2- واقع گرایی در اقتصاد اسلامی؛
 - 3- رویکردهای اثباتی و هنجاری در اقتصاد اسلامی، قوانین و سنن الهی در اقتصاد اسلامی؛
 - 4- دانش اصول فقه و روش استنباط، منابع اجتهاد، جایگاه عقل و نقل، روش شناسی کشفی در اقتصاد اسلامی (روش شناسی شهید صدر (ره)؛
 - 5- جایگاه عقل و تجربه در اقتصاد اسلامی.

۴- منابع

الف - فارسی

- ومینی، پیرو. (۱۳۷۵). فلسفه و اقتصاد: مبادی سیر تحول اقتصادی، ترجمه مرتضی نصرت و راغفر، حسین. تهران: علمی و فرهنگی.
- پناه، خسرو. (۱۳۸۵). فلسفه های مضاف، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- زرباف، مهدی. (۱۳۹۱). تحلیلی بر سیر شناخت و روش شناسی علم اقتصاد، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- غنی‌نژاد، موسی. (۱۳۷۶). مقدمه‌ای بر معرفت شناسی علم اقتصاد، تهران: موسسه عالی پژوهش در برنامه‌ریزی و توسعه.
- کرمی، محمد حسین، و دیرباز، عسکر. (۱۳۸۴). مباحثی در فلسفه اقتصاد، علم اقتصاد و ارزش‌ها، انسان اقتصادی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- نظری، حسن‌آقا. (۱۳۸۵). نظریه پردازی/اقتصاد اسلامی (امکان نظریه‌پردازی علمی اقتصاد اسلامی و روش آن)، تهران: سمت، ۱۳۸۵.
- هاوسمن، دانیل. (۱۳۹۱). فلسفه اقتصاد، مروری بر ادبیات، ترجمه سید حسین رضوی پور، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).

ب- انگلیسی / عربی

- Maki, U (ed.). (2002.) Fact and Fiction in Economics ,Cambridge University Press
- Maki, ..(2001).The Economic World View (Studies in the Ontology of Economics).
- Hausman, D. M..(1996).The Philosophy of Economics: an Anthology. New York; London, Cambridge University Press.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس روش‌شناسی اقتصاد

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	روش‌شناسی اقتصاد
		انگلیسی	Methodology of Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۷ خ
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	اقتصاد خرد (۲)
	کد درس پیشنهادی	ت ۴	ت ۳
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

شناخت تحلیلی مهمترین آرا و نظریات روش‌شناسی اقتصاد از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

- ۱- مقدمات و تعاریف (تعریف، تاریخچه و تحولات روش‌شناسی اقتصاد، مسائل، انواع روش‌شناسی، روش‌شناسی مارکسیسم، استنباط و اجتهاد)
- ۲- اقتصاد اثباتی و هنجاری (رویکرد اقتصاددانان کلاسیک، رویکردهای جدید)
- ۳- رویکردهای روشی در اقتصاد (اثبات‌گرایی، تایید‌گرایی، ابطال‌گرایی، کارکردگرایی، کثرت‌گرایی روش‌شناختی)
- ۴- واقع‌گرایی و غیر واقع‌گرایی در روش‌شناسی اقتصاددانان معاصر (واقع‌گرایی مکی و کارترایت، غیر واقع‌گرایی مکلانسی، هاوسمن و فیرابند)
- ۵- چیستی و جایگاه نظریه و مدل در اقتصاد (چیستی نظریه و ویژگی‌های عمومی آن، گستره نظریه اقتصادی، ویژگی‌های نظریه در اقتصاد اسلامی، مفهوم مدل، فروض، فروض بنیادین و کمکی)
- ۶- قانون در اقتصاد (ماهیت قوانین اقتصادی، قانون یا تمایل، نظریه تمایل جان استوارت میل و هاسمن، نقش فرض ثبات سایر شرایط در قوانین اقتصادی)
- ۷- قیاس و استقرا در روش‌شناسی اقتصاد (ماهیت فرضیه قیاسی نظریه‌های اقتصادی مشکل استقراء)
- ۸- جایگاه تجربه در اقتصاد (فرمالیسم و ریاضی‌گرایی، اقتصاد رفتاری، کاربرد نظریه بازیها در آزمون نظریه‌های اقتصادی).
- ۹- روش‌شناسی فقه معاملات و کاربرد آن در اقتصاد اسلامی (مراحل رشد و گستره اصول فقه، منابع اجتهاد، اصول حاکم بر استنباط نظریه اقتصاد اسلامی، جایگاه عقل، نقل و تجربه در اقتصاد اسلامی)
- ۱۰- مکاتب روش‌شناختی در اقتصاد اسلامی.
- ۱۱- روش‌شناسی کشفی در اقتصاد اسلامی (روش شهید صدر، اعتبار کشف در اقتصاد اسلامی، روش کشف نظریه اقتصاد اسلامی، اعتبارسنجی روش استنباط نظریه اقتصاد اسلامی).

۴- منابع

الف - فارسی

- آقا نظری، حسن. (۱۳۸۵). نظریه پردازی اقتصاد اسلامی (امکان نظریه پردازی علمی اقتصاد اسلامی و روش آن)، تهران: سمت.
- دادگر، یدالله. (۱۳۸۴). درآمدی بر روش شناسی علم اقتصاد، تهران: نشر نی.
- زیرباف، مهدی. (۱۳۹۱). تحلیلی بر سیر شناخت و روش شناسی علم اقتصاد، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق(ع).
- مارک، بلاگ. (۱۳۸۰). روش شناسی علم اقتصاد: اقتصاددانان چگونه تبیین می کنند، ترجمه: آزاد، غلامرضا. تهران: نشر نی.
- میرجلیلی، حسین. (۱۳۸۸). روش تایید و ابطال در اقتصاد، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.

ب - انگلیسی / عربی

- صدر، محمد باقر. (۱۳۹۲). الایس المنطقیه للاستقراء . قم: دارالصدر

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس فلسفه اقتصاد تطبیقی (۲)

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	فلسفه اقتصاد تطبیقی (۲)	
		انگلیسی	Comparative Philosophy of Economics (2)	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۸	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	سیر اندیشه‌های اقتصادی: متفکرین غربی و اسلامی -	اقتصاد کلان (۳)	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۱۳	ت ۶	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

تجزیه و تحلیل درجه دوم دانش اقتصاد و اقتصاد اسلامی و آشنایی با مبانی فلسفی آنها از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

1- هستی‌شناسی اقتصاد

- 1- پیش فرض‌های هستی‌شناختی اقتصاد (فردگرایی هستی‌شناختی، دئیسم و رویکرد تکاملی، مکانیزم‌های اقتصادی، دست نامرئی بازار، نقش نهادها در اقتصاد)؛
- 2- نظریه‌ی انتخاب عقلایی و نقد و بررسی آن (جایگاه نظریه‌ی انتخاب عقلایی در نظریات اقتصادی، لذت‌گرایی، مطلوبیت‌گرایی، نفع شخصی، ترجیحات، حداکثرسازی، عقلانیت محدود، تاثیرپذیری انتخاب از نهادها)
- 2- هستی‌شناسی اقتصاد اسلامی.
- 1- پیش فرض‌های هستی‌شناختی اقتصاد اسلامی، نقش نهادها در اقتصاد، مکانیزم‌های اقتصادی، هدایت تکوینی، تشریعی و مکانیزم‌های اخلاقی؛
- 2- نظریه انتخاب عقلایی در اقتصاد اسلامی، ترجیحات انسان اقتصادی، انسان اقتصادی مسلمان.
- 3- ارزش‌شناسی اقتصاد.
- 1- سیر تاریخی اقتصاد اثباتی و هنجاری، مفهوم ارزش، ارزش در رفتار اقتصادی؛
- 2- ارزش‌بار بودن نظریات اقتصادی، ارزش‌های نهفته در نظریه تقاضا (خودگروی و دیگرگروی)، ارزشهای نهفته در بازار رقابت کامل (آزادی اقتصادی، کارایی و عدالت)، ارزش‌های نهفته در اقتصاد رفاه (مطلوبیت‌گرایی، کارایی، عدالت)، ارزشهای نهفته در اقتصاد توسعه و پشرفت؛
- 3- رابطه اخلاق و اقتصاد، رفتارهای خیرخواهانه.
- 4- ارزش‌شناسی اقتصاد اسلامی.

ارزش‌های محوری در اقتصاد اسلامی (عدالت، حیات طیبه، آزادی ...)، مطلق یا نسبی بودن ارزش‌ها، ارزش انسان و طبیعت، رابطه اخلاق و عقلانیت، مکتب اخلاقی در اقتصاد اسلامی، کارکرد اخلاق در اقتصاد اسلامی، اخلاق کاربردی و حرفه‌ای در اقتصاد و اقتصاد اسلامی.

۴- منابع

الف - فارسی

- و مینی، پیرو. (۱۳۷۵). فلسفه و اقتصاد: مبادی سیر تحول اقتصادی، ترجمه: نصرت، مرتضی و راغفر، حسین. تهران: علمی و فرهنگی.
- سن، آمارتیا. (۱۳۷۷). /اخلاق و اقتصاد، ترجمه حسن فشارکی، تهران: موسسه نشر و پژوهش شیرازه.
- کرمی، محمد حسین، و دیرباز، عسکر. (۱۳۸۴). مباحثی در فلسفه اقتصاد، علم اقتصاد و ارزش‌ها، انسان اقتصادی، قم: پژوهشکده حوزه و دانشگاه.
- هاوسمن، دانیل. (۱۳۹۱). فلسفه اقتصاد، مروری بر ادبیات، ترجمه سیدحسین رضوی‌پور، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- هاسمن، دانیل. ام، مک فرسن، مایکل. (۱۳۸۶). تجزیه و تحلیل اقتصادی و فلسفه اخلاق، ترجمه: دادگر، یدالله، مهربانی، فاطمه، نقیبی، محمد، زارعی، ژاله، هاشمی، فرزاد، صفی‌ار امینی، لشینی، مهدی، تهران: موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی.
- همیلین، آلن. (۱۳۸۶). /اخلاق و اقتصاد، ترجمه افشین خاکباز و محمد حسین هاشمی، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.

ب- انگلیسی / عربی

- Cartwright, N. (1989). Nature's Capacities and their Measurement, Oxford: Clarendon Press.
- Maki, U., and Mäki, U. (Eds.). (2001). The economic world view: Studies in the ontology of economics. Cambridge University Press.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد اخلاقی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد اخلاقی
		انگلیسی	Ethical Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۹
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	اقتصاد خرد (۲)
	کد درس پیشنهادی	ت ۴	ت ۳
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با انواع مفهوم اخلاق و اقتصاد، پیوندهای اخلاق و اقتصاد، نظریه ها و کاربردهای اخلاق و اقتصاد، همچنین توانمندی دانشجویان در تحلیل رابطه اخلاق و اقتصاد از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مقدمه و معرفی کلی اخلاق و اقتصاد

۱- اشاره ای به روش شناسی موضوع

۲- تعریف و توضیح رابطه آغازین اخلاق و اقتصاد

۳- اخلاق کسب و کار و اخلاق معنوی در اقتصاد

۲- پیوند اقتصاد با دیگر معرفت ها

۱- توان مندی اقتصاد در ایجاد ارتباط با دیگر رشته ها

۲- نمونه های ارتباط اقتصاد با دیگر معرفت ها

۳- خصوصیت برجسته پیوند اقتصاد با امور اخلاقی

۳- ساختاری بودن ارتباط اخلاق با اقتصاد

۱- زمینه های طبیعی

۲- زمینه های تاریخی

۳- دیگر تحولات و روندهای موضوع

۴- چارچوب های اساسی اخلاق و اقتصاد

۱- نظریه های اخلاقی

۲- روندها و پیوندهای اخلاق و اقتصاد

۳- محورهای اصلی اخلاق و اقتصاد

۵- ابعاد اثباتی و هنجاری اخلاق و اقتصاد

۱- اخلاق و اقتصاد از منظر اثباتی

۲- پیوندهای هنجاری اخلاق و اقتصاد

۳- اخلاق به عنوان قاعده بازی

۶- اخلاق و اقتصاد بخش عمومی

۱- ملاحظات اخلاقی و ورود دولت به اقتصاد

۲- ابعاد اخلاقی دولت در اقتصاد

۳- مدیریت اخلاقی و مالیات اخلاقی

۷- فراز و فرودهای اخلاق در اقتصاد

۱- اخلاق و بحران اقتصادی

۲- اخلاق و اقتصاد و شکل گیری اقتصاد کلان

۳- نمادهای عمومی

۴- همگرایی در اخلاق و اقتصاد

۸- اخلاق و اقتصاد کاربردی

۱- باورهای اخلاقی و رفتارهای اقتصادی

۲- روند اخلاق کسب و کار

۳- اخلاق و اقتصاد اطلاعات

۴- اخلاق و اقتصاد محیط زیست

۹- ابعاد تکمیلی در اخلاق و اقتصاد

۱- قسم نامه اقتصاد دانها

۲- اخلاق و اقتصاد از منظر آموزه‌های اسلامی

۳- اخلاق و اقتصاد در ایران

۴- منابع

الف - فارسی

- ابریشمی، حمید و حمید، پاداش. (۱۳۹۱)، مبانی و اصول اقتصاد اخلاقی، تهران: انتشارات نور علم
- دادگر، یداله. (۱۳۹۴)، اخلاق و اقتصاد، تهران: انتشارات سمت.
- رحیمی، علیرضا. (۱۳۹۱)، اخلاق اقتصادی، تهران: انتشارات نور علم
- رنایی، محسن و معیدفر، روزیتا. (۱۳۹۱)، چرخه‌های افول اخلاق و اقتصاد، تهران: انتشارات طرح نو
- طباطبایی، سید علی. (۱۳۸۲)، اخلاق اقتصادی، قم: انتشارات مطبوعات دینی
- مدرسی محمد رضا، (۱۳۷۶)، فلسفه اخلاق، تهران: نشر سروش.

ب - انگلیسی / عربی

- Banner, M. (2014). The ethics of everyday life: Moral theology, social anthropology, and the imagination of the human. OUP Oxford.
- Sen, A . (1987). On ethics and economics, Blackwell.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد نهادی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد نهادی
		انگلیسی	Institutional Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۱۰ خ
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۴	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

دانش اقتصاد در حال حاضر به اعتقاد و نظر اکثر صاحب‌نظران و اقتصاد‌شناسان اعم از غربی و غیر آن، در مرحله‌ای خاص بسر می‌برد که برخی از این مرحله به نقطه عطف و گذار از دوران جوانی و نپختگی به دوران بلوغ و کمال نام می‌برند و برخی دیگر از آن به بحران علم اقتصاد یاد می‌کنند. آنچه در دیدگاه این دو گروه مشترک است این است که دانش اقتصادی، در حال بازنگری‌های اساسی و تصمیم‌گیری در خصوص چارچوب‌های کلی معرفتی و کاربردی خود برای آینده است.

در این میان اقتصاد نهادی به یکی از مکاتب اثرگذار در رشته اقتصاد تبدیل شده است. که اولاً جریان کلی علم اقتصاد که نئوکلاسیک نام دارد را چندان انسانی و واقع‌گرایانه نمی‌دانند، و در ثانی، در صدد ارائه راه‌حل‌های جایگزین و متفاوت هستند. در این درس با توجه به اندیشه اقتصاد نهادی، تبیین مبانی رویکرد اقتصاد نهادی، دلالت‌های رویکرد اقتصاد نهادی در تحلیل‌های اقتصادی و تجزیه و تحلیل مسائل اساسی اقتصادی ایران با محوریت توجه به نهادها از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- چالش‌های موجود در برابر اقتصاد متعارف

- ۱- معنا، مفهوم و ویژگی‌های اقتصاد متعارف.
- ۲- کاستی‌ها و نقایص اقتصاد متعارف.
- ۳- ضرورت پرداختن به اقتصاد نهادی.

۲- نهادها

- ۱- چیستی نهاد؛ نهادهای رسمی و غیر رسمی
- ۲- سطوح متفاوت تحلیل نهادی

۳- تغییر نهادی و وابستگی به مسیر

۳- دو مکتب در اقتصاد نهادی؛ اقتصاد نهادی قدیم و اقتصاد نهادی جدید

۱- اندیشه‌های بنیانگذاران اقتصاد نهادی قدیم

۲- اندیشه‌های بنیانگذاران اقتصاد نهادی جدید (نورث، ویلیامسون و استروم)

۳- اندیشه نهادی در تفکر مکتب اتریش

۴- وجوه اشتراک و تفاوت‌های دیدگاه‌های مختلف اقتصاد نهادی

۴- نهادها و نقش آنها در عملکرد اقتصادی

۱- مفهوم کنش جمعی از منظر کامونز

۲- نهادها و هزینه مبادلاتی

۳- نهادها و بازار

۴- مفهوم حقوق مالکیت و تحلیل‌های اقتصادی مبتنی بر آن

۵- مفهوم حکمرانی در اندیشه نهادی

۵- نهادها، تغییرات نهادی و توسعه اقتصادی

۱- رویکردهای میان‌رشته‌ای به توسعه

۲- فرایند تحول اقتصادی

۳- نقش نهادها در رشد و توسعه

۶- دلالت‌های اندیشه اقتصاد نهادی برای اقتصاد ایران

۱- تحولات نهادی در اقتصاد ایران در دوران معاصر

۲- بررسی نهادهای اقتصاد اسلامی

۳- توصیه‌های سیاستی اقتصاد نهادی جهت الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت

۴- منابع

الف - فارسی

- رنانی، محسن. (۱۳۷۶). بازار یا نابازار، بررسی نهادی کارآیی نظام اقتصادی بازار در اقتصاد ایران. تهران: سازمان برنامه مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- عاصم اوغلو و جیمز رابینسون. (۱۳۹۲). چرا کشورها شکست می‌خورند؟، مترجم: جبل عاملی، پویا و فرهادی‌پور، محمدرضا. تهران: انتشارات دنیای اقتصاد.

- متوسلی، محمود و سمیعی نسب، مصطفی. (۱۳۹۳). نگاهی به رویکردهای بدیل؛ نهادگرایی و مکتب اتریش. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (علیه السلام).
- متوسلی، محمود. (۱۳۹۳). توسعه اقتصادی: مفاهیم، مبانی نظری، نهادگرایی و روش شناسی. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)
- متوسلی، محمود، سمیعی، نسب محمود، نیکونسبتی، علی، مشهدی احمد، محمود. (۱۳۸۹). اقتصاد نهادی؛ پیشگامان نهادگرایی که علم اقتصاد را متحول کردند. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (علیه السلام)، ۱۳۸۹.
- متوسلی، محمود، سمیعی، نسب محمود، نیکونسبتی، علی، مشهدی احمد، محمود. (۱۳۹۰). تجدید حیات اقتصاد نهادی؛ نگاهی به اندیشه‌های اقتصاددانان نهادی جدید. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (علیه السلام).
- نورث، داگلاس. (۱۳۷۷). نهادها، تغییرات نهادی و عملکرد اقتصادی مترجم: معینی، محمدرضا تهران: سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- یوسفی، محمد قلی. (۱۳۹۲). کتاب بنیان‌های نهادی اقتصاد آزاد». تهران: مؤسسه دین و اقتصاد.

ب- انگلیسی / عربی

- Kasper, W., Streit, M. E., and Boettke, P. J. (2012). Institutional economics: Property, competition, policies. Edward Elgar Publishing.
- Tool, M. R. (Ed.). (1993). Institutional economics: Theory, method, policy (Vol. 31). Springer Science and Business Media.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد سیاسی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد سیاسی
		انگلیسی	Political Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۱۱
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد بخش عمومی (۲)	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۲۱	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

اقتصاد سیاسی در حال حاضر یکی از زمینه های جدید آموزشی و تحقیقاتی اقتصاد است. موضوع اصلی این درس، بررسی و تحلیل رفتار دولت ها است. در این حوزه، رفتار و عملکرد دولت ها و اتخاذ سیاست های اقتصادی آنها از منظر اقتصادی مورد تحلیل قرار می گیرد که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- ۱- تئوری انتخاب عمومی و مکانیسم حرکت جمعی و ترجیحات فردی
- ۲- تحلیل ترجیحات فردی تابع انتخاب اجتماعی و تابع رفاه اجتماعی
- ۳- مدل های رای دهی و مکانیسم های انتخاباتی
- ۴- آینده نگری و گذشته نگری در مدل های رای دهی
- ۵- مفهوم دموکراسی مستقیم و دموکراسی بر مبنای نمایندگی
- ۶- فرصت طلبی سیاسی و مدل های متدوال رای دهی: مدل رای دهنده میانی، مدل شهروند کاندیدا، مدل احتمالی رای دهی
- ۷- ریشه های اقتصادی حزب های سیاسی: حزب گرایی و نقش احزاب در سیاست گذاری
- ۸- سیستم های سیاسی حداکثری و متناسب: نظام های پارلمانی و نظام های ریاست جمهوری
- ۹- مفهوم لابی و چانه زنی سیاسی گروه های فشار و نقش آن در سیاست گذاری
- ۱۰- چرخه های تجاری سیاسی
- ۱۱- توزیع و بازتوزیع درآمد عمومی سیاست گذاری مالیاتی و آثار انتخاباتی آن
- ۱۲- اندازه دولت و سیاست های تجاری
- ۱۳- آثار سیاسی سیستم های مالیاتی و تخصیص غیر متناسب منابع
- ۱۴- نظام سیاسی دیکتاتوری و مفهوم تجمیع قدرت
- ۱۵- ریشه های اقتصادی جنبش های اجتماعی و تجزیه تحلیل خشونت سیاسی: ریشه های اقتصادی، انقلاب، جنگ های داخلی و تروریسم
- ۱۶- اصلاحات سیاسی و گذار به دموکراسی

۴- منابع

الف - فارسی

- اسنودان و وین. (۱۳۹۲). اقتصاد کلان جدید. ترجمه: خلیلی عراقی، منصور و سوری، علی. فصل ۱۰ (اقتصاد سیاسی جدید). تهران: انتشارات سمت.
- دریزن، آلن. (۱۳۹۰). اقتصاد سیاسی اقتصاد کلان. ترجمه: خیرخواهان، جعفر. تهران: مؤسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی.

ب- انگلیسی / عربی

- Acemoglu, D., and Robinson, J. A. (2006). Economic origins of dictatorship and democracy. Cambridge University Press.
- Besley, T. (2006). Principled Agents: Selection and Incentives in Politics, Oxford University Press.
- Besley, T. and Persson, T. (2011). Pillars of Prosperity, Princeton University Press.
- Grossman, G. and Helpman, E. (2001). Special Interest Politics, MIT Press.
- Imbens, G. and Wooldridge. J. (2008). Recent Developments in the Econometrics of Program Evaluation..
- Persson, T. and Tabellini, G. (2000). Political Economics: Explaining Economic Outcomes, MIT Press.
- Persson, T. and Tabellini, Guido. (2003). The Economic Effects of Constitutions, MIT Press.
- Weingast, B. and Wittman, Donald. (2006). Oxford Handbook of Political Economy, Oxford Univ. Press.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس حقوق و اقتصاد

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	حقوق و اقتصاد
		انگلیسی	Law and Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۱۲
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	اقتصاد خرد (۲)
	کد درس پیشنهادی	ت ۴	ت ۳
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

آشنایی با تحلیل اقتصادی قواعد، احکام و رویه های حقوقی، آشنایی با اهمیت قواعد حقوقی در عملکرد اقتصادی و آشنایی با ارزیابی قواعد حقوقی با نظریه ها، الگوها، تکنیک ها و معیارهای اقتصادی همانند کارآیی، هزینه فایده، تعادل، و ... از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- ۱- توضیح تفاوت تحلیل اقتصادی حقوق با حقوق اقتصادی
- ۲- معرفی حقوق و اقتصاد (تحلیل اقتصادی حقوق)
- ۳- خاستگاه و جایگاه بین رشته ای اقتصاد و نقش آن در مطالعه حقوق
- ۴- بیان اهمیت قواعد حقوقی در عملکرد اقتصادی
- ۵- مرور تاریخی بر شکل گیری رشته حقوق و اقتصاد
- ۶- مکتب ها و رویکردهای آغازین و معاصر در حقوق و اقتصاد
- ۷- روش شناسی حقوق و اقتصاد
- ۸- کاربردهای تحلیل اقتصادی در ارزیابی قواعد حقوقی
- ۱- حقوق مالکیت (اموال)
- ۲- حقوق قرارداد
- ۳- حقوق شبه جرم

- ۴- حقوق کیفری
- ۵- آئین دادرسی و فرآیند حل و فصل دعاوی
- ۶- تحلیل اقتصادی حقوق خصوصی
- ۷- تحلیل اقتصادی حقوق عمومی
- ۹- حقوق و اقتصاد در آموزه های اسلامی
- ۱۰- حقوق و اقتصاد در کشورهای اسلامی
- ۱۱- ارزیابی تطبیقی حقوق و اقتصاد
- ۱۲- مطالعات موردی در حقوق و اقتصاد در ایران و اسلام
- ۱۳- جمع بندی مباحث

۴- منابع

الف - فارسی

- بادینی، حسن (۱۳۸۴). فلسفه مسئولیت مدنی. تهران: شرکت سهامی انتشار.
- جکسون، کایل ای. (۱۳۹۲). شاخص بین المللی حقوق مالکیت (گزارش سال ۲۰۱۱). ترجمه: سلیمانی، حنظله و حسینی، سید محمد رضا. تهران: مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی.
- دادگر، یدالله (۱۳۹۰)، درآمدی بر تحلیل اقتصادی حقوق، چ ۲. تهران: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس .
- دوستو، هراندو (۳۸۶). راز سرمایه. مترجم: تفضلی، فریدون. تهران: نشرنی.
- شاول، استیون (۱۳۸۸). مبانی تحلیل اقتصادی حقوق. ترجمه اسماعیلی، محسن. تهران: انتشارات مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی.
- شریف زاده، محمد جواد (۱۳۹۱). حقوق و اقتصاد در اسلام: مقدمه ای بر تحلیل اقتصادی نهادهای حقوقی اسلامی با تأکید بر تاریخ صدر اسلام. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- کاتوزیان، ناصر (۱۳۹۲). مقدمه علم حقوق. تهران: شرکت سهامی انتشار.
- کوتر، رابرت و یولن، تامس (۱۳۸۸). مقدمه حقوق و اقتصاد. ترجمه دادگر، یدالله و اخوان هزاوه، حامده. تهران: انتشارات پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس و تهران: انتشارات نور علم.
- میدری، احمد و قودجانی، اصلان (۱۳۸۷). سنجش و بهبود محیط کسب و کار. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی و انجمن مدیران صنایع.

ب- انگلیسی / عربی

- Cooter, R. and Hans. B.S.. (2011). Solomon's Knot: How Law Can End Poverty Princeton University Press.
- Friedman, D. (2000). Law's Order: What Economics has to do with Law and Why it Matters?. Princeton University Press.
- Polinsky, A. M. and Steven, S. (2007). Handbook of Law and Economics. United Kingdom, Elsevier.
- Posner, E. (2012). economic foundations of international law. Black nap press
- Posner, R. (2014). economic analysis of law. Kluwer publisher

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس مبانی جامعه‌شناسی اقتصادی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	مبانی جامعه‌شناسی اقتصادی	
		انگلیسی	Principle of Economic Sociology	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد کلان (۲)	اقتصاد خرد (۲)	کد درس: ۱۳ خ -
	کد درس پیشنهادی	ت ۴	ت ۳	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

هدف از ارائه این درس آشنایی عمیق تر دانشجویان با تحلیل‌های اجتماعی - اقتصادی برای موضوعات اقتصادی است. بررسی جنبه‌های اقتصادی و غیراقتصادی پدیده‌های اقتصادی و زندگی اقتصادی و چگونگی تداخل این وجوه و تأثیرپذیری آنها بر یکدیگر است به گونه ای که دانش آموختگان این درس بتوانند در سیاست گذاری های اقتصادی دید همه جانبه نگری نسبت به حل مشکلات اقتصادی - اجتماعی داشته باشند، از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

این درس از مباحث بین رشته ای است و پیش نیاز آن این است که دانشجویان علوم اقتصادی آشنایی کامل با نظریات، اصول، مبانی و تئوری های اصلی و مرکزی علم اقتصاد در سطح خرد و کلان و هم چنین تئوری های رشد و توسعه اقتصادی و مبانی جامعه شناسی داشته باشند.

۳- سرفصل

۱- جامعه‌شناسی اقتصادی چیست؟ و شاخه‌های مختلف آن کدامند؟

۲- چرا با وجود علم اقتصاد و جامعه شناسی محض به دانشی به نام جامعه‌شناسی اقتصادی نیاز است؟

۳- بررسی و نقد عرصه‌های جامعه‌شناسی اقتصادی

۱- تاریخ تفکر اندیشه‌های جامعه‌شناسی اقتصادی

۱- بررسی جنبه های اجتماعی اندیشه ها و مکاتب اقتصادی

۱- مرکانتلیست‌ها (مکتب سوداگری)

۲- فیزیوکراسی (مکتب طبیعیون)

۳- کلاسیک‌ها (مکتب کلاسیک ها)

۴- کینزین‌ها (مکتب کینزی)

۵- نهادگراها (مکتب نهادی)

۲- جنبه های اقتصادی اندیشه های اجتماعی

۱- پارسونز

۲- دورکیم

۳- مارکس

۴- ماکس وبر

۵- زیمل

۳- روش شناسی مسائل جامعه شناسی اقتصادی (بررسی متغیر های مستقل و وابسته در اقتصاد و جامعه شناسی و مقایسه آن ها با جامعه شناسی جامعه شناسی اقتصادی)

۱- روابط زیرنظام های اجتماعی (اقتصاد، فرهنگ، مذهب و سیاست)

۴- مطالعه جنبه های اجتماعی فرایندهای اقتصادی

۲- مطالعه اقتصادی پدیده ها و مسایل اجتماعی

۱- تولید (با تأکید بر مسائل ایران)

۲- مبادله (پول)

۳- نظریه های مصرف و سبک زندگی (با تأکید بر مسائل ایران)

۴- یارانه ها (با تأکید بر مسائل ایران)

۵- مالیات ها (با تأکید بر مسائل ایران)

۵- رشد و توسعه (با تأکید بر مسائل ایران)

۶- مسائل جدید جامعه شناسی اقتصادی (با تأکید بر مسائل ایران)

۴- منابع

الف - فارسی

- فوران، جان. (۱۳۸۶). تاریخ تحولات اجتماعی ایران از صفویه تا سال های پس از انقلاب اسلامی، ترجمه: تدین، احمد. تهران: انتشارات موسسه خدمات فرهنگی رسا.
- موسائی، میثم (۱۳۹۹) درس های جامعه شناسی اقتصادی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران.
- موسائی، میثم ۱۳۸۷ دین و فرهنگ توسعه انتشارات جامعه شناسان.
- موسائی، میثم ۱۳۷۹ اسلام و فرهنگ توسعه اقتصادی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ب- انگلیسی / عربی

- Smelser, N. J. (2013). The sociology of economic life. Quid Pro Books. Swedberg, Richard
- Weber, M.(1948). The Protetant Ethic and the Spirit of Capitalism.
- William, H. Branson .(1997). Macroeconomic Theory and Policy, Princeton University. Pearson

- Corden, W. M.(1971), the Theory of Protection, Oxford: Clarendon Press.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد مدیریت

۱- مشخصات

اقتصاد مدیریت		فارسی	عنوان درس
Managerial Economics		انگلیسی	
نوع درس:	پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد:	نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد	تعداد ساعت:	۳۲ ساعت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	کد درس: ۱۴ خ
	کد درس پیشنهادی	ت	-
آموزش تکمیلی عملی:	دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
	ندارد ☒		

۲- اهداف

آشنا ساختن دانشجویان با کاربرد تئوری های اقتصادی در تصمیم گیری های مدیریت مالی، انفرادی، خانوادگی، واحد بازرگانی، موسسه غیر انتفاعی یا نهاد دولتی که برای مقاصد تصمیم گیری، مفید و مورد استفاده هستند، از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- قلمرو طبیعت اقتصاد مدیریت

- ۱- نقش بازرگانی در اجتماع
- ۲- الگوی اساسی بنگاه تولیدی و بازرگانی
- ۳- طبیعت منفعت

۲- بهینه یابی : اصول و فنون

- ۱- به حداکثر رساندن ارزش یک بنگاه
- ۲- روشهای بیان روابط اقتصادی
- ۳- روابط کل، متوسط و نهایی
- ۴- بهینه یابی با محدودیت

۳- تحلیل مخاطره

- ۱- مخاطره در تحلیل اقتصادی
- ۲- نظریه مطلوبیت و دوری کردن از مخاطره
- ۳- تصحیح الگوی ارزش بنگاه با در نظر گرفتن مخاطره
- ۴- فنون تصمیم گیری در صورت وجود نااطمینانی

۴- نظریه تقاضا

- ۱- تابع و منحنی تقاضا
- ۲- تابع تقاضای صنعت تولیدکننده یک کالا در مقابل تابع تقاضا برای بنگاه تولیدکننده کالا
- ۳- توابع تقاضا و تصمیم گیریهای مدیریت
- ۴- کشش قیمتی تقاضا

- ۵- کشش درآمدی تقاضا
- ۶- کشش متقابل تقاضا و انواع دیگر کشش
- ۷- مشخصات زمانی تابع تقاضا
- ۵- روشهای برآورد تقاضا
 - ۱- مسئله شناسایی
 - ۲- نظرخواهی و مصاحبه با مصرف کنندگان کالا
 - ۳- بررسیهای بازاری و تجربیات
 - ۴- تحلیل رگرسیون
 - ۵- یک مسئله تحلیل رگرسیون بعنوان مثال
- ۶- نظریه تولید
 - ۱- تابع تولید
 - ۲- منحنی تولید یکسان
 - ۳- روش پیدا کردن مطلوبترین ترکیب عوامل تولید
- ۷- نظریه هزینه
 - ۱- توابع هزینه
 - ۲- انواع مختلف هزینه
 - ۳- تحلیل هزینه سر به سر
 - ۴- تحلیل هم بخشی منفعت
 - ۵- محدودیتهای تحلیل هزینه سر به سر
- ۸- تحلیل تجربی هزینهها
 - ۱- برآورد تابع هزینه کوتاه مدت
 - ۲- برآورد تابع هزینه درازمدت
- ۹- ساختار بازار و نظریه قیمتها
 - ۱- طبقه‌بندی ساختار بازار
 - ۲- عوامل تعیین کننده ساختار بازار
 - ۳- رقابت خالص
 - ۴- انحصار
 - ۵- رقابت انحصاری
 - ۶- انحصارچندگانه
 - ۷- رقابت در غیر از قیمت
- ۱۰- قیمت گذاری در عمل
 - ۱- قیمت گذاری طبق هزینه به علاوه افزایش بها
 - ۲- تحلیل اضافی یا نهایی در قیمت گذاری
 - ۳- تبعیض در قیمت گذاری
 - ۴- قیمت گذاری هنگامی که بنگاه چند کالا تولید میکند.
- ۱۱- اقتصاد مدیریت در سازمانهای غیرانتفاعی
 - ۱- برآورد تقاضا و ارزیابی منافع
 - ۲- تولید، هزینه و متد ارزیابی پروژهها به روش مقایسه هزینهها

۳- قیمت‌ها، هزینه‌ها و سوبسیدها

۱۲- روش‌های پیش‌بینی

۱- پیش‌بینی روند یا تناسب بندی Barometric

۲- سری‌های زمانی

۳- الگوی اقتصادسنجی

۴- منابع

الف - فارسی

-خورشیدی، غلامحسین و سلطانی، منوچهر. (۱۳۷۶). اقتصاد مدیریت. چ ۱. تهران: انتشارات شرکت چاپ و نشر بازرگانی.

-داگلاس، ایوان جی. (۱۳۷۸). اقتصاد مدیریت. چ ۳. ترجمه پور مقیم، سیدجوادا. تهران: انتشارات نشر نی.

-سالواتوره، دومینیک (۱۳۷۹). اقتصاد مدیریت. چ ۱. ترجمه: حسینی راد، رضا و نصیری‌زاده، حمیدرضا. یزد: انتشارات موسسه نور کوثر.

-هاشمی، ابوالقاسم، و روزبهان، محمود. (۱۳۸۶). اقتصاد مدیریت، چ ۲. تهران: انتشارات تابان.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد شهری

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد شهری
		انگلیسی	Urban Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۱۵ خ
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۳	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

آموزش پایه‌ها و نظریه‌های اقتصاد شهری به گونه‌ای که دانش آموختگان بتوانند مسایل اقتصادی شهری ایران را شناسایی و تجزیه و تحلیل کنند و برای آنها راه‌کار ارائه کنند، از جمله اهداف ارائه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- کلیات و مفاهیم پایه و نظری

۱- شهر و شهرنشینی

- ۱- تعریف شهر، نواحی و مناطق شهری
- ۲- پیشینه و روند شهرنشینی در جهان
- ۳- پیشینه روند شهرنشینی در جوامع در حال رشد
- ۴- پیشینه و روند شهرنشینی در ایران پیش و پس از دوره اسلام

۲- اقتصاد شهری

- ۱- اقتصاد شهری چیست؟
- ۲- نقش و اهمیت شهر در اقتصاد
- ۳- سیستم شهری
- ۴- تأثیر اقتصاد بر اندازه شهر
- ۵- کاربرد تئوری‌های اقتصاد در تحلیل سیستم شهری
- ۶- مفهوم مزیت نسبی و صرفه‌های ناشی از مقیاس
- ۷- صرفه‌های ناشی از تجمیع
- ۸- اندازه شهر
- ۹- عوامل موثر بر تعداد شهرها
- ۱۰- رابطه بین اندازه شهرها و تعداد شهرها

۳- توسعه شهری

- ۱- مفهوم توسعه شهری

- ۲- عوامل موثر بر توسعه شهری
- ۳- روش های اندازه گیری نخست شهری
- ۴- عوامل موثر بر نخست شهری
- ۴- مکان یابی و نظره مکان مرکزی
- ۱- مفهوم و نظریه مکان یابی
- ۲- نواحی بازار و سیاست های شهری
- ۳- عوامل موثر بر مکان یابی بنگاهها و نواحی بازار
- ۴- نظریه مکان مکرزی

۵- ساختار شهری

- ۱- مکان یابی فعالیت های شهری
- ۲- محدوده های رشد شهری و ساختار شهری
- ۳- منطقه بندی، کاربری زمین و ساخت شهرها
- ۴- نظریه های ساختار شهری
- ۵- ساختار شهری در ایران

۶- رشد اقتصادی شهر

- ۱- رشد شهری و رشد اقتصادی شهر
- ۲- نیروهای بازار موثر بر رشد اقتصادی شهر

۲- اجاره زمین و برنامه ریزی کاربری اراضی شهر

۱- اجاره زمین و کاربری های آن

- ۱- مفهوم اجاره زمین
- ۲- بازار زمین و اجاره بها
- ۳- بازار زمین و خط مشی های عمومی
- ۴- کاربری زمین در شهرهای تک هسته ای
- ۵- طبقه بندی کاربری، کاربری اراضی شهری
- ۶- مکان یابی بنگاه ها و خانوارهای شهری با توجه به قیمت زمین
- ۷- تعاملات بین بازار های زمین و منطقه بندی آن

۲- کاربری زمین و منطقه بندی آن

- ۱- نظریه های برنامه ریزی کاربری اراضی شهری
- ۲- اهداف برنامه ریزی کاربری اراضی شهری
- ۳- معیار های مورد نیاز برای برنامه ریزی کاربری اراضی شهری
- ۴- کاربری اراضی و محدوده رشد شهری
- ۵- منطقه بندی کاربری اراضی
- ۶- مدل ها و روش های پیش بینی در برنامه ریزی کاربری اراضی شهری

۹- بازار مسکن

- ۱- اجاره زمین؛ کاربری اراضی و نظریه قیمت
- ۲- ویژگی های کالای مسکن
- ۳- سنجش مقدار و قیمت مسکن

- ۴- بازار مسکن
- ۵- سیاست های مسکن
- ۶- سیاست های طرف عرضه
- ۷- سیاست های طرف تقاضا
- ۸- توسعه اجتماعی و نوسازی
- ۹- رابطه بازار مسکن، مکان یابی خانوار شهری
- ۱۰- وضعیت بازار مسکن در ایران

۳- حمل و نقل و اقتصاد شهری

۱- اقتصاد حمل و نقل

- ۱- ویژگی های سیستم های حمل و نقل
- ۲- آثار حمل و نقل بر ساختار شهری
- ۳- چگونگی ارزیابی پروژه های حمل و نقل
- ۴- مدل های تقاضای سفر

۲- حمل و نقل شهری

- ۱- تقاضای حمل و نقل شهری
- ۲- انواع حمل و نقل شهری
- ۳- مدیریت تقاضای ترافیک
- ۴- سیاست های مالی دولت و حمل و نقل شهری
- ۵- روش های قیمت گذاری در سیستم حمل و نقل شهری
- ۶- مدل های حمل و نقل شهری

۳- حمل و نقل عمومی

- ۱- حمل و نقل عمومی و اقتصاد شهر
- ۲- حمل و نقل عمومی و انتخاب نوع وسیله
- ۳- مالیات و یارانه ها و حمل و نقل عمومی
- ۴- شیوه های قیمت گذاری در حمل و نقل عمومی

۴- بخش عمومی و اقتصاد شهر

۱- دولت و شهر

- ۱- نقش دولت ها در شکل گیری شهرها
- ۲- دولت و اقتصاد شهر
- ۳- دولت های شهری و شهر های دولتی
- ۴- نقش دولت بر سیستم های شهری
- ۵- نقش دولت محلی
- ۶- لزوم دخالت دولت بر مسائل شهری

۲- منابع دولت و اقتصاد شهر

- ۱- منابع و درآمد شهرداری ها
- ۲- مخارج و هزینه های شهرداری ها

- ۳- دولت های محلی و شهرداری ها
- ۴- چگونگی تأمین منابع و درآمد در شهرداری های ایران
- ۵- وضعیت منابع و درآمد شهرداری ها در ایران
- ۶- وضعیت مخارج و هزینه ها شهرداری ها در ایران

۵- مسایل شهری

۱- فقر شهری

- ۱- مفهوم فقر شهری
- ۲- تمرکز فقر در شهرها
- ۳- توزیع فضایی فقر و نابرابری اجتماعی در شهرها
- ۴- رابطه اندازه شهرها و فقر
- ۵- دلایل وجود فقر در شهرها
- ۶- سیاست های مبارزه با فقر
- ۷- حاشیه نشینی و فقر شهری
- ۸- سکونت گاه های غیر رسمی و فقر شهری
- ۹- فقر شهری در ایران

۲- جرائم و ناهنجاری های شهری

- ۱- جرم و ناهنجاری ها در شهر
- ۲- آسیب دیدگان جرم و ناهنجاری های شهری
- ۳- رابطه اندازه شهر، جرم و ناهنجاری ها
- ۴- توزیع فضایی جرم و ناهنجاری های شهری
- ۵- رابطه بین قیمت مسکن و جرائم شهری
- ۶- هزینه های جرائم شهری
- ۷- دلایل و عوامل جرائم شهری
- ۸- سیاست ها و راهکارهای مقابله با جرائم شهری
- ۹- جرم و ناهنجاری های شهری در ایران

۴- منابع

الف - فارسی

-اوسالیوان، آرتور. (۱۳۸۹). مباحثی در اقتصاد شهری. ترجمه: قادری، جعفر و قادری، علی. تهران: پژوهشکده اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس و نور علم.

-عابدین درکوش، سعید. (۱۳۷۲). اقتصاد شهری. چاپ دوم، تهران: مرکز نشر دانشگاهی.

-مک کین، فیلیپ. (۱۳۹۴). اقتصاد نوین شهری و منطقه ای. ترجمه: ریسی دهکردی، شهرام. همدان: نور علم.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد حمل و نقل

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد حمل و نقل
		انگلیسی	Transport Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: ۱۶ خ
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	اقتصاد خرد (۲)	-
	کد درس پیشنیاز	ت ۳	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

شناسایی ویژگی‌های نظری و کاربردی اقتصادی حمل و نقل در ابعاد گوناگون و نیز ارتباط آن با دیگر بخش‌ها و ایجاد توانایی تجزیه و تحلیل مسایل اقتصادی حمل و نقل از سوی دانش‌آموختگان به گونه‌ای که دانشجو اقتصاد حمل و نقل ایران را بشناسد و بتواند مساله‌های آن را تحلیل کند و برای آن راه حل ارائه کند از جمله اهداف ارائه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- خاستگاه اقتصاد حمل و نقل

- 1- اقتصاد و حمل و نقل
- 2- مفهوم حمل و نقل
- 3- عناصر اصلی حمل و نقل
- 4- شیوه‌های مختلف حمل و نقل
- 5- پیشینه تاریخی حمل و نقل در ایران و جهان

۲- نظریه رفتار مصرف کننده و تقاضای حمل و نقل

- 1- نظریه مطلوبیت، منحنی‌های بی تفاوتی، بودجه، رفتار تعادلی مصرف کننده و تقاضای حمل و نقل
- 2- اثرات جانشینی و درآمدی و کشش تقاضای حمل و نقل
- 3- استخراج تقاضای بازار حمل و نقل
- 4- تقاضای حمل و نقل در ایران

۳- مدل سازی تقاضای حمل و نقل

- 1- مدل سازی تک معادله ای تقاضای حمل و نقل
- 2- مدل سازی سیستمی تقاضای حمل و نقل
- 3- مدل‌های حمل و نقل در ایران

۴- نظریه رفتار تولید کننده و عرضه خدمات حمل و نقل

- 1- مفهوم تولید و عرضه خدمات حمل و نقل
- 2- تولید خدمات حمل و نقل با چند نهاده تولیدی
- 3- منحنی های هم مقدار برای تحلیل تولید و عرضه خدمات حمل و نقل
- 4- استخراج تابع تقاضای نهاده های تولیدی خدمات حمل و نقل
- 5- کشش تولیدی عوامل تولید خدمات حمل و نقل
- 6- ترکیب بهینه منابع در عرضه خدمات حمل و نقل
- 7- مسیر توسعه، عرضه کوتاه مدت و بلندمدت خدمات حمل و نقل
- 8- عوامل موثر بر عرضه و کشش قیمتی عرضه خدمات حمل و نقل
- 9- عرضه حمل و نقل در ایران

۵- نظریه هزینه و عرضه خدمات حمل و نقل

- 1- مفهوم هزینه در تصمیم گیری
- 2- مفاهیم اقتصادی و حسابداری هزینه
- 3- هزینه های مستقیم و غیرمستقیم
- 4- هزینه های صریح و ضمنی
- 5- هزینه فرصت و هزینه واقعی
- 6- استخراج توابع هزینه عرضه خدمات حمل و نقل در کوتاه مدت
- 7- استخراج توابع هزینه عرضه خدمات حمل و نقل در بلندمدت
- 8- تبیین دوگانگی بین تولید و هزینه
- 9- صرفه ها و زیان های ناشی از مقیاس در عرضه خدمات حمل و نقل
- 10- تشکیلات بهینه تولیدی برای بنگاههای عرضه کننده خدمات حمل و نقل
- 11- منحنی فراگیری در بنگاههای عرضه کننده خدمات حمل و نقل

۶- کارایی و بهره وری عوامل تولید در بخش حمل و نقل

- 1- مولفه های اصلی اثرگذار بر بهره وری عوامل تولید
- 2- روش های محاسبه بهره وری عوامل تولید
- 3- روش برآورد کارایی بنگاههای عرضه کننده خدمات حمل و نقل
- 4- روش تحلیل پوششی داده ها
- 5- روش تحلیل مرزی تصادفی
- 6- کارایی و بهره وری حمل و نقل در ایران

۷- ساختار بازارهای خدمات حمل و نقل

- 1- انواع بازار در حمل و نقل
- 2- تمرکز و قدرت بازاری در بخش حمل و نقل
- 3- ساختار بازارهای خدمات حمل و نقل در ایران

۸- اثرات خارجی خدمات حمل و نقل

- 1- هزینه های خارجی خدمات حمل و نقل
- 2- هزینه تصادفات در بخش حمل و نقل
- 3- تغییرات جغرافیایی و بخش حمل و نقل
- 4- شیوه های کنترل هزینه های خارجی ناشی از بخش حمل و نقل
- 5- قیمت گذاری ازدحام در بخش حمل و نقل
- 6- حمل و نقل و کاربری اراضی نواحی شهری
- 7- اثرات خارجی خدمات حمل و نقل و قیمت گذاری آن در ایران

۹- مدل سازی و روش های تحلیل کمی بخش حمل و نقل

- 1- اهمیت مدل سازی در اقتصاد
- 2- مدل های برنامه ریزی حمل و نقل
- 3- روش های تحلیل کمی حمل و نقل
- 4- روش مبدا - مقصد (O-D)
- 5- تحلیل های رگرسیونی
- 6- برنامه ریزی خطی و غیرخطی
- 7- داده - ستانده
- 8- الگوهای تعادل عمومی قابل محاسبه
- 9- سیستم های دینامیکی
- 10- نگاهی به برخی مدل های حمل و نقل در ایران و نتیجه آنها

۱۰- موضوع های ویژه در بخش حمل و نقل

- 1- سیاست گذاری حمل و نقل
- 2- تنظیم مقررات و مقررات زدایی بخش حمل و نقل
- 3- ارزیابی اقتصادی پروژه های حمل و نقل
- 4- سرمایه گذاری در بخش حمل و نقل
- 5- ویژگی های خاص حمل و نقل ایران

۱۱- نگاهی آماری به حمل و نقل ایران

- 1- حمل و نقل شهری در ایران
- 2- حمل و نقل برون شهری در ایران
- 3- حمل و نقل جاده ای در ایران
- 4- حمل و نقل ریلی در ایران
- 5- حمل و نقل همایی در ایران
- 6- حمل و نقل دریایی (آبی) در ایران
- 7- حمل و نقل با لوله و دیگر روش ها در ایران

۴- منابع

الف - فارسی

-بیضایی، ابراهیم. (۱۳۹۱) اصول کاربردی اقتصاد حمل و نقل، چ ۲، تهران: سمت.

-محمودی، علی. (۱۳۷۶) اقتصاد حمل و نقل. تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی.

ب- انگلیسی / عربی

-Jara Diaz, S. (2007) Transport Economic Theory. Amsterdam: Elsevier.

-Hall. Button, K. (2010). Transport Economics (3rded.). Northampton, MA: Edward Elgar.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد منطقه‌ای

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد منطقه‌ای
		انگلیسی	Regional Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
دروس پیشنهادی		عنوان درس پیشنهادی	کد درس: ۱۷ خ -
کد درس پیشنهادی		۳ ت	۲ ت -
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

آشنا کردن دانشجویان رشته اقتصاد با نظریه های اقتصاد منطقه‌ای و کاربردهای آن، شناخت مسایل اقتصاد منطقه‌ای ایران و ایجاد توان تجزیه و تحلیل مسایل اقتصاد منطقه‌ای ایران از سوی دانش آموختگان از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مفهوم منطقه و اقتصاد منطقه ای

- ۱- مفهوم منطقه و ناحیه
- ۲- گونه‌های منطقه بندی
- ۳- علت‌ها و هدف‌های منطقه بندی
- ۴- پایه‌های منطقه بندی
- ۵- تعریف اقتصاد منطقه ای

۲- مکان یابی

- ۱- مکانی یابی
- ۲- مدل های مکان یابی بنگاه
- ۳- مدل وبر
- ۴- مدل لوش
- ۵- مدل تولید موزس
- ۶- مدل هتینگ
- ۷- مدل چرخه تولید
- ۸- کاربردهای و تحلیل مکانیابی در ایران

۳- تحلیل ناحیه‌های بازار

- ۱- تقاضا و ناحیه‌های بازار
- ۲- ناحیه‌های بازار و انحصار و رقابت
- ۳- عوامل موثر بر شکل‌گیری ناحیه‌های بازار (اثر هزینه، اثر صرفه‌های ناشی از مقیاس، اثر تغییر تقاضا)
- ۴- نظریه مکان مرکزی
- ۵- اندازه‌گیری ناحیه‌های بازار
- ۶- نمونه ناحیه‌بندی‌ها در ایران

۴- مدل‌های مکان‌یابی خانوارها

- ۱- مدل ون تونن
- ۲- مدل آلسو
- ۳- مدل موث
- ۴- سایر مدل‌ها
- ۵- کاربرد مکانیابی خانوار در ایران

۵- تجمیع و خوشه‌بندی فعالیت‌ها

- ۱- مفهوم خوشه‌بندی
- ۲- صرفه‌های ناشی از تجمیع
- ۳- انواع صرفه‌های ناشی از تجمیع
- ۴- تجمیع و خوشه‌بندی فعالیت‌ها در ایران

۶- اقتصاد فضا

- ۱- مفهوم فضا و اقتصاد فضایی
- ۲- نظریه‌های در باره فضا
- ۳- اقتصاد فضا و ساختار فضایی فعالیت‌ها
- ۴- تقاضا و قیمت‌گذاری فضایی
- ۵- چگونگی اندازه‌گیری فضا
- ۶- مسایل اقتصاد فضا در ایران

۷- تخصیصی شدن فعالیت‌ها و مناطق

- ۱- مدل اقتصاد پایه
- ۲- مدل کینزی
- ۳- مدل داده‌ستانده
- ۴- نمونه کاربرد مدل‌ها در ایران

۸- تحلیل منطقه‌ای کار، کالا و سرمایه

- ۱- بازار نیروی کار
- ۲- بازار نیروی کار منطقه‌ای

- ۳- تجارت بین مناطق
- ۴- تحرک سرمایه
- ۵- تحلیل‌های منطقه‌ای کار، کالا و سرمایه در ایران

۹- مدل‌های رشد منطقه‌ای

- ۱- مدل‌های طرف تقاضا
- ۲- مدل‌های طرف عرضه
- ۳- مدل‌های علیت تجمعی
- ۴- مدل‌های رشد همگرا و واگرا
- ۵- کاربرد مدل‌های منطقه‌ای در ایران

۱۰- اقتصاد حمل و نقل در مناطق

- ۱- آثار حمل و نقل بر منطقه
- ۲- سیستم‌های حمل و نقل
- ۳- مدل‌های حمل و نقل
- ۴- مدل‌های تقاضای سفر بین مناطق
- ۵- مدیریت تقاضای سفر
- ۶- مسایل حمل و نقل و اقتصاد منطقه‌ای در ایران

۱۱- برنامه‌ریزی منطقه‌ای

- ۱- مفهوم برنامه‌ریزی و برنامه‌ریزی منطقه‌ای
- ۲- برنامه‌ریزی فضایی
- ۳- برنامه‌ریزی آمایش سرزمین
- ۴- برنامه‌ریزی کسری
- ۵- برنامه‌ریزی حمل و نقل
- ۶- روش‌های رتبه‌بندی در مناطق
- ۷- برنامه‌ریزی منطقه‌ای در ایران

۱۲- سیاست‌های منطقه‌ای

- ۱- سیاست‌های اقتصاد منطقه‌ای
- ۲- سیاست‌های سنتی
- ۳- سیاست‌های نوین
- ۴- چالش‌های سیاست‌های توسعه ملی و منطقه‌ای در ایران و جهان

۴- منابع

الف - فارسی

- اکبری، نعمت الله. (۱۳۸۷) کاربرد روش های برنامه ریزی در اقتصاد و مدیریت، اصفهان: جهاد دانشگاهی.
- صباغ، مجید. (۱۳۸۰) اقتصاد منطقه ای، تهران: سمت.
- مک گین، فیلیپ. (۱۳۹۴). اقتصاد نوین شهری و منطقه ای. ترجمه: رئیسی دهکردی، شهرام. تهران: نور علم

ب- انگلیسی / عربی

- Anas, A. (2013). Modelling in urban and regional economics. Taylor and Francis.
- LeSage, J. (2015). Spatial econometrics. In Handbook of research methods and applications in economic geography. Edward Elgar Publishing.
- Martin, R. (2012). Regional economic resilience, hysteresis and recessionary shocks. Journal of economic geography, 12(1), 1-32.
- McCann, P. (2013). Modern urban and regional economics. Oxford University Press.
- Zhang, W. B. (2012). A theory of interregional dynamics: models of capital, knowledge and economic structures (Vol. 523). Springer Science and Business Media.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد کاربردی مسکن

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی		اقتصاد کاربردی مسکن	
انگلیسی		Applide Housing Econmoics			
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒		نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		کد درس: ۱۸ خ	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی		اقتصاد خرد (۲)	اقتصاد کلان (۲)	-
	کد درس پیشنهادی		ت۳	ت۴	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐			
		ندارد ☒			

۲- اهداف

آموزش نظریه های اقتصاد مسکن و آشنایی دانشجویان با مبانی خرد و کلان اقتصاد مسکن، درک روابط موجود میان متغیرهای اقتصاد مسکن، تحلیل ارتباط اقتصاد مسکن با سایر رشته های علوم اقتصادی، چگونگی ارتباط اقتصاد مسکن با اهداف اقتصاد کلان اهم اهداف مطالعه اقتصاد مسکن می باشد. بطور خاص و ویژه

- اندازه گیری متغیرهای اساسی اقتصاد مسکن:

جایگاه و نقش مسکن در حسابداری درآمد ملی، نقش بخش مسکن در تولید ناخالص داخلی (GDP) در دوره تولید و بهره برداری، موجودی و روانه مسکن، نقش مسکن در تشکیل سرمایه ناخالص، تقاضای مسکن و ساختار آن، دارایی مسکن و سهم آن از کل دارایی خانوارها، اهمیت مسکن در اقتصاد خانوار، مخارج مسکن و سهم آن در بودجه خانوار، نقش و سهم مسکن در تورم (CPI).

- روابط علت و معلولی موجود میان متغیرهای اقتصاد مسکن در چهارچوب مدل دنیس دیپاسکال و ویتون؛

سرمایه گذاری و تولید مسکن و ارتباط آن با قیمت مسکن، ارتباط بین قیمت و اجاره مسکن و هزینه استفاده مسکن (User Cost)، تحلیل قیمت مسکن در طول زمان، تحلیل فضایی قیمت مسکن (بین شهرها و مناطق مختلف شهر؛ تابع هدانیک)، ارتباط بین قیمت و ذخیره مسکن در دوره های زمانی، عوامل مؤثر بر تقاضای مسکن و ترکیب آن، عوامل مؤثر بر عرضه و تولید مسکن، الگوی تعادل کوتاه و بلند مدت بازار مسکن، تحلیل تعادل بازار مسکن در چهارچوب مدل ایستا و ایستای مقایسه ای بر پایه الگوی دنیس دیپاسکال و ویتون.

- تحلیل و ارزیابی سیاست ها (اختیاری مطابق نظر اساتید)

اثر سیاست های هزینه ای و یارانه ای دولت، تحلیل اثر گذاری سیاست های مالیاتی، تحلیل قوانین و مقررات دولت و دولت محلی و نهادهای غیر دولتی، نظام تامین مالی مسکن، ساماندهی و بهبود عملکرد بازار مسکن و رفع شکست بازار، ساماندهی بازار مسکن و کنترل نوسانات آن، تلاش جهت برقراری مبانی رقابت در بازار مسکن و آرایه اطلاعات بهنگام و شفاف، ساماندهی

نظام تأمین مالی مسکن و پوشش تمامی اقشار جامعه (توسعه پوشش در سطح)، ساماندهی نظام ثبت اسناد رسمی و حذف معاملات غیر رسمی، توسعه نهاد های غیر دولتی و شکل گیری اتحادیه های خریداران و مستاجران از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مروری بر مفاهیم اساسی و شاخص های کلیدی اقتصاد مسکن

۱- تعریف اقتصاد مسکن، قلمرو و اهداف آن

۲- اهمیت اقتصاد مسکن و ارتباط آن با سایر بخش ها

۳- مشکلات اساسی و فعالیت های غیر بازاری در اقتصاد مسکن

۴- شاخص های ارزیابی عملکردی و سیاست گذاری مسکن

۵- نقش و اهداف دولت در بازار مسکن

۲- تقاضای مسکن و تحلیل تقاضای مسکن در ایران

۱- تقاضای مسکن ملکی و استیجاری

۲- تقاضای مسکن: تقاضای دارایی و مصرفی

۳- مبانی انتخاب نوع تصرف مسکن

۴- ویژگی های اساسی تقاضای سوداگری مسکن

۵- تحلیل و ارزیابی تقاضای مسکن در ایران

۳- عرضه و تولید مسکن

۱- ذخیره و روانه مسکن (تبیین مفاهیم کلیدی؛ عرضه خدمات مسکن و انتقال مالکیت)

۲- سرمایه گذاری مسکن

۱- نظریه بحداکثر رساندن سود

۲- نظریه عرضه مسکن بر پایه فضای شهری

۳- نظریه توبین-Q

۳- عرضه مسکن نوساز و قدیمی

۴- عرضه مسکن کوتاه مدت، میان مدت و بلندمدت

۵- تحلیل و ارزیابی عرضه و تولید مسکن در ایران

۴- تعادل در بازار مستغلات و دارایی مسکن

۱- بازار املاک و مستغلات مسکن

- ۲- اثر تقاضا و ترکیب آن بر تعادل بازار مسکن
- ۳- اثر اجزاء هزینه استفاده مسکن بر تعادل
- ۴- عوامل مؤثر بر تعادل بازار مسکن
- ۵- بازار مسکن و واحدهای مسکونی خالی
- ۶- مبانی تعیین ادوار تجاری در اقتصاد مسکن

۵- نظریه های قیمت مسکن و تحلیل آن در ایران

۱- قیمت مسکن و کانال های اثرگذاری آن بر اقتصاد

۱- نظریه های نوسان قیمت مسکن در طول زمان

۱- نظریه بنیادی قیمت مسکن

۲- نظریه پرتفولیو و سبد دارایی ها

۳- نظریه حباب شکل بودن قیمت مسکن

۲- نظریه پراکندگی فضایی قیمت مسکن

۱- تابع هدانیک مسکن

۲- نظریه ارزش مکانی

۳- نظریه تسلط انگیزه تصرف مسکن در بازار و مناطق شهری

۳- تحلیل و ارزیابی نظریه های قیمت مسکن در ایران

۱- الگوی تحلیل فضایی قیمت مسکن

۲- تحلیل روند زمانی قیمت مسکن و ارزیابی شوک ها

۶- سیاست ها و رفع موارد شکست بازار (اختیاری مطابق نظر اساتید)

۱- نقش و اهداف دولت ملی و محلی در بازار مسکن

دولت های محلی؛ صیانت از معماری اصیل، ساماندهی کاربری ها، حمایت از گروه های آسیب پذیر و جوانان، مستغلات و مسکن به عنوان منبع مهم درآمدی.

دولت مرکزی؛ اجرای وظایف در چهارچوب قانون اساسی و تامین سرپناه اقشار آسیب پذیر و گروه های ویژه، رفع موارد شکست بازار، ایجاد نظام اطلاعات شفاف و کامل جهت کمک به برقراری بازار غیر انحصاری، استفاده از ظرفیت های واقعی بخش مسکن در تحقق اهداف اقتصاد کلان از جمله؛ تقویت رشد، کنترل تورم، کاهش بیکاری، بهبود اهداف توزیع درآمدی و همچنین رشد درون زا و تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی.

۲- ابزارهای مالی و پولی

سیاست های درآمدی و هزینه ای بودجه، سیاست های وام و سود تسهیلات و سایر ابزارهای پولی در بازار رهن اولیه و ثانویه

۳- قوانین و مقررات

قوانین ناظر بر مراحل تولید و ساخت مسکن از سوی دولت و مقام های محلی، قوانین ناظر بر استفاده مسکن بعنوان سرپناه یا دارایی، قوانین مالک و مستاجر، قوانین مرتبط با نهادهای تولید کننده

۴- نهادسازی در بازار مسکن

نهادسازی تولیدکنندگان مسکن، نهادسازی مصرف کننده گان مسکن(ملکی و اجاره ای)، نهادهای تامین مالی مسکن

۴- منابع

الف - فارسی

- خلیلی عراقی، منصور و حسنی، احمد. (۱۳۹۸). اقتصاد مسکن. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- قلی زاده، علی اکبر. (۱۳۸۷). نظریه قیمت مسکن در ایران به زبان ساده. تهران: انتشارات نور علم.

ب- انگلیسی / عربی

- Charles Leung(2004) Macroeconomics and housing: a review of the literature, Journal of Housing Economics,13(4), 249-267.
- DiPasquale, D and Wheaton, W.C. (1992). The Markets for Real Estate Assets and Space: A Conceptual Framework. Journal of the American Real Estate and Urban Economics Association. 20(1), 181-197.
- Stephen. M.(2003). Housing Policy Matters: A Global Analysis (Oxford Univ. Press).

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس عملیات بانکداری داخلی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	عملیات بانکداری داخلی
		انگلیسی	Domestic Banking Operations
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☒
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	پول و بانکداری	بانکداری اسلامی
	کد درس پیشنهادی	ت ۲۲	ت ۲۳
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☒ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☐	

۲- اهداف

آشنایی با مفاهیم، مباحث، کارکردهای عملیات بانکداری از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- آغاز بانکداری ایران

- ۱- نخستین گام در جهت اسلامی کردن سیستم بانکی
- ۲- روند تحول در قوانین بانکداری
- ۳- ملی شدن بانک ها
- ۴- بانکداری اسلامی
- ۵- بانک های دولتی- بانک های خصوصی

۲- کلیات حسابداری

- ۱- اصول حسابداری
- ۲- دفاتر قانونی
- ۳- دفترداری دویل

۳- عملیات صندوق

- ۱- دریافت وجوه از مشتریان
- ۲- پرداخت وجوه به مشتریان
- ۳- کسری صندوق و عملیات حسابداری آن
- ۴- فزونی صندوق و عملیات حسابداری آن
- ۵- جابجایی اسکناس و عملیات حسابداری آن

- ۶- تامین تمبر مالیاتی (سفته، برات، بارنامه، دسته چک)
- ۷- عملیات حسابداری دریافت و فروش تمبر دسته چک
- ۸- انواع دسته چک

۴- تجهیز منابع

۱- حساب های جاری

- ۱- سپرده های قرض الحسنه جاری
- ۲- گشایش حساب جاری مشترک
- ۳- گشایش حساب جاری برای بانکهای داخلی
- ۴- افتتاح دو یا چند حساب جاری برای یک شخص
- ۵- حسابهای دولتی
- ۶- افتتاح حساب برای اشخاص حقوقی
- ۷- افتتاح حساب قرض الحسنه جاری برای شرکتهای در شرف تاسیس
- ۸- افتتاح حساب قرض الحسنه جاری برای شرکتهای به ثبت رسیده
- ۹- افتتاح حساب جاری برای شرکتهای و موسسات خارجی
- ۱۰- عملیات حسابداری

۲- حساب های قرض الحسنه پس انداز

- ۱- سپرده های قرض الحسنه پس انداز
- ۲- انواع سپرده های قرض الحسنه پس انداز
- ۳- افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز در حالت های خاص
- ۴- عملیات حسابداری

۳- حساب های سپرده گذاری

- ۱- انواع سپرده های سرمایه گذاری مدت دار
- ۲- سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت
- ۳- سپرده سرمایه گذاری کوتاه مدت ویژه
- ۴- سپرده سرمایه گذاری بلند مدت
- ۵- طریقه افتتاح حساب سپرده بلند مدت
- ۶- سپرده های سرمایه گذاری ویژه (نظیر خرید مسکن، آتیه و ...)
- ۷- عملیات حسابداری

۵- چک

- ۱- تعریف چک
- ۲- شرایط ظاهری چک
- ۳- شرایط صحت چک
- ۴- تعقیب کیفی چک و حذف آن
- ۵- پرداخت وجه چک حامل یا در وجه شخص معین

- ۶- صدور گواهینامه عدم پرداخت تمام و یا قسمتی از وجه چک
- ۷- حساب‌های درگیر و چگونگی رفع سوء اثر چک‌های برگشتی
- ۸- شرایط رفع سوء اثر از سوابق چک‌های برگشتی
- ۹- انواع چک از نظر بانک
- ۱۰- چک عادی، چک گواهی‌شده، چک عمومی
- ۱۱- چک مسافرتی
- ۱۲- ایران چک
- ۱۳- عملیات حسابداری ایران چک
- ۱۴- چک بانکی
- ۱۵- مراحل اجرایی چک‌های بانکی بین بانک‌ها

۶- چک های انتقالی - حواله

- ۱- چک های انتقالی عهده یک بانک
- ۲- پایاپای داخلی بانک ها
- ۳- اتاق پایاپای اسناد بانکی
- ۴- حواله بین دو واحد در یک شهر
- ۵- عملیات حسابداری
- ۶- حواله بین دوشهر
- ۷- عملیات حسابداری دورنگار و چک
- ۸- عملیات شعبه پرداخت کننده دور نگار، چک

۷- اوراق و اسناد تجاری

- ۱- سفته
- ۲- برات
- ۳- وجوه تمایز بین سفته و برات
- ۴- اهمیت سفته و برات
- ۵- مسئولیت امضاکنندگان برات
- ۶- انواع ظهرنویسی
- ۷- واخواست
- ۸- انواع بروات
- ۹- وصول بروات
- ۱۰- بروات وصولی عهده شهرستانها
- ۱۱- بروات دریافتی از شهرستانها (وصولی و تضمینی آنها)
- ۱۲- بروات تضمینی و انواع آن
- ۱۳- بروات خریداری و انواع آن

۸- بانکداری الکترونیک

- ۱- بانکداری در بستر اینترنت و مجازی، نحوه فعالیت شعب مجازی

- ۲- محصولات بانکداری الکترونیک (موبایل بانکینگ، ussd، انتقالات وجه الکترونیکی (ساتنا و پایا)، POS، ATM، طرحهای جدید: شاپرک، شایک و سحاب و...)
- ۳- عملیات حسابداری دستگاه PINPAD
- ۴- عملیات حسابداری دستگاه P.O.S
- ۵- نحوه تامین موجودی دستگاه خودپرداز ATM
- ۶- عملیات حسابداری دستگاه خودپرداز ATM

۴- منابع

الف - فارسی

- احمدی، محمود، خندان سویری، مهدی (۱۳۹۴) نظام‌های پرداخت و بانکداری الکترونیک در ایران، تهران: پژوهشکده پولی و بانکی.
- بهمند، محمد، بهمنی، محمود. (۱۳۸۵). بانکداری داخلی ۱. چ ۱۳. تهران: انتشارات موسسه عالی بانکداری.
- بهمنی، محمود. (۱۳۸۹). اصول بانکداری. تهران: انتشارات موسسه عالی بانکداری.
- شیخانی، سعید. (۱۳۷۸). بانکداری الکترونیک و راهبردهای آن در ایران. تهران: پژوهشکده پولی و بانکی.
- غفاری، مهدی. (۱۳۹۵). بانکداری اعتباری- تجهیز منابع، تهران: انتشارات پیشبرد.

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☐	☐

سرفصل درس بانکداری بین‌المللی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	بانکداری بین‌المللی
		انگلیسی	International banking
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☒
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	بانکداری اسلامی	-
	کد درس پیشنهادی	۲۳ ت	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☒ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☐	

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مباحث، کارکردهای بانکداری اسلامی بین‌المللی از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- سیر تکامل بانکداری بین‌الملل

- ۱- مفهوم بانکداری متعارف
- ۲- مفهوم بانکداری اسلامی
- ۳- شکل‌گیری بانکداری اسلامی بین‌المللی
- ۴- روند رو به رشد بانکداری اسلامی بین‌المللی
- ۵- بین‌المللی شدن نظام اقتصادی
- ۶- بین‌المللی شدن نقل و انتقال سرمایه
- ۷- بین‌المللی شدن بازارهای مالی و بانکداری
- ۸- بین‌المللی شدن بانکداری
- ۹- زمینه فعالیت بین‌المللی بانک‌ها
- ۱۰- نحوه ارائه فعالیت بانکداری بین‌المللی
- ۱۱- اشکال مختلف بانکداری بین‌المللی

۲- مباحث بین‌المللی ارز و نظام پرداخت‌ها

- ۱- بازار ارز و حجم مبادلات ارز خارجی
- ۲- انواع نرخ‌های ارز
- ۳- انواع روش‌های اعلام نرخ ارز
- ۴- نرخ ارز اسمی در برابر نرخ ارز واقعی

- ۵- انواع معاملات ارزی
- ۶- انواع سیستم های مختلف ارزی
- ۷- بازیگران بازار ارز
- ۸- قراردادهای و قوانین مربوط به معاملات ارز خارجی (مراجعه، وعده، تورق، صلح)

۳- ریسک و مدیریت ریسک در بانکداری بین المللی اسلامی

- ۱- ریسک در اسلام
- ۲- پوشش ریسک در نظام مالی اسلامی
- ۳- مباحث فقهی روش های پوشش ریسک
- ۴- ریسک و نااطمینانی در بانکداری بین الملل اسلامی
- ۵- تقسیم بندی ریسک ها
- ۶- سابقه و سیر تکامل پوشش ریسک

۴- قواعد ناظر بر بانکداری بین المللی

- ۱- نهادهای بین المللی نظارتی بانک ها
- ۲- قواعد بال و در بانکداری اسلامی (چالش های مربوط به کفایت سرمایه و...)
- ۳- استانداردهای اسلامی حسابداری و حسابرسی موسسات مالی اسلامی (AAOIFI)
- ۴- مقررات بین المللی پولشویی

۵- ابزارهای تامین مالی اسلامی و بانکداری بین المللی

- ۱- انواع روشهای تامین مالی خارجی
- ۲- تامین مالی اسلامی و ریسک
- ۳- روش های تامین مالی اسلامی

۶- تجارت بین الملل و بانکداری اسلامی بین الملل

- ۱- عوامل موثر در انتخاب بهترین شیوه پرداخت
- ۲- روش های پرداخت در بازرگانی بین الملل
- ۳- ضمانتنامه بانکی
- ۴- قوانین و مقررات بین المللی ناظر بر هریک از شیوه های پرداخت

۷- سازمان ها و نهادهای مالی اسلامی بین المللی

- ۱- بانک توسعه اسلامی (IDB)
- ۲- شرکت اسلامی توسعه بخش خصوصی (ICD)
- ۳- شرکت اسلامی بیمه سرمایه گذاری و اعتباری صادراتی (ICIEC)
- ۴- شرکت بین المللی اسلامی تأمین مالی تجارت (ITFC)
- ۵- صندوق انسجام اسلامی برای توسعه (ISFD)
- ۶- مؤسسه پژوهش و آموزش اسلامی (IRTI)

- ۷- هیئت خدمات مالی اسلامی (IFSB)
- ۸- شرکت بین‌المللی اسلامی مدیریت نقدینگی (IILM)
- ۹- سازمان حسابداری و حسابرسی مؤسسات مالی اسلامی (AAOIFI)
- ۱۰- مرکز اسلامی مصالحه و داوری بین‌المللی (IICRA)
- ۱۱- مؤسسه بین‌المللی رتبه‌بندی اسلامی (IIRA)

۸- بحران های بین المللی بانکی و بانکداری اسلامی

- ۱- بحران های مالی و بانکی
- ۲- دلایل بحران های مالی و بانکی
- ۳- تاریخچه بحران بانکی
- ۴- تبعات بحران های بانکی
- ۵- بانکداری اسلامی و کاهش بحران ها
- ۶- راهکارهای اسلامی برای بحران های مالی

۹- آینده بانکداری اسلامی بین الملل

- ۱- جهانی شدن اقتصاد
- ۲- ارتباط جهانی شدن با بانکداری اسلامی
- ۳- چالش های جهانی شدن و هویت اسلامی
- ۴- جهانی شدن و بانکداری بین المللی
- ۵- تحولات بانکداری اسلامی بین الملل
- ۶- بانکداری اسلامی بین الملل، فرصت ها و چالش ها

۴- منابع

الف - فارسی

- برهانی، حمید. (۱۳۷۹). بانکداری و تامین مالی بین الملل. تهران: انتشارات موسسه عالی بانکداری، ۱۳۷۹.
- پورمحمدی، سید حمید، زارع قاجاری، فردوس. (۱۳۹۲). نهادهای مالی بین المللی اسلامی. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی امیرکبیر.
- رشیدی، مهدی. (۱۳۹۱). بانکداری بین الملل ۱. تهران: انتشارات موسسه عالی بانکداری.
- رضایی برزگر، داود. (۱۳۸۹). عملیات بانکی بین المللی، تهران: انتشارات پیشبرد.
- گلمرادی، حسن، رضوی، مهدی. (۱۳۹۶). بانکداری اسلامی بین المللی، تهران: سمت.
- مزینی، مسعود، مهاجرانی تهرانی، محمدحسن. (۱۳۹۰). بانکداری بین الملل ۲. تهران: انتشارات موسسه عالی بانکداری.
- موسائی، میثم. (۱۳۷۷)، تبیین موضوع و مفهوم ربا از دیدگاه فقهی (با توجه به روابط اقتصادی معاصر)، موسسه تحقیقات پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، چاپ دوم.
- موسائی، میثم. (۱۳۸۲)، ربا و کاهش ارزش پول، پژوهشکده اقتصادی دانشگاه تربیت مدرس.
- موسائی، میثم. (۱۳۹۰)، موضوع شناسی ربا، دانشکده امور اقتصادی و انتشارات نور علم چاپ سوم.
- میرآخور، عباس، خان، محسن س. (۱۳۷۰). ترجمه دکتر محمدضیایی بیگدلی، مطالعات نظری در بانکداری و مالیه اسلامی تهران: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

- میشکین، فردریک اس.. (۱۳۸۸). اقتصاد، پول، بانکداری و بازارهای مالی ۲. ترجمه: قضاوی، حسین. تهران: انتشارات موسسه عالی بانکداری.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☐	☐

سرفصل درس مدیریت مالی

۱- مشخصات

مدیریت مالی		فارسی	عنوان درس
Financial Management		انگلیسی	
نوع درس: پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒		نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۲۱
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اصول حسابداری	-
	کد درس پیشنهادی	پ ۱	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

این درس با استفاده از علوم مختلفی نظیر مدیریت، حقوق، ریاضیات، آمار، اقتصاد، حسابداری و فنون تصمیم گیری، به توضیح و تبیین تئوری ها، اصول، مفاهیم و رویکردهای موجود در مدیریت مالی می پردازد. در درس مدیریت مالی ۱، مباحثی چون انواع شرکت های مختلف و ویژگی های آن ها، مدل های حاکمیت شرکتی در شرکت های مختلف، تحلیل وضعیت مالی شرکت های مختلف، روش های تأمین مالی، مدیریت ریسک و روش های انتخاب پروژه های سرمایه گذاری پیشنهادی در شرکت های مختلف، ارائه می گردد که از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مقدمه ای بر مدیریت مالی

- 1- تعریف مدیریت مالی
- 2- مدیریت مالی شخصی
- 3- مدیریت مالی شرکت های مختلف
- 4- مدیریت مالی بخش عمومی
- 2- آشنایی با انواع مختلف شرکت ها

- 1- شرکت های تضامنی
- 2- شرکت های سهامی عام و خاص
- 3- شرکت های تعاونی
- 4- شرکت های مخمس
- 5- جایگاه شرکت ها در اقتصاد و

۳- آشنایی با مدل های مختلف حاکمیت شرکتی در شرکت های مختلف

- 1- تئوری نمایندگی و تئوری ذی نفعان
- 2- مدل آنگلو- امریکایی

3- مدل اروپای قاره ای

4- مدل ایرانی و

۴- تحلیل وضعیت مالی شرکت های مختلف

1- آشنایی با صورت های مالی شرکت های مختلف (ترازنامه، صورت حساب سود و زیان و...)

2- انواع نسبت های مالی،

3- نقاط سر به سر و اهرم ها و

۵- روش های تأمین مالی شرکت های مختلف در مراحل مختلف دوره زندگی آن ها

1- تأمین مالی خانوادگی

2- تأمین مالی از طریق صندوق های مخاطره پذیر

3- تأمین مالی از طریق نظام بانکی

4- تأمین مالی از طریق انتشار سهام

5- تأمین مالی از طریق افزایش سرمایه (انواع روش های آن)

6- تأمین مالی از طریق انتشار اوراق با سود متغیر و ثابت و....

7- تحلیل هزینه تأمین مالی از طرق مختلف

8- تبیین تئوری های ارتباط روش تأمین مالی و ارزش شرکت

9- تبیین ساختار تأمین مالی بهینه و

۶- مدیریت ریسک در شرکت های مختلف

1- تعریف ریسک

2- تقسیم بندی انواع ریسک

3- فرایند مدیریت ریسک

4- روش های مدیریت ریسک در شرکت های مختلف

۷- روش های انتخاب پروژه های سرمایه گذاری پیشنهادی در شرکت های مختلف

1- معیارهای تحلیل پروژه های پیشنهادی

نحوه پذیرش یا رد پروژه های پیشنهادی و

۴- منابع

الف - فارسی

- برگام، یوجین و گاپنسکی، لویی سی. (۱۳۸۲). مدیریت مالی ﴿میانہ﴾. مترجم: علی پارسائیان، تهران: انتشارات ترمه
- جردن، برادفورد. راس، استیون. رندلف وسترفیلد. (۱۳۹۷). مدیریت مالی نوین. مترجمان: جهانخانی، علی و شوری، مجتبی. جلد اول. تهران: انتشارات سمت.
- شهرآبادی، ابوالفضل. (۱۳۹۴). مدیریت مالی ج ۲. تهران: انتشارات بورس.
- شهرآبادی، ابوالفضل و افسرده، جواد. (۱۳۹۳). مدیریت مالی ج ۱. تهران: انتشارات بورس.
- قالیباف، حسن. بابالویان، شهرام و موسوی، میرسجاد. (۱۳۹۴). مدیریت مالی پیشرفته. تهران: انتشارات بورس.

- مدرس، احمد و عبدالله زاده، فرهاد. (۱۳۹۱). مدیریت مالی، جلد اول، تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی.
- یحیی پور، جمشید. (۱۳۹۴). مطالعه تطبیقی مدل های حاکمیت شرکتی و ارائه مدل مناسب برای حاکمیت شرکتی حقوق شرکت های سهامی ایران، مجله بورس اوراق بهادار، ۸(۲۹)، ۱۱۱.

ب- انگلیسی / عربی

- Brealey, R. A., Myers, S. C., Allen, F., and Mohanty, P. (2012). Principles of corporate finance. Tata McGraw-Hill Education.
- Tirole, J. (2010). The theory of corporate finance. Princeton University Press
- Ross, S. A., Westerfield, R., Jordan, B. D., and Biktimirov, E. N. (2008). Essentials of corporate finance. McGraw-Hill/Irwin.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس بورس اوراق بهادار و تامین مالی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	بورس اوراق بهادار و تامین مالی	
		انگلیسی	Stock Exchange and Financing	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنیاز	عنوان درس	اقتصاد خرد (۲)	بازار سرمایه	-
	کد درس پیشنیاز	ت ۳	ت ۲۵	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

درک اهمیت جایگاه بازارهای اوراق بهادار در نظام مالی کشور، آشنایی با انواع بازارهای اوراق بهادار، آشنایی و درک جایگاه و نقش بازارهای اوراق بهادار در اقتصاد، آشنایی با حوزه مسائل و چالش های بازارهای اوراق بهادار، آشنایی با فرایند معاملات و تخلقات مختلف در بازارهای اوراق بهادار، کسب مقدمات لازم جهت نقد و اصلاح بازارهای اوراق بهادار، تقویت نگرش سیستمی و قدرت تحلیل مسائل و چالش های حوزه تأمین مالی و بازارهای اوراق بهادار از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- جایگاه بازارهای اوراق بهادار در نظام مالی و اقتصاد کشور

1- تعریف نظام مالی،

2- ارکان نظام مالی (بازارهای مالی، نهادهای مالی، ابزارهای مالی و قوانین و مقررات مالی)

3- نقش بازارهای اوراق بهادار در نظام مالی و اقتصاد کشور

۲- بورس های اوراق بهادار در کشورهای مختلف

1- تاریخچه ایجاد بورس های اوراق بهادار

2- تعریف و ضرورت ایجاد بورس های اوراق بهادار

3- تئوری ها و انواع بورس های اوراق بهادار

4- آمار معاملات در این بازارها و....

۳- بازارهای خارج از بورس (OTC) در ایران و کشورهای مختلف

1- تاریخچه ایجاد بازارهای خارج از بورس

2- تعریف و ضرورت ایجاد بازارهای خارج از بورس

3- آمار معاملات در این بازارها و....

۴- بورس اوراق بهادار تهران

- 1- تاریخچه، قوانین و اهداف بورس اوراق بهادار تهران
- 2- کارکردها، ارکان، نحوه پذیرش ناشران و چالش‌های بورس اوراق بهادار تهران
- 3- شاخص‌های بورس اوراق بهادار تهران
- 4- انواع ابزارهای مالی بورس اوراق بهادار تهران
- 5- آمار معاملات و جایگاه بورس اوراق بهادار در تأمین مالی

۵- فرابورس ایران

- 1- تاریخچه، قوانین و اهداف فرابورس ایران
- 2- کارکردها، ارکان، نحوه پذیرش ناشران و چالش‌های فرابورس ایران
- 3- انواع ابزارهای مالی فرابورس ایران
- 4- شاخص‌های فرابورس ایران
- 5- آمار معاملات و جایگاه فرابورس ایران در تأمین مالی

۶- بورس‌های کالایی

- 1- تاریخچه، قوانین و اهداف بورس‌های کالایی
- 2- ارکان، معاملات و چالش‌های بورس‌های کالایی در برخی از کشورها و ایران

۷- بورس‌های انرژی

- 1- تاریخچه، اهداف و ارکان بورس‌های انرژی
- 2- معاملات، چالش‌های بورس‌های انرژی در برخی از کشورها و ایران

۸- بازار دارایی فکری (بورس ایده)

- 1- تاریخچه، اهداف و ارکان بورس ایده
- 2- معاملات، چالش‌های بورس‌های ایده در برخی از کشورها و ایران
- 3- روش‌های موجود تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان

۹- فرایند انجام معاملات در بورس‌های اوراق بهادار

- 1- دریافت کد معاملاتی
- 2- معاملات برخط (آن لاین)
- 3- مراحل انجام معاملات
- 4- انواع سفارش‌ها

- 5- دامنه نوسان و گره معاملاتی
- 6- نحوه کشف قیمت در این معاملات
- 7- نقش شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه و....

۱۰- انواع معاملات در بورس های اوراق بهادار

- 1- معاملات عمده و معاملات عمده شرایطی
- 2- معاملات حقیقی - حقوقی
- 3- بورس بازی و....

۱۱- نهادهای ناظر بر بورس های اوراق بهادار در کشورهای مختلف

- 1- تاریخچه ی ایجاد نهادهای ناظر در بازار سرمایه
- 2- مأموریت، اهداف، وظایف، ساختار و چالش های نهادهای ناظر در بازار سرمایه

۱۲- نهادهای ناظر بر بورس های اوراق بهادار در ایران

- 1- تاریخچه ی ایجاد نهادهای ناظر در بازار سرمایه ی ایران
- 2- مأموریت، اهداف، وظایف، ساختار و چالش های شورای عالی بورس و سازمان بورس و اوراق بهادار
- 3- سیاستگذاری و وضع قوانین

۱۳- تخلفات و جرایم در معاملات اوراق بهادار

- 1- معاملات با استفاده از اطلاعات نهانی
- 2- دستکاری معاملات
- 3- تخلفات کارگزاران
- 4- تنبیهات و مجازات ها

۴- منابع

الف - فارسی

- سازمان بورس و اوراق بهادار (۱۳۹۲). قوانین و مقررات بازار اوراق بهادار، تهران: انتشارات بورس.
- سازمان بین المللی کمیسیون های اوراق بهادار. (۱۳۸۸). معاملات دارندگان اطلاعات نهانی، مترجم: محمدرضا مهران فر، تهران: انتشارات چالش.

- سوهانی، حسین و شهیدی، سید مرتضی. (۱۳۹۳). تحلیل حقوقی معاملات بازار فیزیکی بورس کالای ایران، انتشارات بورس.
- عبدالرحیمیان، محمد حسین و دهقان منشادی، سمانه. (۱۳۹۹). سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار (از تئوری تا عمل)، تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی.
- میرزایی منفرد، غلامعلی. (۱۳۹۲). حقوق کیفری بازار اوراق بهادار، تهران: انتشارات میزان.

ب- انگلیسی / عربی

- Narayanan, V.G., Ferri., F, Brem, L.(2010). The Credit Crisis of 2008: An Overview, Harvard Business School Case .
- Reinhart, C., and Rogoff, K. (2009). This Time is Different: Eight Centuries of Financial Folly, Oxford and Princeton: Princeton University Press.
- Shiller, R. J. (2008). The Subprime Solution: How Today's Global Financial Crisis Happened, and What to Do about It. Princeton and Oxford: Princeton University Press.
- Stiglitz, J.E. (2009). Capitalist Fools. Vanity Fair, January.
- Stiglitz, J. E. (2010). Freefall: America, Free Markets, and the Sinking of the World Economy. New York and London: Norton.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس جهانی شدن و بحران های مالی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	جهانی شدن و بحران های مالی
		انگلیسی	Globalization and Financial Crisis
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۲۳
دروس پیش نیاز	عنوان درس پیش نیاز	مالیه بین الملل	اقتصاد مالی
	کد درس پیش نیاز	ت ۲۶	ت ۲۴
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ ندارد ☒	سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐

۲- اهداف

مهمترین اهداف این درس، استفاده از نظریه های اقتصادی جهت درک علل و ابعاد بحرانهای اقتصادی و نیز راهکارهای مقابله با این بحرانهای اقتصادی است. دانشجویان در این مسیر، ضمن مطالعه و مروری بر مهمترین بحرانهای اقتصادی و مالی جهانی و منطقه ای، با میزان اثر بخشی انواع سیاستهای اقتصادی و نیز اقدامات احتیاطی آشنا می شوند. بطور کلی در پایان این دوره دانشجویان قادر خواهند بود:

- زمینه اقتصادی- مالی و علل ممکن بوجود آورنده بحرانهای اقتصادی و مالی را توصیف کرده و توضیح دهند که چگونه یک بحران خاص از یک کشور یا منطقه خاص شروع شده و تا چه اندازه سایر مناطق و اقتصادهای دنیا را تحت تأثیر قرار می دهد.
- با یک رویکرد انتقادی، نقش سیاستهای اقتصادی دولتها را در شکلگیری و درنهایت از بین بردن اثرات منفی این بحرانها توضیح دهند.
- نقاط تشابه و تمایز بحرانهای مالی و اقتصادی جهانی را درک کرده و توضیح دهند.
- هزینه های اقتصادی و مالی بحرانهای اقتصادی و مالی را درک کرده و انگیزه های مطالعه در خصوص نمونه های موفق بین المللی در آنها تقویت شود.
- مهمترین ویژگی های بازارهای کلان اقتصادی را جهت مصون ماندن از انواع بحرانهای اقتصادی و مالی را توضیح دهند.
- نحوه شکل گیری مسیر آتی اقتصاد جهانی را در بستر این بحرانها مورد تأمل قرار دهند.

که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- ۱- مبانی نظری (تعیین کننده های) انواع بحرانهای مالی، پولی و بدهی ها و اقدامات سیاستی:

- ۱- مروری بر مفاهیم: مفهوم بحران، مفهوم بحرانهای اقتصادی و مالی، شاخص های تقسیم بندی بحرانهای اقتصادی و مالی.
- ۲- بحرانهای پولی و بانکی
 - ۱- مقدمه ای بر مهمترین بحرانهای اقتصادی و مالی بین المللی (رکود بزرگ و ابعاد و اثرات آن، بحران تکیلا (Tequila crisis) در مکزیک، بحران مالی ۱۹۹۷ آسیا، بحران مالی سال ۲۰۰۸ میلادی)
 - ۲- علل، اشکال و آثار بحرانهای پولی: سفته بازی و نرخهای ارز، بحران تراز پرداختها، نقش بین المللی ارزهای عمده جهانی (دلار، یورو و ارزهای اقتصادهای بزرگ نوظهور) در بحرانها، بحرانهای ناشی از ابرتورمها، آثار و هزینه های اقتصادی بحرانهای پولی.
 - ۳- علل و آثار بحرانهای بانکی و اعتباری: حبابهای بازارهای مالی، نوسانات اعتبارات، ابزارهای بازار پول و سرمایه (مانند تبدیل به اوراق بهادار سازی دارایی ها و...)، بانکداری سایه ای (Shadow Banking) و نقش آن در بروز بحرانها، شبکه های مالی و سرایت بحرانهای مالی، هزینه ها و آثار مالی و اقتصادی بحرانهای بانکی و اعتباری.
 - ۴- بحران بدهی های بین المللی و اثرات آن بر اقتصادهای ملی
 - ۵- مروری بر تاریخچه مهمترین بحرانهای ناشی از بدهی های ملی و بین المللی (بدهی های ایالات متحده آمریکا، بحران بدهی در اقتصادهای نوظهور)
 - ۶- علل و آثار بحرانهای بدهی.
 - ۷- اقدامات سیاستی و تجارب خروج از بحرانهای اقتصادی و مالی در سطح اقتصاد جهانی

- ۲- درسهای بحرانهای بین المللی برای کشورهای در حال توسعه و اسلامی؛
 - ۱- میزان اثر پذیری سیستمهای مالی و شاخصهای کلان اقتصادی کشورهای در حال توسعه و اسلامی (با تأکید بر تجارب اقتصاد ایران در بستر بحرانهای ملی و بین المللی، نقش رویکرد اسلامی در تأمین مالی)
 - ۲- بحرانهای اقتصادی و مالی در نظامهای اقتصادی مادی و اسلامی: رویکرد نظام اقتصادی اسلامی در مواجهه با ریشه های بحران زا.

۴- منابع

الف - فارسی

- استیگلیتز، جوزف. (۱۳۹۲). سقوط آزاد، ترجمه: امیر عزیزی. تهران: انتشارات کتاب سبز.
- بهکیش، محمدمهدی. (۱۳۸۷). ایران، بحران مالی و شرایط تازه، اتاق بازرگانی شماره ۲۴.
- تقوی، مهدی. (۱۳۸۳). بحرانهای مالی بین المللی، تهران: انتشارات واحد علوم و تحقیقات.
- توتونچیان، ایرج. (۱۳۷۹). پول و بانکداری اسلامی و مقایسه با نظام سرمایه داری، تهران: انتشارات توانگران.
- داوودی، پرویز و محمود عیسوی. (۱۳۸۹). بحرانهای اقتصادی و راه حل اسلامی، مجله اقتصاد، ۱(۱)، ۱۰۷-۱۳۰.
- درخشان، مسعود. (۱۳۹۰). بحران مالی آمریکا: بررسی علل، ماهیت و راهکارها، تهران: معاونت پژوهشهای اقتصادی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- درخشان، مسعود. (۱۳۸۷). ماهیت و علل بحران مالی ۲۰۰۸ و تأثیر آن بر اقتصاد ایران، پژوهشنامه ۹، تهران: معاونت پژوهشهای اقتصادی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- رضائی، ابراهیم. (۱۳۹۴). بحرانهای اقتصادی و مالی و اقتصاد جهانی. تهران: انتشارات سمت.
- صادقی شاهدانی، مهدی و سعید دهقان خاوری. (۱۳۹۰). سرمایه داری عامل بحران اقتصادی جهان و لزوم نگرش اقتصاد اسلامی، تهران: انتشارات نخبگان دانش.

- طهرانیان، امیرمنصور؛ شهرازی، مهدی و آقاجانی حسنعلی (۱۳۹۹). چالش محدودیت‌های تجاری نامتعارف: با نگاهی به روند شاخص‌های اقتصاد پولی و اقتصاد کلان در ۲۹ کشور مورد تحریم. گرگان: انتشارات دانشگاه گلستان.
- موسویان، سیدعباس. (۱۳۸۸). بانکداری اسلامی، ثبات بیشتر، کارایی بهتر. تهران: مؤسسه عالی بانکداری ایران، بیستمین همایش بانکداری اسلامی.
- واعظ برزانی، محمد و حجت ایزد خواستی. (۱۳۹۰). تحلیل نقش بهره پولی در بحرانهای اقتصادی نظام سرمایه‌داری: رویکرد اسلامی، فصلنامه اقتصاد اسلامی، شماره ۴۴-۷۷-۱۰۶.

ب- انگلیسی / عربی

- Allen, F. and D. Gale.(1998). Optimal Financial Crises, Journal of Finance 53, 1245-1284.
- Arthur ,I and Ben Creo.(2010). Understanding the Credit Crisis of 2007-2008, Harvard Business School Background Note.
- Garnaut, R, and Llewellyn-Smith, D. (2009). The Great Crash of 2008. Carlton, Victoria: Melbourne .University Press.
- Huw, P., , Di Tella, R.M., and Schlefer, J.(2008). Financial Crisis in Asia: 1997-1998, Harvard Business School Case 2008.
- Narayanan, V.G., Ferri, F., Brem, L. (2010). The Credit Crisis of 2008: An Overview, Harvard Business School Case .
- Mirakhor, A.(2009). The Recent Crisis: Lessons for Islamic Finance, IFBS, Financial Policy and Stability.
- Reinhart, C., and Rogoff, K. (2009). This Time is Different: Eight Centuries of Financial Folly, Oxford and Princeton: Princeton University Press.
- Shiller, R. J. (2008). The Subprime Solution: How Today's Global Financial Crisis Happened, and What to Do about It. Princeton and Oxford: Princeton University Press.
- Stiglitz, J.E. (2009). Capitalist Fools. Vanity Fair, January.
- Stiglitz, J. E. (2010). Freefall: America, Free Markets, and the Sinking of the World Economy. New York and London: Norton.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس بیمه اموال

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	بیمه اموال
		انگلیسی	Property Insurance
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☒
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	کد درس: ۲۴ خ
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	-	-
	کد درس پیشنهادی	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☒ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☐	

۲- اهداف

- آشنائی با مفهوم مال و ابعاد حقوقی و اجتماعی آن
 - آشنائی با مفهوم بیمه اموال و تاریخچه آن
 - آشنائی با کاربرد و عملکرد بیمه اموال در زمینه های مختلف اجتماعی
 - آشنائی با ارتباط بیمه اموال و اقتصاد
 - آشنائی با انواع بیمه اموال: بیمه های قانونی و اجباری و بیمه های اختیاری و بازرگانی اموال
 - آشنائی با انواع بیمه های اختیاری اموال
 - آشنائی با نحوه بازاریابی و فروش بیمه های اموال
- همچنین، در راستای آشنایی دانشجویان با مسائل واقعی اقتصاد ایران در حوزه بیمه اموال، بهره‌مندی از کارشناسان وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و دیگر نهادهای مرتبط توصیه می‌گردد که از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱ - مقدمه و تاریخچه

- 1- علل پیدایش، گسترش و تکامل بیمه های اموال
- 2- تاریخچه و وضعیت بیمه های اموال در ایران
- 3- وضعیت بیمه های اموال در جهان

۲ - انواع بیمه های اموال

- 1- بیمه های آتش سوزی
- 2- بیمه های مهندسی
- 3- بیمه خودروهای شخصی
- 4- بیمه موتورسیکلت و خودروهای تجاری
- 5- بیمه منازل مسکونی
- 6- بیمه اموال تجاری

7- بیمه اوراق بهادار

8- بیمه های حمل و نقل

۳ - قراردادهای بیمه اموال

1- ویژگی های قراردادهای بیمه های اموال

2- تفاوت های قراردادهای بیمه های اموال با سایر قراردادهای بیمه

۴- جبران خسارت و غرامت در بیمه های اموال

1- روش های ارزیابی خسارت در بیمه های اموال

2- فرآیند بررسی و رسیدگی به ادعاهای خسارت

3- روش های پرداخت غرامت

۵- مدیریت و اقتصاد بیمه اموال

۱-مدیریت بیمه های اموال

2- اقتصاد بیمه اموال و نقش آن در اقتصاد ملی

3- بازاریابی و کانال های فروش بیمه اموال

4- روش محاسبه حق بیمه

5- عرضه و تقاضا در بیمه های اموال

6- بیمه های اتکائی در بیمه های اموال

۴- منابع

الف - فارسی

- آ.س.شابل (۱۳۹۱). بیمه های مهندسی. ترجمه: دهقانی، علی. سمیع داریانی، نادره و عزیز نصیری، سمانه. تهران: پژوهشکده بیمه.
- بخشی، لطف علی. (۱۳۹۲). اصول بیمه، چ ۲، تهران: نشر اقتصاد فردا.
- دیوید اف برادفورد، (۱۳۹۳). اقتصاد بیمه اموال و مسئولیت ترجمه: افقی، رضا و یوسفیان پور، امیر. تهران: پژوهشکده بیمه.
- رحمتی، مجید و حاتمی، نازنین. (۱۳۹۰). بیمه های هوایی. تهران: شرکت بیمه ایران.
- کریمی، آیت. (۱۳۸۹). بیمه اموال و مسئولیت تهران: پژوهشکده بیمه.
- محمد بیگی، علی اعظم و احمدیان، پروین. (۱۳۸۸). دانستنی های بیمه باربری، تهران: پوشش گستر.

ب- انگلیسی / عربی

- Constance M. L.(1999). Property and Liability Insurance Principles. Insurance Inst of Amer.
- Cook, M. A. and Flinter, A. L. (2011). Property and Liability Insurance Principles. Malvern, Pennsylvania : The Institutes

۵ - ارزشیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پژوهش
----------------	----------	-------------	-------

	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس بیمه اشخاص

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی		بیمه اشخاص	
		انگلیسی		Life Insurance	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒		نوع واحد: نظری ☒ عملی ☒	
تعداد واحد:		۲ واحد		تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	-	-	-	-
	کد درس پیشنهادی	-	-	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☒ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐			
		ندارد ☐			

۲- اهداف

- آشنایی با مفهوم بیمه اشخاص و تاریخچه آن
 - آشنایی با کاربرد و عملکرد بیمه اشخاص در زمینه های مختلف اجتماعی
 - آشنایی با ارتباط بیمه اشخاص و اقتصاد
 - آشنایی با انواع بیمه اشخاص: بیمه های قانونی و اجباری و بیمه های اختیاری و بازرگانی اشخاص
 - آشنایی با انواع بیمه های اختیاری اشخاص
 - آشنایی با نحوه بازاریابی و فروش بیمه ای زندگی
- از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مقدمه و تاریخچه

- 1- علل پیدایش، گسترش و تکامل بیمه های اشخاص
- 2- تاریخچه و وضعیت بیمه های اشخاص در ایران
- 3- وضعیت بیمه های اشخاص در جهان

۲- انواع بیمه های اشخاص:

- 1- بیمه های قانونی و اجباری اشخاص
- 2- بیمه های اختیاری و بازرگانی اشخاص
- 3- ویژگی های قراردادهای بیمه های اشخاص با سایر قراردادهای بیمه

۳- انواع بیمه های زندگی:

- 1- بیمه های عمر و مستمری

- 2- بیمه های عمر و سرمایه گذاری
- 3- بیمه های حوادث و درمانی
- 4- بیمه های درمان دائمی
- 5- بیمه های امراض خاص
- 6- بیمه های ازکارافتادگی
- 7- بیمه های گروهی
- 8- بیمه های عمر و بازنشستگی
- 9- بیمه های مسافرتی
- 10- بیمه های مکمل

۴ - اقتصاد بیمه اشخاص

- 1- تجزیه و تحلیل بازار بیمه و نقش عرضه و تقاضا در آن
- 2- حقوق بستانکاران و واگذاری بیمه نامه
- 3- روش محاسبه حق بیمه
- 4- مدیریت بیمه های زندگی بازاریابی

۵ - سرمایه گذاری شرکت های بیمه زندگی

- 1- ویژگی های سرمایه گذاری
- 2- ترکیب پرتفوی سرمایه گذاری
- 3- نقش سرمایه گذاری شرکت های بیمه در سودآوری آنها و اقتصاد ملی

۶ - بیمه های اتکائی در بیمه های زندگی

- 1- نقش بیمه های اتکائی در بیمه های اشخاص
- 2- ذخایر فنی بیمه های اتکائی

۷ - بازاریابی و فروش بیمه های زندگی

- 1- بازاریابی و کانال های فروش بیمه عمر
- 2- تبلیغات و نقش آن در فروش بیمه های عمر و سرمایه گذاری

۸ - محاسبات فنی بیمه های زندگی:

- 1- نقش جداول مرگ و میر
- 2- نقش نرخ بهره
- 3- مدیریت ریسک و اپیدمیولوژی
- 4- تعرفه های درمانی

5- ذخایر بیمه های زندگی

۹- ارزیابی و جبران خسارت در بیمه های زندگی

- 1- تعرفه های بیمه های اشخاص
- 2- روش های ارزیابی خسارت در بیمه های اشخاص
- 3- روش های پرداخت غرامت
- 4- فناوری اطلاعات در بیمه های اشخاص

۴- منابع

الف - فارسی

- دستباز، هادی. (۱۳۹۱). اصول و کلیات بیمه های اشخاص، جلد اول، چاپ چهارم، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
- دستباز، هادی. (۱۳۹۰). اصول و کلیات بیمه های اشخاص، جلد دوم، تهران: دانشگاه علامه طباطبائی.
- بخشی، لطف علی (۱۳۹۴). کتاب اصول بیمه. چاپ سوم، تهران: نشر اقتصاد فردا.
- شهابی، مرتضی. (۱۳۹۳). اصول و مبانی بیمه های اشخاص. تهران: نشر سمیر.
- میشر، کانینیکا. (۱۳۹۱). مبانی بیمه های عمر ترجمه: محمود سبزی، تهران: پژوهشکده بیمه.
- لوک اوبرو، ژان. (۱۳۷۸). بیمه عمر و سایر بیمه های اشخاص. چ ۲. ترجمه: محمود صالحی، جانعلی. تهران: پژوهشکده بیمه.
- هادی پور، رحیم. (۱۳۹۰). حقوق بیمه اشخاص. تهران: پژوهشکده بیمه.
- سبزواری، محمود عادل. (۱۳۷۴). محاسبات فنی بیمه عمر. تهران: شرکت سهامی بیمه ایران.
- حسینی پور، سید محمد. (۱۳۹۵). بیمه های اشخاص، تهران: پژوهشکده بیمه
- یوگریر، هنس. (۱۳۹۰). ریاضیات بیمه عمر، ترجمه: مهدوی، غدیر، خاتمی، حمید و عباسی، محمد. تهران: پژوهشکده بیمه.

ب- انگلیسی / عربی

- Jones, H. E., and Long, D. L. (1996). Principles of insurance: life, health, and annuities. Flmi Insurance Education Program Life Management Oma.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس بیمه‌های اتکایی و صکوک بیمه‌ای

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	بیمه‌های اتکایی و صکوک بیمه‌ای	
		انگلیسی	Reinsurance and Insurance Sukuk	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☒	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	
دروس پیشنیاز		عنوان درس پیشنیاز	بازار سرمایه اقتصاد مالی	کد درس: ۲۶ خ -
کد درس پیشنیاز		۲۵ ت	۲۴ ت	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☒ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☐		

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مباحث، کارکردهای بیمه‌های اتکائی و صکوک بیمه‌ای از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- نقش و گسترش بیمه اتکائی

- ۱- توسعه، تکامل و گسترش بیمه‌های اتکائی
- ۲- هدف و ضرورت بیمه اتکائی
- ۳- آثار و تحلیل اقتصادی بیمه‌های اتکائی

۲- بازار بیمه اتکائی

- ۱- نوع بازار بیمه اتکائی
- ۲- تقاضاکنندگان بیمه اتکائی
- ۳- عرضه‌کنندگان بیمه اتکائی
- ۴- واسطه‌ها و دلالتان بیمه اتکائی
- ۵- نهادهای موجود در بازار بیمه اتکائی و نقش آنها
- ۶- تقسیم خطر با استفاده از روش‌های اتکائی

۳- گونه‌های مختلف بیمه اتکائی

- ۱- قراردادهای نسبی
- ۱- قراردادهای مشارکت
- ۲- قرارداد مازاد سرمایه

۳- قرارداد مرکب مشارکت و مازاد سرمایه

۲- قراردادهای غیرنسبی

۱- قرارداد اتکائی مازاد خسارت

۴- تجربه اوراق بهادار بیمه‌ای در دنیا

۱- تاریخچه و سابقه اوراق بهادار بیمه‌ای

۲- علل استفاده از اوراق بهادار بیمه‌ای

۳- ماهیت اوراق بهادار بیمه‌ای

۴- انواع اوراق بهادار بیمه‌ای

۵- الگوهای عملیاتی اوراق بهادار بیمه‌ای

۶- کارکردها و تحلیل‌های اقتصادی اوراق بهادار بیمه‌ای

۵- اوراق سازی دارایی‌ها (صکوک)

۱- معنای لغوی و اصطلاحی صکوک

۲- تاریخچه تبدیل به اوراق بهادار کردن

۳- مزایای اقتصادی اوراق سازی

۶- اوراق بهادار بیمه‌ای

۱- ضرورت به کارگیری اوراق بهادار بیمه‌ای

۲- عرضه و تقاضای اوراق بیمه‌ای

۳- نحوه شکل‌گیری اوراق بهادار بیمه‌ای

۴- الگوهای عملیاتی اوراق بهادار بیمه‌ای

۵- نحوه قیمت‌گذاری اوراق بهادار بیمه‌ای

۶- بازار بین‌المللی اوراق بهادار بیمه‌ای

۷- ریسک‌های اوراق بهادار بیمه‌ای

۸- اوراق بهادار بیمه‌ای و بحران مالی

۹- آسیب‌شناسی صکوک بیمه‌ای

۷- صکوک بیمه‌ای

۱- چگونگی شکل‌گیری اوراق بهادار بیمه‌ای در بازارهای مالی اسلامی

۲- صکوک و کالت بیمه‌ای

۳- صکوک مشارکت بیمه‌ای

۴- نحوه شکل‌گیری صکوک بیمه‌ای

۵- الگوهای عملیاتی صکوک بیمه‌ای

۶- نحوه قیمت‌گذاری صکوک بیمه‌ای

۷- عرضه و تقاضای صکوک بیمه‌ای

۸- بازار اولی و ثانوی صکوک بیمه‌ای

۹- ویژگی‌ها و کارکردهای اقتصادی صکوک بیمه‌ای

- ۱۰- ریسک‌های صکوک بیمه‌ای
- ۱۱- آسیب‌شناسی صکوک بیمه‌ای
- ۱۲- مزایا و معایب صکوک بیمه‌ای نسبت به اوراق بهادار بیمه‌ای ربوی

۴- منابع

الف - فارسی

- ایزدی، محمد. (۱۳۸۴). مزایای اوراق قرضه مرتبط با بیمه برای بیمه‌گران اموال/حوادث؛ تازه‌های جهان بیمه، ۹۱، ۲۵-۲۹.
- ثبات، غلامعلی. (۱۳۸۰). تبدیل ریسک‌های بیمه شده به اوراق بهادار. فصلنامه صنعت بیمه، ۳(۱۶)، ۵-۱۶.
- قالیباف‌اصل، حسن، موسویان، سید عباس، دقیقی اصلی، علیرضا و حسنقلی پور، حسین. (۱۳۹۰). صکوک و کالت بیمه‌ای برای پوشش ریسک حوادث فاجعه‌آمیز. مجله علمی پژوهشی اقتصاد اسلامی، ش ۴۳، ۱۲۹-۱۵۶.
- لوئیز، رابرت. (۱۳۹۰). بیمه اتکائی، ترجمه: دستباز، هادی. تهران: نشر بیمه مرکزی.
- موسویان، سیدعباس. (۱۳۸۶). ابزارهای مالی اسلامی (صکوک). تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۶.
- نظرپور، محمدنقی و خزائی، ایوب. (۱۳۹۱). طراحی صکوک مشارکت جهت انتقال ریسک شرکتهای بیمه به بازار سرمایه. مجله علمی پژوهشی اقتصاد اسلامی، ش ۱۳۱، ۴۷-۱۵۶.

ب- انگلیسی / عربی

- Barrieu, P. and Albertini, L. (2009). The Handbook of Insurance-Linked Securities. New York, Wiley.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اصول و مبانی بیمه و تأمین اجتماعی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اصول و مبانی بیمه و تأمین اجتماعی	
		انگلیسی	Principles and Foundations of Social Security	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد بیمه	-	-
	کد درس پیشنهادی	خ ۲۸	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

یکی از ارکان اصلی ایجاد آسایش خاطر و امید به آینده در مردم بیشتر کشورهای جهان تأمین اجتماعی است. توزیع مجدد درآمدها و مدیریت مخاطرات که هر انسانی در طول حیات خود ممکن است با آنها مواجه گردد، از جمله ساز و کارهای می باشد که تأمین اجتماعی از استفاده می کند.

معانی و مفاهیم تأمین اجتماعی در گستره زمان به لحاظ تأثیرپذیری از عوامل اجتماعی و اقتصادی (درونی و محیطی) متحول گردیده و بسط یافته است. آشنایی با فرایند و محتوای این تحول نیاز نیروی انسانی آماده به کار است. هدف اصلی این درس آشنایی دانشجویان با مفاهیم کلیدی و اساسی بیمه های اجتماعی (بعنوان یکی از مولفه های تأمین اجتماعی) و همچنین مفهوم تأمین اجتماعی است این آشنایی منجر به شناخت مناسبی نسبت به نظام تأمین اجتماعی در ایران و سطح بین المللی خواهد شد. انتظار می رود در پایان درس دانشجو با مفاهیم موصوف آشنایی یافته بتواند در حوزه عمل (ورود به بازار کار) از آن استفاده نماید که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مفاهیم و کلیات

۱- آشنایی با تعریف و مفهوم نظام تأمین اجتماعی و نقش بیمه های اجتماعی در فرآیند حمایت از تولید و سرمایه انسانی

۲- اصول و مبانی تأمین اجتماعی از دیدگاه اسلام. آشنایی با مفاهیمی نظیر تکافل عمومی، تضامن دولتی و تدارک خصوصی از طریق نظام اقتصادی عادلانه

۳- آشنایی با مکاتب و نظامها و سازمان ها و نهادهای بین المللی مرتبط با موضوع تأمین اجتماعی

۲- مبانی نظری تامین اجتماعی

۱- اصول و مبانی حاکم بر چگونگی شکل گیری بیمه های اجتماعی (شامل اصول ماهیتی، کارکردی و ساختاری از جمله

مشارکت، فراگیری، جامعیت، کفایت و اثربخشی) و نظام های چندلایه تامین اجتماعی

۲- آشنایی با راهبردهای مختلف حمایت اجتماعی مبتنی بر اصول پذیرفته شده بین المللی شامل:

۱- راهبرد پیشگیری بیمه ای،

- 2- راهبرد مساعدت و امدادی
 - 3- راهبرد ارتقاء سرمایه انسانی
 - 3- الگوی تامین اجتماعی و جمعیت با تاکید بر پنجره جمعیتی و تاثیر آن در فرایند سالمندی و برخورداری از تامین اجتماعی
 - 4- نقش نظام تامین اجتماعی در توسعه پایدار بویژه توسعه اقتصادی و نظامهای اجتماعی، اقتصادی فرهنگی و سیاسی هر کشور
 - 5- آشنایی با کارکرد نظام تامین اجتماعی در اقتصاد کلان و تاثیر نظامهای تامین اجتماعی بر ساختارهای تشکیل سرمایه های فیزیکی، اجتماعی، انسانی و فرهنگی
 - 6- آشنایی اجمالی با محاسبات بیمه ای (اکچوئری) در نظامهای بیمه های اجتماعی و تأمین اجتماعی
- ۳- تامین اجتماعی در ایران

- 1- مروری بر مبانی و تاریخچه و ضرورت های شکل گیری (نظری-تاریخی) تامین اجتماعی در ایران و جهان و سیر تحولات حقوقی و ساختاری منتهی به قانون ساختار نظام جامع رفاه و بررسی چگونگی تحول در تأمین اجتماعی در ایران در دوره های مختلف
- 2- الگوی سنتی تامین اجتماعی در ایران با اشاره به وقف و کفارات و دوره قبل از اسلام در زمان حکومت هخامنشیان
- 3- تعریف و تبیین خدمات و تعهدات سازمان تامین اجتماعی در ایران که مهمترین تعهدات و خدمات بلند مدت و کوتاه مدت آن عبارتست از:

- ۱- پرداخت مستمری بازنشستگی، ازکارافتادگی، بازمندگان بیمه شده
 - ۲- پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری، کمک بارداری، کمک ازدواج
 - ۳- پرداخت های هزینه کفن و دفن، پروتز و ارتوز، سفر و فوق العاده سفر بیمار و همراه
 - ۴- بیمه صاحبان حرف و مشاغل آزاد، بیمه اختیاری و بیمه بیکاری
 - ۵- حمایت های درمانی
- 4- الزامات قانونی نظام تأمین اجتماعی در ایران مانند:

- ۱- الزامات مبتنی بر قانون اساسی (اصول ۳، ۲۱، ۲۸، ۲۹)
- ۲- الزامات مبتنی بر قانون کار
- 3- الزامات قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی

۴- منابع و مصارف و اصلاح ساختارها

- 1- انواع مختلف مدیریت منابع و مصارف در تأمین اجتماعی
- 2- چگونگی اصلاح ساختارهای نظام تأمین اجتماعی و فرایند اجرایی آن با تاکید بر سرمایه گذاری بین نسلی
- 3- مدل های منابع تامین اجتماعی و چگونگی تامین منابع و اصلاح ساختارها

۴- منابع

الف - فارسی

- امیری گنجه، حسین. (۱۳۹۴). استراتژی تأمین اجتماعی با رویکرد سه وجهی. تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
- حسینی، سیدرضا. (۱۳۹۴). الگوهای تأمین اجتماعی از دیدگاه اسلام و غرب. قم: پژوهشگاه، حوزه و دانشگاه.

- (۱۳۸۴). اصول و مبانی تأمین اجتماعی، صندوق تأمین اجتماعی. تهران: اداره کل امور بین الملل.
- عراقی سید عزت اله. (۱۳۸۶). درآمدی بر حقوق تامین اجتماعی. تهران: موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی.
- مریدی سیاوش. (۱۳۷۸). فرهنگ بیمه های اجتماعی. تهران: موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی.
- همایون پور، هرمز. (۱۳۸۶). تأمین اجتماعی در ایران و جهان، "جلد اول و دوم. تهران: موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی.
- موسائی، میثم و زینب شفیعی (۱۳۹۳)، بیمه و تامین اجتماعی در اسلام، مجله اقتصاد و بانکداری اسلامی، دوره سوم شماره ۹.
- موسائی، میثم و یوسف کرمی (۱۳۸۷) نقش وجوهات شرعی در تامین اجتماعی، مجله مطالعات فرهنگ و ارتباطات، سال نهم بهار ۱۳۸۷ شماره ۲.

ب- انگلیسی / عربی

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد بیمه

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد بیمه
		انگلیسی	Economics of Insurance
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد مالی	کد درس: ۲۸ خ
	کد درس پیشنهادی	۲۴ ت	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

بازار بیمه یکی از ارکان بازار سرمایه است که وجوه قابل توجهی در آن جریان دارد. با توجه به اهمیت این بازار، هدف از ارائه درس اقتصاد بیمه، تحلیل بازارهای بیمه از منظر اقتصادی می باشد. از یک طرف بازار بیمه و عملکرد مالی آن در اقتصاد مورد بررسی قرار می گیرد و از طرف دیگر موضوعات اقتصاد بیمه در سطح اقتصاد خرد مطرح می شود. نکته مهم در تحلیل بازارهای بیمه، وجود اطلاعات نامتقارن است. در این درس علاوه بر تحلیل رفتار بیمه‌گذار و بیمه‌گر، دانشجویان با تحلیل‌های مبتنی بر اطلاعات نامتقارن نیز آشنا خواهند شد که از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مقدمه: بیمه و نقش اقتصادی آن

۲- مطلوبیت انتظاری

- ۱- امید ریاضی
- ۲- مطلوبیت
- ۳- مطلوبیت انتظاری
- ۴- تصمیم‌گیری بر اساس مطلوبیت انتظاری
- ۵- مطلوبیت انتظاری و بیمه

۳- ریسک: اندازه‌گیری، مفهوم و مدیریت

- ۱- تعریف و اندازه‌گیری ریسک
- ۲- درک ذهنی از ریسک، ریسک‌گریزی و تابع مطلوبیت ریسک
- ۳- مفهوم ریسک به عنوان پدیده‌ای ذهنی و فرهنگی
- ۴- ریسک‌گریزی و تابع مطلوبیت ریسک
- ۵- تمایل به پرداخت برای اطمینان، ریسک‌گریزی و احتیاط
- ۶- تمایل به پرداخت برای اطمینان، روش معادل اطمینان و حق بیمه ریسک

- ۷- حق بیمه ریسک و شاخصهای ریسک‌گریزی
- ۸- احتیاط و مشتق‌های مرتبه بالاتر برای تابع مطلوبیت ریسک
- ۹- ابزارهای مدیریت ریسک
- ۱۰- اثربخشی مدیریت ریسک و سنجش‌های ریسک
- ۱۱- معیار برتری تصادفی

۴- تقاضای بیمه (مدل پایه)

- ۱- مدل تقاضای پوشش بیمه
- ۲- مدل تقاضای ثروت مشروط به وضعیت

۵- تقاضای بیمه: کاستنی‌ها و ریسک غیرقابل بیمه

- ۱- کاستنی‌ها و فرانشیزها
- ۲- تقاضای بیمه و کاستنی‌ها
- ۳- تقاضای بیمه و ریسک‌های غیرقابل بیمه
- ۴- تقاضا برای بیمه و نظریه بازار سرمایه

۶- عرضه بیمه

- ۱- مدل ساده رقابتی عرضه بیمه
- ۲- تجمیع ریسک
- ۳- تقسیم ریسک
- ۴- هزینه‌های بیمه‌گری
- ۵- محاسبه حق بیمه سنتی
- ۶- مدل‌های مالی قیمت‌گذاری بیمه
- ۷- صرفه‌های ناشی از وسعت
- ۸- صرفه‌های ناشی از مقیاس

۷- بازار بیمه و اطلاعات نامتقارن: انتخاب نامساعد و مخاطره اخلاقی در بازار بیمه

- ۱- خط سود صفر
- ۲- انتخاب نامساعد و تعادل تجمیعی
- ۳- قراردادهای غیرخطی
- ۴- انتخاب نامساعد و راه‌حل راتچایلد - استیگلیتز
- ۵- یارانه‌دهی متقابل
- ۶- انتخاب نامساعد و راه‌حل ویلسون
- ۷- انتخاب نامساعد و راه‌حل علامت‌دهی
- ۸- مخاطره اخلاقی در بازار بیمه: پیش‌گیری از خسارت و کاهش خسارت
- ۹- تقلب در بازار بیمه

۸- قیمت‌گذاری بیمه

- ۱- اصل مطلوبیت برابر
- ۲- حق بیمه ریسک
- ۳- قیمت گذاری آکچوئری بیمه
- ۴- مدل CAPM بیمه
- ۵- قیمت گذاری اختیار معامله بیمه
- ۶- مدل ارزش فعلی بیمه

۹- مقررات بیمه

- ۱- اهداف و انواع مقررات بیمه
- ۲- نظریه های تنظیم بازار بیمه
- ۳- آثار تنظیم بیمه
- ۴- گرایش های اخیر در مورد مقررات بیمه

۴- منابع

الف - فارسی

- سوری، علی. (۱۳۹۲). اقتصاد بیمه. تهران: نشر فرهنگ شناسی.
- ریس، رای و وامبا، اچیم. (۱۳۹۰). اقتصاد خرد بیمه، ترجمه سوری، علی. تهران: پژوهشکده بیمه، چاپ اول.
- دیون، ژرژ و اسکات ای. هرینگتون. (۱۳۸۴). مجموعه مباحثی از اقتصاد بیمه. چ ۱. همتی، عبدالناصر و دهقانی، علی و همکاران. تهران: پژوهشکده بیمه.

ب- انگلیسی / عربی

- Seog, H.S.(2010). The Economic of Risk and Insurance. Wiley-Blackwell,USA.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس توسعه اقتصادی روستایی و عشایری

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	توسعه اقتصادی روستایی و عشایری	
		انگلیسی	Rural and Tribal Economic Development	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنیاز	عنوان درس	اقتصاد کشاورزی	-	-
	کد درس پیشنیاز	ت ۳۱	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

مناطق روستایی و عشایری منبع اصلی تامین مواد غذایی و مواد خام بخش صنعت است. در عین حال بیشترین فقرا در روستاها و مناطق عشایری زندگی می کنند و شدت فقر نیز در روستاها و مناطق عشایری بیشتر شهرها است و نرخ بیکاری پنهان در روستاها بسیار بالاست و هزینه فرصت پایین، در نتیجه در پنجاه سال اخیر سیل مهاجرت از روستاها به سوی شهرها روان است و شهرها را با هزاران مشکل مواجه کرده است.

همه مسایل گفته شده ناشی از ناکامی در توسعه مناطق روستایی و عشایری است هدف این درس این است دلایل توسعه نیافتگی روستاها و مناطق عشایری که معمولا در هر کشوری با توجه به ساختار اقتصادی و اجتماعی آن فرق دارد شناسایی و با توجه به امکانات و ظرفیتهای راهکارهای مناسب جهت برون رفت از این مشکل ارائه شود. در این راستا لازم هست درک مشترکی از مفهوم توسعه روستایی و عشایری و عشایری ارائه گردد و ضمن آشنایی با تجربیات سایر کشورها در خصوص توسعه روستایی و عشایری، سیاست های توسعه روستایی و عشایری در ایران در خصوص پنجاه سال اخیر مورد مطالعه و ارزیابی قرار گیرد. و از آنجا که مناطق روستایی و عشایری در کشورهای مختلف ساختار اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی متفاوتی دارند لازم هست متناسب با شرایط ایران چابویی برای توسعه مناطق روستایی و عشایری و حد اکثر استفاده از ظرفیت های آن ها ارایه گردد که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- کلیات، مفاهیم اساسی، اهمیت و ضرورت توسعه روستایی و عشایری،

۲- جایگاه روستاها و در نقش آن ها در اقتصاد و توسعه کشورها،

۱- تغییرات ساختاری سهم جمعیتی روستا در فرایند توسعه در کشور های توسعه یافته و در حال توسعه

۲- تغییرات ساختاری سهم اشتغال روستاها در فرایند توسعه در کشور های توسعه یافته و در حال توسعه

۳- تغییرات ساختاری سهم روستا در تولید ناخالص ملی در فرایند توسعه در کشور های توسعه یافته و در حال توسعه

۴- سهم روستاهای ایران در تامین مواد غذایی، مواد خام صنایع و صنایع سنتی

۵- سهم روستاهای ایران در تامین مواد غذایی، محصولات صنعتی، مواد خام صنایع و صنایع سنتی

۶- سهم روستاهای ایران در ایجاد اشتغال و گردشگری روستایی،

۷- و...مزیت های توسعه روستایی و عشایری،

۳- جایگاه عشایر در تاریخ ایران و بررسی شرایط اقتصادی و اجتماعی آنها در حال حاضر،

۱- تغییرات ساختاری سهم جمعیتی عشایر در فرایند توسعه

۲- تغییرات ساختاری سهم اشتغال عشایر در فرایند توسعه

۳- تغییرات ساختاری سهم عشایر در تولید ناخالص ملی در فرایند توسعه

۴- سهم عشایر ایران در تامین مواد غذایی، مواد خام صنایع و صنایع سنتی

۵- سهم عشایر ایران در تامین مواد غذایی، محصولات صنعتی، مواد خام صنایع و صنایع سنتی

۶- سهم عشایر ایران در ایجاد اشتغال و گردشگری روستایی و...

۴- توسعه روستایی و عشایری و مفهوم آن و جایگاه روستا و عشایر در نظریات توسعه اقتصادی

۱- نظریات مبتنی بر مراحل تاریخی رشد

۲- نظرات مبتنی بر دوگانگی اقتصادی - اجتماعی

۵- انواع راهبردهای توسعه روستایی و عشایری

۱- تعریف سیاستگذاری روستایی و عشایری

۲- سیاست های توسعه روستایی و عشایری مبتنی بر خرده مالک

۳- سیاست های توسعه روستایی و عشایری مبتنی بر خرده مالک

۴- سیاست های توسعه روستایی و عشایری مبتنی بر ایجاد تعاونی های روستایی و عشایری

۵- سیاست اعتبارات،

۶- سیاست بازاریابی،

۷- سیاست های غذایی

۸- توسعه صنایع دستی

۹- ابزارهای سیاستگذاری روستایی و عشایری

۶- چالش های اساسی توسعه روستایی و عشایری در ایران،

۱- محیط زیست

۲- بهره وری پایین

۳- بیکاری پنهان

۴- اسکان یا کوچ

۷- تجربه کشورهای جهان در توسعه پایدار روستایی و عشایری

۸- تجربه ایران در خصوص توسعه روستایی و عشایری

۱- روستا و عشایر در برنامه های توسعه قبل از انقلاب اسلامی،

۲- روستا و عشایر در برنامه های توسعه قبل از انقلاب اسلامی،

۹- آینده روستا و زندگی عشایری در ایران.

۴- منابع

الف - فارسی

- افتخاری، عبدالرضارکن الدین و بدری، سیدعلی. (۱۳۹۳). بنیان های نظریه ای الگوی توسعه ای روستای نمونه تهران: نشر نورعلم.
- افتخاری، عبدالرضارکن الدین و بدری، سیدعلی. (۱۳۹۳). نظام الگوی توسعه ای در مناطق روستایی: آموزه هایی از تجربیات روستای نمونه در جهان و ایران، تهران: نشر نورعلم.
- ازکیا، مصطفی. (۱۳۶۴). مقدمه ای بر جامعه شناسی توسعه روستایی. تهران: انتشارات اطلاعات.
- پاپلی یزدی، محمد حسین و امیر ابراهیمی، محمد. (۱۳۹۰). نظریه های توسعه روستایی. تهران: سمت.
- دیکسون، کریس. (۱۳۷۹). توسعه روستایی در جهان شوم- ترجمه: مهرگان، نادر و اشرف زاده، سید حمید رضا. تهران: نورعلم.
- رضوانی، محمد رضا. (۱۳۸۳). مقدمه ای بر برنامه ریزی توسعه روستایی در ایران، تهران: انتشارات قومس.
- عسگری، علی. (۱۳۸۲). جایگاه روستا در فرآیند توسعه ملی از دیدگاه صاحب. مترجم: فیروزنیا، قدیر و افتخاری، عبدالرضا رکن الدین؛ تهران: انتشارات موسسه توسعه روستایی ایران.
- کریمنشر، محمدحسین. (۱۳۹۴). اقتصاد و توسعه روستایی. تهران: نشر نورعلم.

- مرصوصی، نفیسه و رحمت الله بهرامی، پاوه. (۱۳۹۰). توسعه پایدار روستایی. پیام نور
- میسرا، آر. پی و کی. وی. سوندارام. (۱۳۷۱). گزینه‌های توسعه روستایی. مترجم: علی اکبر تهرانی، فاطمه. تهران: سلسله انتشارات روستا و توسعه، مرکز تحقیقات و بررسی مسائل روستایی وزارت جهاد کشاورزی.
- مهندسان مشاور DHV هلند. (۱۳۷۱). رهنمودهایی برای برنامه‌ریزی مراکز روستایی. ترجمه: سیدجواد میر و اوکتایی، ناصر و گنجیان، مهدی. تهران: سلسله انتشارات روستا و توسعه، مرکز تحقیقات و بررسی مسائل روستایی. وزارت جهاد کشاورزی.

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☐	☐

سرفصل درس سیاست های توسعه کشاورزی

۱- مشخصات

سیاست های توسعه کشاورزی		فارسی	عنوان درس
Agricultural Development Policies		انگلیسی	
نوع واحد : نظری ■ عملی □		پایه □ تخصصی □ اختیاری ■	نوع درس:
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت : ۳۲ ساعت	کد درس : خ ۳۰
دروس پیشنیاز		عنوان درس پیشنیاز	اقتصاد کشاورزی
کد درس پیشنیاز		ت ۳۱	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد □: سفر علمی □ کارگاه □ آزمایشگاه □ سمینار □	ندارد ■

۲- اهداف

در این درس دانشجویان با مفاهیم و رویکردهای متفاوت توسعه کشاورزی و سیاست های جهت دهنده توسعه کشاورزی و پیامدهای آنها آشنا می شوند. علاوه براین دانشجویان با راههای رشد و مدیریت تولید مواد غذایی، و چگونگی انتقال کشاورزی از وضعیت سنتی به تجاری با حفظ پایداری منابع پایه آشنا می گردند که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- تعریف ها و واژه های پایه

- ۱- توسعه کشاورزی و ابعاد آن
- ۲- هدف های توسعه کشاورزی

۲- توسعه کشاورزی

- ۱- نقش و اهمیت بخش کشاورزی در فرآیند توسعه اقتصادی از دیدگاه نظریه های مختلف توسعه
- ۲- مسائل و موانع توسعه کشاورزی
- ۳- نظریه ها و الگوهای توسعه کشاورزی و روستایی

۳- سیاست های توسعه کشاورزی

- ۱- پایداری در کشاورزی (پایداری اکولوژیکی، اقتصادی و اجتماعی)
- ۲- سیاست های کشاورزی، اهداف و ابزارها
- ۳- سیاست های کشاورزی و کشاورزی پایدار

۴- ابزار و سیاست ها در توسعه کشاورزی

- ۱- دولت و کشاورزی پایدار

- ۲- اخلاق و توسعه کشاورزی
- ۳- قوانین کشاورزی و کشاورزی پایدار
- ۴- روستا در توسعه کشاورزی پایدار
- ۵- افزایش تولید و کاهش فقر در روستا
- ۶- رشد جمعیت و توسعه

۵- رویکردها و هدف‌های سیاست توسعه کشاورزی در ایران

- ۱- رویکردهای اصلی توسعه در ایران در ارتباط با حوزه آب، محیط زیست، امنیت غذایی و منابع طبیعی شامل:
 - ۱- عدالت اجتماعی (امنیت غذایی، امنیت آبی)،
 - ۲- پیشرفت اقتصادی (خوداتکایی، بهره‌وری، توسعه فناوری)،
 - ۳- حفاظت محیط زیست (پایداری منابع طبیعی، سلامت محیط زیست)
- ۲- شاخص‌های پیشرفت در حوزه‌های عدالت اجتماعی، پیشرفت اقتصادی و حفاظت محیط زیست
- ۶- تحلیل سیاست‌های توسعه کشاورزی در ایران

- ۱- سیاست‌های توسعه کشاورزی در گذشته ایران
- ۲- سیاست‌های توسعه کشاورزی پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران
- ۳- سیاست‌های توسعه کشاورزی در ایران امروز

۴- منابع

الف - فارسی

- حسینی، سید صفدر. (۱۳۸۷). توسعه اقتصادی و چشم‌اندازهای آن، شکوفایی نفتی و مدیریت درآمد، انتشارات دانشگاه تهران.

ب- انگلیسی / عربی

- Bonnen, J. T. (1990). Agricultural development: Transforming human capital, technology and institutions. Eicher, C. K. Staatz, J. M. eds. Agricultural Development in the Third World 2nd ed. :262-279 Johns Hopkins University Press Baltimore, MD
- De Janvry, A., N. Key and E. Sadoulet. (1997). "Agricultural and Rural Development Policy in Latin America: New Directions and New Challenges." Working Paper No. 815. Berkeley, CA: Dept. of Agric. and Res. Econ., Univ. of California, Berkeley.
- Helmberger, P.G., and J.P.Chaves.(1996). The Economics of Agricultural Prices. Upper Saddle River, NG: Prentice-Hall.
- Schmitz, A., H. Furtan and K. Baylis. (2002.) Agricultural Policy, Agribusiness and Rent-Seeking Behavior. Toronto: University of Toronto Press
- Woolcock, M and D. Narayan. (2000). "Social Capital: Implications for Development Theory, Research, and Policy," World Bank Research Observer, 15(2): 225-49.

- Vosti and Reardon, (1997). Agricultural Sustainability, Growth, and Poverty Alleviation: Issues and Policies. Baltimore: Johns Hopkins Univ. Press.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس تامین مالی خرد

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	تامین مالی خرد
		انگلیسی	Microfinance
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	کد درس: ۳۱ خ
	کد درس پیشنهادی	ت ۳	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

آموزش مبانی و چارچوبهای تامین مالی خرد و ایجاد توان تحلیلی برای دانشجویان در زمینه انتخاب روش ها و ابزارهای تامین مالی خرد. این یک درس جدید است که تا به حال در دانشگاه های ایران درس داده نمی شده است و از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- تعریف های پایه تامین مالی خرد

- ۱- تامین مالی خرد
- ۲- ضرورت مشارکت گروه های کم درآمد در رشد و توسعه اقتصادی
- ۳- رویکردهای جدید در تامین مالی

۲- مروری بر تاریخچه تامین مالی خرد

- ۱- تجارب آسیا و اقیانوسیه
- ۲- تجاری اروپا
- ۳- تجارب آمریکا
- ۴- ویژگیهای تجربه های موفق

۳- تامین مالی خرد در چرخه اقتصادی

۱- تقاضا و اکوسیستم های مالی

- ۱- چشم انداز تحولات در تامین مالی
- ۲- مشتریان
- ۳- نقش دولت و صنعت در شمول مالی
- ۴- نقش خیرین در شمول مالی
- ۵- عوامل موثر بر تقاضا و تحلیل آن

۲- تامین کنندگان خدمات مالی

- ۱- تامین کنندگان اجتماعی
- ۲- تامین کنندگان نهادی (institutional providers)
- ۳- دیگر تامین کنندگان
- ۴- عوامل موثر بر عرضه و تحلیل آن
- ۵- وادهی گروهی و جنبه‌ها و روش‌های آن

۴- خدمات تامین مالی خرد

- ۱- خدمات پس انداز
- ۲- خدمات اعتباری
- ۳- خدمات بیمه
- ۴- سایر خدمات

۵- حمایت‌های نهادی مورد نیاز در تامین مالی خرد

- ۱- تامین منابع مالی لازم (funding)
- ۲- قوانین و مقررات
- ۳- تشکیل بازارهای مالی فراگیر

۶- سیاست‌گذاری تامین مالی خرد

- ۱- چارچوب‌های سیاست‌گذاری تامین مالی خرد
- ۲- هدف‌های سیاست‌گذاری تامین مالی خرد
- ۳- ابزار سیاست‌گذاری تامین مالی خرد
- ۴- ارزیابی سیاست‌های تامین مالی خرد

۷- ارزیابی و اثر بخشی تامین مالی خرد: تجارب موفق

- ۱- ارزیابی منافع و مضار تامین مالی خرد در نظریه و کارکرد
- ۲- تحلیل اثربخشی روش‌ها و ابزار تامین مالی خرد
- ۳- ارزیابی کمی مقایسه‌ای کارایی و اثربخشی تامین مالی خرد با روش‌های گوناگون
- ۴- مقایسه‌ای کارایی و اثربخشی تامین مالی خرد با روش‌های دیگر (غیر خرد) تامین مالی

۸- تامین مالی خرد اسلامی

- ۱- قابلیت نظام پولی اسلامی در گسترش تامین مالی خرد
- ۲- مقایسه تامین مالی خرد اسلامی و دیگر روش‌ها و نظام‌ها

۹- تجربه و کارکرد تامین مالی خرد در ایران

- ۱- نهادهای تامین مالی خرد در ایران
- ۲- کارکرد نهادهای تامین مالی خرد در ایران
- ۳- ساختارها و قوانین و مقررات ایران در زمینه تامین مالی خرد
- ۴- ارزیابی سیاست‌های تامین مالی خرد در ایران

۴- منابع الف - فارسی

- احمدخان، اعجاز، عبیدالله، محمد و خان، طریق‌اله (۱۳۹۱) تامین مالی خرد اسلامی، ترجمه: سید نورانی، سید محمدرضا. تهران: پژوهشکده پولی و بانکی و بانک تجارت.
- آگیون، بیتریز، آرمنازیز، دی و مرداک، جاناتان. (۱۳۹۰) اقتصاد تامین مالی خرد، ترجمه: محمود، متوسلی. تهران: پژوهشکده پولی و بانکی و بانک تجارت
- حسینی، رضا. (۱۳۸۴). تامین مالی خرد، انتشارات بانک کشاورزی.

ب- انگلیسی / عربی

- Joanna Ledgerwood and Julie Earne. (2013).The New Microfinance Handbook: A Financial Market System Perspective. World Bank Publications.
- Sherratt, L. (Author) .(2016).Can Microfinance Work?: How to Improve Its Ethical Balance and Effectiveness 1st Edition , Oxford University Press.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس مبانی اقتصاد فرهنگ

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	مبانی اقتصاد فرهنگ
		انگلیسی	Foundations of the Economics of Culture
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	اقتصاد کلان (۲)
	کد درس پیشنهادی	ت ۳	ت ۴
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

منظور از اقتصاد فرهنگ در این درس، تجزیه و تحلیل رفتار بازیگران فرهنگی اعم از بنگاه های فرهنگی، مصرف کنندگان محصولات فرهنگ و دولت، به کمک تئوری های اقتصاد خرد، کلان و بخش عمومی است.

هدف از ارایه این درس آشنا ساختن دانشجویان اقتصاد با مبانی، اصول، مفاهیم اساسی، اهمیت، ضرورت، مسأله، کاربرد و روش های تحلیل اقتصاد فرهنگ به عنوان یک معرفت بین رشته ای، است. که بتواند به کمک چارچوب نظری این درس به بررسی اقتصادی عرضه و تقاضای محصولات فرهنگی و هم چنین ساختار بازار محصولات فرهنگی و عوامل موثر بر آن ها به ویژه در ایران بپردازد.

تبصره ۱. این درس قبلاً وجود نداشته برای اولین بار به عنوان یک درس اختیاری برای دانشجویان اقتصاد ارایه می شود.

تبصره ۲. این درس بیش از سه دهه است که در دنیا ابتدا تحت عنوان اقتصاد هنر و سپس تحت عنوان اقتصاد صنایع خلاق ارایه می شد. ولی امروزه بیشتر تحت عنوان اقتصاد فرهنگ در بسیاری از دانشگاه ها تحت عنوان اقتصاد و هنر ارایه می شود که شامل همه بخش های هنری و صنایع خلاق است. علاوه بر آن اقتصاد نشر (کتاب و مطبوعات)، اقتصاد رسانه ها، بودجه فرهنگی، اقتصاد کتابخانه ها، هزینه های مذهبی، یارانه های فرهنگی تربیت بدنی و... نیز در حیطه اقتصاد فرهنگ قرار می گیرد.

در این درس دانشجو علاوه بر شناخت مبانی نظری اقتصاد فرهنگ با مسایل و مشکلات اقتصادی بخش فرهنگ در ایران نیز به صورت اجمالی آشنا می شود که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- کلیات

- ۱- رابطه اقتصاد و فرهنگ
- ۲- نقش فرهنگ در توسعه جوامع
- ۳- اهمیت و جایگاه اقتصاد فرهنگ در دنیای امروز
- ۴- آینده اقتصاد فرهنگ در ایران

- 5- تاریخچه کوتاهی از اقتصاد فرهنگ در ایران و جهان
- 6- تعریف فرهنگ و اقتصاد فرهنگ و اهداف آن
- 7- روش های تحلیل اقتصادی رفتار بازیگران بخش فرهنگ
- 8- ماهیت بین رشته ای اقتصاد فرهنگ
- 9- قلمرو اقتصاد فرهنگ

۲- محصولات فرهنگی و ویژگی های آن

- ۱- تعریف محصولات فرهنگی و طبقه بندی آنها
- ۲- وجود آثار خارجی محصولات فرهنگی
- ۳- عمومی بودن برخی محصولات فرهنگی
- ۴- انحصاری بودن بازار برخی از محصولات فرهنگی
- ۵- حضور پررنگ دولت در بازار محصولات فرهنگی
- ۶- کپی رایت محصولات فرهنگی

۳- بازیگران عرصه فرهنگ

- ۱- بنگاه های فرهنگی
- ۲- مخاطبین (یا مصرف کنندگان)
- ۳- بخش عمومی
- ۴- ساختار بازار محصولات فرهنگی
- ۵- نظریه تقاضای محصولات فرهنگی
- ۶- تئوری عرضه محصولات فرهنگی
- ۷- تعادل در بازار محصولات رسانه ای و عوامل موثر بر آن

۴- اشاره ای کوتاه به سهم فرهنگ در تولید ناخالص ملی در دنیا

۵-نگاهی اقتصادی به برخی از زیر بخش های فرهنگ در ایران

- ۱- بودجه فرهنگی
- ۲- گردشگری
- ۳- میراث فرهنگی
- ۴- کتاب
- ۵- مطبوعات
- ۶- سینما
- ۷- کتابخانه های عمومی
- ۸- تئاتر
- ۹- موسیقی سنتی
- ۱۰- هنرهای تجسمی
- ۱۱- صدا و سیما
- ۱۲- صنایع خلاق و هنر های شهری
- ۱۳- صنایع خلاق و هنر های روستایی

۱۴- تربیت بدنی

۱۵- رویداد های فرهنگی

۶- سهم بالفعل و بالقوه فرهنگ در ایجاد اشتغال و تولید ناخالص داخلی

۷- بررسی مسایل و مشکلات بخش اقتصاد فرهنگ و راه های توسعه کمی و کیفی آن

۴- منابع

الف - فارسی

- موسائی، میثم. (۱۳۹۴). اقتصاد رسانه ها. تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت).
- موسائی، میثم. (۱۳۹۴). اقتصاد فرهنگ، بررسی اقتصادی بخشهای مختلف فرهنگی. تهران: پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس مبانی اقتصاد رسانه

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	مبانی اقتصاد رسانه
		انگلیسی	Media Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	اقتصاد کلان (۲)
	کد درس پیشنهادی	ت ۳	ت ۴
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

هدف از ارایه این درس آشنا ساختن دانشجویان رشته اقتصاد با مفاهیم اساسی اقتصاد رسانه و کسب توانایی برای تحلیل رفتار بازیگران حوزه رسانه یعنی مخاطبان، بنگاه های رسانه ای و دولت ها است. علاوه بر این درس تاکید اساسی روی مسایل اقتصادی رسانه در ایران است و دانشجویان با مسائل خاص رسانه در ایران، از قبیل عوامل موثر بر عرضه و تقاضای محصولات رسانه ای آثار اقتصادی و غیر اقتصادی رسانه ها و محصولات رسانه ای و شناخت چالش ها، نقاط قوت، نقاط ضعف، چشم اندازهای آتی در کشور و چگونگی توسعه کیفی و کمی این صنعت در ایران است که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- کلیات

- ۱- تعریف رسانه
- ۲- اهمیت اقتصاد رسانه
- ۳- انواع رسانه
- ۴- محصولات رسانه ای
- ۵- بازیگران صنعت رسانه (اهداف و محدودیت های مخاطبان، بنگاه های رسانه ای و دولت ها)
- ۶- ویژگی های اقتصادی صنعت رسانه
- ۷- آثار اقتصادی صنعت رسانه
- ۸- جایگاه صنعت رسانه در جهان امروز

۲- ویژگیهای محصولات رسانه ای

- ۱- وجود آثار خارجی در محصولات رسانه ای
- ۲- عمومی بودن محصولات رسانه ای
- ۳- انحصاری بودن بازار برخی از رسانه ها
- ۴- حضور پررنگ دولت در بازار رسانه ها
- ۵- کپی رایت و مالکیت معنوی

- ۶- اهداف و محدودیت های بازیگران عرصه رسانه
- ۷- بنگاههای رسانه ای
- ۸- مخاطبان
- ۹- بخش عمومی (دولتها)
- ۱۰- ساختار بازار رسانه ها (روزنامه ها، مجله ها، نوارهای ویدئویی، کتابها، فیلم ها، رادیو و تلویزیون و..)
- ۳- تقاضای محصولات رسانه ای
 - ۱- محدودیتها
 - ۲- عوامل اقتصادی و غیر اقتصادی موثر بر تقاضای محصولات رسانه ای
 - ۳- استخراج تابع تقاضای محصولات رسانه ای
 - ۴- تقاضا برای محصولات رسانه ای در ایران
- ۴-مقدمه ای بر عرضه محصولات رسانه ای
 - ۱- اهداف بنگاههای رسانه ای
 - ۲- ساختار بازار حاکم بر بنگاه های رسانه ای
 - ۳- نواع بنگاههای رسانه ای و محصولات آنها
- ۵- عرضه محصولات رسانه ای
 - ۱- کاربرد تئوری عرضه برای بنگاههای رسانه ای
 - ۲- ملاحظات اساسی در عرضه محصولات رسانه ای
 - ۳- محدودیت های تئوری عرضه در تبیین رفتاربنگاه های رسانه
- ۶-رفتار بنگاهها و منطق اقتصادی قبول کپی رایت
 - ۱- کپی رایت، انحصارگر فروش و بازار رقابت کامل
 - ۲- مدل رفتار بنگاه ها در حالت عدم قبول کپی رایت
 - ۳- مدل رفتار بنگاه ها در حالت قبول کپی رایت
 - ۴- منطق حقوقی و اقتصادی کپی رایت
- ۷-تعادل در بازار محصولات رسانه ای و عوامل مؤثر بر آن
 - ۱- عوامل اقتصادی مؤثر بر عرضه و تقاضای محصولات رسانه ای
 - ۲- عوامل غیر اقتصادی مؤثر بر عرضه و تقاضای محصولات رسانه ای
 - ۳- روش های ارزش گذاری محصولات غیر بازاری
 - ۴- روش های تجربی محصولات رسانه ای به عنوان محصولات غیر بازاری
 - ۵- منطق پرداخت یارانه های دولتی به رسانه ها
 - ۸- دولت و تاثیر یارانه مطبوعات بر بازار آن در ایران
 - ۱- عرضه و تقاضای مطبوعات در ایران
 - ۲- ارزیابی تاثیر انواع یارانه های دولتی به مطبوعات
 - ۹-دولت و تاثیر یارانه بخش کتاب بر بازار آن در ایران
 - ۱- عرضه و تقاضای کتاب در ایران
 - ۲- ارزیابی تاثیر انواع یارانه های دولتی به بخش کتاب بر عرضه و تقاضای آن
 - ۱۰-دولت و تاثیر یارانه سینما بر بازار آن در ایران
 - ۱- عرضه و تقاضای سینما در ایران

- ۲- ارزیابی تاثیر انواع یارانه های دولتی به سینما
- ۱۱- عرضه و تقاضای هنرهای تجسمی و هنرهای نمایشی
- ۱- ارزیابی نقش دولت در بازار هنرهای تجسمی ایران
- ۲- ارزیابی نقش دولت در بازار هنرهای نمایشی ایران
- ۱۲- بررسی اقتصادی رادیو و تلویزیون های دولتی و خصوصی
- ۱- بررسی اقتصادی رادیو و تلویزیون در جهان
- ۲- بررسی اقتصادی رادیو و تلویزیون در ایران
- ۱۳- تحولات صنعت رسانه ها در ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی
- ۱- بررسی سیاست های توسعه صنعت رسانه دولت ها قبل و بعد از انقلاب اسلامی
- ۲- جایگاه کنونی صنعت رسانه در اقتصاد ایران (سهم آن از GDP و اشتغال، و..)
- ۳- سیاست ها و راه حل های توسعه صنعت رسانه در ایران با توجه به مطالعات تجربی.
- ۱۴- آینده اقتصادی رسانه های نوین

۴- منابع

الف - فارسی

- موسایی، میثم. (۱۳۹۴). اقتصاد رسانه ها. چ ۲، تهران: انتشارات سمت.
- گیلیان، دوئل. (۱۳۹۰). آشنایی با اقتصاد رسانه ها، ترجمه: نعمتی، محمد و کهن هوش نژاد، روح الله. تهران: دفتر مطالعات و برنامه ریزی رسانه ها.
- آلن پیکاک، ایلدریزو. (۱۳۷۶). اقتصاد فرهنگ و سیاست های فرهنگی، ترجمه: محمد بیگی، علی اعظم. تهران: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- موسایی، میثم. (۱۳۷۹). اقتصاد فرهنگ (بررسی اقتصادی بخش های مختلف فرهنگی در ایران) تهران: پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات.
- روی، تویس. (۱۳۹۴). اقتصاد فرهنگ، ترجمه: رحیمی، عبدالرحیم و نوروزی، علی. تهران: دانشگاه آزاد اسلامی.

ب - انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد میراث فرهنگی

۱- مشخصات

اقتصاد میراث فرهنگی				فارسی		عنوان درس	
Economics of Cultural Heritage				انگلیسی			
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒		نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐			
تعداد واحد:		۲ واحد		تعداد ساعت:		۳۲ ساعت	
کد درس:		خ ۳۴					
دروس پیشنهادی		عنوان درس پیشنهادی		اقتصاد خرد (۲)		اقتصاد کلان (۲)	
		کد درس پیشنهادی		ت ۳		ت ۴	
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐					
		ندارد ☒					

۲- اهداف

در این درس دانشجویان با جنبه های اقتصادی میراث فرهنگی و چگونگی حفظ و نگهداری بهینه حفظ میراث فرهنگی و بناهای تاریخی آشنا می شوند. هدف از تدریس این درس توانا ساختن دانشجویان در استفاده از روش هایی است که به بهینه سازی استفاده از میراث فرهنگی و آثار تاریخی منجر می شود در واقع و به دانشجویان اقتصاد ضمن آشنا شدن با جنبه های اقتصادی میراث با میراث غنی ایران و ظرفیت فوق العاده آن در جذب گردشگری فرهنگی به طور غیر مستقیم تعلق خاطر آن ها نسبت به کشورشان افزایش می یابد که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- 1- جنبه های اقتصادی میراث فرهنگی
- 2- آیا راه حل های تصمیم گیری در حوزه میراث بر مکانیسم بازار مبتنی است؟
- 3- استفاده بهینه از میراث فرهنگی در یک مدل ساده
- 4- مدل پایه: حداکثر کردن رفاه
- 5- عرضه میراث فرهنگی در وضعیت حداکثرکننده سود
- 6- عرضه به شرط صفر بودن سود
- 7- عرضه در حالت تأمین یارانه تولیدی ثابت
- 8- عوامل موثر بر عرضه خدمات میراث فرهنگی
- 9- عوامل موثر بر تقاضای خدمات میراث فرهنگی
- 10- تعادل در بازار خدمات میراث فرهنگی
- 11- ارزش گذاری میراث فرهنگی
- 12- سیاست های حفظ میراث فرهنگی
- 13- سیاست های احیای میراث فرهنگی
- 14- خصوصی سازی و سیاست حفظ و احیای میراث فرهنگی
- 15- سیاست های عملی در حوزه های میراث فرهنگی
- 16- قاچاق میراث فرهنگی

17- تجربه ها و پیشنهادهای عملی برای حفظ و اقتصاد میراث فرهنگی در جهان

18- تجربه ها و پیشنهادهای عملی برای حفظ و اقتصاد میراث فرهنگی در ایران

- ۱- بررسی وضع موجود میراث فرهنگی در ایران
- ۲- روند متغیرهای بخش میراث فرهنگی در برنامه های توسعه
- ۳- بررسی اهداف برنامه های پنج ساله در بخش میراث فرهنگی
- ۴- شاخص های ارزیابی اقتصاد میراث فرهنگی در ایران
- ۵- مقایسه شاخصهای عمده بخش با شاخصهای جهانی
- ۶- تحلیل بازدیدکنندگان از موزهها و بناهای تاریخی
- ۷- امکان واگذاری بخشی از فعالیتهای مربوط به میراث فرهنگی به بخش خصوصی
- ۸- تحلیل مشکلات بخش میراث فرهنگی
- ۹- ظرفیت های اقتصادی موجود بخش میراث فرهنگی
- ۱۰- ظرفیت های اقتصادی بالقوه بخش میراث فرهنگی
- ۱۱- درآمدزایی بالقوه بخش میراث فرهنگی
- ۱۲- سیاست های راهبردی حفظ، احیا و اقتصادی کردن میراث فرهنگی در ایران و ارزیابی آنها

۴- منابع

الف - فارسی

- مایکل هاتر و ایلد ریزو. (۱۳۸۲). جنبه های اقتصادی میراث فرهنگی، ترجمه محمدبیگی، علی اعظم. تهران: مؤسسه انتشارات امیرکبیر.
- موسائی، میثم. (۱۳۹۴). اقتصاد فرهنگ، بررسی اقتصادی بخشهای مختلف فرهنگی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد

ب- انگلیسی / عربی

- Frey, B.(1994). Cultural Economics and Museum Behavior, Scottish Journal of Political Economy, 41(3), 35-325.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس ارزیابی اجتماعی - فرهنگی طرح های اقتصادی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	انگلیسی
ارزیابی اجتماعی - فرهنگی طرح های اقتصادی		Socio-Cultural Appraisal of Economic Projects	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
دروس پیشنیاز		عنوان درس پیشنیاز	کد درس: ۳۵ خ
کد درس پیشنیاز		۳ ت	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

هدف از این درس آشنایی دانشجویان با نحوه شناسایی و تعیین ابعاد و تبعات اجتماعی - فرهنگی طرحهای اقتصادی و ارزیابی آنها می باشد. این درس از آن جهت حایز اهمیت است که به دانشجویان می آموزد که فراتر از ارزیابی اقتصادی طرحها به دیگر ابعاد احتمالی یک طرح نیز توجه نموده و بتوانند از موضوعات مطرح شده در درس به عنوان ابزاری جهت ارزیابی تبعات غیر اقتصادی (اجتماعی و فرهنگی) طرح بهره جویند که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- ۱- هدف از ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی طرحها
- ۲- تاریخچه ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی در ایران و جهان
- ۳- آخرین اقدامات انجام شده در زمینه ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی طرحها در ایران
- ۴- الزامات اولیه (قانونی، اجتماعی^۲ و ...) پرداختن به ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی طرح
- ۵- معرفی نهادهای، مستندات و استانداردهای ملی و بین المللی مرتبط با ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی^۳ طرحها

۲. مواردی چون:

۱. احترام به حق زندگی و کار افراد در محیطی سالم و با کیفیت جهت رشد توان های بالقوه انسانی و اجتماعی.
۲. احترام به حقوق شهروندان در زمینه امکان مشارکت ایشان در تصمیم گیریها در خصوص محیط زندگیشان
۳. احترام به تنوع میان فرهنگ ها، اقوام، نژادها
۴. ...

۳. همچون:

- کنوانسیون ۱۶۹ سازمان بین المللی کار (بند ۱۶) در ارتباط با احترام به حقوق قبایل، طوایف و بومیان محلی در ارتباط با محل سکونتشان مصوب ۱۹۸۹.

- اعلامیه سازمان ملل در خصوص حقوق بومیان مناطق نسبت به محل سکونتشان و نحوه جبران خسارتهای احتمالی (بند ۱۰) مصوب ۲۰۰۷

- انجمن بین المللی ارزیابی پیامد یا تاثیر International Association for Impact Assessment (IAIA)

- ۶- محدوده و حوزه های بررسی در ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی (حوزه هایی چون: سبک زندگی، فرهنگ، اجتماع، نظام سیاسی، محیط زندگی، حقوق شخصی، اعتقادات و دیدگاههای فردی، نظام مالکیت و ...)
- ۷- ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی و چرخه حیات طرح (شامل مراحل: برنامه ریزی و سیاست گذاری، ساخت / اجرا، راه اندازی، حفظ و نگهداری و اتمام (اختتامیه))
- ۸- مراحل انجام ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی یک طرح (در چارچوب چرخه حیات طرح)
- ۹- روش شناسی ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی^۴
- ۱- از نظر ماهیت (رویکرد مستقل - رویکرد مشارکتی)^۵
- ۲- از نظر نوع داده ها (رویکرد کمی - رویکرد کیفی)^۶
- ۳- شاخص سازی در ارزیابی پیامدهای اجتماعی و فرهنگی
- ۴- آشنایی با روشهای ارزشگذاری تبعات اجتماعی و فرهنگی طرحها^۷ (اختیاری)
- ۵- آشنایی با مفهوم و نحوه محاسبه قیمتهای سایه ای، نرخ تنزیل اجتماعی و نرخ ترجیح زمانی اجتماعی
- ۱۰- آینده پژوهی در ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی^۸
- ۱۱- چالشها و انحرافات احتمالی مترتب بر مطالعات ارزیابی پیامدهای اجتماعی - فرهنگی
- ۱۲- ملاحظات اخلاقی اسلام در فعالیتهای اقتصادی
- ۱۳- بررسی نقش و وظایف دولت اسلامی در نظارت بر فعالیتهای اقتصادی

۴- منابع

الف - فارسی

- استاندارد ایزو ۲۶۰۰۰ در ارتباط با مسئولیت اجتماعی (Social Responsibility) بنگاهها ...
۴. بسته به موضوع مطالعه در حوزه هایی چون: مطالعات جمعیت، مطالعات محیطی و مکانی، مطالعات جامعه شناختی، مطالعات فرهنگی، مطالعات روان شناسی اجتماعی، مطالعات امکان سنجی و ...
۵. در رویکرد مستقل محقق در نقش یک شاهد بی طرف صرفا پدیده اجتماعی را مورد مشاهده و بررسی قرار می دهد و تغییرات مثبت و منفی احتمالی آن را ارزیابی می کند. در واقع این رویکرد را می توان رویکردی اثبات گرا دانست. اما در رویکرد مشارکتی از دانش و تجربیات افرادی که بیشترین تاثیرات احتمالی را می پذیرند برای پیش بینی تاثیرات مثبت و منفی استفاده می شود.
۶. رویکرد کمی برای بررسی مواردی نظیر: جمعیت، وضعیت اقتصادی، مشخصه های محیطی و ... استفاده می شود. در این رویکرد از داده های مستخرج از پیمایش های پیشین، داده های سرشماری، آمارهای رسمی، نقشه ها و ... استفاده می شود. اما رویکرد کیفی در مواردی که موضوعات مورد بررسی، کمیت پذیر نیستند مورد استفاده قرار می گیرد. در این رویکرد داده های مورد نیاز از طریق مصاحبه ها، بحث و گفتگو، کارگاه ها، مشاهده ها، معاینات و ... جمع آوری می شوند.
۷. روشهایی چون: روش هزینه سفر (Travel Cost Approach)، روش هدونیک (Hedonic Approach)، روش هزینه جایگزین (Replacement Cost Approach)، روش ارزشگذاری مشروط (Contingent Valuation Approach)، DALY، QALY و ...
۸. روشهایی چون: روش سناریو نویسی، روش درخت وابستگی، روش تاثیرات متقابل و ...

-ابراهیم پور، محسن و مصطفوی، سید رضا.(۱۳۸۷). ارزیابی آثار و تبعات اجتماعی و فرهنگی طرح ها و پروژه ها، تهران: دفتر مطالعات اجتماعی و فرهنگی معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران.

-آقانظری، حسن.(۱۳۹۰). مبانی بخش عمومی در اقتصاد اسلامی، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۹۰.

-جی برج، رابل.(۱۳۸۹). راهنمای عملی ارزیابی تاثیرات اجتماعی.چ ۱. مترجم: رضانی، محمدعلی و قلیچ، مرتضی. تهران: نشر جامعه شناسان .

-فاضلی، محمد.(۱۳۹۱). ارزیابی تاثیرات اجتماعی، چ ۲. تهران: انتشارات تیسرا.

-مزینی امیر حسین.(۱۳۹۴). ارزیابی اقتصادی طرحها (اقتصاد مهندسی)، تهران: انتشارات سمت، تهران.

ب- انگلیسی/ عربی

- Becker,H. A and Vanclay, F. (2003).The International Handbook of Social Impact Assessment: Conceptual and Methodological Advances, Edward Elgar Publishing.
- Brent R. J. (2006). Applied Cost-Benefit Analysis, Second Edition, Edward Elgar Publication.
- Eccleston, C. H. ,(2011). Environmental Impact Assessment: A Guide to Best Professional Practices, CRC Press.
- Morris, P and Therivel, R. (ed),(2009). Methods of Environmental Impact Assessment, 3rd edition, Routledge Publication.
- Vanclay, F, Esteves, A. M.a.(2012). New Directions in Social Impact Assessment : Conceptual and Methodological Advances, Edward Elgar Publishing.
- Vanclay, F.(2015)., Social Impact Assessment: Guidance for Assessing and Managing the Social Impacts of Projects, IAIA Publication.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد هنر

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد هنر
		انگلیسی	Economics of Art
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	کلیات علم اقتصاد	کد درس: ۳۶ خ
	کد درس پیشنهادی	۶ پ	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

آشنا ساختن دانشجویان رشته اقتصاد با کاربرد تئوری های اقتصادی در بازار محصولات هنری از جمله آشنایی با مبانی نظری عرضه و تقاضا در هنر، بازار کالاها و محصولات هنری، بازار کار و دخالت دولت در بازار هنر و مفاهیم مرتبط با آنها و نیز مسائل مربوط به ارتباط بین اقتصاد و هنر با تاکید بر اقتصاد انواع هنر در ایران از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- ۱- معرفی اقتصاد هنر؛ چرایی و چیستی آن
- ۲- مفاهیم و تعاریف در اقتصاد هنر
- ۳- رویکرد های اقتصادی در اقتصاد هنر
- ۴- تقاضای محصولات هنری
- ۵- مفهوم مطلوبیت و تقاضای محصولات هنری
- ۶- انواع کشش تقاضای محصولات هنری و رهنمودهای سیاست گذاری
- ۷- مخاطب شناسی و مصرف هنری
- ۸- تولید و عرضه محصولات هنری
- ۹- نقش هزینه ها در عرضه محصولات هنری
- ۱۰- روش های تامین مالی تولیدات هنری

۱۱- بازار آثار هنری و حراجی (تعریف- تاریخچه- ساز و کار- ابعاد اقتصادی- مهم‌ترین حراجی‌ها و ...)

۱۲- نقش کپی رایت در بازار محصولات هنری

۱۳- تأثیر بازار کالاهای هنری بر رشد اقتصاد محلی و منطقه‌ای

۱۴- نظام مشاغل پشتیبان و نظام توزیع کالاهای هنری در بازار هنر

۱۵- آسیب شناسی بازار هنر در ایران و ظرفیت‌های آن

۱۶- وضعیت اقتصادی هنرهای نمایشی در ایران

۱۷- وضعیت اقتصادی هنرهای تجسمی در ایران

۱۸- وضعیت اقتصادی هنرهای دستی در ایران

۱۹- وضعیت اقتصادی سینما در ایران

۲۰- وضعیت اقتصادی موسیقی در ایران

۲۱- وضعیت اقتصادی سایر هنرهای در ایران

۲۲- نقش هنر در اقتصاد محلی و رشد و توسعه کشور

۲۳- معرفی محققین شاخص اقتصاد هنر به همراه بررسی دیدگاه‌های آنها (تاریخ عقاید اقتصادی هنر).

۲۴- آینده اقتصاد هنر در ایران و جهان

۴- منابع

الف - فارسی

- روی، تیس. (۱۳۹۴). اقتصاد فرهنگ، ترجمه: عبدالرحیم، رحیمی. تهران: واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی.
- سرسنگی، مجید؛ باغبان‌ماهر، سجاد. (۱۳۹۳). مجموعه مقالات همایش پژوهشی «اقتصاد هنر ایران»، تهران: انتشارات بین‌ارشته‌ای (به سفارش خانه هنرمندان ایران)
- موسایی، میثم (۱۳۷۹)، اقتصاد فرهنگ، تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.
- موسایی، میثم. (۱۳۷۹). ایران، سازمان تجارت جهانی و کپی رایت. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.

ب- انگلیسی / عربی

- Blaug, Mark. (1992). The Economics of the Arts (modern reviva). Usa Gregg Revival.
- Bruno S. Frey. (2003). Arts and Economics: Analysis and Cultural Policy. Springer.
- Feldstain, Martin. (1991). The Economics of Art Museums. University Of Chicago Press.
- Grant, Daniel. (2006). Selling Art without Gallery. Allworth Press.

- Hagoort, Giep. (2003). The Entrepreneurial Arts Leader. Eburon.
- Horejs J. Jason. (2011). How to Sell Art: A Systematic Approach to Creating Relationships with Collectors and Closing the Sale. RedDot Press 4. Obrist Hans
- James, Heilbrun., Charles, M. Gray. (2004). The Economics of Art and Culture. Cambridge university press.
- Mossetto, G., and Vecco, M. (Eds.). (2002). Economics of art auctions (Vol. 215). FrancoAngeli.
- Victor, A.Ginsburgh., Throsby, D. (2006). Handbook of the Economics of Art and Culture (handbooks in economics). North Holland.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
■	□	■	■	■

سرفصل درس اقتصاد صنایع دستی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد صنایع دستی
		انگلیسی	Handicrafts Economics
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
دروس پیشنهادی		عنوان درس پیشنهادی	کد درس: ۳۷ خ
		کد درس پیشنهادی	۱۶ ت
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☒	

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان رشته اقتصاد با صنایع دستی و وضعیت عرضه و تقاضای آن و نیز ظرفیت های بالقوه و بالفعل بخش های مختلف صنایع دستی در ایران از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- کلیات

۱- ضرورت

۲- اهمیت

۳- تعریف مفاهیم

۴- پیشینه

۲- طبقه بندی صنایع دستی در ایران

۱- زیر اندازه های سنتی

۲- آثار فلزی

۳- مینا

۴- آثار سفالی

۵- آبگینه

۶- آثار چوبی

۷- سازسازی

۸- آثار سنگی

۹- روودوزی های سنتی

۱۰- چاپ های سنتی

۱۱- آثار کاغذی

۱۲- رنگرزی سنتی

۱۳- هنرهای وابسته به معماری سنتی

۳- جایگاه صنایع دستی در اقتصاد ایران

۱- سهم صنایع دستی در تولید ناخالص داخلی (GDP)

۲- سهم صنایع دستی در اشتغال

۳- سهم صنایع دستی در توسعه صادرات

۴- سهم صنایع دستی در سبد خانوار

۵- سهم صنایع دستی در توزیع درآمد و تامین عدالت اجتماعی

۴- بررسی اقتصادی رشته های مختلف صنایع دستی (۱)

۱- زیر اندازه های سنتی

۲- سفال و سرامیک

۳- آبیگینه

۴- آثار چوبی (منبت، معرق، خاتم، گره چینی، ...)

۵- آثار فلزی (قلمزنی، مشبک، دواتگری، طلاکوبی، میناسازی و ...)

۵- بررسی اقتصادی رشته های مختلف صنایع دستی (۲)

۱- نساجی سنتی

۲- رودوزی های سنتی

۳- رنگرزی سنتی

۴- چاپ های سنتی

۵- آثار کاغذی

۶- بررسی اقتصادی رشته های مختلف صنایع دستی (۳)

۱- هنرهای وابسته به معماری (کاشی کاری، آیینه کاری، گچبری و ...)

۲- آثار سنگی و دیگر آثار صنایع دستی

۷- شناخت صنایع دستی در حال زوال و راهکارهایی برای احیاء و توسعه کمی و کیفی آن

۸- نقش سیاست های بخش عمومی در توسعه صنایع دستی

۱- سیاست های دولت و دستگاه های ذیربط

۲- سیاست های شهرداری ها و سازمان های وابسته

۳- سیاست های سازمان های جهانی

۹- نقش مطالعه تجربیات سایر کشورها در توسعه صنایع دستی

۱- آشنایی با سازمان های بین المللی مرتبط با صنایع دستی

۲- هند

۳- پاکستان

۴- چین

۵- ایالات متحده آمریکا

۶- فرانسه

۷- اندونزی

۸- تایلند

۱۰- بررسی نقاط قوت، ضعف، فرصت ها، تهدیدها و چشم انداز آینده صنایع دستی

۴- منابع

الف - فارسی

- آشوری، محمد تقی. (۱۳۸۴)، آشنایی با صنایع دستی ایران. تهران: سمت.
- قره چه، منیژه (۱۳۷۷)، صنایع کوچک و نقش آن بر اقتصاد کشورها، تهران: موسسه کار و تامین اجتماعی
- یاوری، حسین. (۱۳۹۴)، شناخت صنایع دستی ایران. تهران: مهکامه
- یاوری، حسین، منصوری، آنیتا و سلطانی، شریفه . (۱۳۹۰)، آشنایی با هنرهای سنتی ایران (۱ و ۲ و ۳)، تهران: صبای سحر و سیمای دانش

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد کارآفرینی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد کارآفرینی
نوع درس:		پایه	اختیاری
تعداد واحد:		تعداد ساعت:	نوع واحد:
دروس پیشنهادی		تعداد ساعت:	نوع واحد:
کد درس پیشنهادی		تعداد ساعت:	نوع واحد:
آموزش تکمیلی عملی:		دارد:	سفر علمی
		ندارد:	آزمایشگاه
			سمینار

۲- اهداف

- یادگیری مفاهیم، مبانی و اصول اقتصاد کارآفرینی
 - یادگیری نظریه‌های اقتصاد کارآفرینی
 - یادگیری ارتباط مولفه‌های کلان و اقتصاد کارآفرینی
 - یادگیری کاربرد اقتصاد کارآفرینی در ایران
- از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

- ۱- مفاهیم، مبانی و اصول اقتصاد کارآفرینی
- ۲- ویژگی های کارآفرینی برای کارآفرین شدن
- ۳- علم اقتصاد، کارآفرینان و توسعه کارآفرینی
- ۴- کارآفرینی، بهره وری و توزیع درآمد
- ۵- کارآفرینی و توسعه منطقه ای
- ۶- نظریه های کارآفرینی
- ۷- عوامل موثر بر کارآفرینی
- ۸- رابطه کارآفرینی، ویژگی های فردی و جامعه
- ۹- اقتصاد کلان و کارآفرینی

۱۰- فرهنگ و فعالیت های کارآفرینی

۱۱- نهادها و فعالیت های کارآفرینی

۱۲- تامین مالی کارآفرینانه

۱۳- دولت و کارآفرینی

۱۴- مبانی معرفتی و مبانی زمینه ای و اقتصاد کارآفرینی

۱۵- تجارب بین المللی: درس هایی برای بومی سازی

۱۶- سیاست های مالی، بودجه ای، قانونی، نوآوری و فناوری برای توسعه کارآفرینی

۴- منابع

الف - فارسی

- مرادی، محمدعلی. (۱۳۹۳). مبانی فکری انسان اقتصادی در کتاب های اقتصاد خرد دانشگاهی و جایگاه آن بر اساس ارزش های اسلامی. فصلنامه پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی، ۱۸ (۳۵)، ۲۷-۱.
- موسائی، میثم (۱۳۸۷) بنیان های توسعه انسانی، انتشارات نور علم.
- موسائی، میثم ۱۳۸۷ دین و فرهنگ توسعه انتشارات جامعه شناسان.

ب- انگلیسی / عربی

- Acs, Z. and Audretsch, D. (eds.) (2010) Handbook of entrepreneurship research, 2nd ed., Springer.
- Andersen, S., and Nielsen, K. (2012). Ability or finances as constraints to entrepreneurship? Evidence from survival rates in a natural experiment. (RandR at Review of Financial Studies).
- Banerjee, A., and Newman, A. (1993). Occupational choice and the process of development. Journal of Political Economy, 101(2), 274-298.
- Baumol, William, (1990) .Entrepreneurship: Productive, unproductive ,and destructive,. The Journal of Political Economy, 98(5), Part 1 (Oct.), 893-921.
- Dohmen, T., Falk, A., Huffman, D., Sunde, U., and Schupp, J. Wagner, G. G. (2009). Individual risk attitudes: measurement, determinants and behavioral consequences. Journal of the European Economic Association, 5517, 522-50.
- Evans, D. S., and Jovanovic, B. (1989). An estimated model of entrepreneurial choice under liquidity constraints. Journal of Political Economy, 97, 808-827.
- Garcia-Penalosa, C., and Wen, J.-F. (2008). redistribution and entrepreneurship with schumpeterian growth. Journal of Economic Growth, 13(1), 57-80.
- Koellinger, P. D.; Thurik, R. 2013. Entrepreneurship and the Business Cycle. Review of Economics and Statistics, 94(4), 1143-1156.

- Holmes, Thomas J., and James A., and Schmitz, Jr. (1990). A theory of entrepreneurship and its application to the study of business transfers. *Journal of Political Economy*, 98(2), 265-294.
- Hurst, E., and Lusardi, A. (2004). Liquidity constraints, household wealth, and entrepreneurship. *Journal of Political Economy*, 112, 319-47.
- Hausmann, R., and Rodrik, D. (2003). economic development as self-discovery. *Journal of Development Economics*, 72(2), 603-33.
- Hyytinen, Ari, and Pekka Ilmakunnas. (2007). Entrepreneurial aspirations: Another form of job search? *Small Business Economics*, 29(1), 63-80.
- Landier, Augustin, and David Thesmar. (2009). Financial contracting with optimistic entrepreneurs. *Review of Financial Studies*, 22(1), 117-150.
- Lerner, Leamon, and Hardyman (2012), Venture capital, private equity, and the financing of entrepreneurship. New York: John Wiley and Sons.
- Kirzner, I. (1985). The entrepreneurial process,. discovery and the capitalist process. Chicago: University of Chicago Press.
- Kirzner, I. (1973). Competition and entrepreneurship. University of Chicago Press: Chicago and London.
- Knight, F. (1921). Risk, Uncertainty and Profit. Houghton-Mifflin: New York.
- North, Douglass C., (2005). Understanding the process of economic change. Princeton: Princeton University Press.
- North, Douglass C. (1994). Economic performance through time, *The American Economic Review*, 84, 359-68.
- Parker, S. (2009). The Economics of Self-employment and Entrepreneurship. Cambridge University Press.
- Parker, Simon C. (2005). The economics of entrepreneurship: What we know and what we don't. *Foundations and Trends in Entrepreneurship*, 1(1), 1-54.
- Shane, S. (2003). A general theory of entrepreneurship. Edward Elgar: New Horizons in Entrepreneurship. Edward Elgar.
- Schumpeter, J. (1934). The theory of economic development. Harvard University Press: Cambridge, MA.
- Stam, E. (2010). Entrepreneurship, evolution and geography. In: Boschma, R. and Martin, R.L. (eds) *The Handbook of Evolutionary Economic Geography*. Cheltenham: Edward Elgar. 307-348.
- Vereshchagina, G.; Hopenhayn, H. (2009). Risk taking by entrepreneurs. *American Economic Review*, 99(5), 1808-30.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☐	☐

سرفصل درس اقتصاد دانش بنیان

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	انگلیسی
Knowledge-based economy		اقتصاد دانش بنیان	
نوع درس:	پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد:	نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:	۲ واحد	تعداد ساعت:	۳۲ ساعت
دروس پیشنیاز	عنوان درس پیشنیاز	نظریه های توسعه اقتصادی	-
کد درس پیشنیاز	۱۸ ت	-	-
آموزش تکمیلی عملی:	دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

- آشنایی با الگوی تولید دانش بنیان و فرصت ها و تهدیدهای آن
- آشنایی با «مبانی، مفاهیم، روش شناسی» مورد نیاز برای شناسایی اقتصاد دانش بنیان
- مقدمه ای بر آشنایی با الزامات نهادی تحقق اقتصاد دانش بنیان
- بستر سازی برای چگونگی سیاست گذاری برای تحقق اقتصاد دانش بنیان
- معرفی ساختار اقتصادی مورد نیاز برای حرکت در راستای تحقق اقتصاد دانش بنیان

از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- مروری تاریخی بر زندگی اقتصادی بشر

- ۱- آغاز زندگی اقتصادی بشر
- ۲- انقلاب کشاورزی
- ۳- موج اول انقلاب صنعتی
- ۴- موج دوم انقلاب صنعتی
- ۴- کانون اصلی تغییرات نهادی در موج دوم انقلاب صنعتی
- ۵- موج سوم انقلاب صنعتی
- ۱- زمینه ی ظهور موج سوم انقلاب صنعتی
- ۲- انقلاب اطلاعات
- ۳- اهمیت زیر ساخت های اطلاعات
- ۴- اقتصاد دیجیتال و کالاهای دیجیتال
- ۵- اقتصاد دانش بنیان
- ۶- اقتصاد بی وزن

۶- شتاب تاریخ

۷- ارتقاء جایگاه انسان

۲- مفاهیم اساسی اقتصاد دانش محور

۱- دانش، اطلاعات و انواع دانش

۱- انواع دانش از منظر معرفت شناختی

۲- انواع دانش از منظر اقتصادی

۳- اهمیت انواع دانش

۲- ارتباط ماهیت دانش و مزیت رقابتی

۳- در هم تنیدگی دانایی و توانایی

۴- مفهوم اقتصاد دانش محور

۵- ویژگی های دانش از منظر نقش آفرینی در فرایند رشد

۱- کمیاب نبودن دانش

۲- استهلاک ناپذیری دانش

۳- پیامدهای خارجی دانش

۴- سرریز دانش

۱- سطوح سرریز دانش

۲- بازدهی به مقیاس مثبت دانش

۳- بازدهی نهائی صعودی دانش

۶- دانش به عنوان یک کالای عمومی^۹

۱- کالای دانش

۲- عمومی بودن دانش

۳- مهم ترین ویژگی های اقتصاد دانش بنیان

۱- اقتصاد دانش بنیان، یک نظام زندگی اجتماعی است.

۲- افزایش نمایی فرصت های رشد اقتصادی

۱- بازدهی نهائی صعودی دانش

۲- کمرنگ شدن محدودیت کمیابی منابع

۳- غیر خطی بودن مسیر رشد اقتصادی در اقتصاد دانش محور

۱- افزایش نرخ بهره وری

۱- افزایش توان رقابت اقتصاد ملی

^۹ public good.

- ۲- افزایش پایداری نظام ملی
- ۳- افزایش رفاه عمومی
- ۴- تبدیل بازی اقتصاد به یک بازی برد- برد
- ۳- رقابت در اقتصاد دانش محور
- ۴- مختص نبودن اقتصاد دانش محور به صنایع پیشرفته
- ۵- فرآیند خلق دانش

- ۱- تبدیل دانش ضمنی به دانش ضمنی (اجتماعی کردن)^{۱۰}:
- ۲- تبدیل دانش ضمنی به دانش آشکار (بیرونی کردن)^{۱۱}
- ۳- تبدیل دانش آشکار به دانش آشکار (ترکیب کردن)^{۱۲}
- ۴- تبدیل دانش آشکار به دانش ضمنی (درونی سازی)^{۱۳}
- ۵- ایرادات وارد بر مدل نوناکا

۶- نهاد آموزش در عصر دانایی

۱- ابعاد مختلف مسأله آموزش

- ۱- اهمیت آموزش از منظر دستیابی به توسعه
- ۲- انواع آموزش از منظر نتیجه بخش بودن
- ۳- راستای آموزش و چگونگی اصلاح آن
- ۴- اهمیت هدف گذاری مشخص در بهبود راستای آموزش
- ۵- توجه کافی به پیش نیازهای نهادی بهبود راستای آموزش

۲- ویژگی‌های اقتصاد دانش بنیان

- ۱- اهمیت دانش
- ۲- اهمیت نوآوری
- ۳- کوتاه شدن عمر دانش

۳- دلایل اهمیت آموزش برای تحقق اقتصاد دانش محور

- ۱- آموزش شرط الزامی انتقال و کسب دانش
- ۲- نقش آموزش در تحقق توسعه انسانی

¹⁰ Socialization

¹¹ Externalization

¹² Combination

¹³ Internalization

- ۳- اهمیت انتقال سریع آخرین اختراعات به نوآوری
- ۴- بستر سازی برای آموزش مستمر و مادام‌العمر کارا
- ۵- تغییرات سریع بازار کار
- ۶- ضرورت افزایش انعطاف پذیری نیروی کار
- ۷- اهمیت یافتن دانش و بویژه دانش ضمنی
- ۸- بستر سازی برای مشارکت در خلق دانش ضمنی
- ۹- ضرورت تغییر در شیوه‌های مدیریت
- ۱۰- آگاه نمودن مدیران نسبت به ضرورت تحقق اقتصاد دانش محور

۴- اقتصاد دانش بنیان و ساختار فعالیت‌های اقتصادی جامعه

- ۱- انواع ساختارهای اقتصادی
- ۲- پیامدهای واقعی فعالیت‌های اقتصادی تولیدی و فعالیت‌های رانتي
 - ۱- پیامدهای واقعی ساختارهای اقتصادی مولد از منظر نیاز به بهره‌وری
 - ۲- دانش ضمنی باید در محیط کار، کسب و انباشت شود.
 - ۳- کسب و انباشت دانش ضمنی، یکباره و جهشی امکان‌پذیر نیست.
 - ۴- تقویت ظرفیت سازمانی بنگاه‌های تولیدی
 - ۵- ضرورت هماهنگی نهادها و سازمان‌های مؤثر بر کسب و انباشت دانش ضمنی
 - ۶- پیامدهای واقعی ساختارهای اقتصادی مولد از منظر خلق دانش
 - ۷- پیامدهای واقعی ساختارهای اقتصادی غیر مولد و مبتنی بر توزیع مجدد درآمد
- ۳- بررسی شواهد تجربی
- ۴- معمای فزونی یافتن خدمات بر بخش‌های تولیدی
 - ۱- گسترش فعالیت‌های خدماتی حامی بخش تولید
 - ۲- خطای دید
 - ۳- طبقه‌بندی مجدد فعالیت‌های اقتصادی
 - ۴- افزایش واردات کالاهای ساخته شده از چین
 - ۱- افزایش سطح تقاضا برای مصرف خدمات نسبت به کالاهای صنعتی
 - ۲- گران‌تر شدن پیوسته‌ی خدمات نسبت به کالاهای صنعتی
- ۵- آیا صنعت‌زدایی الزاما پدیده‌ای مطلوب است؟
 - ۱- دانش ضمنی
 - ۲- بهره‌برداری از فرصت‌های ایجاد شده توسط بهبود بهره‌وری
 - ۳- حفظ و گسترش فرصت‌های شغلی
 - ۴- حفظ و بهبود تراز پرداخت‌ها
 - ۵- ثبات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی

۴- منابع

الف - فارسی

- تارو، لستر، (۱۳۸۴)؛ ثروت آفرینان: قواعد بازی در قرن بیست و یکم، چ ۲. مترجم: کیاوند، عزیز. تهران: فرا.

- تافلر. الوین و تافلر هیدی، (۱۳۸۸)، «انقلاب در ثروت آفرینی»، ترجمه‌ی رضایی‌نژاد، عبدالرضا. تهران: انتشارات فرا.
- چانگ، ها- جون (۱۳۹۲). اقتصاد سیاسی سیاست صنعتی. ج ۱. ترجمه: قودجانی، اصلان. اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی استان خراسان رضوی مرکز مطالعات و بررسی‌های اقتصادی.
- راتکاف. دیوید جی (۱۳۸۹)، ابر طبقه: نخبگان قدرت جهانی و جهانی که می‌سازند. ترجمه: عزیزی، احمد. تهران، انتشارات کویر.
- عظیمی. حسین (۱۳۹۱). اقتصاد ایران: توسعه، برنامه‌ریزی، سیاست و فرهنگ. ج ۱. تهران: نشر نی.
- کاستلز. مانوئل، (۱۳۸۰). عصر اطلاعات: اقتصاد، جامعه و فرهنگ. ج ۱. ترجم: علیقلیان، احد و خاکباز، افشین ویراسته‌ی علی پایا، تهران: انتشارات طرح نو.
- مومنی، فرشاد (۱۳۸۸). پاشنه آشیل توسعه. فصل‌نامه جامعه و اقتصاد، ۱۹ و ۲۰، ۲۶۱-۲۶۷.
- مومنی. فرشاد و چهاربند. فرزانه (۱۳۹۰)، «چالش‌ها و چشم‌اندازهای توسعه‌ی مبتنی بر دانایی در ایران: نگاه از زاویه آموزش پایه»، فصلنامه پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی، ۴، ۷۵-۱۱۶.
- میردال. گونار (۱۳۶۶). درام آسیایی، پژوهشی در باره فقر ملت‌ها. ترجمه: امیری، منوچهر. تهران: انتشارات امیرکبیر.
- نجفی. سید محمدباقر، مؤمنی. فرشاد، فتح‌اللهی. جمال، عزیزی‌پور بهیه (۱۳۹۴). مقدمه‌ای بر تبیین رابطه بین درآمدهای نفتی و بهره‌وری در ایران»، فصلنامه پژوهش‌های اقتصادی (رشد و توسعه پایدار)، سال پانزدهم - شماره چهارم - زمستان، صفحات ۱۴۳-۱۷۲.
- نورث. داگلاس سی (۱۳۷۷). نهادها، تغییرات نهادی و عملکرد اقتصادی. ج ۱. ترجمه معینی، محمد رضا. تهران: انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی.

ب- انگلیسی / عربی

- Stiglitz, J.E. (1999) "Public Policy for a Knowledge Based Economy" Remarks at the Department for Trade and Industry and Center for Economic Research, London

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس انرژی‌های فسیلی: بازارها و سیاست‌ها

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	انرژی‌های فسیلی: بازارها و سیاست‌ها	
		انگلیسی	Fossil Fuels: Markets and Policies	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنیاز		عنوان درس پیشنیاز	اقتصاد انرژی	اقتصاد خرد (۲)
کد درس پیشنیاز		ت ۳۰	ت ۳	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒	

۲- اهداف

در این درس تمرکز اصلی بر آشنایی دانشجویان با انواع منابع تجدیدناپذیر انرژی با تأکید بر نفت و گاز و تجزیه و تحلیل بازارها و سیاست‌های مرتبط با قیمتگذاری، مدیریت تقاضا (صرفه‌جویی انرژی) و مدیریت عرضه (بهره‌برداری بهینه از ذخایر هیدروکربوری) در بازار جهانی، بازارهای منطقه‌ای و ایران می‌باشد که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- آشنایی با مسائل فنی- مهندسی مخازن نفتی

۱- تخلیه طبیعی

۲- تولید صیانتی و فرآیندهای ازدیاد برداشت

۲- آشنایی با مسائل فنی- مهندسی مخازن گازی

۱- تولید صیانتی از مخازن گازی

۲- آشنایی با مسائل فنی- مهندسی معادن ذغال سنگ

۳- آشنایی با مسائل فنی- مهندسی مخازن نفت و گاز غیرمتعارف

۴- مروری بر سیر تاریخی اکتشاف و تولید انرژی‌های فسیلی

۱- فرآیندهای اکتشاف و تولید نفت خام

۲- فرآیندهای اکتشاف و تولید گاز طبیعی

۳- فرآیندهای اکتشاف و تولید ذغال سنگ

۵- مسائل طرف عرضه انرژی‌های فسیلی

- ۱- نظریه‌های استخراج و تولید بهینه انرژی‌های فسیلی
- ۲- بهره‌برداری بهینه از مخازن نفت و گاز با تأکید بر تولید صیانتی
- ۶- مسائل طرف تقاضای انرژی‌های فسیلی
- ۱- مدل‌های برآورد تقاضای فرآورده‌های نفتی در کشورهای صنعتی
- ۲- مدل‌های برآورد تقاضای فرآورده‌های نفتی در کشورهای در حال توسعه
- ۳- تقاضای انرژی و رشد اقتصادی
- ۴- شدت انرژی و مدیریت تقاضا
- ۷- بازارهای فیزیکی نفت، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی
- ۸- بازارهای کاغذی نفت، گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی
- ۹- قیمت‌گذاری انرژی‌های فسیلی
- ۱- نظریات مربوط به قیمت‌گذاری نفت خام در بازارهای فیزیکی
- ۲- نظریات مربوط به قیمت‌گذاری گاز طبیعی و LNG در بازارهای فیزیکی
- ۱۰- سازوکار معاملات در بازارهای کاغذی نفت و گاز طبیعی و تأثیر آن بر قیمت در بازارهای فیزیکی
- ۱۱- وضعیت ذخایر نفت و گاز غیرمتعارف در جهان
- ۱- تأثیر عرضه نفت و گاز غیرمتعارف بر بازار نفت و گاز متعارف
- ۲- ملاحظات زیست محیطی و سیاست‌های بهره‌برداری از ذخایر نفت و گاز غیرمتعارف
- ۱۲- مروری بر اقتصاد ذغال سنگ و نقش آن در بازار انرژی جهان و ایران
- ۱۳- مقایسه تطبیقی سیاست‌های انرژی در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته صنعتی
- ۱۴- وضعیت ذخایر نفت و گاز ایران
- ۱۵- وضعیت مخازن مشترک نفت و گاز ایران و الگوی بهینه بهره‌برداری از آنها
- ۱۶- تولید صیانتی از میادین نفت و گاز ایران با تأکید بر روش‌های مناسب ازدیاد برداشت
- ۱۷- منافع بین نسلی در برداشت از ذخایر نفت و گاز از منظر اقتصاد اسلامی

۴- منابع

الف - فارسی

- احمدیان، مجید. (۱۳۷۸). اقتصاد نظری و کاربردی نفت. تهران: دانشکده تربیت مدرس، پژوهشکده اقتصاد.

- بی‌هات‌چاریا، سوبس‌سی. (۱۳۹۷). اقتصاد انرژی: مفاهیم، بازارها و سیاستها، مترجم: فریدزاد، علی. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی.
- تکلیف، عاطفه. (۱۳۹۱). صنعت نفت و گاز به زبان غیرفنی. تهران: پژوهشکده علوم اقتصادی دانشگاه علامه طباطبائی (ره)، انتشارات کمیل
- درخشان، مسعود. (۱۳۹۰)، مشتقات و مدیریت ریسک در بازارهای نفت، تهران: مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی.
- فراهانی‌فرد، سعید. (۱۳۸۹). اقتصاد منابع طبیعی از منظر اسلام (اصول و مبانی). تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- قنبری، علی. (۱۳۹۰). اقتصادهای نفتی. تهران: نشر چالش.
- مزرعتی، محمد. (۱۳۸۵). اقتصاد انرژی: گذری بر موضوعات مربوط به بازارهای جهانی انرژی. تهران: انتشارات پارس پیدورا.
- همتی، عبدالناصر. (۱۳۸۳). اقتصاد انرژی. تهران: مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی.

ب- انگلیسی / عربی

-Paul, S. (2000), The Economics of Energy, Edward Elgar Publishing Limited.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس انرژی های تجدید پذیر: بازارها و سیاستها

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	انگلیسی
انرژی های تجدید پذیر: بازارها و سیاستها			
Renewable Energies: Markets and Policies			
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۴۱
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد انرژی	اقتصاد خرد (۲)
	کد درس پیشنهادی	ت ۳۰	ت ۳
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	ندارد ☒

۲- اهداف

در این درس تمرکز اصلی بر آشنایی دانشجویان با انواع منابع تجدیدپذیر انرژی به ویژه انرژی های خورشیدی و بادی و تجزیه و تحلیل بازارها و سیاستهای مرتبط با قیمت گذاری و سرمایه گذاری و عرضه انرژی های تجدیدپذیر و تأثیر آن بر بازار انرژی های تجدیدناپذیر است که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- کلیات اقتصاد منابع تجدیدپذیر

۱- طبقه بندی منابع تجدیدپذیر

۲- مروری بر سیر تاریخی فرآیندهای بهره برداری از منابع تجدیدپذیر

۲- مسائل طرف تقاضای انرژی های تجدیدپذیر با توجه به ملاحظات زیست محیطی

۳- مسائل طرف عرضه انرژی های تجدیدپذیر با توجه به فناوری، قیمت و تأمین مالی سرمایه گذاری ها

۱- بهره برداری بهینه از منابع تجدیدپذیر

۲- سیاست های مالی و مالیاتی و حمایتی برای توسعه منابع تجدیدپذیر

۴- بازارهای برق تجدیدپذیر

۱- بازار برق تجدیدپذیر مبتنی بر منابع تجدیدپذیر

۵- بازارها و سیاستهای انرژی های تجدیدپذیر در کشورهای پیشرفته صنعتی با تأکید بر اروپا

۶- بازارها و انرژی های تجدیدپذیر در کشورهای در حال توسعه با تأکید بر کشورهای در حال توسعه نفتی

۷- وضعیت کنونی و چشم انداز انرژی های تجدیدپذیر در بازار انرژی ایران

۱- انرژی های خورشیدی

۲- انرژی بادی

۳- زمین گرمایی

۸- سیاست های بهینه تولید و توسعه انرژی های تجدیدپذیر در ایران با توجه به ذخایر انرژی های هیدروکربوری کشور

۴- منابع

الف - فارسی

- احمدیان، مجید. (۱۳۸۸)، اقتصاد منابع تجدیدشونده. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها.
- ارباب، حمیدرضا. (۱۳۹۲). اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی. تهران: نشر نی.
- بی‌هاچاریا، سوبس‌سی. (۱۳۹۷)، اقتصاد انرژی: مفاهیم، بازارها و سیاستها. مترجم: فریدزاد، علی. تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، در مرحله چاپ.
- پل استیونس (۱۳۹۰)، اقتصاد انرژی. مترجم: طاهری‌فرد، علی، حسینی، جعفر و دهنوی، جلال. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام.
- فراهانی‌فرد، سعید. (۱۳۸۹)، اقتصاد منابع طبیعی از منظر اسلام (اصول و مبانی)، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

ب- انگلیسی / عربی

-Paul, S. (2000), The Economics of Energy, Edward Elgar Publishing Limited.

۵- ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس نهادها و سازمان‌های بین‌المللی انرژی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	نهادها و سازمان‌های بین‌المللی انرژی	
		انگلیسی	Institutions and International Energy Organizations	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	-	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۳	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با سیر تاریخی شکل‌گیری سازمان‌ها و نهادهای انرژی بین‌المللی و داخلی و نقشی که آنها در سیاست‌گذاری‌های انرژی در سطح جهانی و ملی ایفا کرده‌اند از اهداف اصلی این درس می‌باشد. همچنین، بر گستره آمارهای منتشره توسط این نهادها و سازمان‌ها، و تأثیری که این آمارها بر رفتار بازارهای انرژی دارد، تأکید شده است که از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می‌شوند.

۳- سرفصل

۱- نهادها و سازمان‌های ملی و بین‌المللی انرژی

۱- سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)

۲- سازمان کشورهای عرب صادرکننده نفت (اوپک OPEC)

۳- مجمع کشورهای صادرکننده گاز (GECF)

۴- آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)

۵- اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA)

۶- شرکتهای نفتی بین‌المللی و بررسی سیر تحول ساختاری آنها

۱- راکفلر و شکل‌گیری هفت خواهران نفتی

۲- شرکت‌های نفتی بزرگ

۳- شرکت‌های نفتی مستقل (کوچک)

۲- نهادها و سازمان‌های انرژی در ایران

- ۱- شورای عالی انرژی
- ۲- وزارت نفت و شرکت ملی نفت ایران
- ۳- وزارت نیرو
- ۴- سازمان انرژی‌های نو ایران
- ۵- سازمان ملی بهره‌وری انرژی
- ۶- سازمان مدیریت مصرف سوخت کشور
- ۷- سازمان انرژی اتمی
- ۳- نقش نهادها و سازمان‌های بین‌المللی در سیاست‌گذاری‌های انرژی کشورهای پیشرفته صنعتی
- ۴- نقش نهادها و سازمان‌های انرژی داخلی در سیاست‌گذاری‌های انرژی کشور
- ۵- مروری بر گستره آمار و اطلاعات منتشره توسط نهادها و سازمان‌های بین‌المللی انرژی و تأثیر این آمارها بر سیاست‌گذاری‌های انرژی
- ۱- ماهیت و کاستی‌های آمار و اطلاعات منتشره در طرف تقاضای انرژی
- ۲- ماهیت و کاستی‌های آمار و اطلاعات منتشره در طرف عرضه انرژی
- ۶- مروری بر گستره آمار و اطلاعات منتشره توسط نهادها و سازمان‌های داخلی انرژی و تأثیر این آمارها بر سیاست‌گذاری‌های انرژی کشور
- ۱- ماهیت و کاستی‌های آمار و اطلاعات منتشره در طرف تقاضای انرژی
- ۲- ماهیت و کاستی‌های آمار و اطلاعات منتشره در طرف عرضه انرژی
- ۷- آثار نامطلوب کاستی‌های موجود در آمارهای منتشره توسط سازمان‌های بین‌المللی انرژی داخلی و بین‌المللی در سیاست‌گذاری‌های ملی انرژی در کشورهای در حال توسعه

۴- منابع

الف - فارسی

- احمدیان، مجید. (۱۳۷۸). اقتصاد نظری و کاربردی نفت. تهران: دانشکده تربیت مدرس، پژوهشکده اقتصاد.
- دانیل یرگین (۱۳۷۳). نفت، پول، قدرت. مترجم: غیبی ارطه‌ای، منوچهر. تهران: انتشارات شرکت ملی نفت ایران.
- فالولای، توین و آن جنوا (۱۳۸۷). سیاست‌های جهانی صنعت نفت. ترجمه و تلخیص: غنیمی فرد، حجت‌ال... و پاشنگ، مریم. تهران: انتشارات شرکت ملی پتروشیمی ایران.
- همتی، عبدالناصر. (۱۳۸۳). اقتصاد انرژی. تهران: مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی.

ب- انگلیسی/ عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس تأمین مالی و قراردادهای انرژی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	تأمین مالی و قراردادهای انرژی	
		انگلیسی	Financing and Contracts in Energy	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد خرد (۲)	-	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۳	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☒		

۲- اهداف

آشنایی دانشجویان با ساختارهای اقتصادی، مالی و حقوقی قراردادهای انواع روشهای تأمین مالی برای طرح های سرمایه گذاری در بخش انرژی با تأکید بر بخش نفت و گاز از اهداف اصلی این درس می باشد. معرفی انواع قراردادهای و مروری بر تاریخچه تحول آنها و بررسی ویژگی های مطلوب قراردادهای بخش انرژی از مباحث کلیدی این درس است. ضمن بررسی انواع روش های تأمین مالی، به سازوکار و عملکرد این روشها در توسعه منابع انرژی به ویژه در کشورهای در حال توسعه و جمهوری اسلامی ایران پرداخته می شود که از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۱- تاریخچه و ساختارهای اقتصادی، مالی و حقوقی قراردادهای نفت و گاز

۱- مبانی حقوقی قراردادهای بین المللی نفت و گاز

۲- سیر تحول قراردادهای نفتی قبل از انقلاب اسلامی ایران

۳- قوانین و قراردادهای نفتی پس از انقلاب اسلامی ایران

۲- انواع قراردادهای نفتی بین المللی

۱- قراردادهای امتیازی

۲- قراردادهای مشارکت در تولید

۳- قراردادهای خدمت با تأکید بر بیع متقابل

۴- قراردادهای ترکیبی (هیبریدی)

۳- نوآوری های جدید در قراردادهای نفتی

۴- ویژگی های مطلوب قراردادهای نفتی به لحاظ اصول مالکیت و حاکمیت، رعایت منافع ملی، انتقال دانش فنی و سهم
بری دولتی از عواید نفتی

۱- از منظر دولتهای صاحب مخزن

۲- از منظر شرکت های نفتی بین المللی

۵- مقایسه قراردادهای امتیازی، مشارکت در تولید و بیع متقابل با تأکید بر رعایت منافع ملی

۶- عملکرد قراردادهای نفتی در انتقال دانش فنی در کشورهای پیشرفته صنعتی و کشورهای در حال توسعه نفتی

۷- مبانی تأمین مالی و سرمایه گذاری در پروژه های نفت و گاز

۱- مروری بر روشهای تأمین مالی در پروژه های نفت و گاز

۲- سازوکار جریان وجوه و نحوه محاسبات مالی- اقتصادی مرتبط با سهم بری طرفین قرارداد

۸- سایر قراردادهای رایج در بخش انرژی برای تأمین مالی پروژه ها به ویژه تأمین مالی نیروگاه ها

۴- منابع

الف - فارسی

- امانی، مسعود. (۱۳۸۹). حقوق قراردادهای بین المللی نفت. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام.
- تکلیف، عاطفه. (۱۳۹۱). صنعت نفت و گاز به زبان غیرفنی، تهران: پژوهشکده علوم اقتصادی دانشگاه علامه طباطبایی (ره)، انتشارات کامل
- درخشان، مسعود. (۱۳۹۳). قراردادهای نفتی از منظر تولید صیانتی و ازدیاد برداشت: رویکرد اقتصاد مقاومتی»، دوفصلنامه مطالعات اقتصاد اسلامی، سال ششم، شماره دوم، پیاپی ۱۲، بهار و تابستان، صص ۷-۵۲.
- درخشان، مسعود. (۱۳۹۳). ویژگی های مطلوب قراردادهای نفتی: رویکرد اقتصادی- تاریخی به عملکرد قراردادهای نفتی در ایران»، فصلنامه اقتصاد انرژی، ۳(۹)، زمستان، صص ۱۱۳-۵۳.
- دهقانی، تورج. (۱۳۹۳). سرمایه گذاری و تأمین مالی پروژه های نفت و گاز، تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی.
- شیروی، عبدالحسین. (۱۳۹۳)، حقوق نفت و گاز. تهران: انتشارات میزان.
- شکوهی، محمد رضا. (۱۳۹۲). ساختار سازماندهی و توصیفی از قراردادها در صنعت نفت ایران. تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام.
- عبدالحسین شیروی. (۱۳۹۴)، قراردادهای بی او تی، تنظیم، ساختار و قوانین حاکم، تهران: انتشارات میزان.
- فرشاد گوهر، ناصر. (۱۳۹۳)، سیری در قراردادهای نفتی ایران، تهران: دانشگاه علامه طباطبایی.
- کاظمی نجف آبادی، عباس. (۱۳۹۳). آشنایی با قراردادهای نفتی، تهران: موسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش.

ب- انگلیسی / عربی

- Razavi, H. (1996). Financing Energy Projects in Emerging Economies, Penn Well Publishing Company.

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس مبانی اکولوژیک

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	مبانی اکولوژیک
		انگلیسی	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	کد درس: خ ۴۴
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	-	-
	کد درس پیشنهادی	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☐	

۲- اهداف

.....از جمله اهداف آرایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

۴- منابع

الف - فارسی

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد اکولوژیک

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد اکولوژیک
		انگلیسی	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
دروس پیشنهادی		عنوان درس پیشنهادی	کد درس: ۴۵ خ
		کد درس پیشنهادی	۴۴ خ
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☐	

۲- اهداف

.....از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

.....

۴- منابع

الف - فارسی

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد محیط زیست

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد محیط زیست
		انگلیسی	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت کد درس: خ ۴۶
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد اکولوژیک	-
	کد درس پیشنهادی	خ ۴۵	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☐	

۲- اهداف

.....از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

.....

۴- منابع

الف - فارسی

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس موضوعات انتخابی در محیط زیست ایران

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	موضوعات انتخابی در محیط زیست ایران	
		انگلیسی		
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
کد درس:		خ ۴۷	کد درس:	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد محیط زیست	-	-
	کد درس پیشنهادی	خ ۴۶	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☐		

۲- اهداف

.....از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

.....

۴- منابع

الف - فارسی

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس اقتصاد آلودگی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	اقتصاد آلودگی
		انگلیسی	
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت کد درس: خ ۴۸
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	مبانی اکولوژیک	-
	کد درس پیشنهادی	خ ۴۴	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐	
		ندارد ☐	

۲- اهداف

.....از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

.....

۴- منابع

الف - فارسی

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

سرفصل درس برنامه‌ریزی زیست‌محیطی

۱- مشخصات

عنوان درس		فارسی	برنامه‌ریزی زیست‌محیطی	
		انگلیسی		
نوع درس:		پایه ☐ تخصصی ☐ اختیاری ☒	نوع واحد: نظری ☒ عملی ☐	
تعداد واحد:		۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
دروس پیشنهادی	عنوان درس پیشنهادی	اقتصاد ایران (۲)	-	-
	کد درس پیشنهادی	ت ۱۶	-	-
آموزش تکمیلی عملی:		دارد ☐ : سفر علمی ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه ☐ سمینار ☐		
		ندارد ☐		

۲- اهداف

.....از جمله اهداف ارایه این درس محسوب می شوند.

۳- سرفصل

.....

۴- منابع

الف - فارسی

ب- انگلیسی / عربی

۵ - ارزشیابی

پژوهش	آزمون نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملی	نوشتاری		
☐	☐	☒	☒	☐

فصل سوم:

راهنمای انتخاب واحد در هر نیمسال

دروس نیمسال نخست

کد	نام درس	تعداد واحد	پیشنیاز
-	فارسی عمومی	۳	-
	جمعیت و دانش خانواده	۲	-
	تربیت بدنی ۱	۱	-
	اندیشه اسلامی ۱	۲	-
پ ۱	اصول حسابداری	۳	-
پ ۲	ریاضیات برای اقتصاد ۱	۳	-
پ ۴	آمار برای اقتصاد ۱	۳	-
پ ۶	کلیات علم اقتصاد	۳	-
ترکیب دروس نیمسال نخست			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۸	
پایه		۱۲	
تخصصی		۰	
اختیاری		۰	
مجموع واحدهای نیمسال نخست		۲۰	

دروس نیمسال دوم

کد	نام درس	تعداد واحد	پیشنیاز
	زبان عمومی	۳	-
-	اندیشه اسلامی ۲	۲	اندیشه اسلامی ۱
-	تربیت بدنی ۲	۱	تربیت بدنی ۱
پ ۳	ریاضیات برای اقتصاد ۲	۳	پ ۲
پ ۵	آمار برای اقتصاد ۲	۳	پ ۴
پ ۷	اصول و مبانی اقتصاد اسلامی	۲	پ ۶
ت ۱	اقتصاد خرد ۱	۳	پ ۶ و پ ۲
ت ۲	اقتصاد کلان ۱	۳	پ ۶

ترکیب دروس نیمسال دوم

نوع دروس	تعداد واحد
پیشنیاز	۰
عمومی	۶
پایه	۸
تخصصی	۶
اختیاری	۰
مجموع واحدهای نیمسال دوم	۲۰

ترکیب دروس نیمسال نخست و دوم

نوع دروس	تعداد واحد
پیشنیاز	۰
عمومی	۱۴
پایه	۲۰
تخصصی	۶
اختیاری	۰
مجموع واحدها	۴۰

دروس نیمسال سوم

کد	نام درس	تعداد واحد	پیشنیاز
-	اخلاق اسلامی	۲	-
ت ۳	اقتصاد خرد۲	۳	ت ۱
ت ۴	اقتصاد کلان ۲	۳	ت ۲
ت ۱۰	حقوق تجارت	۲	پ ۶
ت ۱۳	سیر اندیشه های اقتصادی : متفکرین اسلامی و غربی	۳	ت ۱ و ت ۲
ت ۱۴	آشنایی با فقه اقتصادی	۳	پ ۷
-	اختیاری اصلی ۱	۲	-
-	اختیاری فرعی ۱	۲	-
ترکیب دروس نیمسال سوم			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۲	
پایه		۰	
تخصصی		۱۴	
اختیاری		۴	
مجموع واحدهای نیمسال سوم		۲۰	
ترکیب دروس نیمسال نخست تا سوم			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۱۶	
پایه		۲۰	
تخصصی		۲۰	
اختیاری		۴	
مجموع واحدها		۶۰	

دروس نیمسال چهارم

کد	نام درس	تعداد واحد	پیشنیاز
-	انقلاب اسلامی و ریشه های آن	۲	-
ت ۵	اقتصاد خرد ۳	۳	ت ۳
ت ۶	اقتصاد کلان ۳	۳	ت ۴
ت ۱۸	نظریه های توسعه	۳	ت ۳ و ت ۴
ت ۲۲	پول و بانکداری	۲	ت ۴
ت ۲۴	اقتصاد مالی	۳	ت ۴
ت ۱۱	مبانی فلسفی و روش شناسی اقتصاد	۲	ت ۳ و ت ۴
-	اختیاری اصلی ۲	۲	اختیاری اصلی ۱
ترکیب دروس نیمسال چهارم			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۲	
پایه		۰	
تخصصی		۱۶	
اختیاری		۲	
مجموع واحدهای نیمسال چهارم		۲۰	
ترکیب دروس نیمسال نخست تا چهارم			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۱۸	
پایه		۲۰	
تخصصی		۳۶	
اختیاری		۶	
مجموع واحدها		۸۰	

دروس نیمسال پنجم

کد	نام درس	تعداد واحد	پیشنیاز
-	تاریخ اسلام	۲	
پ ۸	زبان انگلیسی تخصصی	۲	زبان عمومی و ت ۳ و ت ۴
ت ۳۲	روش تحقیق	۳	پ ۵ و ت ۱۱
ت ۱۵	اقتصاد ایران (۱): کلیات و تاریخ اقتصادی	۲	ت ۴
ت ۲۳	بانکداری اسلامی	۳	ت ۱۴ و ت ۲۲
ت ۲۵	بازار سرمایه اسلامی	۲	ت ۲۴
ت ۲۶	تجارت بین الملل	۳	ت ۳ و ت ۴
ت ۲۹	اقتصاد منابع طبیعی و محیط زیست	۳	ت ۳
ترکیب دروس نیمسال پنجم			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۲	
پایه		۲	
تخصصی		۱۶	
اختیاری		۰	
مجموع واحدهای نیمسال پنجم		۲۰	
ترکیب دروس نیمسال نخست تا پنجم			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۲۰	
پایه		۲۲	
تخصصی		۵۲	
اختیاری		۶	
مجموع واحدها		۱۰۰	

دروس نیمسال ششم

کد	نام درس	تعداد واحد	پیشنیاز
ت ۷	اقتصاد ریاضی	۲	پ ۳ و ت ۳ و ت ۴
ت ۳۴	اقتصاد گردشگری و میراث فرهنگی	۲	ت ۳ و ت ۴ و ت ۱۸
ت ۸	اقتصاد سنجی ۱	۳	ت ۳ و ت ۴ و پ ۵ و ت ۳۲
ت ۱۶	اقتصاد ایران (۲) : سیاست ها و چالش های اقتصادی	۳	ت ۴
ت ۲۰	اقتصاد بخش عمومی ۱	۲	ت ۳ و ت ۴
ت ۳۱	اقتصاد کشاورزی	۲	ت ۳
ت ۳۳	اقتصاد صنعتی	۲	ت ۳ و ت ۴
-	اختیاری اصلی ۳	۲	اختیاری اصلی ۲
	اختیاری فرعی ۲	۲	اختیاری فرعی ۱
ترکیب دروس نیمسال ششم			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۰	
پایه		۰	
تخصصی		۱۶	
اختیاری		۴	
مجموع واحدهای نیمسال ششم		۲۰	
ترکیب دروس نیمسال نخست تا ششم			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۲۰	
پایه		۲۲	
تخصصی		۶۸	
اختیاری		۱۰	
مجموع واحدها		۱۲۰	

دروس نیمسال هفتم

کد	نام درس	تعداد واحد	پیشنیاز
-	تفسیر موضوعی قرآن	۲	-
ت ۱۲	ارزیابی طرح های اقتصادی	۳	ت ۳ و ت ۴ و ت ۲۳
ت ۱۷	اقتصاد ایران (۳): برنامه ریزی و بودجه	۲	ت ۴
ت ۱۹	الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت و اقتصاد مقاومتی	۲	ت ۳ و ت ۴ و ت ۱۸
ت ۲۱	اقتصاد بخش عمومی ۲	۲	ت ۲۰
ت ۲۷	مالیه بین الملل	۲	ت ۲۲ و ت ۲۶
ت ۲۸	نظام های اقتصادی	۲	ت ۳ و ت ۴ و ت ۲۰
ت ۳۰	اقتصاد انرژی	۲	ت ۲۹
ت ۹	اقتصاد سنجی ۲	۳	ت ۸
ترکیب دروس نیمسال هفتم			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۲	
پایه		۰	
تخصصی		۱۸	
اختیاری		۰	
مجموع واحدهای نیمسال هفتم		۲۰	
ترکیب دروس نیمسال نخست تا هفتم			
نوع دروس		تعداد واحد	
پیشنیاز		۰	
عمومی		۲۲	
پایه		۲۲	
تخصصی		۸۶	
اختیاری		۱۰	
مجموع واحدها		۱۴۰	